

2^R

විනය කම් පොත

රජකර්ම මහානිකාය.

විනය කිරීම පොත

(නම වන මුද්‍රණය)

මහාචාර්ය

රේරැකානේ චන්ද්‍රවිමල

(සාහිත්‍ය චක්‍රවර්ති, පණ්ඩිත, ප්‍රචචන විශාරද,
අමරපුර මහා මහෝපාධ්‍යාය ශාසන ශෝභන, ශ්‍රී සද්ධර්ම ශිෂ්‍යමණ්ඩපය)

මහානායක ස්වාමීපාදයන් වහන්සේ විසින්

සම්පාදිතයි.

ලේකම්ගේ සටහන්...

ශාසනයේ පැවැත්මට හේතු වන විනය පිටකය හා විශේෂයෙන් හික්ෂුත්වය හා හික්ෂු සමගිය ගොඩ නගන්නා වූ එහි ඇතුළත් 'විනය කර්ම' පිළිබඳව ඇති නොදැනුමට හේතු දක්වන පූජ්‍යපාද රේරුකානේ නාහිමියෝ මෙහි ප්‍රස්තාවනාවෙන් වැදගත් කරුණු කීපයක් අපේ අවධානයට ලක් කරති.

සමාජයීය හේතු නිසා හික්ෂු පරමාර්ථ වලින් සංඝයා වහන්සේ ඇත් වීමත්, 'විනය කර්ම ඒකාධිකාර' පිහිටුවීමත් මේ අතර වැදගත් වෙයි. සමකාලීන පඬි රුවනක් වූ පූජ්‍යපාද යක්කඩුවේ ප්‍රඥාපාම නාහිමියෝ ද තම සමීබණ 'සමන්තේසනා, හා වනකතා යන කෘතීන් මගින් මේ පණිවුඩය දුන් බව අපි දනිමු.

හික්ෂුත්වය ආරක්ෂා කර ගනිමින් සංකීර්ණ සමාජයක කටයුතු කිරීම හා ගිහි-පැවිදි වෙනස ගැන තේරුම් ඇතිව ගිහි-පැවිදි සම්බන්ධය වර්ධනය කිරීම අද මහා සංඝ රත්නයෙන් ඉටුවිය යුතු අගනා කාර්ය භාරයකි. ගිහියන් විනය දැනුමින් පිරිහී සිටින නිසා නොබියව ප්‍රතිපදව බිඳින හෝ විනය ප්‍රඥප්තිය, තමන්ම නොදැනීම නිසා එය බිඳින හෝ හික්ෂුත් වහන්සේ, අනිකුත් සමයයන් අතර බුදුසමය සිටිනා උත්තරීතර තත්ත්වය හුවා දක්වන්නට අසමත් වෙති. වෙනත් ආගමිකයන් තම අනුගාමිකයන් රඳවා ගැනීම පිණිස ක්‍රියාත්මක කරන ලාමක පිළිවෙත් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පහත වැටෙනවාට වඩා බෞද්ධ හික්ෂුත් වහන්සේට තම දායකයන් ඇද-බැඳ තබා ගන්නා, ශ්‍රද්ධාව මුවහත් කිරීමේ මග, විනය ප්‍රඥප්තිය නොපිරිහෙලා ක්‍රියාත්මක කිරීම බව බොහෝ දෙනා වහන්සේට නොවැටහීම අභාග්‍යකි. බෞද්ධකම ගැන දැනුමත්, අභිමානයත් දායකයන් තුළ රඳවන්නට අසමත් උත්වහන්සේලා වෙනත් සමයයන් පිළිගන්නට තම දායකයන්ට මං පාදති.

මහා සංඝරත්නය රැකීම පිණිස යුතුකමක් වශයෙන් ගිහියා පුදන පරිෂ්කාරයන්හි ආගමික අගය ඉතිහාසය විසින් වෙනස් කර ඇති බවත්, ආනිසංසයන් පැරණි අගයෙන් දක්විය නොහැකි බවත් බෞද්ධයන්ගේ විචාරයට ලක්ව ඇති බව පෙනේ. විද්‍යාව හා තාක්ෂණය පෙරමුණ ගත් නව අධ්‍යාපන රටාවෙන් ආගම ගැන ඉහළ තක්සේරුවෙන් සිතන තරුණ පිරිස අඩු කරයි. මේ නිසා නිතැතින් ගිහි මානසිකත්වය ආකර්ෂණය කර ගන්නා බුද්ධාඥාව රැකීම සඳහා හික්ෂු අධ්‍යාපනයේ විශේෂ තැනක් හිමිවිය යුතු බව වගකිව යුතු ගිහි - පැවිදි දෙපිරිසෙහි අවධානයට යොමු විය යුතුව ඇත.

තමන් ඇසුරු කරන හික්ෂුන් වහන්සේ නිසා, දායකයාගේ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව තහවුරු වන අයුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ නොයෙක් තන්හි දේශනා කර ඇත. එනිසා විරාන් කාලයක් බුදු සසුන රැකීමෙන් ලෝකයාට සැලසෙන යහපත පවත්වා ගැනීම පිණිස වර්තමාන මහා සංඝරත්නය සැරියුත් මුගලන් පරම්පරාවට ඇති සම්බන්ධය තහවුරු කර ගැනීම පිණිස විනය පිටකය ගැන අවධානය යොමු කරත්වා.

මේ මුද්‍රණයේදීත් මීට පෙර පූජ්‍ය කිරිමරුවේ ධම්මානන්ද හිමිපාණන් සහ කුකුල්පනේ සුදස්සි හිමිපාණන් වහන්සේලා කියවූ සෝදුපත් සටහන් ප්‍රයෝජනවත් විය. කලින් මුද්‍රණයේ තිබූ සුළු අඩුපාඩු ද විනය කම් අත්පොතක් වූ මෙහි නිබ්බිම නුසුදුසු බව සැලකූ ධම්මානන්ද හිමිපාණෝ එවැනි තැන් සොයා බලා නැවත සකස් කිරීමට දැඩි අවධානයක් යෙදවූහ. සංශෝධිත පරිගණක වණි සංයෝජනයෙන් දායක වූයේ භොරණ රු-මායා ග්‍රැෆික්ස් හි සාලිය ජයකොඩි මහතාය. සිකුරු මුද්‍රණාලයාධිපති හිඟාන් අනුරංග ජයවර්ධන මහතා ප්‍රමුඛ කාර්ය මණ්ඩලයේ දායකත්වයෙන් මනා ලෙස මුද්‍රණ කටයුතු නිම විය. අප අරමුදල පවත්වන්නට උරදෙන සියලු සැදහැවත්හු මේ පොතෙහි නොකඩවා පැවැත්මටද උපකාර වූහ. සියල්ලන්ට බුදු සසුනේ පැවැත්මට සම්බන්ධ වූහයි ලැබෙන සතුටු සිහිත් සැනසීම වේවා.

නිසරණ සරණයි!

සී. තනිප්පුලි ආරච්චි
ගරු ලේකම්
ශ්‍රී වන්දවිමල ධර්මපුස්තක
සංරක්ෂණ මණ්ඩලය

2008 ඔක්තෝබර් 20 වන දින,
පොකුණුවිට්ටේ ය.

පටුන

	පිට
ප්‍රස්තාවනා	xv
පැවිදි කිරීම	21
හණ්ඩු කම්ය	21
තවපක්වක කම්පථානය	24
උපාධ්‍යාය ග්‍රහණය	28
පැවිදි කිරීමට නුසුදුස්සෝ	29
පැවිදි කළහොත් පැවිද්ද පිහිටන පැවිදි	
නො කළ යුතු පුද්ගලයෝ	33
පැවිදි කිරීමේ වයස	39
උපසම්පද කම්ය	42
උපසම්පද කම් වාක්‍යය	47
උපසම්පදව අවසානයේ කරන අනුශාසනය	49
නිශ්‍රය සතර	49
අකරණිය සතර	51
දෙතුන් දෙනා එකවර උපසම්පද කිරීම	53
උපසම්පදවට අභව්‍ය පුද්ගලයෝ	54
උපසම්පදපේක්ෂකයාගේ වයස	55
උපාධ්‍යාය වීමට සුදුසු හික්ෂුන් වහන්සේ	56
නිශ්‍රය සමාදනය	57
අධිෂ්ඨාන විකප්පන විධි	58
අධිෂ්ඨානය බිඳීම	59
පාත්‍ර විකප්පනය	59

පාත්‍රයේ ප්‍රමාණය	60
විවරාධිෂ්ඨානය	61
සිවුරුවල ප්‍රමාණ	62
අධිෂ්ඨානය බිඳීම	62
පරිෂ්කාර වෝලාධිෂ්ඨානය	63
විවර විකප්පනය	64
ඇවැත් දෙසීම	64
සභාගාපත්ති දෙසීම	65
ඇවැත් දෙසීමේදී භාවිත කරන වාක්‍යය	66
නිස දෙසීම	67
පොහෝ කිරීම	69
උපෝසථ නවය	70
සඬු උපෝසථය ගැන දත යුතු කරුණු	71
සඬු උපෝසථය කිරීමේ ක්‍රමය	71
විශේෂ කරුණක්	74
පාරිසුද්ධි උපෝසථය	75
අධිවිධාන උපෝසථය	76
වර්ජනීය පුද්ගලයෝ	76
වස් වීසීම	78
සත්තාහ කරුණියයෙන් යැම	79
විශේෂ කරුණක්	80
සත්තාහ කරුණියයෙන් යායුතු කරුණු	80
පචාරණය	82
තේවාචික සඬුපචාරණය	83
පචාරණා ඤාත්තිය	86
පචාරණ වාක්‍යය	86
තේවාචික ගණ පචාරණය	87
තේවාචික පුග්ගල පචාරණය	88

අධිවිධාන පවාරණය	89
ද්වේවාචිකාදි පවාරණය	89
කඨිනාසාරණ විනය කමය	90
කම් වාක්‍යය	91
කඨින විවරය සමග පිරිනමන පරිඡකාර	94
කඨින විපක්ති	95
කලින් කළ සිවුරෙන් කඨිනය ඇතිරීම	97
නවීන පොතක අදහස්	101
කඨින විවාරණය	106
කඨින දුස්සය පැවරීමට සුදුසු පුද්ගලයා	107
පුබ්බ කරණය	107
පවිවුද්ධාරය හා අධිවිධානය	108
මාතෘකා අට	109
පළිබෝධ දෙක	112
කඨිනෝද්ධාර විනය කර්මය	113
කඨිනෝද්ධාර කර්ම වාක්‍යය	113
කඨිනානිසංසය	114
කඨිනත්ථාර කාලය හා ආනිසංස කාලය	116
කඨිනත්ථාරය ලබන නො ලබන හික්ෂුහු	116
වත් මාතත්	118
අපට්ඨන්ත මාතත	118
මාතත ඉල්ලීමේ වාක්‍යය	119
මාතත දෙන කර්ම වාක්‍යය	119
අබ්භාන යාවන වාක්‍යය	121
අබ්භාන කර්ම වාක්‍යය	122
ආපක්ති පටිච්ඡාදනය	123
අග්ගසමෝධාන පරිවාසය	125
අග්ගසමෝධානය ඉල්ලීමේ වාක්‍යය	126
අග්ගසමෝධාන පරිවාසදන කර්ම වාක්‍යය	127

පිරිවෙස ආරෝචනය කරන වාක්‍යය	129
අග්‍රසංඛ්‍යාමය මානන ඉල්ලීමේ වාක්‍යය	131
මානනකරණ කර්ම වාක්‍යය	131
මානන ආරෝචනය කිරීමේ වාක්‍යය	133
අභිභාන යාවන වාක්‍යය	134
අභිභාන කර්ම වාක්‍යය	135
සුද්ධන්ත පරිවාසය	137
සුද්ධන්ත පරිවාස යාවන වාක්‍යය	137
පරිවාසදන කර්ම වාක්‍යය	137
ආරෝචනය කරන වාක්‍යය	139
මානන ඉල්ලීමේ වාක්‍යය	139
මානන දෙන කර්ම වාක්‍යය	140
මානන ආරෝචනය කිරීමේ වාක්‍යය	142
සුද්ධන්ත අභිභාන යාවන වාක්‍යය	142
සුද්ධන්ත අභිභාන කර්ම වාක්‍යය	143
වත් මානන පිරිම ගැන දත යුතු කරුණු	145
වත් පුරන භික්ෂූන්ගේ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රමය	147
වත් මානන දීමේදී සැලකිය යුත්තක්	150
තිර්ථක පරිවාසය	150
පිරිවෙස දෙන කර්ම වාක්‍යය	151
කුටි වස්තු දේශන කර්මය	151
සම්මත කිරීමේ කර්ම වාක්‍යය	152
කුටිවස්තු දේශනය ඉල්ලීමේ වාක්‍යය	153
දේශනය කිරීමේ කර්ම වාක්‍යය	153
මහල්ලක විහාර වස්තු දේශනය	154
විහාරවස්තු ඕලෝකන සම්මුතිය දෙන කර්ම වාක්‍යය	154
විහාරවස්තු දේශන කර්ම වාක්‍යය	155
සමනුගාමය කර්මය	156
කර්ම වාක්‍යය	157

සඬු හේදකයන්ට පක්ෂවන හික්ෂුන්ට කරන සමනුභාෂණ කර්මය	158
කර්ම වාක්‍යය	158
දුර්වල හික්ෂුන්ට කරන සමනුභාෂණ කර්මය	159
කර්ම වාක්‍යය	160
පබ්බාජනීය කර්මය	161
පබ්බාජනීය කර්ම වාක්‍යය	161
සමනුභාෂණ කර්ම වාක්‍යය	163
පබ්බාජනීය කර්මය සංසිද්ධිම	164
කර්මය සංසිද්ධිමේ කර්ම වාක්‍යය	164
අත්‍යවාදකාරෝපන කම්මය	166
කර්මවාක්‍යය	166
විභේදකාරෝපන කර්මය	167
කර්මවාක්‍යය	167
පාප දෘෂ්ටිය ගෙන සිටින හික්ෂුන්ට කරන සමනුභාෂණ කර්මය	167
කර්ම වාක්‍යය	168
මිසදිටු ගත් සාමණේරයන්ට කරන නිස්සාරණ කර්මය	170
කර්මවාක්‍යය	170
මිසාරණය	171
මිසාරණ කර්මවාක්‍යය	171
බ්‍රහ්ම දණ්ඩය	171
කර්මවාක්‍යය	172
ඉවත් කිරීමේ කර්මවාක්‍යය	172
මෝහාරෝපන කර්මය	172
කර්මවාක්‍යය	173
තප්පනීය කර්මය	174
කම් වාක්‍යය	174

තජ්ජනිය කර්මය කරන ලද හික්ෂුන් විසින් පිළිපැදිය යුතු අටළොස් වන	177
තජ්ජනිය කර්මය ඉවත් කිරීම	178
ඉවත් කිරීමේ කර්ම වාක්‍යය	178
නියස්ස කර්මය	179
නියස්ස කර්ම වාක්‍යය	180
නියස්ස කර්මය ඉවත් කිරීම	181
නියස්ස කර්මය ඉවත් කිරීමේ කර්ම වාක්‍යය	182
පට්ඨාරණිය කර්මය	183
පට්ඨාරණිය කර්ම වාක්‍යය	184
දූතයෙකු දීමේ කර්ම වාක්‍යය	185
පට්ඨාරණිය කර්මය ඉවත් කිරීම	186
පට්ඨාරණිය කර්මය ඉවත් කිරීමේ කර්ම වාක්‍යය	187
පත්තනික්කුජ්ජන කර්මය	188
පත්තනික්කුජ්ජන කර්ම වාක්‍යය	189
පත්තනික්කුජ්ජනය ඉවත් කිරීම	189
පත්තන නික්කුජ්ජනය ඉවත් කිරීමේ කර්ම වාක්‍යය	190
ඇවැත් නො පිළිගන්නා හික්ෂුන්ට කරන උක්ඛේපනිය කර්මය	191
කර්ම වාක්‍යය	191
උක්ඛේපනිය කර්මය කරන ලද හික්ෂුව විසින් පිළිපැදිය යුතු නීති	192
ඇවැත් නො පිළිගැනීමේ උක්ඛේපනිය කර්ම ඉවත් කිරීම	194
කර්ම වාක්‍යය	194
ඇවතට පිළියම් නො කරනු කැමති හික්ෂුන්ට කරන උක්ඛේපනිය කර්මය	195
කර්ම වාක්‍යය	196

උක්ඛේපනිය කර්මය ඉවත් කිරීම	197
ඉවත් කිරීමේ කර්ම වාක්‍යය	197
පාප දෘෂ්ටිය නො හරන හික්ෂුන්ට කරන	
උක්ඛේපනිය කර්මය	199
කර්ම වාක්‍යය	199
හික්ෂුට විසින් පිළිපැදිය යුතු වත් අටළොස	201
උක්ඛේපනිය කර්මය ඉවත් කිරීම	202
වත් කිරීමේ කර්ම වාක්‍යය	202
සම්මුති	205
කප්පිය හුම් සම්මුතිය	205
කප්පිය හුමිය සම්මත කරන කර්ම වාක්‍යය	205
සේඛ සම්මුතිය	207
සේඛ සම්මුති කර්ම වාක්‍යය	207
වීචර පටිග්ගාහක සම්මුතිය	208
වීචර ප්‍රතිග්‍රාහක සම්මුති කර්මවාක්‍යය	209
වීචර නිදහක සම්මුතිය	209
වීචර නිදහක සම්මුති කර්ම වාක්‍යය	209
භාණ්ඩාගාර සම්මුතිය	210
භාණ්ඩාගාර සම්මුති කර්ම වාක්‍යය	210
භාණ්ඩාගාරික සම්මුතිය	211
භාණ්ඩාගාරික සම්මුති කර්ම වාක්‍යය	211
වීචර භාජක සම්මුතිය	211
සම්මත කරන කර්ම වාක්‍යය	212
මතක වීචර දූත කර්මය	213
කර්මවාක්‍යය	213
මෘත සාමණේර වීචර දූත කර්මවාක්‍යය	214
කිව්චරා විජ්ජවාස සම්මුතිය	215
කර්මවාක්‍යය	215
නවකම්ම සම්මුතිය	216

නවකම්ම සම්මුතිය දෙන කර්ම වාක්‍යය	216
සේනාසන ගාභාපක සම්මුතිය	217
කර්මවාක්‍යය	217
සේනාසන පඤ්ඤාපක සම්මුතිය	218
කර්මවාක්‍යය	218
හත්තුද්දේසක සම්මුතිය	218
කර්මවාක්‍යය	219
යාගු භාජක සම්මුතිය කරන කර්මවාක්‍යය	219
එළ භාජක සම්මුතිය දෙන කර්මවාක්‍යය	220
බජ්ජ භාජක සම්මුතිය දෙන කර්මවාක්‍යය	220
අප්පමත්තක විස්සජ්ජක සම්මුතිය	221
කර්මවාක්‍යය	221
පත්තගාභාපක සම්මුතිය	222
කර්මවාක්‍යය	222
රුපියජඩ්ඵක සම්මුති කර්මවාක්‍යය	223
සාටිය ගාභාපක සම්මුතිය	224
කර්මවාක්‍යය	224
ආරාමිකපේසක සම්මුතිය	225
කර්මවාක්‍යය	225
සාමණේරපේසක සම්මුතිය	225
දණ්ඩ සම්මුතිය	226
කම්වාක්‍යය	226
සික්කා සම්මුතිය	227
කම් වාක්‍යය	227
දණ්ඩසික්කා සම්මුතිය	228
කම්වාක්‍යය	228
උම්මත්තක සම්මුතිය	229
කම්වාක්‍යය	229
සීමා බන්ධන විනය කම්ය	232
සීමා විපත්ති එකොළොස	232

ත්‍රිවිධ සීමා සම්පත්තිය	234
නව සීමා බන්ධනය	239
සීමා භූමි ශුද්ධිය	242
සීමා සමුහනත සීමා සම්මුති පිළිබඳ	
කම් වාක්‍යය	247
තිව්වරෙන් අවිජ්ජවාස සීමා සමුහනනය	247
සමාන සංවාස සීමා සමුහනනය	248
සීමා සම්මුතියේදී නිමිත්ත කිහිපය	248
සමාන සංවාස සීමා සම්මුතිය	249
අවිජ්ජවාස සීමා සම්මුතිය	250
කම් කාරක සංඝයෝ	251
කම් සතර	251
කම් විපත්ති	251
අධම් කම්ය ගැන පිළිපැදිය යුතු අයුරු	256

"සම්බද්ධානං ධර්මදානං පිනාති"

**දහම් පොත් මුද්‍රණයට සහාය වූ
අභිනව සාමාජිකයෝ**

මාලනී ජෝතිරත්න මිය	බලංගොඩ	රු. 12,500.00
සෑදහුවතෙක්	මුල්ලේරියාව	රු. 10,000.00
කමනි නානායක්කාර මිය	කොළඹ - 02	රු. 10,000.00
කලාණි ද සිල්වා මිය	පිළියන්දල	රු. 1,000.00
පී. එච්. ඩබ්ලිව්. ද සිල්වා මිය	පිළිමතලාව	රු. 1,000.00
මධුභානී කළුවා මිය	මහනුවර	රු. 1,000.00
ඩී. එන්. හෙට්ටිආරච්චි මිය	හෝමාගම	රු. 500.00
මේදිනී එදිරිසිංහ මෙනවිය	බෙලිඅත්ත	රු. 500.00
වීරන්තා එදිරිසිංහ මෙනවිය	බෙලිඅත්ත	රු. 500.00

අනික් පොත් හා සසඳන විට කාලීනව අඩු මිලකට මේ පොත් සැපයිය හැකිව ඇත්තේ ධර්මදානමය කුශලයේ වටිනාකම අවබෝධ කරගත් සෑදහුවතුන් නිසාය.

එක් මුද්‍රණයක් විකිණීමෙන් ලැබෙන මුදලත්, ඊළඟ මුද්‍රණයේ මුද්‍රණ වියදමත් අතර පරතරය පියවා ගැනීමට මේ ආධාර උපයෝගී වේ.

මබට ද මේ සඳහා සහභාගි විය හැකිය.

ප්‍රස්තාවනා

"විනයෝ නාම සාසනස්ස ආයු. විනයෙ ධීතෙ සාසනං ධීතං හොති" යන සඨ්ඨිකිකාරක මහරහතන් වහන්සේලාගේ වචනය පරිදි තථාගතයන් වහන්සේගේ ආඥා දේශනාව වූ විනය පිටකය, සච්ඡෙදාසනයේ ජීවය වන බැවින් ද, විනය පවත්නා තෙක් ම බුදු-සස්ත පවත්නා බැවින් ද සකල ශාසනමාමක හික්ෂුන් විසින් ම අත්‍යාදරයෙන් විනය පිටකය පරිශීලනය කළ යුතු ය. සීමාබන්ධනඋපසම්පදදී විනයපිටකයෙහි එන කර්ම, විනය කර්ම නම් වේ. කුලපුත්‍රයන් උපසම්පද කොට බුදුසස්තට ඇතුළු කිරීම හා එසේ බුදුසස්තට ඇතුළු වූ කුලපුත්‍රයන්ගේ ශීලය නැවත නැවත සංස්කරණයත් විනයකර්ම මාර්ගයෙන් ම සිදු කළ යුතු බැවින් විනය කර්මය ද බුදු-සස්තෙහි උසස් තැනක් ගන්නකි.

විනය කර්ම කරන කල්හි විනයාගත ක්‍රම නො ඉක්මවා ඉතා පිරිසිදු ලෙස ම එය කළ යුතු ය. වරදවා කරන විනය කර්මය කෙළේ ද නො කෙළේ වේ. නො දැන වුවද විනය කර්ම වරදවා කිරීම ඉතා නපුරෙකි. එයින් බුදු-සස්ත නැසෙන්නේ ය. වරදවා සීමාබන්ධනයක් කළහොත් ගල්කණු සිටවා ඇත ද එය සීමාවක් නො වේ. එහි කරන විනය කර්ම එකකුදු හරියන්නේ නොවේ. එහි උපසම්පදවක් කෙළේ ද, ඒ උපසම්පද කරනු ලැබුවෝ උපසම්පන්නයෝ නො වෙති. මතු කාලයේදී ඒ අසීමාවල උපසම්පද කරනු ලැබුවන් විසින් කරන පැවිදි උපසම්පද එකකුදු නො හරී යන්නේ ය. සීමාව හොඳ වුව ද උපසම්පද කර්මය වරදවා කරන ලද්දේ නම්, ඔවුහු ද අනුපසම්පන්නයෝ ම වෙති. මතු කාලයේදී ඔවුන් විසින් පැවිදි කරන ගෝලයෝ ද නො පැවිද්දෝ-අනුපසම්පන්නයෝ ම වෙති. වරදවා විනයකර්ම කිරීමෙන් වන හානියේ බරපතල බව මේ කරුණු වලින් තේරුම් ගත යුතු ය.

විනයකර්ම ගැන මනා දැනුමක් ඇතිවීමට සම්පූර්ණ විනය පිටකය ම මැනවින් උගත යුතුය. නො එසේ නම්, විනය කර්ම හෝ වෙන් වශයෙන් උගත යුතුය. මැනවින් විනය කර්ම කළ හැකි වීමට පොත් පරිශීලනයමත් ප්‍රමාණ නො වේ. ඒ සඳහා විනයකර්ම කළ පුරුද්ද ද තිබිය යුතුය. අතීතයෙහි විසූ බොහෝ හික්ෂුණු විනය කම් ගැන දැනීම හා කළ පුරුද්ද ඇත්තෝ වූහ. මෙකල හික්ෂුණු අතර විනයකර්ම ගැන මනා දැනුම හා කළ පුරුද්ද ඇති හික්ෂුණු බහුල නැති බව කිය යුතුය. එයට හේතු කීපයකි.

අතීත හික්ෂුවට ධර්මවිනය පරිශීලනයට තමාගේ මුළු කාලයම යෙදවිය හැකිව තිබිණ. වර්තමාන හික්ෂුවට ලෝකයෙහි තත්ත්වයක් ඇතිව වාසය කිරීමට ධර්ම විනය හැර තවත් බොහෝ දේ ඉගෙනගන්නට සිදුවී තිබේ. එබැවින් වර්තමාන හික්ෂුවට තමාගේ උගෙනීමේ කාලයෙන් වැඩිහරියක් ධර්මවිනයයෙන් පිටත් දේ උගෙනීම සඳහා යොදවන්නට සිදුවී තිබේ. එයද මෙකල හික්ෂුණුට ධර්මඥානය හා විනයඥානය මඳවීමේ එක් හේතුවකි. පිරිවෙණක උගෙනීම අවසන් කොට සිය අරමට පැමිණියා වූ හික්ෂුවට ද පත්සලේ කටයුතුවලට හා දයකයන්ගේ කටයුතුවලටත්, සඬ්ඝයාගේ කටයුතුවලටත්, තමාගේ අඩුපාඩු කම් පිරිමසා ගැනීමේ වැඩවලටත් මුළු කාලයම යොදවන්නට සිදු වේ. එද මෙකල හික්ෂුවගේ ධර්මවිනය ඥානය මඳවීමේ එක් හේතුවකි.

ලාභිකික හික්ෂුණුට විනයකර්ම නුපුරුදු වීමට ඇති තවත් හේතුවක් නම්, ඒ ඒ නිකායවල උපසම්පද කර්මය එක් එක් පිරිසක් විසින් අයිති කර ගෙන තිබීම ය. උපසම්පද කර්මය තථාගතයන් වහන්සේ විසින් එක් පිරිසකට පමණක් හිමිකර ඇතියක් නො වේ. එය උපසම්පදව ඇති සකල හික්ෂුණුට ම හිමි ය. මධ්‍ය දේශයෙන් පිටත ඕනෑම ප්‍රදේශයක පිහිටි සීමාවකදී උපසම්පදව ඇති හික්ෂුණු පස් නමක් එක්ව උපසම්පද කර්මය කළ හැකි ය.

බුද්ධකාලයෙහි ඒ ඒ පෙදෙස්වල විසූ උපසම්පදපෝෂකයන් උපසම්පද කර තිබෙන්නේ ඒ ඒ පෙදෙස්වල විසූ හික්ෂුණු විසින් ම ය. බුරුමයේ දැනුණු ඒ ඒ පෙදෙස්වල උපසම්පද කර්මය

කරන්නේ ඒ ඒ පෙදෙස්වල හික්ෂුන් විසින් ම ය. උපසම්පද කර්මයට නියමිත විශේෂ පිරිසක් හා විශේෂ තැන් එහි නැත. සෑම තැනම කෙරෙන උපසම්පද කර්ම වෙනසක් නැතිව එහි පිළිගනු ලැබේ. රටේ සියලු පෙදෙස්වල ම උපසම්පද කර්මය එහි කෙරෙන බැවින් ඒවාට සහභාගිවන්නට ලැබීමෙන් සියලුම හික්ෂුන්ට විනය කර්ම කිරීමේ පුරුද්ද ඇතිවේ. ලංකාවේ ද ඒ සිරිත පවතින හොත්, බොහෝ හික්ෂුන්ට විනය කර්ම පිළිබඳ අභ්‍යාසයක් ඉබේම ලැබෙන්නේ ය.

එක් පිරිසකට ම උපසම්පද කර්මය හිමිවී තිබීමේ ගුණාගුණ දෙකම කිය හැකි ය. කොතෙක් ගුණ එහි ඇත්ත් ඉතාම නපුරු ආදීතවයක් ද එහි ඇත්තේ ය. එනම්:- උපසම්පදව හිමි කරගෙන සිටින පිරිස යම්කිසි ක්‍රමයකින් අශුද්ධ පිරිසක් වී නම්, මුළු නිකායට ම - ඒ නිකායේ සභිකපරම්පරාවට ම උපසම්පදව නැති වී යාමය. උපසම්පදපේක්ෂකයකුට උපසම්පදව ලබා ගැනීමට ඇති ඉතාම හොඳ ක්‍රමය නම්, තමා හොඳින් දන්නා හඳුනන, නිර්මල උපසම්පදව ඇතියන් සැටියට සැකයක් නැතිව තමාට පිළිගත හැකි පිරිසකගෙන් උපසම්පදව ලබා ගැනීම ය. එසේ උපසම්පදව ලබාගත් හික්ෂුවට තමාගේ උපසම්පදව පිළිබඳ සැකයක් ඇති නො වේ. ඒ නිසැකි බව ආදරයෙන් ශීලය රැකීමෙන් කරුණක් වේ. තොරතුරු නොදන්නා නාඳුනන පිරිසකගෙන් උපසම්පදව ලබාගත් තැනැත්තාට තමාගේ උපසම්පදව පිළිබඳව ස්ථිර විශ්වාසයක් ඇති නො වේ. නොයෙක් විට උපසම්පදව ගැන කුකුස් ඇති වේ. එය හොඳින් මහණදම් පුරනු කැමති කුලපුත්‍රයෙකුට මහත් බාධාවෙකි. අධ්‍යයනයට කරුණකි.

උපසම්පද කර්මය එක් පිරිසකට පමණක් හිමිවී තිබීමේ තවත් ආදීතවයක් නම්, උපසම්පදපේක්ෂකයන්ට හා ඔවුන්ගේ ගුරුවරුන්ට බොහෝ මුදල් සපයන්නට සිදුවීම ය. අද පවත්නා තත්ත්වයේ සැටියට නම්, මුදල් වැය නො කොට උපසම්පදව නො ලැබිය හැකි ය. පැවිද්දන්ට මුදල් පරිහරණය තහනම් කොට සිකපද පැනවූ තථාගතයන් වහන්සේ මුදල් වැය නො කොට නො ලැබිය හැකි උපසම්පදවක් නො පනවන සේක. උන් වහන්සේ විසින් උපසම්පදව පනවා ඇත්තේ පා-සිවුරු ඇති කවර දුප්පත්

උපසම්පදපේක්ෂකයකුට වුවද ශනයකුදු වැය නො කොට උපසම්පදව ලැබිය හැකි පරිද්දෙනි.

අද උපසම්පදව පිළිබඳව පවත්නේ ඊට ඉදුරාම වෙනස් ක්‍රමයකි. උපසම්පදව මුදල් වැය කොට ලැබිය යුත්තක් වී ඇති බැවින් ගිණියන් මඟුල් ලියුම් නැ-මිතුරන්ට යවන්නාක් මෙන් උපසම්පද කර්මයට මුදල් ලබනු පිණිස නැ-මිතුරන්ට දයකයනට ලියුම් යැවීම අද රටේ සිරිතක් වී තිබේ. උපසම්පද කාලවලදී සම්භරුන්ට ඒ ගැන එවන ලියුම් එකක් දෙකක් නොව බොහෝ ගණනක් ද ලැබේ. එය රටට කරදරයකි. බොහෝ දෙනාගේ අප්‍රසාදයට ද කරුණකි. එක් එක් නිකායක එක් එක් පිරිසක් විසින් ම උපසම්පද කර්මය කරන කල්හි එහි යම් කිසි වරදක් ගෙන මුළු නිකායටම උපසම්පදව නැතය කියා තවත් කෙනකු විසින් චෝදනා කරන්නට ඉඩ ඇති බැවින් එක් එක් පිරිසකට ම උපසම්පද කර්මය හිමිකර ගෙන තිබීම නිකාය හේදය උග්‍රවීමට ද හේතුවකි. කරුණු මෙසේ හෙයින් එක් එක් පිරිසකටම උපසම්පද කර්මය හිමිවී තිබීමේ සුදුසු නුසුදුසු බව ගැන මහාසංඝයා වහන්සේ කල්පනා කරන සේක්වා!!

විනයකම් පිළිබඳ දත යුතු කරුණු විනය පිටකයෙහි එක් පරිච්ඡේදයකම සඳහන් නො වන බැවින් විනය පොත් කියවා විනයකම් ගැන දත යුතු සියල්ල දැන ගැනීමට ලෙහෙසි නැත. විනය පොත් භාවිතය අඩු හික්ෂුන්ට විනය පොත්වලින් ඒ ඒ විනයකම් ගැන සඳහන්වන තැන් පවා සොයා ගැනීම අපහසු ය. එබැවින් විනයකම් ගැන පලපුරුදුකම් මඳ වූ ද, විනය පොත් භාවිතය මඳ වූ ද හික්ෂුන්ට ඒ ඒ විනය කම් කරන සැටි පහසුවෙන් දත හැකි වනු පිණිස, විනය කම්යන් නිවැරදි ලෙස කර ගත හැකි වනු පිණිස, සම්බුද්ධ ජයන්තිය නිමිත්ත කොට විනයකම් පොත නම් වූ මේ ග්‍රන්ථය සම්පාදනය කරන ලදී.

මෙහි පැවිදි කිරීම හා උපසම්පදකර්මය ද, උපසම්පන්න හික්ෂුන්ගේ ශීලපාරිශුද්ධිය සඳහා කරන්නට සිදු වන විනය කර්ම බොහෝ ගණනක් ද, වරද කරන හික්ෂුන්ට දඩුවම් පිණිස කරන

පබ්බාජනීයකර්මාදී කර්ම බොහෝ ගණනක් ද, ගිහියන්ට දඩුවම් පිණිස කරන පත්ත නික්කුජ්ජන කර්මය ද, සඨස්සයාගේ හා පුද්ගලයන්ගේ පහසුව පිණිස කරන විනයකර්ම බොහෝ ගණනක් ද, දුෂ්කර විනයකර්මයක් වූ සීමා බන්ධන කර්මය ද පහසුවෙන් තේරුම් ගත හැකි පරිදි දක්වා ඇත. විනයෙහි අවියක් හික්ෂු පිරිසකට වුව ද මේ පොතේ ආධාරයෙන් නිවැරදි ලෙස උපසම්පද කර්මයක් සිදු කළ හැකි වනු ඇත. දැනට හික්ෂුන් අතර කෙරෙන හික්ෂුන්ට යම් යම් අවස්ථාවලදී කරන්නට සිදුවන විනය කර්ම සියල්ල ම අඩුවක් නැතිව මෙහි ඇතුළත් වී ඇත.

කර්මවාක්‍යය කීම ඉතා සැලකිල්ලෙන් කළ යුත්තකි. කීමේ දී වරදක් වුවහොත් කර්මය සිදු නො වේ. එබැවින් විනය ගරුකයෝ පොත් බලා ගෙන ම කර්මවාක්‍යය කියති. වයෝවෘද්ධ මහාසථවිරයන් වහන්සේලාටත් පහසුවෙන් කියවිය හැකි වනු පිණිස මෙහි කර්මවාක්‍යයන් ලොකු අකුරෙන් මුද්‍රණය කරවා ඇත.

වර්ග කීපයක අකුරු යොදවන මෙබඳු පොතක් මුද්‍රණය කිරීම කල් ගත වන දුෂ්කර වැඩකි. එහෙත් මරදනේ අනුල මුද්‍රණාලයේ කළමනාකාර තැන්පත් ඩබ්ලිව්. ඩී. ජේ. රත්නායක අප්පුහාමි මහතාගේ ක්‍රියා සුරත්වයෙන් මේ පොතේ වැඩ ඉතා කෙටි කලකින් නිමවූ බව ප්‍රීතියෙන් සඳහන් කරමු.

පොතක් මුද්‍රණය කරවීමේ දී ගත්කරුවකුට කරන්නට සිදුවන සෝදුපත් කියවීම් ආදී හැම වැඩක් ම මේ පොත මුද්‍රණයේදී ඉතා සැලකිල්ලෙන් කර දුන් අපගේ ශිෂ්‍ය හේන්ගොඩ කල්‍යාණධම්ම නමට පින්සිදු වේවා.

බුදුසසුන බැබළේවා !

මීට-ශාසනස්ථිතිකාමී,
රේරුකානේ වඤ්චිමල සථවිර

2499

1955 ඔක්තෝම්බර් 10 වැනි දින
පොකුණුවිට

ශ්‍රී විනයාලඬිකාරාරාමයේදී ය.

දහම් පොත් සංරක්ෂණ මණ්ඩලයෙන් ප්‍රකාශිත රේරුකානේ නාහිමියන්ගේ පොත් සහ වෙනත් පොත්

විනය ග්‍රන්ථ

ශාසනාවතරණය
විනය කර්ම පොත
උපසම්පදා ශීලය
උභය ප්‍රාතිමෝක්ෂය (අනුවාද සහිත)

අභිධර්ම ග්‍රන්ථ

අභිධර්ම මාර්ගය
අභිධර්මයේ මූලික කරුණු
පටිඨාන මහා ප්‍රකරණ සත්තය
අනුවාද සහිත අභිධර්මාර්ථ සංග්‍රහය

භාවනා ග්‍රන්ථ

විදර්ශනා භාවනා ක්‍රමය
පෞරාණික සතිපට්ඨාන භාවනා ක්‍රමය
චන්තාලීසාකාර මහා විපස්සනා භාවනාව
සතිපට්ඨාන භාවනා විවේචනය හා වෙනත් කෘති

ධර්ම ග්‍රන්ථ

චතුරාර්ය සත්‍යය
පාරමිතා ප්‍රකරණය
බෝධිපාක්ෂික ධර්ම විස්තරය
පටිච්ච සමුප්පාද විවරණය
ධර්ම විනිශ්චය
බෞද්ධයාගේ අත් පොත
මංගල ධර්ම විස්තරය
පුණෝපදේශය
සුවිසි මහා ගුණය
පොහොය දිනය
කෙලෙස් එක්දහස් පන්සියය
වඤ්චක ධර්ම හා චිත්තෝපක්ෂේප ධර්ම
බුද්ධනීති සංග්‍රහය
නිථාණ විනිශ්චය හා පුනරුප්පත්ති ක්‍රමය
බෝධි පූජාව
Four Noble Truths (චතුරාර්ය සත්‍යය පරිවර්තනය.)

වෙනත්

මෙකල නිවුණු ඇත්තෝ
(නාහිමි චරිත වත හා අනුමේවෙති දම් දෙසුම් 15 ක්.)
සුරාධුර්තය හෙවත් මද්‍යලෝලය (වෛද්‍ය නීල් කෙසල් - පරිවර්තන)
බුදුසසුන පුබුදු කළ ශ්‍රී ලංකා ශ්වේරීන් නිකාය සියවස (භාස්ත්‍රිය සමරු කලාපය)

විමසිම් :- ගරු ලේකම්

ශ්‍රී වන්දවිමල ධර්ම පුස්තක සංරක්ෂණ මණ්ඩලය,
ශ්‍රී විනයාලංකාරාරාමය, පොකුණුවිට.
දුරකථනය : 034-2263958, (2263979)

විනය කම් පොත

තමා තස්ස හගවතො අරහතො

සම්මා සම්බුද්ධස්ස.

පැවිදි කිරීම

සියල්ල දැන වදලා වූ අප භාග්‍යවත් අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින් දුක්-හිනි වලින් දැවෙමින් සසර සැරිසරණ අසරණ සත්ත්වයන් දුකින් මුද, මොක් පුරයට පමුණුවනු වස් පිහිටුවා වදළ, මේ නෛය්‍යාණික ශාසන වරයට නිවන් පසක් කරනු කැමැති සැදැහැවත් කුලපුත්‍රයන් පැවිදි කිරීම් වශයෙන් ඇතුළු කිරීමේදී, හික්ෂුන් වහන්සේ විසින් කරන්නට සිදු වන පළමු වන විනය කර්මය 'හණ්ඩුකර්ම' නම් වේ. එය ප්‍රව්‍රජාපේක්ෂකයන්ගේ හිසකේ කැපීම පිළිබඳ විනය කර්මයෙකි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩවෙසෙන සමයෙහි, එක් කුලදරුවෙක් මා-පියන් හා කලහ කර-ගෙන ගෙයින් පලා ගොස්, සඩ්ඝාරාමයකට පැමිණ, එහිදී එක් තෙරුන් වහන්සේ කෙනකුගෙන් පැවිද්ද ලබා ගත්තේය. එය අප්‍රසිද්ධ වශයෙන් සිදු වූවකි. බොහෝ හික්ෂුහු ඒ බව නො දත්හ. පැවිදි වූ දරුවාගේ මා - පියෝ ඔහු සොයා ඇවිදිනාහු ඒ ආරාමයට පැමිණ, හමුවූ හික්ෂුන් වහන්සේලා-ගෙන් "ස්වාමීනි! කුඹ වහන්සේලා මෙබඳු දරුවකු දුටු සේක් ද, මෙබඳු දරුවකු ආගිය තැනක් දන්නා සේක්දැ" යි ඇසූහ. ඒ හික්ෂුන් ඒ දරුවා තුළට නිසාම "අපි තුදුටුමිහ" යි ද, නො දන්නා නිසාම ඒ දරුවා ගැන "අපි නො දනුමිහ" යි ද කීහ.

දරුවාගේ මා-පිය දෙදෙනා එපමණකින් සැහීමට පත් නොවී තැනින් තැන ඇවිද සොයන්නා හු, පැවිදිව හුන් දරුවා දැක, හික්ෂුන් කෙරෙහි කිපී "මේ හික්ෂුහු දුටු දේ තුදුටුමිහ" යි ද, "දත්

දෙය නො දකුම්හ" යි ද බොරු කියන්නෝ ය, බොරු කියන්නාවූ මේ හික්ෂුහු 'අලජ්චිත්තය, දුශ්ශීලයෝ ය' යනාදීන් හික්ෂුන්ට ගර්භා කළහ. හික්ෂුහු ඒ කාරණය තථාගතයන් වහන්සේට සැලකළෝ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මතු එවැන්නක් සිදු නො වනු පිණිස-

"අනුජානාමී හික්ඛවෙ! සධ්‍යං අපද්‍රොකෙතුං ගණ්ඩුකම්මාය"
 යි හණ්ඩුකර්මය අනුදැන වදළ-සේක.

එය කළ යුත්තේ දැහුලකට වඩා දික්වූ ඉස-කේ ඇතියකුගේ කෙස්, හික්ෂුවක් විසින් හෝ හික්ෂුවකගේ නියමයෙන් හෝ කපන කල්හි ය. එය කළ යුත්තේ මෙසේ ය:- ආරාමය තුළ වෙසෙන සියලු හික්ෂුන් රැස්කොට පැවිද්ද ලබන තැනැත්තා සධ්‍යයා ඉදිරියට පමුණුවා, ගුරුවරයා විසින් හෝ අනික් හික්ෂුවක් විසින් හෝ සධ්‍යයා ඉදිරියෙහි-

"සධ්‍යං ගත්තෙ! ඉමස්ස දරකස්ස ගණ්ඩුකම්මං ආපුට්ඨාමී"
 යන මේ වාක්‍යය නෙවරක් හෝ දෙවරක් හෝ එක්වරක් හෝ කීමෙනි. හණ්ඩුකර්මය සඳහා **"ඉමස්ස දරකස්ස ගණ්ඩුකම්මං ආපුට්ඨාමී"** කියා හෝ **"ඉමස්ස සමණ කරණං ආපුට්ඨාමී"** කියා හෝ **"අයං සමණො හොතු කාමො"** කියා හෝ කීම ද වටනේ ය.

හික්ෂුන් වහන්සේලා එක් රැස් නො කරවා ඒ ඒ හික්ෂුන් වහන්සේ වෙසෙන තැන්වලට ගොස් හණ්ඩුකම්මය විචාරන්නට වටනේ ය. පැවිදි කරන ගුරුවරයාම හික්ෂුන් වහන්සේ වෙත නො ගොස් අනිකකු යවා හික්ෂුන් ගෙන් විචාරන්නට ද වටනේ ය. සියලු හික්ෂුන් එක් රැස් කරවීමට හෝ වෙන වෙන ම ගොස් ආරෝචනය කිරීමට හෝ අපහසු වන තරමට හික්ෂුන් බහුල අවස්ථාවක ඒ කර්මය කරන්නට සිදුවී ඇතහොත්, බඩසීමාවකට හෝ උදකෝක්ෂේප සීමාවකට හෝ ගොස්, එහි රැස්වූ හික්ෂුන් හමුවෙහි ඒ කර්මය කළ යුතු ය.

පැවිදිවන්නකුගේ හිස-කේ කැපීම සැලකිය යුතු කරුණකි. පැවිදිවන තැනැත්තා පින් ඇති, ශුණු නුවණ ඇති, මතු බුදුසස්නට

විශේෂයෙන් ප්‍රයෝජනවිය හැකි පුද්ගලයකු වේ නම්, එබඳු පුද්ගලයන් ගැන ගුරුවරුන් විසින් විශේෂයෙන් සැලකිය යුතු ය. එබඳු පුද්ගලයකු පැවිදි කිරීමේදී හිස-කේ කපවා ගෙන නා පිරිසිදු වී එන්නය කියා ප්‍රව්‍රජාපෝක්ෂකයා පිටත් කර නො යවා, හණ්ඩුකර්මයෙන් පසු ගුරුවරයාම ප්‍රව්‍රජාපෝක්ෂකයා ජලස්ථානයට කැඳවා ගෙන ගොස්, හිස-කේ කපා දීම හොඳම ක්‍රමය ය.

පැවිදි වන අවස්ථාව කුලපුත්‍රයකු ගේ සිත ඉතා ප්‍රසන්න අවස්ථාවෙකි. ඒ නිසා ඒ අවස්ථාවේදී කියා දෙන දෙය ඔහුගේ සිතට තදින් කා වැදෙන්නේ ය. හිස මුඩු කරන අවස්ථාව පැවිදි වන්නහුට 'තවපඤ්චක කමටහණ' කියාදීමට ඉතාම හොඳ අවස්ථාව ය. නුවණැති ගුරුවරුන් විසින් මේ අවස්ථාවෙහි කියාදුන් තවපඤ්චක කර්මස්ථානය මෙනෙහි කොට, එය අනුව සිත යවා, නාම-රූප ව්‍යවස්ථාව කරගෙන සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍යාදි ලක්ෂණත්‍රය දැක, සිවුසස් අවබෝධ කර-ගෙන උපතිශ්ශ්‍රය සම්පත්තිය ඇත්තාවූ ඇතැම් කුල පුත්‍රයෝ, හිස-කේ කපද්දීම මහජල පිළිවෙළින් අර්භත්ත්වයට පැමිණ, සවිකෙ-ලෙසුන් නසා නිවන් දකිති. එසේ හිස-කේ කැපීමේදී රහත් වූ පුද්ගලයන් ගැන අපේ පොත-පතෙහි නොයෙක් තැන්වල සඳහන් වී ඇත්තේ ය.

එකෙණෙහිම රහත් වීමට තරම් හේතු සම්පත්තිය නැති කුල පුත්‍රයන්ට ද ඒ මොහොතේදී කියා දෙන දෙය තදින් සිතට වැදෙන බැවින් බොහෝ ප්‍රයෝජන වන්නේ ය. ප්‍රව්‍රජාපෝක්ෂකයාට මේ අවස්ථාවෙන් ප්‍රයෝජන වනු පිණිස, ගුරුවරයා විසින් තවපඤ්චක කර්මස්ථානය කියා දෙමින් පැවිදිවන්නහුගේ හිස බෑම කළ යුතු ය. ගුරුවරයාට හිස-කේ කැපිය නො හැකි වීමෙන් එය අනිකකු ලවා කරවන හොත්, ගුරුවරයා විසින් සම්පයෙහි සිට, ප්‍රව්‍රජාපෝක්ෂකයාට තවපඤ්චක කමටහණ කියා දිය යුතු ය. එසේ කරවීමට ගුරුවරයා විසින් අත්‍ය භික්ෂුවක් හෝ යෙදවිය යුතු ය. එය කිරීමේදී පළමුවෙන් කපන හිස-කේ රොදු ප්‍රව්‍රජාපෝක්ෂකයාගේ අතේ තබා, එය හොඳින් බලා, එහි සැටි සිතට ගන්නා ලෙස පැවිදි වන තැනැත්තාට කියා, ඉක්බිති කමටහණ කියා දිය යුතු ය. එය කියා දිය යුත්තේ මෙසේ ය.

තව පඤ්චක කර්මස්ථානය.

ශරීරයේ කොටසක් වූ මේ කෙස්: දුගඳ නිසා ද, පිත්-සෙම්-ලේ-සැරව-මල-මුත්‍රාදි කැන කුණු නිසා හටගත් දෙයක් වන බැවින් ද, එක්කිස් කැන කුණු ගොඩේ ම හට-ගත් දෙයක් වන නිසා ද කැන දෙයකි.

ශරීරයෙහි කොටසක් වූ මේ ලොම්: දුගඳ නිසා ද, පිත්-සෙම්-ලේ-සැරව-මල-මුත්‍රාදි කැන කුණු නිසා හටගත් දෙයක් වන බැවින් ද, එක්කිස් කැන කුණු ගොඩේ ම හට-ගත් දෙයක් වන නිසා ද කැන දෙයකි.

ශරීරයේ කොටසක් වූ මේ නිය: දුගඳ නිසා ද, පිත්-සෙම්-ලේ-සැරව-මල-මුත්‍රාදි කැන කුණු නිසා හටගත් දෙයක් වන බැවින් ද, එක්කිස් කැන කුණු ගොඩේ ම හට-ගත් දෙයක් වන නිසා ද කැන දෙයකි.

ශරීරයේ කොටසක් වූ මේ දත්: දුගඳ නිසා ද, පිත්-සෙම්-ලේ-සැරව-මල-මුත්‍රාදි කැන කුණු නිසා හටගත් දෙයක් වන බැවින් ද, එක්කිස් කැන කුණු ගොඩේ ම හට-ගත් දෙයක් වන නිසා ද කැන දෙයකි.

ශරීරයේ කොටසක් වූ මේ සම: දුගඳ නිසා ද, පිත්-සෙම්-ලේ-සැරව-මල-මුත්‍රාදි කැන කුණු නිසා හටගත් දෙයක් වන බැවින් ද, එක්කිස් කැන කුණු ගොඩේ ම හට-ගත් දෙයක් වන නිසා ද කැන දෙයකි.

ධාතු වශයෙන්:-

ශරීරයේ කොටසක් වූ මේ කෙස්: සත්ත්වයකු නො වන, පුද්ගලයකු නො වන, ආත්මයක් නො වන, අයිති කරුවකු නැති පට්ඨි ධාතු කොටසකි.

ශරීරයේ කොටසක් වූ මේ ලොම්: සත්ත්වයකු නො වන, පුද්ගලයකු නො වන, ආත්මයක් නො වන, අයිති කරුවකු නැති පට්ඨි ධාතු කොටසකි.

ශරීරයේ කොටසක් වූ මේ නිය: සත්ත්වයකු නො වන,
පුද්ගලයකු නො වන, ආත්මයක් නො වන, අයිති කරුවකු නැති
පට්ඨි ධාතු කොටසකි.

ශරීරයේ කොටසක් වූ මේ දත්: සත්ත්වයකු නො වන,
පුද්ගලයකු නො වන, ආත්මයක් නො වන, අයිති කරුවකු නැති
පට්ඨි ධාතු කොටසකි.

ශරීරයේ කොටසක් වූ මේ සම: සත්ත්වයකු නො වන,
පුද්ගලයකු නො වන, ආත්මයක් නො වන, අයිති කරුවකු නැති
පට්ඨි ධාතු කොටසකි.

පැවිදි වන තැනැත්තා විසින් පැවිදි වීමෙන් පසු ද මේ
භාවනාව නො හැර කළ යුතු ය.

හිස-කේ කැපීමෙන් පසු හිහි ගඳ යන පරිදි සබන් ගා හොදින්
ඇඟ උලා නා පිරිසිදු විය යුතු ය. පැවිදි වන තැනැත්තා එසේ
කර ගැනීමට නො සමත් තැනැත්තෙක් වේ නම් ගුරුවරයා විසින්
ප්‍රව්‍රජාපේක්ෂකයා නාවා පිරිසිදු කළ යුතු ය. එසේ කිරීමේදී පියකු
ආදරනීය දරුවකු නාවන්නාක් මෙන් කැත නො සිතා, කරුණාවෙන්
කළ යුතු ය. ඉක්බිති පිරිසිදු වත් හඳවා ප්‍රව්‍රජාපේක්ෂකයා
පැවිදි කරන තැනට කැඳවා ගෙන යා යුතු ය. පැවිදි වන තැනට
පැමිණි පසු පැවිදි වන කුලපුත්‍රයාගේ මා-පියෝ එහි වෙත්
නම්, පළමු කොට ඔවුන්ගේ පා වැඳ සමු ගෙන, උපාධ්‍යාවායඝීවරයා
ඇතුළු රැස්ව සිටින හික්ෂුන් වහන්සේලාගේද පා වැඳ සිවුරු
අතට ගෙන, උපාධ්‍යාවායඝීයන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි උක්කුටිකයෙන්
හිඳ, වැඳ-ගෙන පැවිද්ද අයැදිය යුතු ය. ඒ සඳහා කියන
වාක්‍යය මෙසේ ය.

ඔකාස! අහං ගත්තෙ! පබ්බජ්ජං යාවාමි.

දුතියම්පි අහං ගත්තෙ! පබ්බජ්ජං යාවාමි.

තතියම්පි අහං ගත්තෙ! පබ්බජ්ජං යාවාමි.

සබ්බ දුක්ඛ තිස්සරණ නිබ්බාන සච්ඡකරණත්ථාය ඉමං
කාසාවං ගහෙත්වා පබ්බාජෙඨ මං ගත්තෙ! අනුකම්පං උපාදය.

දුතියමිපි සබ්බ දුක්ඛ තිස්සරණ තිබ්බාන සච්ඡකරණත්ථාය ඉමං කාසාවං ගභේත්වා පබ්බාපේථ මං ගත්තෙ! අනුකම්පං උපාදය.

තතියමිපි සබ්බ දුක්ඛ තිස්සරණ තිබ්බාන සච්ඡකරණත්ථාය ඉමං කාසාවං ගභේත්වා පබ්බාපේථ මං ගත්තෙ! අනුකම්පං උපාදය.

මේ වාක්‍යය කියා උපාධ්‍යාවායඝීයන් වහන්සේ අතට තමාගේ සිවුරු පිළිගන්වා, නැවත ද උපාධ්‍යාවායඝීයන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි උක්කුටිකව හිඳ වැද-ගෙන මේ වාක්‍යය කියනු.

සබ්බ දුක්ඛ තිස්සරණ තිබ්බාන සච්ඡකරණත්ථාය එතං කාසාවං දත්වා පබ්බාපේථ මං ගත්තෙ අනුකම්පං උපාදය. දුතියමිපි සබ්බ දුක්ඛ -පෙ- උපාදය. තතියමිපි සබ්බ දුක්ඛ -පෙ- උපාදය.

මේ වාක්‍යය කියා ප්‍රවුජ්‍යාපේක්ෂකයා සිවුරු ඉල්ලූ කල්හි, ගුරුවරයා විසින් සිවුරුපටිය ප්‍රවුජ්‍යාපේක්ෂකයා ගේ කරෙහි ලා, හැඳ පොරොවා ගැනීමට තමන් අත තිබෙන සිවුරු ඔහුට දිය යුතු ය. ප්‍රවුජ්‍යාපේක්ෂකයා විසින් ගුරුවරයාගෙන් ලත් ඒ සිවුරු ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කොට හැඳ පොරොවා ගත යුතු ය. පැවිදි වන තැනැත්තා සිවුරු හැඳ පොරොවා ගැනීමට සමත් නොවේ නම්, ගුරුවරයා හෝ අනිකකු හෝ ඒවා හැඳ පොරොවා ගැනීමට උපකාර විය යුතු ය. මෙසේ ගුරුවරයකුගෙන් ලබා නොගෙන ගිහියකු විසින් සිවුරු හැඳීම නො කළ යුතු ය. පැවිද්ද ලබන තැනැත්තා කලින්ම සිවුරු හැඳ පොරවා ගෙන සිටිය හොත් ඒවා ඉවත් කර සිවුරු දී පැවිදි කළ යුතු ය. එසේ නො කොට සරණ සමාදන්‍ය කළේ ද පැවිද්ද නො හිමිවන්නේ ය. උපාධ්‍යායයන් වහන්සේගේ අණින් අනිකකු විසින් සිවුරු හැඳ වුව ද වටනේ ය. උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ විසින් 'මේ සිවුරු මොහුට හඳවන්නය' යි කියා ගිහියකු අතට දුන හොත් උපාධ්‍යායයන්ගේ අණින් ගිහියකු විසින් සිවුරු හැඳවීම ද වටනේ ය. සිවුරු හැඳ පොරොවාගත් පසු ප්‍රවුජ්‍යාපේක්ෂකයා නැවත ද උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ වෙත ගොස්, පසහපිහිටුවා පා වැඳ උක්කුටිකව වැඳ ගෙන හිඳ, තිසරණ සහිත පැවිදි දසසීලය මේ වාක්‍යය කියා ඉල්ලිය යුතු ය.

ඔකාස! අහං ගත්තෙ තිසරණෙන සද්ධිං පබ්බජ්ජා දසසීලං ධම්මං යාවාමී: අනුත්ගහං කත්වා සීලං දෙථ මෙ ගත්තෙ. දුතියමිපි

අහං හත්තෙ -පෙ- මෙ හත්තෙ. තතියමිපි අහං හත්තෙ -පෙ- මෙ හත්තෙ අනුකම්පං උපාදය.

මෙය කී කල්හි උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ විසින් "යමහං වදමි තං වදෙහි" යි කියා නමස්කාර පාඨය කියවා ඉක්බිති-

බුද්ධං සරණං ගවජාමි.
ධම්මං සරණං ගවජාමි.
සධ්දං සරණං ගවජාමි.

දුතියමිපි බුද්ධං සරණං ගවජාමි.
දුතියමිපි ධම්මං සරණං ගවජාමි.
දුතියමිපි සධ්දං සරණං ගවජාමි.

තතියමිපි බුද්ධං සරණං ගවජාමි.
තතියමිපි ධම්මං සරණං ගවජාමි.
තතියමිපි සධ්දං සරණං ගවජාමි.

මෙසේ නිශ්ශේෂයෙන් වශයෙන් වචන එකට සම්බන්ධ කොට හෝ "බුද්ධමි, සරණමි, ගවජාමි" යනාදීන් මකාරාන්ත කොට වචන වෙන් කොට උච්චාරණය කිරීමෙන් හෝ සරණ සමාදානය කරවිය යුතු ය. මේ දෙයාකාරයෙන් ම සමාදාන කරවීම වඩා හොඳ ය. බොහෝ අවයවීවරු එසේ කරති. "පාණාතිපාතා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි" යනාදි සිකපද නො කීයේ ද සරණ සමාදානයෙන් ම සාමණේර භාවයට පැමිණීම සිදු වේ. සිකපද කීම මෙහි ප්‍රධාන කරුණක් නො වේ.

ශිෂ්‍යයාගේ සරණ ගමනය වේතනාව ප්‍රධාන කරුණක් වන බැවින් කවර බසකින් කවර ආකාරයකින් සිකපද කීයේ ද සරණ ගමනය සිදු වේ. සාමණේරයන්ගේ සරණ ගමනය සිදුවන්නේ පාළිභාෂාවෙන් ම වචන නො වරදවා, අකුරු නො වරදවා, සථාන කරණ සම්පත්තිය ඇතිව, අකුරු හොඳාකාර කියැවෙන පරිදි ගුරුවරයා විසින් කියවීමෙන් හා ගෝලයා විසින් එසේ ම නො වරදවා කීමෙන් ය. ගුරු-ගෝල දෙදෙනා ගෙන් එක් අයකු වුව ද මනාකොට උච්චාරණය කිරීමට අසමත් වුවහොත් සරණ ගමනය සිදු නො වේ. දත් නැති මහල්ලන්ට ඒවා සම්පූර්ණ කොට

උච්චාරණය නො කළ හැකි ය. එ බැවින් දත් නැති මහලු තෙරුන් වහන්සේලා විසින් ගෝලයන් මහණ කිරීමේ දී අනිකකු ලවා සරණ සමාදානය කරවා ගත යුතු ය.

උපාධ්‍යාය ග්‍රහණය.

සාමණේර ශිලය සමාදන් වීමෙන් පසු පැවිද්ද ලැබූ තැනැත්තා විසින් උපාධ්‍යායයන් වහන්සේට වැදගෙන උක්කුටිකයෙන් හිඳ, "උපජ්ඣායො මෙ හත්තෙ හොති" යන වැකිය තුන් වරක් කියා උපාධ්‍යාය ග්‍රහණය කළ යුතු ය. ගෝලයා විසින් එසේ කී කල්හි උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ විසින් "පාසාදිකෙන සම්පාදෙති" යි කියා එය පිළිගත යුතු ය.

"උපජ්ඣායො හික්ඛවෙ! සද්ධිවිහාරිකමිති පුත්ත විත්තං උපට්ඨපෙස්සති. සද්ධිවිහාරිකො උපජ්ඣායමිති පිතුචිත්තං උපට්ඨපෙස්සති. එටං තෙ අඤ්ඤාමඤ්ඤං සගාරවා සප්පතිස්සා ඤාගචුත්තිකා විහරන්තා ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුල්ලං වෙසුල්ලං ආපජ්ජන්ති" යන බුධ වචනය පරිදි සාමණේර නම විසින් උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ තමාගේ පියා ලෙස සලකාගෙන, උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ කෙරෙහි අත්‍යාදර ගෞරවයෙන් යුක්තව, උන් වහන්සේට සථාකාරයෙන් කීකරුව වාසය කළ යුතු ය. උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ විසින් ද තමන්ගේ සද්ධිවිහාරික සාමණේරයා පුත්‍රයකු මෙන් සලකා-ගෙන ඔහු කෙරෙහි කරුණාවත් විය යුතු ය. උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ විසින් අභිනව සාමණේර නමට පා-සිවුරු දැරීම් ආදිය තමන් සම්පයේම වාසය කරවා ගෙන පුහුණු කර විය යුතු ය. ඒවා පුහුණුවන තුරු නිමන්ත්‍රණාදියට නො යවා ළදරුවකු රක්තාක් මෙන් අභිනව සාමණේරයා රැකිය යුතු ය. සාමණේරයකු විසින් රැකිය යුතු ශික්ෂාවන් උගන්වා දිය යුතු ය. සාමණේරයා විසින් ද-

"අනුජානාමි හික්ඛවෙ! දසහධිගෙහි සමන්තාගතං සාමණේරං තායෙතුං, පාණාතිපාති හොති, අදිත්තාදයි හොති, අබුග්ගොති, ඔසුවාදි හොති, මජ්ජිමානිකා හොති, බුද්ධස්ස අවණණං භාසති, ධම්මස්ස අවණණං භාසති, සධ්දස්ස අවණණං භාසති, මිච්ඡාදිට්ඨිකො හොති, හික්ඛුති දුසකො හොති"

යනුවෙන් දැක්වෙන නාසනාඨග දශය අතුරෙන් එකකුදු නො බිඳ, සුවච්ච වාසය කළ යුතුය. එයින් එකකුදු කඩ කළ හොත් සරණ ගමනයේ පටන් සම්පූර්ණ සාමණේර ශීලය බිඳේ. උපාධ්‍යාය ග්‍රහණය ද නැති වේ. සඨසාරාමයෙහි ඔහුට ලැබී තුබුණු සෙනසුනට ද හේ අහිමි වේ. සඨසලාභයට ද අහිමි වේ. ඔහු ආයති සංවරයෙහි පිහිටා, නැවත සරණ සමාදන්‍ය නො කරන හොත් ඒ සාමණේරයා සිවුරු හරවා සහරමින් පහ කළ යුතු ය.

පරාජිකාවට පැමිණි සාමණේරයා තමාගේ වරද පිළිගෙන නැවත සංවරයෙහි පිහිටනු කැමති වුව හොත්, නැවත සරණ සමාදන්‍ය කරවා උපාධ්‍යායග්‍රහණය ද කරවිය යුතු ය. සාමණේරයන්ගේ සරණ ගමනය හික්මුන්ගේ උපසම්පද කම්චාක්‍යය වැනිය. උපසම්පද කම්චාක්‍යය කීමෙන් හික්මුවගේ චතුපාරිශුඨ ශීල සමාදන්‍ය සිදුවන්නාක් මෙන්, සරණ සමාදන්‍යයෙන් ම සාමණේරයන්ගේ දශශීල සමාදන්‍යය ද සිදු වේ. එහෙත් ආයති සංවරයෙහි පිහිටීම පිණිස හා දළභිකරණය පිණිස සරණ සමාදන්‍ය කරවීමෙන් පසු සිකපද දශය ද සමාදන් කරවිය යුතු ය. නාසනාඨග දශයට අයත් නොවන වරදක්, සාමණේරයා අතින් සිදු වුව හොත්, ඒ වරදට දිය-දඩුවම්, වැලි-දඩුවම් ආදී යම් කිසි දඩුවමක් කළ යුතු ය. දඩුවම් කර ආයති සංවරයෙහි පිහිටීමෙන් ශීලය පිරිසිදු වේ. නැවත සිකපද සමාදන් නුවුවාට වරදක් නැත.

පැවිදි කිරීමට නුසුදුස්සෝ

'පැවිදි කරනු ලැබුවාහු ද පැවිද්ද නො පිහිටන, සචාකාරයෙන් පැවිද්දට අභවා පුද්ගලයෝ ය, පැවිදි කරනු ලැබුව හොත් පැවිද්ද පිහිටන-පැවිදි බවට නො හොබනා බැවින් පැවිද්ද තහනම් කර ඇති පුද්ගලයෝ ය' යි පැවිද්දට නුසුදුසු පුද්ගලයෝ දෙකොටසකි. නුසුදුස්සන් පැවිදි බවට පත් කිරීමෙන් ගුරුවරයාට දුකුළා ඇවැත් වේ.

පැවිද්දට අභවා පුද්ගලයෝ එකොළොස් දෙන.

පණ්ඩකො හික්බවේ! අනුපසම්පන්නො න උපසම්පා-
දෙතබ්බො, උපසම්පන්නො නාසෙබ්බො.

උභතොඛ්‍යඤ්ජනකො හික්ඛවෙ! අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතඛ්ඛො, උපසම්පන්නො නාසෙතඛ්ඛො.

ථෙය්‍යසංචාසකො හික්ඛවෙ! අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතඛ්ඛො, උපසම්පන්නො නාසෙතඛ්ඛො.

තිත්ථියපක්කන්තකො හික්ඛවෙ! අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතඛ්ඛො, උපසම්පන්නො නාසෙතඛ්ඛො.

තිරච්ඡානගතො හික්ඛවෙ! අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතඛ්ඛො, උපසම්පන්නො නාසෙතඛ්ඛො.

මාතුසාතකො හික්ඛවෙ! අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතඛ්ඛො, උපසම්පන්නො නාසෙතඛ්ඛො.

පිතුසාතකො හික්ඛවෙ! අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතඛ්ඛො, උපසම්පන්නො නාසෙතඛ්ඛො.

අරහන්තසාතකො හික්ඛවෙ! අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතඛ්ඛො, උපසම්පන්නො නාසෙතඛ්ඛො.

ලොහිතුප්පාදකො හික්ඛවෙ! අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතඛ්ඛො, උපසම්පන්නො නාසෙතඛ්ඛො.

සඬි සහෙදකො හික්ඛවෙ! අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතඛ්ඛො, උපසම්පන්නො නාසෙතඛ්ඛො.

හික්ඛුතීද්දසකො හික්ඛවෙ! අනුපසම්පන්නො න උපසම්පාදෙතඛ්ඛො, උපසම්පන්නො නාසෙතඛ්ඛො.

මේ විනය ප්‍රඥප්ති එකොළොසෙහි දැක්වෙන පණ්ඩකය, උභතොඛ්‍යඤ්ජනකය, ථෙය්‍යසංචාසකය, තිත්ථියපක්කන්තකය, තිරච්ඡානගතය, මාතුසාතකය, පිතුසාතකය, අරහන්තසාතකය, ලොහිතුප්පාදකය, සඬිසහෙදකය, හික්ඛුතීද්දසකය යන පුද්ගලයෝ එකොළොස් දෙන පැවිද්දටත් උපසම්පද්ධිටත් අභවායෝ ය. පැවිදි කරනු ලැබුවාහු ද ඔවුනට පැවිද්ද නො පිහිටන්නේ ය. උපසම්පද කරනු ලැබුවාහුද උපසම්පද්ධි නො පිහිටන්නේ ය.

'පණ්ඩක' යනු ලිඛිතවිකල්පය ඇති පුද්ගලයෝ ය. 'ආසිත්තපණ්ඩකය, උසුයපණ්ඩකය, ඔපක්කමිකපණ්ඩකය, පක්ඛපණ්ඩකය, තපුංසකපණ්ඩකය' යි පණ්ඩකයෝ පස් දෙනෙකි. අනුන්ගේ අභිගජාතය මුවින් ගෙන අසුවිය උරා ගැනීමෙන් කාම පරිලාභය සන්සිඳවා ගන්නා තැනැත්තා ආසිත්තපණ්ඩක නම්. අනුන්ගේ මෙමුන සේවනය බලා සිට එයින් කාම පරිලාභය සන්සිඳවා ගන්නා තැනැත්තා උසුයපණ්ඩක නම්. සුනඛ-ගවාදීන්ට කරන්නාක් මෙන් බීජෝත්පාටනය කරන ලද තැනැත්තා ඔපක්කමික පණ්ඩක නම්. අකුලල කම්බලයෙන් මාසයේ අවපක්ෂ-යෙහි දී පණ්ඩක බවට පැමිණෙන තැනැත්තා පක්ඛ පණ්ඩක නම්. උත්පත්තියෙන්ම ස්ත්‍රී පුරුෂ ලිඛිතයන් නැති තැනැත්තා තපුංසක පණ්ඩක නම්. මේ පණ්ඩකයන් පස් දෙනා අතුරෙන් ආසිත්ත උසුය පණ්ඩකයන් දෙදෙනාට ප්‍රවුජ්‍යාව අනිවාරිත ය. ඉතිරි තිදෙනා පැවිද්දට නො නිස්සෝ ය. එයින් පක්ෂපණ්ඩකයාට පැවිද්ද නිවාරිත වන්නේ පණ්ඩකව වෙසෙන පක්ෂයේදී ය. ඒ පක්ෂයේදී හේ කාම පරිලාභයෙන් උමතු වේ. ආසිත්ත උසුය පණ්ඩකයන් දෙදෙනාට ඇති වන කාම පරිලාභය යෝනිසෝමනස්කාරාදියෙන් සන්සිඳවා ගත හැකි ය. පක්ඛ පණ්ඩකයාගේ කාම පරිලාභය එසේ නො සන්සිඳ විය හැකි ය. ඒ කාලයේ ඔහු පැවිද්දට නුසුදුසු වන්නේ එහෙයිනි.

'උභතො බ්‍යඤ්ජනක' යනු ස්ත්‍රී පුරුෂ නිමිති දෙකම පිහිටා ඇති පුද්ගලයා ය. 'ස්ත්‍රී උභතො බ්‍යඤ්ජනකය, පුරුෂ උභතොබ්‍යඤ්ජනකය ය' යි උභතො බ්‍යඤ්ජනකයෝ දෙදෙනෙකි. ඔවුන්ගෙන් ස්ත්‍රී උභතො බ්‍යඤ්ජනකයා ගැබ් ගැනීමට හා ස්ත්‍රීන්ට ගැබ් ගැන්වීමට ද සමත් වේ. පුරුෂ උභතො බ්‍යඤ්ජනකයා ස්ත්‍රීන්ට ගැබ් ගන්වන නමුත් තෙමේ ගැබ් නො ගනී. කාමරතියේදී ස්ත්‍රී පුරුෂ කෘත්‍ය දෙකම සිදු කිරීමට දෙදෙනා ම සමත් වෙති.

'ලිඛිගඤ්චනක ය, සංවාසඤ්චනක ය, උග්ගඤ්චනක ය' යි ථෙය්‍ය සංවාසකයෝ තිදෙනෙකි. ගුරුවරයකු ගෙන් පැවිද්ද නො ලබා, තෙමේ ම සිවුරු හැඳ පොරොවා ගෙන, හික්ෂු වස් ගණනක් නොපවසන්නා වූ, වැඩිමහළු පිළිවෙළින් වන්දනාව

නො ඉවසන්නා වූ, අසුන් ගැනීමෙන් අත් හික්මුවකට බාධා නො කරන්නා වූ, විනය කම්වලට සහභාගි නො වන්නා වූ ශ්‍රමණ වේශය පමණක් සොරෙන් ගෙන සිටින තැනැත්තා **ලිඛිතසේනක** නම් වේ. හික්මුන් අතින් සාමණේර පැවිද්ද පමණක් ලබා විදේශයකට ගොස්, 'මම මෙ පමණ වස් ඇතියෙක්මි' යි බොරු වස් ගණන් කියන්නා වූ ද, වැඩිමහළු පිළිවෙළින් හික්මුන්ගෙන් වැළුම් පිළිගන්නා වූ ද, අසුන් ගැනීමෙන් හික්මුන්ට බාධා කරන්නා වූ ද, විනය කම්වලට පෙනී සිටින්නා වූ ද තැනැත්තා සංවාසය පමණක් සොරෙන් කරන බැවින් **සංවාසසේනක** නම්. තමා ම සිවුරු පොරවා ගෙන විහාරයට ගොස් වස් ගණන් කියන්නා වූ ද, හික්මුන් ගේ වැළුම් ඉවසන්නා වූ ද, අසුන් ගැනීමෙන් හික්මුන්ට බාධා කරන්නා වූ ද, විනය කම් වලට සහභාගි වන්නා වූ ද, තැනැත්තා **උග්‍රසේනක** නම්. ථේයාසංවාසකයන් පිළිබඳ දීර්ඝ විස්තරයක් **සමන්තපාසාදිකාවෙහි** ඇත්තේ ය. එය බලාගත යුතු ය.

'**තිත්ථිය පක්කන්තක**' යනු බුදු-සස්තෙහි පැවිදිව හික්මුවක්ව සිට පසුව තීර්ථක ප්‍රව්‍රජ්‍යාව හා ඔවුන් ගේ ලබ්ධිය ද ගත් තැනැත්තා ය.

'**තිරවජාතගතය**' යන මෙයින් අදහස් කරන්නේ තිරිසනුන් පමණක් නො ව, මනුෂ්‍ය ජාතියට අයත් නො වූ නාග-සුපර්න-දේව-බ්‍රහ්මාදී සියල්ලන් ය. ප්‍රව්‍රජ්‍යාව මනුෂ්‍යයන්ට පමණක් හිමි දෙයකි.

'**මාතුසාතකයාය**' යනු ආනන්දයා තීර්ථයන්ට අයත් මාතෘසාත කර්මය කළ තැනැත්තා ය. ඒ කම්ය සිදුවන්නේ මනුෂ්‍ය ජාතියට අයත් දරුවකු විසින් මනුෂ්‍ය ජාතියට ම අයත් වූ මවකගේ ජීවිතය ඕනෑකමින් ම නැසීමෙනි.

'**පිතුසාතකයා**' ගැන කිය යුත්තේ ද එසේ ම ය. මරනු ලබන තැනැත්තා තමාගේ පියා බව නො දැන වුවද මැරීමෙන් ආනන්දයා තීර්ථය සිදුවේ. විස්තර සමන්තපාසාදිකාවෙන් බලා ගත යුතු. '**බොද්ධයාගේ අත්පොතෙහි**' ද ඒ කර්ම ගැන විස්තරයක් ඇත්තේ ය.

'අරහත්තසාතකයා' ද මනුෂ්‍ය රහතුන්ගේ වශයෙන්ම කිය යුතු ය. පැවිදි වූ හෝ නො වූ හෝ මනුෂ්‍ය ජාතික රහත් කෙනකුගේ ජීවිතය මනුෂ්‍යයකු විසින්ම ඕනෑකමින් නැසුව හොත් ආනන්තයා කමය වේ. ඔහුට ප්‍රවුප්‍යාව නො ලැබිය හැකි ය. මනුෂ්‍ය නො වන රහත් කෙනකු මැරුව හොත් බරපතල පවක් පමණක් වේ. ආනන්තයා කර්මයක් නො වේ. කිරිසනෙක් මනුෂ්‍ය ජාතික රහතත් වහන්සේ කෙනකුගේ ජීවිතය නැසුවේ ද ආනන්තයා කර්මය සිදු නො වේ. බරපතල පාපයක් පමණක් වේ.

'ලොහිතුප්පාදකයා' යනු දේවදත්ත මෙන් නපුරු සිතින් ජීවමාන බුදුවරයකුගේ ශරීරයෙන් එක් බිංදුවක් පමණ වූ ලේ සෙලවූ තැනැත්තා ය. ඔහුට පැවිද්ද හා උපසම්පදාව වාරිත ය. ආබාධයක් සුව කරනු පිණිස මෙහි සහගත සිතින් බුධ ශරීරයෙන් ලේ බැහැර කරන්නා හට පිනක් මිස පාපයක් නො වේ.

'සධ්‍යාදේශකයා' යනු දේවදත්ත මෙන් චතුර්විධ විනය කර්මයන් අතුරෙන් යම් කිසි කර්මයක් කිරීම් වශයෙන් සධ්‍යා බිඳින තැනැත්තා ය. එය උපසම්පන්නයකු විසින් මිස අනුපසම්පන්නයකු විසින් නො කළ හැකි කර්මයෙකි.

'හික්ඛුතීද්‍රව්‍යකයා' යනු මාර්ගත්‍රයෙන් එක්තරා මාර්ගයෙක්හි ප්‍රකෘති හික්ඛුණියක් දූෂණය කළ තැනැත්තා ය. ඔහුට ප්‍රවුප්‍යාව හා උපසම්පදාව වාරිත ය. කාය සංසර්ගයෙන් හික්ඛුණියක ගේ ශීලය විනාශ කළ තැනැත්තාට ප්‍රවුප්‍යාව හා උපසම්පදාව අවාරිත ය.

**පැවිදි කළහොත් පැවිද්ද පිහිටන
පැවිදි නො කළ යුතු පුද්ගලයෝ.**

"ත හික්ඛටෙ! අනනුඤ්ඤානො මාතා පිතුහි පුත්තො පබ්බාපේතබ්බො, යො පබ්බාපේයා ආපත්ති දුක්කටස්ස" යනු විනය ප්‍රඥප්ති බැවින් මා පියන් විසින් නො අනුදත්තු ල පුත්‍රයන් පැවිදි නො කළ යුතු ය. වරක් මා පියන්ගේ අනුදැනීම ලැබ පැවිදි වූ තැනැත්තා සිවුරු හැර ගොස් නැවත පැවිදි වීමට පැමිණියේ ද, නැවතත් මාපියන් ගේ අනුදැනීම නො ලබා පැවිදි නො කළ යුතු

ය. යම් කිසි දරුවකු "මොහු තුඹවහන්සේලාටම භාර කරමිය, තුඹ-
වහන්සේලා කැමති විටෙක මොහු පැවිදි කරන්නට ය" කියා මා
පියන් විසින් භාරකරන ලද්දේ වේ නම්, කොතෙක් වර සිවුරු
හැර ගියේ ද ආ ආ විට මා පියන් නො විචාරා ඒ දරුවා පැවිදි
කළ යුතු ය. මා පියන් හා කලහකොට විහාරයට අවුත් පැවිද්ද
ඉල්ලා සිටින කෙනකුට මා පියන්ගේ අවසරය ඉල්ලා ගෙන
එන්නට ය යි කී කල්හි හෝ "මම මා පියන් වෙත නො යමි, මා
පැවිදි නො කළහොත් ජීවිතය හෝ නසා ගන්නෙමි, තුඹ
වහන්සේලාට හෝ අනර්ථයක් කරමි" යි කියා නම් ඔහුගේ
ආරක්ෂාව පිණිස පැවිදි කරන්නට වටනේ ය. එසේ පැවිදි කරනු
ලැබුවකු ගැන ඔහුගේ මා පියන් අවුත් විවාළ හොත් කාරණය
ඔවුනට දැන්විය යුතු ය.

**"ත හික්ඛවෙ! පඤ්චහි ආබාධෙහි පුට්ඨො පබ්බාපේතබ්බො.
යො පබ්බාපේයා ආපත්ති දුක්කට්ඨස්ස"** යනු විනය ප්‍රඥප්ති බැවින්
පඤ්චාබාධයන් අතුරෙන් යම් කිසි ආබාධයක් ඇතියෙකු පැවිදි නො
කළයුතු ය. පඤ්චාබාධයෝ නම්, **කුට්ඨ, ගණ්ඩ, කිලාස, සෝස,**
අපමාර යන නම්වලින් කියන ආබාධයෝ ය.

'කුට්ඨ' යනු රතුලප, කළුලප, දද ආදි සමෙහි හට ගන්නා
රෝගයෝ ය. සුළඟිල්ලේ නිය පිට තරම් වූ ද වර්ධනය වන
පක්ෂයෙහි සිටි කුෂ්ඨයක් ඇතියෙකු පැවිදි නො කළ යුතු ය.
සිවුරුවලට වැසෙන තැනක සුව වන අතට හැරී ඇති නිය පිට
පමණට කුඩා කුෂ්ඨයක් ඇති තැනැත්තා පැවිදි කිරීම සුදුසු ය.
කුෂ්ඨ රෝගියකුට පිළියම් කරවා පැවිදි කිරීමෙහිදී ද සමේ ප්‍රකෘති
පැහැය ඇති වූ කල්හිම පැවිදි කළ යුතු ය. ගොයෙකුගේ පිටෙහි
සේ අලු මතුවන ශරීරය ඇතියේ ද පැවිදි නො කළ යුතු ය යි
විනය අටුවාවෙහි කියා ඇත්තේ ය.

'ගණ්ඩ' යනු දෙඹගෙඩි-දෙහිගෙඩි සේ ශරීරයෙහි ඒ ඒ
තැන හටගන්නා වූ නො පැයෙන්නා වූ ගෙඩි ය. ඒවාට වායු
ගෙඩි යයි ද සමහරු කියති. ඩෙබර ගෙඩියක් පමණ වූ ද
වැඩෙන ගෙඩියක් ඇති තැනැත්තා පැවිදි නො කළ යුතු ය.
ඩෙබර ගෙඩියක් පමණ කුඩා වූ නො වැඩෙන ගෙඩියක් වැසෙන

තැනක ඇති තැනැත්තේ පැවිදි කරන්නට වටනේ ය. මුහුණ ආදි නො වැසෙන තැනක නො වැඩෙන ගෙඩි ඇත්තේ ද පැවිදි නො කළ යුතු ය. ගෙඩිවලට පිළියම් කොට පැවිදි කිරීමෙහිදී ද, සම ප්‍රකෘතිමත් වුවාට පසුවම පැවිදි කළ යුතු ය. වණය තිබියදී නො පැවිදි කළ යුතු ය.

'කිලාස' යනු රත්-පියුම්, හෙළ-පියුම් පෙනි පැහැයට සමෙහි හටගන්නා වියලි කුෂ්ඨ විශේෂයකි. දැනට බොහෝ සෙයින් දක්නට ලැබෙන සුදු කබර රෝගය කිලාසය ය. මේ රෝගය ඇතියන් ගැන ද කුෂ්ඨ රෝගීන්ට කී පරිදි පිළිපැදිය යුතු යි.

'යෝස' යනු දිනෙන් දින මදිත් මද ශරීරය ගෙවා වියලවා රෝගියා මරුමුවට පමුණුවන ක්ෂය රෝගය ය.

'අපමාර' යනු මිනිසා සිටි සැටියේම සිහියන් නැති වී බිම ඇද වැටී, සමහර විට මුවින් සෙම හා ලේ ද පෙරමින් දහලන බිම සැපෙන අපස්මාර රෝගය ය. එය යක්ෂ රෝගයකැ යි කියති.

"ත භික්ඛවෙ! රාජහටො පබ්බාජෙනඛබ්බො, යො පබ්බාජෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්ඛටස්ස" යනු විනය ප්‍රඥප්ති බැවින් රාජහටයා පැවිදි නො කළ යුතු ය. යම් කිසි කායභීයක් කිරීම ගැන රජකෙනකු ගෙන් හෝ රජයකින් හෝ වැටුප් ලබමින් සිටින තැනැත්තා 'රාජහට' නම් වේ. ඒ අය රස්සාවෙන් අස් වූ පසු පැවිදි කිරීම වටනේ ය.

"ත භික්ඛවෙ! ධජඛන්ධො වොරො පබ්බාජෙනඛබ්බො, යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස" යි වදළ බැවින් බරපතල සොරකම් කරන ප්‍රසිද්ධ සොරා පැවිදි නො කළ යුතු ය. කලින් ප්‍රසිද්ධ සොරකු ව සිට පසුව එය අත්-හැර සුමගට බැස සිටින, මහ ජනයා ද ඒ බව දන්නා තැනැත්තා පැවිද්දට සුදුසු ය. සමහර විට සුළු සුළු සොරකම් කළත් සොරකු වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියක් නැති තැනැත්තාට පැවිද්ද දිය යුතු ය.

"ත භික්ඛවෙ! කාරගෙදකො වොරො පබ්බාජෙනඛබ්බො, යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස" යනු විනය නීති බැවින්

බන්ධනයෙන් පලා-ගිය සොරා ද පැවිදි නො කළ යුතු ය. සිරගෙයකින් පලාගිය තැනැත්තාය, තැනකින් තැනකට ගෙන යාමේදී ආරක්ෂක පුරුෂයන් අතින් පලා-ගිය තැනැත්තාය, මේ පෙදෙසින් පිට නො යා යුතුය යි නියමයක් කර තිබියදී ඒ පෙදෙසින් පලා-ගිය තැනැත්තා ය යන සෑම දෙනාම පැවිදි කිරීමට නුසුදුස්සෝ ය. දැනුමින් ජීවත් වෙමින් සිටියදී අනුන්ගේ කේලාම් කීම නිසා බන්ධනයට හසු වී එයින් පලා-ගිය තැනැත්තා ඒ පෙදෙසේ ම පැවිදි නො කළ යුතු ය. ඔහු අන් පෙදෙසකදී පැවිදි කළ හැකි ය.

"ත භික්ඛවෙ! ලිඛිතකො වොරො පබ්බාපේතබ්බො, යො පබ්බාපේයා ආපත්ති දුක්ඛටස්ස" යනු විනය නීති බැවින් ඇල්ලීම සඳහා හෝ දඩුවම් කරනු සඳහා රජයෙහි ලියා ඇති සොරා පැවිදි නො කළ යුතු ය.

"ත භික්ඛවෙ! කසාහතො කතදණ්ඩකම්මො පබ්බාපේ-තබ්බො, යො පබ්බාපේයා ආපත්ති දුක්ඛටස්ස" යනු විනය නීති බැවින් කසයෙන් හෝ අනිකකින් හෝ දඩුවම් පිණිස තළනු ලැබූ තැනැත්තා පැවිදි නො කළ යුතු ය. කී දේ නො කිරීම නිසා තළනු ලැබූ තැනැත්තා පැවිදි කළ හැකි ය. පැවිදි නො කළ යුත්තේ බදු නො ගෙවීම්, ණය නො ගෙවීම් ආදියට දඩුවම් වශයෙන් තළනු ලැබූ තැනැත්තා ය. ඒ තැනැත්තා වුව ද තුවාල සුව වීමෙන් පසු පැවිද්ද ලැබීමට නිසි ය.

"ත භික්ඛවෙ! ලක්ඛණාහතො කතදණ්ඩකම්මො පබ්බාපේ-තබ්බො, යො පබ්බාපේයා ආපත්ති දුක්ඛටස්ස" යනු විනය නීති හෙයින් දඩුවම් වශයෙන් පිලිස්සීම් ආදියෙන් ශරීරයේ ලකුණු තබා ඇති තැනැත්තා පැවිදි නො කළ යුතු ය. ලකුණු තබා ඇති තැනැත්තා නිදහස් පුද්ගලයකු වේ නම්, තුවාල සුව වී වණ කැලැල් මැකී ගිය පසු පැවිදි කළ හැකි ය. තෙමුළු වසා සිවුරු පෙරවූ කල්හි නො පෙනෙන තැන්වල කැලැල් ඇති තැනැත්තා ද පැවිදි කළ හැකි ය.

"ත භික්ඛවෙ! ඉණාසිකො පබ්බාපේතබ්බො, යො පබ්බාපේයා ආපත්ති දුක්ඛටස්ස" යනු වදළ බැවින් ණය කාරයන් පැවිදි

නො කළ යුතු ය. පැවිදි වන තැනැත්තා ගේ ණය ගෙවීමට ඔහුගේ නැයෙක් හෝ දයකයෙක් හෝ බාර ගනී නම් පැවිදි කළ හැකි ය. ණය ගෙවීමට ධනයක් ගුරුවරයා වෙත තිබේ නම්, ණය හිමියන්ට ඒවා දී තිදහස් කරගන්නා අවියෙන් ණයකාරයා පැවිදි කළ හැකි ය. පසුව ධනය සපයා ණය ගෙවන්නට සිතා පැවිදි නො කළ යුතු ය. ණයකාරයකු බව නො දැන පැවිදි කිරීමෙන් ගුරුවරයාට ඇවැත් නො වේ.

"ත භික්ඛවෙ! දසො පබ්බාපේතබ්බො, යො පබ්බාපේයා ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස, යනු වදළ බැවින් දසයා ද පැවිදි නො කළ යුතු ය. මෙකල දසයන් නො මැති බැවින් මේ ගැන විස්තරයක් නො කරනු ලැබේ. අටුවාවෙහි මෙය ගැන විශාල විස්තරයක් ඇත්තේ ය.

පැවිදි නො කළ යුත්තෝ දෙතිස් දෙනෙක්.

"ත භික්ඛවෙ! හත්ථවිජ්ඣනො පබ්බාපේතබ්බො, න පාදවිජ්ඣනො පබ්බාපේතබ්බො, න හත්ථපාදවිජ්ඣනො පබ්බාපේතබ්බො, න කණ්ණවිජ්ඣනො පබ්බාපේතබ්බො, න නාසවිජ්ඣනො පබ්බාපේතබ්බො, නකණ්ණනාසවිජ්ඣනො පබ්බාපේතබ්බො, න අධගුලිවිජ්ඣනො පබ්බාපේතබ්බො, න අලවිජ්ඣනො පබ්බාපේතබ්බො, න කණ්ඩරවිජ්ඣනො පබ්බාපේතබ්බො, න ඵණහත්ථො පබ්බාපේතබ්බො, න බුජ්ජො පබ්බාපේතබ්බො, න වාමනො පබ්බාපේතබ්බො, න ගලගණ්ඨි පබ්බාපේතබ්බො, න ලක්ඛණාහතො පබ්බාපේතබ්බො, න කසාහතො පබ්බාපේතබ්බො, න ලිඛිතකො පබ්බාපේතබ්බො, න සිපදි පබ්බාපේතබ්බො, න පාපරොගි පබ්බාපේතබ්බො, න පරිසදුසකො පබ්බාපේතබ්බො, න කාණො පබ්බාපේතබ්බො, න කුණි පබ්බාපේතබ්බො, න බන්දපො පබ්බාපේතබ්බො, න පක්ඛගතො පබ්බාපේතබ්බො, න ජිත්තිරියාපථො පබ්බාපේතබ්බො, න ජරාදුඛබලො පබ්බාපේතබ්බො, න අත්ඨො පබ්බාපේතබ්බො, න මුග්ගො පබ්බාපේතබ්බො, න බධිරො පබ්බාපේතබ්බො, න අත්ඨමුග්ගො පබ්බාපේතබ්බො, න අත්ඨබධිරො පබ්බාපේතබ්බො, න මුග්ගබධිරො පබ්බාපේතබ්බො, න අත්ඨමුග්ගබධිරො පබ්බාපේතබ්බො, යො පබ්බාපේයා ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස.

තථාගතයන් වහන්සේ විසින් විනයෙහි මෙසේ වදරා ඇති බැවින් අත් සුන් තැනැත්තාය, පා සුන් තැනැත්තාය, අත්-පා සුන් තැනැත්තාය, කන් සුන් තැනැත්තාය, නාස් සුන් තැනැත්තාය, කන් නාස් සුන් තැනැත්තාය, මහ ඇහිලි සුන් තැනැත්තාය, සුළහිලි සුන් තැනැත්තාය, මහ නහර සුන් තැනැත්තාය, පෙණ අත් ඇතියාය, කුදය, අභුටුමිට්ටාය, ගෙළෙහි ගෙඩි ඇති තැනැත්තාය, දඬුවම් පිණිස කළ ලකුණු ශරීරයෙහි ඇති තැනැත්තාය, කසයෙන් තැළූ ලකුණු ඇති තැනැත්තාය, අපරාධ කාරයකු වශයෙන් රජයේ ලියා ඇති තැනැත්තාය, බරවා රෝගය ඇති තැනැත්තාය, පාපරෝග ඇති තැනැත්තාය, පරිසද්දසකයාය, කණාය, කුදය, කොරාය, ශරීරයෙන් පක්ෂයක් පණ නැති තැනැත්තාය, පිළාය, ජරා දුච්ඡයාය, අන්ධයාය, ගොළුවාය, බිහිරාය, අන්ධ ගොළුවාය, අන්ධ බිහිරාය, ගොළු බිහිරාය, අන්ධ ගොළු බිහිරාය යන මොවුහු පැවිදි නො කළ යුත්තාහුය. පැවිදි කළ හොත් ගුරුවරයාට දුකුළා ඇවැත් වේ.

නියෙන් මඳක්වත් ඉතිරි වන ලෙස ඇහිලි අග පමණක් සුන් තැනැත්තා පැවිදි කළ හැකි ය. නිය ඉතිරි නො වන පරිදි එක ඇහිල්ලක් වුවද සුන් තැනැත්තා පැවිදි නො කළ යුතු ය.

මහ නහර සුන් තැනැත්තාය යනු නහර සිඳී යාම නිසා පතුල සම්පූර්ණයෙන් බිම තැබිය නො හී, ඇහිලි අග පමණක් හෝ විඵඹ පමණක් හෝ බිම තබමින් ගමන් කරන තැනැත්තා ය.

පෙණ අත් ඇතියාය යි කියනුයේ ඒකාබධ ඇහිලි ඇති තැනැත්තා ය.

පාප රෝගියා යනු ඇදුම-අභිස්-භගඤ්ජරා-කාස ආදි යම් කිසි රෝගයකින් පෙළෙන, ජනයා විසින් පිළිකුල් කරන තැනැත්තා ය.

පරිසද්දසකයාය කියනුයේ විරූපත්වයෙන් පිරිස කැත කරන තැනැත්තා ය. අන්‍යයන්ගේ හිස් තමන් ගේ තුනටිය තරමට සිටින ඉතා උස් පුද්ගලයෝ ය, හෙරව රූප බදු ඉතා මිටි පුද්ගලයෝය,

දැවුණු කොටයක් බඳු ඉතා කළු පුද්ගලයෝය, සුණු බිත්තියක් බඳු ඉතා සුදු පුද්ගලයෝ ය, ඇට සම පමණක් ඇති සේ පෙනෙන ලේ මස් ඉතා මද ප්‍රේතයන් බඳු ඉතා කෘශ ශරීර ඇත්තෝය, පරිහරණය කිරීමට දුෂ්කර වන තරමට ඉතා ස්ථුල ශරීර ඇත්තෝය, පිශාවයන්ට බඳු මහෝදර ඇත්තෝය, ඔසවා සිටිය නො හෙන පමණට මහත් හිස් ඇත්තෝය යනාදීහු පරිසද්ධසකයෝ ය. පරිසද්ධසකයන් ගැන දීඬි විස්තරයක් විනය අඩුවාවෙහි ඇත්තේ ය. පරිසද්ධසකයන් බොහෝ දෙනෙකුත් එහි දක්වා ඇත්තේ ය.

පැවිදි කිරීමේ වයස

"ත හික්ඛවෙ! උාතපණ්ණරසවස්සො දරකො පබ්බා-
ජෙතබ්බො, යො පබ්බාජෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස." යනුවෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ වරක් පහළොස් අවුරුද්දකට අඩු වයස් ඇති කුලදරුවන් පැවිදි නො කළ යුතු බව වදළ සේක.

පසු කාලයේදී ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේගේ උපස්ථායක වූ ඉතා සැදැහැවත් පවුලක් අභිවාතක රෝගයෙන් කාලක්‍රියා කළේ ය. ඒ පවුලේ ළදරුවෝ දෙදෙනෙක් ඉතිරි වූහ. හික්ෂුන් දක්නා කල්හි පළමු පුරුද්ද නිසා ඔවුහු උන්වහන්සේලා වෙත දුව එති. හික්ෂුහු ඔවුන් එළවා ගනිති. හික්ෂුන්ගෙන් අනුකම්පාවක් නො ලබන්නා වූ ඒ දරුවෝ හඬති. ඔවුන්ගේ දුක ගැන ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේගේ සිත උණු වී, "බුදුන් වහන්සේ විසින් පහළොස් අවුරුද්දට ආයු අඩු දරුවන් පැවිදි නො කරන සේ සිකපද පනවා ඇත්තේ ය. මේ දරුවන් විනාශ නොවීමට කළ යුත්තේ කුමක් දැ" යි සිතා, ඒ කාරණය බුදුන් වහන්සේට සැල කළහ.

එකල්හි තථාගතයන් වහන්සේ 'ආනන්දය! ඒ දරුවෝ කවුඩන් එළවීමටවත් සමත් වන්නාහුදැ' යි විචාරා "එසේ ය" යි පිළිවදන් දුන් කල්හි හික්ෂුන් අමතා, "අනුජාතාමි හික්ඛවෙ! උාතපණ්ණරසවස්සං කාකුච්චෙපකං පබ්බාජෙතුං" යනුවෙන් කවුඩන් පළවා හැරීමට සමත් පහළොස් අවුරුදු වයසට නො පැමිණි දරුවන් ද පැවිදි කිරීමට අනුදැන වදළ සේක. හදිසි

අවස්ථාවේදී ඒ කුලදරුවන් දෙදෙනා විනාශ නො වනු පිණිස කවුඩන් එළවීමට සමත් දරුවන් පැවිදි කිරීමට අනුදැන වදාළේ වී නමුත් බුදුන් වහන්සේගේ අදහස සැටියට සැලකිය යුත්තේ වයසින් පසළොස් වස නො පිරුණු කුලදරුවන් පැවිද්දට නුසුදුසු බව ය. එබැවින් විශේෂ කරුණක් සඳහා මිස, පසළොස් අවුරුදු වයස නො පිරුණු කුලදරුවන් පැවිදි නො කළ යුතු ය. වයස අවුරුදු පසළොස්වත් වියසටත් අතර කාලය කුලදරුවන් පැවිදි කිරීමට ඉතා සුදුසු කාලය සැටියට සැලකිය යුතු ය. වයස් ගත වී පැවිදි වන්නවුන්ට පැවිද්දට සුදුසු වන සැටියට සිත-කය සකස් කර ගැනීම අපහසු ය. එබැවින් බුදුන් වහන්සේ විසින්-

"පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො දුල්ලගො බුඩ්ධපබ්බජිතො. තතමෙහි පඤ්චගි? දුල්ලගො හික්ඛවෙ! බුඩ්ධපබ්බජිතො සුවවො. දුල්ලගො සුග්ගහිතගාහි. දුල්ලගො පදක්ඛිණග්ගාහි. දුල්ලගො ධම්මකට්ඨකො. දුල්ලගො විනයධරො."

යනුවෙන් ධම්පසකින් යුක්ත බුඩ්ධපබ්බජිතයන් දුර්ලභ බව වදාරා තිබේ. "මහණෙනි! මේ කරුණු පසින් යුක්ත බුඩ්ධපබ්බජිතයෙක් දුර්ලභය. කවර කරුණු පසකින් ද යත්? මහණෙනි! සුවච බුඩ්ධපබ්බජිතයෙක් දුර්ලභය, ගුරුන් වෙතින් මැනවින් උගන්නාවූ බුඩ්ධපබ්බජිතයෙක් දුර්ලභය, ගුරුන්ගේ අනුශාසනය දකුණට ගන්නා බුඩ්ධපබ්බජිතයෙක් දුර්ලභය, ධම්මකට්ඨක බුඩ්ධපබ්බජිතයෙක් දුර්ලභය, විනයධර බුඩ්ධපබ්බජිතයෙක් දුර්ලභය" යනු එහි තේරුම යි. බුදුන් වහන්සේ විසින් තවත් සූත්‍රයකදී ද "දුල්ලගො ආකප්පසම්පන්නො" යි ආකල්ප-සම්පත්තිය ඇති බුඩ්ධපබ්බජිතයන් දුර්ලභ බව ද වදාරා ඇත්තේ ය.

ධනවත් බව උගත් බව, කුලවත් බව යන මේවා පැවිද්දට සුදුසුකම් නුසුදුසුකම් බැලීමේ දී සැලකිය යුතු බවක් බුද්ධදේශනයෙන් නො පෙනේ. ඉහත දැක්වුණු ප්‍රව්ච්ඡා දෝෂන්ගෙන් මුක්ත වේ නම්, දුප්පත්-පොහොසත් උගත්-නුගත් කවුරුත් පැවිද්දට සුදුස්සෝ ය.

"යෙග්ගයොන හි කත්තියකුලතො පබ්බජිතා ජාතී. තිස්සාය මානං කරොන්ති. බ්‍රාහ්මණකුලා පබ්බජිතා මත්තෙ තිස්සාය

මානං කරොන්ති. හිතජච්චතුලා පබ්බජ්තා අත්තනො විජාතිනාය පතිට්ඨාතුං න සක්කොන්ති. ගහපතිදරකා පත කච්ඡෙහි සෙදං මුඤ්චන්තෙහි පිට්ඨියා ලොණං පුප්ඵමානාය භූමිං කසිත්වා නිහතමානදපසා හොන්ති. තෙ පබ්බජිත්වා මානං වා දපපං වා අකත්වා බුද්ධච්චනං උග්ගහෙත්වා විපස්සනාය කම්මං කරොන්තා සක්කොන්ති අරහත්තෙ පතිට්ඨාතුං."

යන චූලහත්ථිපදෝපම සූත්‍ර අටුවා පාඨය ද මෙහි ලා සැලකිය යුතු ය.

උපසම්පද කම්ය.

උපසම්පද කම්ය බුදු-සස්තෙහි ගරු විනය කම්යෙකි. එය පැවිදි කිරීම සේ සැම තන්හිම කළ හැකි කම්යක් නොව සීමාවකදී පමණක් කළ හැකි කම්යකි. එය මධ්‍යදේශයේ සිදු කරන හොත් "අනුජානාමි හික්ඛවෙ! දසවග්ගෙන වා අතිරෙක දස වග්ගෙන වා ගණෙන උපසම්පාදෙතුං" යි වදළ පරිදි දස නමක් වූ හෝ දස නමකට අධික වූ හෝ සඬ්ඝයා විසින් සිදු කළ යුතු ය. ප්‍රත්‍යන්ත දේශයෙහි සිදු කරනවා නම් "අනුජානාමි හික්ඛවෙ! සබ්බපච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු විනයධරපඤ්චමෙන ගණෙන උපසම්පාදෙතුං" යි වදළ පරිදි විනයධරයා පස්වෙනි කොට ඇති ගණයා විසින් හෙවත් පස් නමක්වූ හික්ඝු සඬ්ඝයා විසින් සිදු කළ හැකි ය. ප්‍රත්‍යන්ත ජනපද බුදුන් වහන්සේ විසින් ම නියම කර වදරා තිබේ.

ඒ මෙසේ ය.:-

"පුරත්ථිමාය දිසාය කජච්ඡගලං නාම නිගමො, තස්සා පරෙන මහාසාලා, තතො'පරා පච්චන්තිමා ජනපද, ඔරතො මජ්ඣෙධ. පුරත්ථිමදක්ඛිණාය දිසාය සලලවතී නාම නදී, තතො 'පරා පච්චන්තිමා ජනපද, ඔරතො මජ්ඣෙධ. දක්ඛිණාය දිසාය සෙතකණ්ණිකං නාම නිගමො, තතො' පරා පච්චන්තිමා ජනපදා ඔරතො මජ්ඣෙධ. පච්ඡිමාය දිසාය චූතං නාම බ්‍රහ්මණ ගාමො, තතො' පරා පච්චන්තිමා ජනපදා ඔරතො මජ්ඣෙධ. උත්තරාය දිසාය උසිරධපො නාම පබ්බතො, තතො'පරා පච්චන්තිමා ජනපදා ඔරතො මජ්ඣෙධ.

මධ්‍ය දේශයේ සිට කථාකරන කල්හි නැගෙන හිරිත් කපටි ගල නම් නියම් ගමෙන් ඔබ ද, ගිනි කොණින් සලලවකී නම් ගඩගාවෙන් ඔබද, දකුණෙන් සේතකණ්ණික නම් නියම් ගමෙන් ඔබ ද, බස්නාහිරින් වූන නම් බ්‍රාහ්මණ ගමින් ඔබද, උතුරෙන් උසිරද්ධස් නම් පථිකයෙන් ඔබ ද, ප්‍රත්‍යන්ත ජනපදයෝ ය. අප රට ද ප්‍රත්‍යන්ත ජනපදයන්ට අයත් බැවින් මෙහි පස්තමකට ද උපසම්පද කම්පය කළ හැකි ය. උපසම්පදවක් කිරීමේදී බොහෝ වැඩ කරන්නට ඇත්තේ කම්භාවාය්‍යීවරයාට ය. උපසම්පදපේක්ෂකයා සීමාවට පැමිණි කල්හි පළමුවෙන් කළ යුත්තේ උපසම්පදපේක්ෂකයාගේ හා උපාධ්‍යාවාය්‍යීයන් වහන්සේගේ නම් යොදා කම්භාකාය කීමට අපහසු නම්, උපසම්පදපේක්ෂකයාට නාග කියා ද උපාධ්‍යාවාය්‍යීයන් වහන්සේට තිස්ස කියා ද නම් සම්මත කිරීම ය. එය කම්භාවාය්‍යීවරයා විසින් මෙසේ කළ යුතු ය.

මේ උපසම්පදපේක්ෂකයාගේ පුරාණ නාමය අස්කොට ඔහුට නාග යන නාමය ද, උපසම්පදපේක්ෂකයාගේ උපාධ්‍යාවාය්‍යීයන් වහන්සේගේ පුරාණ නාමය අස් කොට උන් වහන්සේට තිස්ස යන නාමය ද කම්භාකාය කීමේ පහසුව සඳහා සම්මත කරමි. ඒ බව උපසම්පදාපේක්ෂකයා විසින් හා උපාධ්‍යාවාය්‍යීයන් වහන්සේ විසින් ද, මහා සඬ්ඝයා වහන්සේ විසින් ද දත යුත්තේ ය.

නාම සම්මුතියෙන් පසු කම්භාවාය්‍යීයන් වහන්සේ විසින් උපසම්පදපේක්ෂකයාට මෙසේ කිය යුතු ය.

"පයමං උපජ්ඣං ගාභාපෙනබ්බො" යි ලෝකනාථයන් වහන්සේ විසින් වදාරා ඇති බැවින් 'සංසාර සාගරයෙන් එතර වී නිවන් පුර පැමිණෙනු රිසියෙන් උපසම්පදව ලැබීමට පැමිණ සිටින සාමණේරය! යුෂ්මතා විසින් පළමු කොට උපාධ්‍යාය ග්‍රහණය කළ යුතු ය..

මෙසේ කී කල්හි උපසම්පදපේක්ෂකයා විසින් උපාධ්‍යායන් වහන්සේ ඉදිරියෙහි උක්කුටිකව හිඳ **"උපජ්ඣායො මෙ ගත්තෙ හොහි"** යන වැකිය තෙවරක් කිය යුතු ය. උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ විසින් **"පාසාදිකෙත සම්පාදෙහි"** යි කියා එය පිළිගත යුතු ය.

ඉක්බිති කම්මායාසීවරයා විසින් මෙසේ කිය යුතු ය. "පින්වත් සාමණේරය! "උපජ්ඣං ගාභාපෙත්වා පත්තව්වරං ආවික්ඛිතබ්බං" යි ලෝකස්වාමීවූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදරා ඇති බැවින් දැන් යුෂ්මතාට පා-සිවුරු පිළිබඳ ශාසනික ව්‍යාවහාරය දැනගනු පිණිස එය කියන්නෙමි. "අයං තෙ පත්තො" පින්වත් සාමණේරය! කාලවර්ණ වූ මේ මණ්ඩලාකාර භාජනය යුෂ්මතාගේ පාත්‍රය නම් වන්නේ ය. 'අයං සංඝාටි' කඩ කපා දෙපොට කොට මසා පඬු පොවන ලද යුෂ්මතාගේ කරෙහි ඇති මේ සිවුර ශාසන ව්‍යවහාරයෙන් සංඝාටි නම් වන්නේ ය. "අයං උත්තරාසංගො" කඩ කපා එක් පටින් මසා පඬු පොවා ඇති යුෂ්මතාගේ කයෙහි ඇති මේ වීවරය ශාසනව්‍යවහාරයෙන් උත්තරාසංග නම් වන්නේ ය. "අයං අත්තරවාසකො" යුෂ්මතා හැඳ සිටින්නාවූ මේ වීවරය ශාසන ව්‍යවහාරයෙන් අත්තරවාසක නම් වන්නේ ය.

'ගව්ඨ: අමුමිති ඔකාසෙ තිට්ඨාති. පින්වත් සාමණේරය! "අනුජාතාමි හික්ඛවෙ! එකමන්තං අනුසාසිත්වා සධ්ව්‍ය මජ්ඣෙ අත්තරාසිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡතුං" යනුවෙන් සධ්ව්‍යයා ගෙන් බැහැර කොට යම් කිසි තැනකදී උපසම්පදපේක්ෂකයාට අනුශාසනා කළ යුතුය යි තථාගතයන් වහන්සේ විසින් වදරා ඇති බැවින් ද, මේ සධ්ව්‍යයාගේ යුෂ්මතාට අනුශාසනය කිරීම තුසුදුසු බැවින් ද මෙහිත් බැහැරට ගොස් අර පෙනෙන තැන සිටිනු මැනවි.'

මෙසේ කී කල්හි උපසම්පදපේක්ෂකයා නැගිට මහා සධ්ව්‍යයා වහන්සේට පිටි නො පා, ඇදිලි බැඳ ගෙනම මඳක් දුර ගොස් සිටිය යුතු ය. කම්මායාසීවරයා විසින් එහි ගොස් උපසම්පද-පේක්ෂකයාට අනුශාසනය කළ යුතු ය. "න හික්ඛවෙ! අසම්මතෙන අනුසාසිතබ්බො. යො අනුසාසෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස" යනු වදළ බැවින් සම්මුතිය නො ලබා අනුශාසනයට නො යා යුතු ය. දැන් කම්මායාසීවරයා විසින් මතු දැක්වෙන වැකිය කියා තමා විසින්ම තමා සම්මත කර ගත යුතු ය.

සුඤ්ඤාමෙ ගත්තෙ! සධ්ව්‍යො. නාගො ආයස්මතො තිස්සස්ස උපසම්පදපෙක්ඛො. යදි සධ්ව්‍යස්ස පත්තකල්ලං අභංගං අනුසාසෙය්‍යං.

ඉක්බිති සඬිසමධ්‍යයෙන් නැගිට උපසම්පදපේක්ෂකයා සම්පයට ගොස්, සිටගෙන ම මෙසේ අනුශාසනය කළ යුතු ය.

සුඤ්ඤි නාග! අයං තෙ සච්චකාලො, භූතකාලො, යං ජාතං තං සඬිසමප්පෙධ පුච්ඡන්තෙ සත්තං අත්ථිති චන්තබ්බං. අසත්තං තත්ථිති චන්තබ්බං. මා බො විඤ්ඤාසී, මා බො මධ්ද ආහොසී.

'සංසාරසාගරය තරණය කරනු වස් බුදු සස්තට දිවි පුද සිටින නාග නම් වූ සාමණේරය! අතිදුර්ලභ වූ මේ සච්ඤා සාසනයෙහි අධිශීලසඬිබ්‍යාත අනුක්‍රන්තම උපසම්පද ශීලය ලබන්නට යන මේ කාලය, අසන දෙය සැහවීමක් නො කොට, අවධිකව සත්‍යය ම ප්‍රකාශ කිරීමට කාලය ය, කාරණය සහවන්නට තැන් නො කොට, ඇති සැටියට ම ප්‍රකාශ කිරීමේ කාලයය, තොපගේ ශරීරයෙහි යම් කුෂ්ඨ ගණ්ධාදි රෝගයක් ඇත්තේ නම්, එය සහමැද විචාරන කල්හි ඇති දෙය එසේ ම ඇතය යි කිය යුතු ය. නැති දෙය නැතය යි කිය යුතු ය. සහමැද ප්‍රශ්න කරන කල්හි මාහට නපුරක් කිරීමට විචාරනැ යි බියෙන් නො තැනි ගනුව. නින්ද කරනු පිණිස නැති දේවල් ඇති දැයි විචාරනි යි සිතා නො සතුටුව මුහුණ නො හකුළුවා ගත යුතු ය.'

"එවං තං පුච්ඡස්සන්ති, සත්ති තෙ එවරුපා ආබාධා, කුට්ඨං. ගණ්ඨො, කිලාසො, සොසො, අපමාරො, මනුස්සොසි, පුරිසොසි, භූජස්සොසි, අනණොසි, තසි රාජහටො, අනුඤ්ඤාතොසි මාතා පිතුහි, පරිපුණ්ණවිසතිටස්සොසි, පරිපුණ්ණං තෙ පත්තවිචරං, කිං නාමොසි, කො නාමො තෙ උපප්පධායොති."

'සුපිත්ථත් සාමණේරය! "අනුජානාමි හික්ඛවෙ! උපසම්පා-දෙන්තෙන තෙරස අත්තරාසිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡතුං" යනුවෙන් තරාගතයන් වහන්සේ විසින් උපසම්පදපේක්ෂකයා ගෙන් තෙළෙස් අත්තරාසික ධම්යන් විචාරන්නට අනුදැන වදරා ඇති බැවින්, උපසම්පද කිරීමට පුච්ඡාගය වූ මේ කාලයෙහි සහ මැදදී තොප අතින් මෙසේ විචාරන්නාහු ය. යුෂ්මතා ගේ ශරීරයෙහි ලාදුරු-පරංගි-කඩුවේග-ආදී නම් වලින් කියැවෙන කුෂ්ඨරෝගයන් අතුරෙන් යම් කිසි රෝගයක් ඇත්තේ ද; දෙහි ගෙඩි-දෙහි ගෙඩි මෙන් ශරීරයෙහි තැන්

තැන්වල හටගන්නා වූ ගණ්ඩ රෝගය ඇත්තේ ද; සමෙහි පැතිර ශරීරය විරූප කරන්නාවූ සුදු කබර රෝගය ඇත්තේ ද; ක්‍රමයෙන් ශාරීරික සජ්ඣාතයක් ක්ෂය කර දිවි නසන්නා වූ ක්ෂය රෝගය ඇත්තේ ද, සිටි සැටියේ සිහිසන් නැති වී බිම ඇද වැටෙන අපස්මාර රෝගය ඇත්තේ ද, ඔබ මනුෂ්‍යයෙක් ද, පුරුෂයෙක් ද, නිදහස් කෙනෙක් ද, ණය නැතියෙක් ද, රාජ හටයෙක් නොවන්නෙහිද, මා පියන් විසින් අනුදක්නා ලද්දෙහි ද, පිරුණු විසිවස් වයස ඇත්තෙහි ද, ඔබට පා-සිවුරු සම්පූර්ණ ද, ඔබගේ නම කුමක් ද, ඔබ උපාධ්‍යායයන් වහන්සේගේ නම කුමක් ද? මෙසේ සහ මැද දී විචාරන්නාහ.

මෙසේ අනුශාසනය කොට උපසම්පදපේක්ෂකයාට එහි ම සිටින්නට හැර කම්මාචායඝීවරයා සහමැදට ගොස්-

"සුඤ්ඤ මෙ ගත්තෙ සංඝො, නාගො ආයස්මතො තිස්සස්ස උපසම්පදපෙක්ඛො අනුසිට්ඨො යො මයා යදි සංඝස්ස පත්තකල්ලං නාගො ආගච්ඡෙය්‍ය"

යන වාක්‍යය කියා සංඝයාගෙන් අවසරය ගෙන උපසම්පදපේක්ෂකයා සහමැදට ගෙන්වා ගත යුතු ය. ඉක්බිති "න භික්ඛවෙ! අයාවිතෙන උපසම්පාදෙනඛඛො, යො උපසම්පාදෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස" යි වදන ඇති බැවින් උපසම්පදපේක්ෂකයා ලවා උපසම්පදව ඉල්ල විය යුතුය. මේ අවස්ථාවේදී උපසම්පද-පේක්ෂකයා විසින් සිවුරු ඒකාංස කොට පොරවා හික්ෂුන් වහන්සේගේ පා වැද උක්කුටිකව හිඳ ඇදිලි බැඳ-

"සංඝං ගත්තෙ උපසම්පදං යාවාමි, උල්ලුම්පතු මං ගත්තෙ සධ්දසො අනුකම්පං උපාදය, දුතියම්පි ගත්තෙ සධ්දං උපසම්පදං යාවාමි, උල්ලුම්පතු මං ගත්තෙ සධ්දසො අනුකම්පං උපාදය, තතියම්පි ගත්තෙ සධ්දං උපසම්පදං යාවාමි, උල්ලුම්පතු මං ගත්තෙ සධ්දසො අනුකම්පං උපාදය." යන වාක්‍යය කියා උපසම්පදව ඉල්ලිය යුතු ය.

ඉක්බිති කම්මාචායඝීයන් වහන්සේ විසින් **"සුඤ්ඤ මෙ ගත්තෙ සධ්දසො, අයං නාගො ආයස්මතො තිස්සස්ස උපසම්පදපෙක්ඛො, යදි සධ්දස්ස පත්තකල්ලං අහං නාගං අත්තරාසිකෙ ධම්මෙ පුච්ඡෙය්‍යං"**

යන කම්භාක්‍යයෙන් අන්තරායික ධම් විචාරීමේ සම්මුතිය ලබා ගෙන මතු දැක්වෙන පරිදි අන්තරායික ධම් විචාළ යුතු ය.

සුඤ්ඤි නාග! අයං තෙ සච්චකාලො, ගුහකාලො, යං ජාතං තං පුට්ඨජාමි, සත්තං අත්ථිති වත්තබ්බං, අසත්තං තත්ථිති වත්තබ්බං, සත්ති තෙ ඵවරුපා ආබාධා, කුට්ඨං? (නත්ථි හත්තෙ) ගණ්ඨො? (නත්ථි හත්තෙ) කිලාසො? (නත්ථි හත්තෙ) සොසො? (නත්ථි හත්තෙ) අපමාරො? (නත්ථි හත්තෙ) මනුස්සොසි? (ආම හත්තෙ) පුරිසොසි? (ආම හත්තෙ) ගුප්ඨොසි? (ආම හත්තෙ) අනණොසි? (ආම හත්තෙ) තසි රාජාගථො? (ආම හත්තෙ) අනුඤ්ඤාතොසි මාතාපිතුති? (ආම හත්තෙ) පරිපුණ්ණ වීසති වස්සොසි? (ආම හත්තෙ) පරිපුණ්ණං තෙ පත්තවිවරං? (ආම හත්තෙ) කිං නාමොසි? (අහං හත්තෙ නාගො නාම) කො නාමො තෙ උපජ්ඣාසො? (උපජ්ඣාසො මෙ හත්තෙ ආයස්මා තිස්සත්ථෙරො නාම) අන්තරායික ධර්ම විචාරීමෙන් පසු ඥාති වතුර්ථ කර්ම වාක්‍යයෙන් උපසම්පද කළ යුතු ය.

උපසම්පද කම් වාක්‍යය

"සුඤ්ඤාතු මෙ ගතෙත සධෙසා, අයං නාගො ආයසමතො තිස්සස්ස උපසම්පදපෙකෙබ්බා පරිසුද්ධො අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි, පරිපුණ්ණස්ස පත්තවිවරං, නාගො සධස්ස උපසම්පදං යාවති, ආයසමතා තිස්සෙත උපජ්ඣාසෙන, යදි සධස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා නාගං උපසම්පාදෙය්‍ය, ආයසමතා තිස්සෙත උපජ්ඣාසෙන. එසා ඤාතති.

සුඤ්ඤාතු මෙ ගතෙත සධෙසා, අයං නාගො ආයසමතො තිස්සස්ස උපසම්පදපෙකෙබ්බා, පරිසුද්ධො අන්තරායිකෙහි ධම්මෙහි, පරිපුණ්ණස්ස පත්තවිවරං, නාගො සධස්ස උපසම්පදං යාවති, ආයසමතා තිස්සෙත උපජ්ඣාසෙන. සධෙසා නාගං උපසම්පාදෙති, ආයසමතා තිස්සෙත උපජ්ඣාසෙන.

යසායසමතො ඛමති නාගස්ස උපසම්පද ආයසමනා තියෙසන උපජ්ඣධායෙන. සො තුණහස්ස. යසා නකඛමති සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමි ප්‍රමත්ථං වදමි. සුණාතු මෙ හතෙන සධෙසා, අයං නාගො ආයසමතො තියසස්ස උපසම්පදපෙකෙඛා, පරිසුද්ධො අනතරාසිකෙහි ධම්මෙහි. පරිසුණ්ණස්ස පතතච්චරං. නාගො සධස්ස උපසම්පදං යාවති, ආයසමනා තියෙසන උපජ්ඣධායෙන. සධෙසා නාගං උපසම්පාදෙති, ආයසමනා තියෙසන උපජ්ඣධායෙන. යසායසමතො ඛමති නාගස්ස උපසම්පද, ආයසමනා තියෙසන උපජ්ඣධායෙන, සො තුණහස්ස. යසා නකඛමති සො භාසෙය්‍ය.

තතියමි ප්‍රමත්ථං වදමි. සුණාතු මෙ හතෙන සධෙසා, අයං නාගො ආයසමතො තියසස්ස උපසම්පදපෙකෙඛා, පරිසුද්ධො අනතරාසිකෙහි ධම්මෙහි. පරිසුණ්ණස්ස පතත ච්චරං. නාගො සධස්ස උපසම්පදං යාවති, ආයසමනා තියෙසන උපජ්ඣධායෙන. සධෙසා නාගං උපසම්පාදෙති, ආයසමනා තියෙසන උපජ්ඣධායෙන. යසායසමතො ඛමති නාගස්ස උපසම්පද, ආයසමනා තියෙසන උපජ්ඣධායෙන, සො තුණහස්ස. යසා නකඛමති සො භාසෙය්‍ය.

උපසම්පන්නො සධෙසන නාගො ආයසමනා තියෙසන උපජ්ඣධායෙන. ඛමති සධස්ස, තස්මා තුණහි, එවමෙනං ධාරයාමි..

උපසම්පදව අවසානයේ කරන අනුශාසනය

තාවදෙව ජායාමෙතබ්බා. උතුප්පමාණං. ආවික්ඛිතබ්බං. දිවසභාගො ආවික්ඛිතබ්බො. සධ්ගිති ආවික්ඛිතබ්බා. චන්තාරො නිස්සයා ආවික්ඛිතබ්බා. චන්තාරි අකරණියාති ආවික්ඛිතබ්බාති.

'සකලඥෙය පාරගත මහා කාරුණික වූ අප භාග්‍යවත් අරහත් සමාක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින් මෙසේ වදාරා ඇති බැවින් සුප්‍රතිපත්තතාදි ගුණගණෝපේත මහා සධ්‍යයා වහන්සේ විසින් පරම නිර්මල උපසම්පදවෙන් අභිෂේක කරන ලද ආයුෂ්මතා හට මේ සීමාමාලකයෙහිදී ම උපසම්පදව ලැබූ චේලාවේ ඡායා ප්‍රමාණයය, සාතු ප්‍රමාණයය, දිවසභාගයය, ඒ සියල්ලය, නිශ්ශ්‍රය සතරය, අකරණීය සතරය යන මේවා කියා දීමට අනුදැන වදාරා ඇති බැවින් අපගේ කීමට ආදරයෙන් ඇහුම් කන් දුන මැනවි.

පරම පරිශුද්ධෝපසම්පද ශීලයෙන් අභිෂේක ලත් ආයුෂ්මතාණෙනි! ඔබ ශ්‍රී බුද්ධ වර්ණයෙන්.....වැන්නෙහි..... මස.....තිථිය ලත්.....දිනක්‍රියතු වර්ණයෙන්.....වැන්නෙහි.....මසවෙනි.....දිනව.....සීමා මාලකයේදී.....ප්‍රමුඛ මහා සධ්‍යයා වහන්සේ විසින් සාමාන්‍යයෙන් හුමියෙන් නභා උපසම්පද හික්ෂුභාවයට පමුණුවන ලද්දෙහි ය. ඒ බව දිවිහිමියෙන් මතක තබාගෙන ඉතා කුඩා සිකපදයකුදු නො කඩකොට ජීවිතය සේ දැන් ලත් උපසම්පද ශීලය රක්තෙහි ය.

සසර බිය දැක නිවන් පසක් කරනු රිසියෙන් බුදුසසුන් වන් ආයුෂ්මතාණෙනි! පැවිදි ජීවිතය පවත්වාගනු සඳහා මහා කාරුණිකයන් වහන්සේ අනුදැන වදාරා ඇති නිශ්ශ්‍රය සතර අසනු මැනවි.

(1) "පිණ්ඩියාලොප ගොජනං නිස්සයා පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්ජං. උස්සාහො කරණියො. අතිරෙක ලාහො සධ්‍යගත්තං. උද්දෙසගත්තං. නිමත්තණං. සලාකගත්තං. පක්ඛිකං. උපොසථිකං. පාටිපදිකං."

ඇවැත්නි! මේ පැවිද්ද පාත්‍රය ගෙන ගෙදරක් පාසා ඇවිද පිඩ පිඩ බැගින් ලබාගන්නා භෝජනය නිසා පවත්නේ ය. කොප

විසින් පිණ්ඩියාලෝප හෝජනයෙන් දිවිපැවැත්වීමෙහි දිවිහිමියෙන් උත්සාහ කළ යුතු ය. සකල සංස්කෘතිය හට දෙන දනයය, දෙතුන් නම බැගින් සහිත් නිමන්ත්රණය කොට දෙන දනයය, පෞද්ගලික වශයෙන් නිමන්ත්රණය කොට දෙන දනයය, සලාක දනයය, පක්ෂයකට වර බැගින් දෙන දනය ය, පොහෝදිනයෙහි දෙන දනයය, පෑළවිය දිනයෙහි දෙන දනයය යන මේවා අතිරේක ලාභ වශයෙන් පිළිගත යුතු ය.

(2) "පංසුකුල වීවරං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සාහො කරණීයො. අතිරේක ලාභො බොමං. කජ්ජාසිකං. කොසෙය්‍යං. කම්බලං. සාණං. හට්ඨං."

පැවිද්ද පංසුකුල වීවරය නිසා පවත්නේ ය. ඔබ විසින් පංසුකුල වීවරයෙන් දිවි පැවැත්මෙහි දිවි හිමියෙන් උත්සාහ කළ යුතු ය. පූර්විකෘත කුශලානුභාවයෙන් ඔබට කොමු පිළිය, කපු පිළිය, පට පිළිය, කම්බලිය, සණ පිළිය, මුසු පිළිය යන මේවා ලැබෙන හොත් අතිරේක ලාභ වශයෙන් පරිභෝග කළ යුතු ය.

(3) "රුක්ඛමූලස්නාසනයං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සාහො කරණීයො. අතිරේක ලාභො විහාරො. අභිධයොගො. පාසාදෙ. හම්මියං. ගුහා"

පැවිද්ද වෘක්ෂමූල සේනාසනය නිසා පවත්නේ ය. ඔබ විසින් වෘක්ෂමූල සේනාසනය ඇසුරු කරමින් දිවිපැවැත්වීමෙහි දිවි හිමියෙන් උත්සාහ කළ යුතු ය. ඉදින් පූර්විකෘත කුශලානුභාවයෙන් ලැබෙනොත් දෙ-පල ඇති ගෙවල් ය, එක් පල ඇති ගෙවල්ය, සතර පල ඇති ගෙවල්ය, සොල්දර ගෙවල්ය, ගුහාය යන මේවා ද පරිභෝග කළ යුතු ය.

(4) "සුතිමුත්තහෙසජ්ජං නිස්සාය පබ්බජ්ජා. තත්ථ තෙ යාවජ්චං උස්සාහො කරණීයො. අතිරේක ලාභො සජ්ජි. නට්ඨිතං. තෙලං. මධු. ඵානිතං"

පැවිද්ද අරළු ගෝමුත්තයෙහි ලා සම්පාදනය කරන සුතිමුත්ත හෙමජාය නිසා පවත්නේ ය. සුතිමුත්ත හෙමජායෙන් දිවි

පැවැත්වීමෙහි ඔබ විසින් දිවි හිමියෙන් උත්සාහ කළ යුතු ය. ඉදින් ඔබට පුළු කෘත කුලලානුභාවයෙන් ලැබෙතොත් හිතෙල්ය, වෙඩරුය, තලතෙල්ය, මී පැණිය, උක් සකුරුය යන මේවා අතිරේක ලාභ වශයෙන් පරිභෝග කළ යුතු ය.

දැන් අකරණිය සතර අසත්‍ර මැනවි.

(1) "උපසම්පන්නෙන භික්ඛුනා මෙට්ඨනො ධම්මො න පතිසෙවිතබ්බො, අන්තමසො තිරච්ඡාන ගතායපි. යො භික්ඛු මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවති, අස්සමණො හොති අසකාපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පුරිසො සීසවිජ්ජන්තො අභබ්බො තෙන සරීර ඛන්ධනෙන ජීවිතුං. එවමෙව භික්ඛු මෙට්ඨනං ධම්මං පතිසෙවන්වා අස්සමණො හොති අසකාපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණියං."

උපසම්පද භික්ෂුව විසින් යටත් පිරිසෙයින් තිරිසන් සත්ත්වයකු සමග ද මෙට්ඨන සේවනය නොකළ යුත්තේය. යම් භික්ෂුවක් මෙට්ඨන සේවනය කෙරේ නම්, එයින් ඒ භික්ෂු තෙමේ අශ්‍රමණයෙක් වේ. අබ්බපුත්‍රයෙක් වේ. යම් සේ හිසසුන් පුරුෂයෙක් ඒ හිස කය හා සම්බන්ධ කොට නැවත ජීවත්වීමට අභවා වේද, එමෙන්ම මහණ තෙමේ මෙට්ඨන සේවනය කොට අශ්‍රමණයෙක් වේ. අබ්බපුත්‍රයෙක් වේ. එබැවින් තොප විසින් ඒ මෙට්ඨන සේවනය දිවිහිමියෙන් නො කළ යුතුය.

(2) "උපසම්පන්නෙන භික්ඛුනා අදින්නං ථෙය්‍ය සඛ්ඛාතං න ආදානබ්බං අන්තමසො තිණසලාකං උපාදය. යො භික්ඛු පාදං වා පාදරහං වා අතිරෙකපාදං වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඛාතං ආදියති අස්සමණො හොති අසකාපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි නාම පණ්ඩුපලාසො ඛන්ධනා පමුත්තො අභබ්බො හරිත්ත්වාය. එවමෙව භික්ඛු පාදං වා පාදරහං වා අතිරෙකපාදං වා අදින්නං ථෙය්‍යසංඛාතං ආදියන්වා අස්සමණො හොති අසකාපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණියං."

උපසම්පන්න භික්ෂුව විසින් අන්තිම වශයෙන් තණපතෙහි පටන් හිමියන් විසින් නුදුන් දෙය සොර සිහින් නොගත යුතු ය. යම් භික්ෂුවක් පාදයක් වූ ධනය හෝ පාදයක් අගනා වස්තුවක් හෝ පාදයකට අධික වස්තුව හෝ සොරසිහින් ගනී ද, හෙතෙමේ අශ්‍රමණයෙක් වේ. අබ්බ පුත්‍රයෙක් වේ. යම් සේ නවුවෙන් ගැලවුණු

පවුටන් පත නැවත නිල්පතක් වීමට අභවා වේ ද, එමෙන් හික්ෂු තෙමේ පාදයක් වූ ධනය හෝ පාදයක් අගනා දෙයක් හෝ පාදයකට අධික ධනය හෝ සොර සිතින් ගැනීමෙන් අශ්‍රමණයෙක් වේ. අබුධ පුත්‍රයෙක් වේ. එය තොප විසින් දිවි හිමියෙන් නො කළ යුතු ය.

(3) "උපසම්පන්නෙහි හික්ෂුතා සංචිට්ව පාණො ජීවිතා න වොරොපෙනඛබො අත්තමසො ණත්ථ කිපිල්ලිකං උපාදය. යො හික්ෂු සංචිට්ව මනුස්සවිග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙති. අත්තමසො ගබ්ග පාතතං උපාදය. අස්සමණො හොති අසකාපුත්තියො. සෙය්‍යථාපි තාම පුච්ඡසිලා ද්විධා හිත්තා අප්පට්ඨසන්ධිකා හොති, එවමෙව හික්ෂු සංචිට්ව මනුස්ස විග්ගහං ජීවිතා වොරොපෙත්වා අස්සමණො හොති අසකාපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං."

උපසම්පන්න හික්ෂුව විසින් යටත් පිරිසෙයින් සිතා මතා කුහුඹුවෙකුදු නො මැරිය යුතුය. යම් හික්ෂුවක් ගැබ් හෙලීමෙන් වුව ද මිනිසකු මරා නම්, ඒ හික්ෂුව අශ්‍රමණයෙක් අබුධපුත්‍රයෙක් වේ. දෙකට පැළුණා වූ ගල යම් සේ නැවත සන්ධි කළ නොහේද, එමෙන් හික්ෂු තෙමේ සිතා මතා මිනිසකු මැරීමෙන් අශ්‍රමණයෙක් වේ. අබුද්ධ පුත්‍රයෙක් වේ. එය තොප විසින් දිවි හිමියෙන් නො කළ යුතු ය.

(4) "උපසම්පන්නෙහි හික්ෂුතා උත්තර්මනුස්ස ධම්මො න උල්ලපිතඛබො අත්තමසො සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරමාමිති. යො හික්ෂු පාපිච්ඡො ඉච්ඡාපකතො අසත්තං අග්ගතං උත්තර්මනුස්සධම්මං උල්ලපති ඤාතං වා විමොක්ඛං වා සමාධිං වා සමාපත්තිං වා මග්ගං වා එලං වා, අස්සමණො හොති, අසකා පුත්තියො. සෙය්‍යථාපි තාම තාලො මත්ථකච්ඡන්තො අගඛබො සුත වීරුල්භියා, එවමෙව හික්ෂු පාපිච්ඡො ඉච්ඡාපකතො අසත්තං අග්ගතං උත්තර්මනුස්සධම්මං උල්ලපිත්වා අස්සමණො හොති, අසකාපුත්තියො. තං තෙ යාවජ්චං අකරණීයං."

උපසම්පන්න හික්ෂුව විසින් යටත් පිරිසෙයින් "මම ශුන්‍යාගාරයෙහි සිත් අලවා වෙසෙමි" යි කියා ද, උත්තර් මනුෂ්‍යාධර්මය ප්‍රකාශ නො කළ යුතු ය. යම් හික්ෂුවක් ලාමක වූ ආශා ඇත්තේ, ලාමක ආශාවෙන් මධ්‍යාංලද්දේ, මට ධ්‍යානයක්

හෝ විමෝක්ෂයක් හෝ සමාධියක් හෝ සමාපත්තියක් හෝ මාර්ගයක් හෝ ඵලයක් හෝ ඇතය යි තමා කෙරෙහි නැති උත්තරී මනුෂ්‍යධර්මය ප්‍රකාශ කෙරේ ද, එයින් හෙතෙමේ අශ්‍රමණයෙක් වේ, අබ්බුද්ධපුත්‍රයෙක් වේ. යම් සේ මුද්‍රිත සුන් තල්ගස නැවත වැඩීමට අහවා වේද, එමෙන් මහණ ලාමක ආශා ඇතිව ලාමකාශාවෙන් මචනා ලදුව තමා කෙරෙහි නැත්තා වූ උත්තරීමනුෂ්‍ය ධර්මය ප්‍රකාශ කොට අශ්‍රමණයෙක් වේ. අබ්බුද්ධ පුත්‍රයෙක් වේ. එය තොප විසින් දිවි හිමියෙන් නො කළ යුතු ය.

දෙතුන් දෙනා

එකවර උපසම්පද කිරීම

එසමයෙහි උපසම්පදපේක්ෂකයන් අතර පළමු වෙන් උපසම්පද වීම ගැන විවාද ඇති විය. ඒ බව බුදුරජාණන් වහන්සේට සැලකළ කල්හි "අනුජානාමි හික්ඛවෙ ද්වෙ තයො එකානුසාවතෙ කාතුං, තඤ්ච බො එකෙන උපජ්ඣායෙන, තත්ථෙව නානුපජ්ඣායෙන" යනුවෙන් සමාන උපාධ්‍යායයන් ඇති දෙතුන් දෙනා එක් අනුශ්‍රාවණයෙන් උපසම්පද කිරීමට අනුදැන වදළ-සේක. එහෙත් එය කරන කර්මවාක්‍යය විනය පාළියෙහි නැත්තේය. බුරුම රට කර්මවාක්‍ය පොත්වල එය මෙසේ දක්වා තිබේ.

"සුණාතු මෙ භනෙන සධෙසා, අයං ව නාගො අයං ව දනෙතා ආයසමතො තිස්සස්ස උපසම්පදපෙකබ්බා, පරිසුද්ධා අනතරායිකෙහි ධමෙමහි, පරිපුණ්ණිමෙසං පත්තව්වරං. නාගො ව දනෙතා ව සධස්ස උපසම්පදං යාවනති, ආයසමතා තිස්සෙන උපජ්ඣායෙන. යදි සධස්සස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා නාගං ව දනතං ව උපසම්පාදෙය්‍ය ආයසමතා තිස්සෙන උපජ්ඣායෙන. එසා ඤානති.

සුණාතු මෙ භනෙන සධෙසා, අයං ව නාගො අයං ව දනෙතා ආයසමතො තිස්සස්ස උපසම්පද

පෙකබා, පරිසුද්ධා අනතරායිකෙහි ධම්මෙහි, පරිපුණ්ණිමෙසං පත්තව්වරං, නාගො ව දතෙනා ව සධ්‍යං උපසම්පදං යාවන්ති, ආයසමනා තියෙසන උපජ්ඣධායෙන, සධෙසා නාගං ව දතනං ව උපසම්පාදෙති, ආයසමනා තියෙසන උපජ්ඣධායෙන, යසායසමනො ඛමති නාගස්ස ව දතනස්ස ව උපසම්පද, ආයසමනා, තියෙසන උපජ්ඣධායෙන, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමපි එතමන්ථං වදමි. -පෙ-

තතියමපි එතමන්ථං වදමි. -පෙ- සො භාසෙය්‍ය.

උපසම්පන්නා සධෙසන නාගො ව දතෙනා ව ආයසමනා තියෙසන උපජ්ඣධායෙන, ඛමති සධ්‍යස්ස, තස්මා තුණ්හි, එවමෙනං ධාරයාමි..

උපසම්පදවට අභව්‍ය පුද්ගලයෝ

ඉහත දැක්වූ පණ්ඩිතාදී පුද්ගලයෝ එකොළොස් දෙනාය, පාරාජිකාවට පත් කැනුත්තාය, විසිවයස නො පිරුණු කැනුත්තාය යන කෙළෙස් දෙනා උපසම්පදවට අභව්‍යයෝ ය. උපසම්පද කර්මය කරන ලද්දේ ද ඔවුන්ට උපසම්පදව නො පිහිටන්නේ ය. සෙසු දෙස් ඇතියන් උපසම්පද කළහොත් කාරක සඬ්ඝයාට දුකුළා ඇවැත් වේ. උපසම්පදව ඔවුන්ට පිහිටයි. පැවිද්දට නුසුදුස්සත් වශයෙන් දක්වා ඇති සෑම දෙනාම උපසම්පදවට ද නුසුදුස්සෝ ය. එහෙත් හත්ථවිජිත්තාදීන් උපසම්පද කළහොත් ඔවුන්ට උපසම්පදව පිහිටන්නේ ය. එයින් කාරක සඬ්ඝයාට හා ආචාර්යෝපාධ්‍යායයන්ට ඇවැත් වේ. එහෙයින් සමත්තපාසාදිකා නම් වූ විනය අවුච්ඡාදෙහි "යෙසං ව පබ්බජ්ජා පටික්ඛිත්තා උපසම්පදපි තෙසං පටික්ඛිත්තා ව, සචෙ පන සධ්‍යො උපසම්පාදෙති සබ්බෙපි හත්ථවිජිත්තාදයො සුචුපසම්පන්නා, කාරකසධ්‍යො පන ආචාර්යුපජ්ඣධායා ව ආපත්තිනො න මුව්වති" යි කීහ.

උපසම්පදපේක්ෂකයාගේ වයස

උපසම්පදපේක්ෂකයාගේ වයස විශේෂයෙන් සැලකිය යුත්තකි. "යො පත හික්ඛු ජාතං උාතව්සති වස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙය්‍ය සො ච පුග්ගලො අනුපසම්පන්නො. තෙව හික්ඛු ගාරස්භා ඉදං තස්මිං පාවිත්තිං" යනුවෙන් තථාගතයන් වහන්සේ විසින් විසි වසක් නො පිරුණු පුද්ගලයකු උපසම්පද කරන උපාධ්‍යාවායභීවරයාට පවිති ඇවුත්තක් පනවා තිබේ. අනිකුත් නුසුදුස්සන් උපසම්පද කිරීමේ වරදට දුකුළා ඇවුන මිස පවිති ඇවුනක් පනවා නැත. එයින් උපසම්පදපේක්ෂකයාගේ වයස විශේෂයෙන්ම සැලකිය යුතු බව කීමු. උපසම්පදපේක්ෂකයාගේ වයස ගණන් ගත යුත්තේ ප්‍රසූතියේ පටන් නොව ප්‍රතිසන්ධියේ පටන් ය. ඒ බව:-

"යං හික්ඛවෙ! මාතුකුච්ඡස්මිං පඨමං චිත්තං උප්පත්තං. පඨමං විඤ්ඤාණං පාතුගුතං. තදුපාදය සාවස්ස ජාති. අනුජානාමි හික්ඛවෙ ගබ්ගව්සං උපසම්පාදෙතුං"

යන විනය දේශනයෙන් දත යුතු ය. මවුකුස දස මසක් විසූ කෙනකු උත්පත්තියෙන් එකුත්විසි වසකුත් දෙමසක් ගත වූ කල්හි උපසම්පද කළ හැකි ය. නව මසක් මවුකුස විසූ තැනැත්තා උත්පත්තියෙන් එකුත් විසි වසකුත් තෙමසක් ගතවූ පසු උපසම්පද කළ හැකි ය. විසිවස් වයස නො පිරුණු කෙනකු පිරුණු කෙනකුයි සිතා වැරදීමකින් උපසම්පද කිරීමෙන් ඇවුත්ත නො වේ. එතෙක් වයස වරදවා තේරුම් ගෙන සිටි උපසම්පදපේක්ෂකයාට උපසම්පදව නොපිහිටයි. ඔහු දසවස් පිරුණු පසු උපාධ්‍යාය වී ගෝලයකු උපසම්පද කළ හොත්, ඔහු හැර කර්මයට සැහෙන පමණට හික්ෂුහු එහි වුවාහු නම් ගෝලයාට උපසම්පදව පිහිටයි. විසිවස් වයස නො පිරී උපසම්පද වූ බව නො දැන, මහණකම් කරන්නා වූ ඒ තැනැත්තාට එසේ විසීම ස්වර්ග- මෝක්ෂ දෙකට අන්තරායකර නො වේ. මහඵ වයසට පැමිණි පසු වුව ද තමා අඩුවයසින් උපසම්පද වූ බව නිසැකව දැනගත හොත් නැවත උපසම්පද විය යුතු ය. දැන ගැනීමෙන් පසු උපසම්පන්නයකු සැටියට පෙනී සිටීම වඤ්චාවක් බැවින් ඔහුට එය අන්තරායකර වේ.

"අනාපත්ති උත්තවිසතිවස්සං. පරිසුණ්ණවිසති සඤ්ඤිති එත්ථ කිඤ්චාපි උපසම්පාදෙන්තස්ස අනාපත්ති. පුග්ගලො පන අනුපසම්පත්තොව හොති. සථෙ පන සො දසවස්සව්වයෙන අඤ්ඤං උපසම්පාදෙති. තං ථෙ මුඤ්ඤිත්වා ගණො සුරති. සුපසම්පත්තො. සො පි ච යාව න ජානාති. තාවස්ස නෙව යත්තත්තරායො න මොක්ඛත්තරායො. ඤත්වා පන සුත උපසම්පජ්ජතඛං" යනු විනය අටුවායි.

උපාධ්‍යාය වීමට සුදුසු ගික්ෂුන් වහන්සේ

උපාධ්‍යාය වී ගෝලයන් මහණ කිරීමට හා උපසම්පද කිරීමට සියල්ලෝ සුදුස්සෝ නො වෙති. සුදුසුකම් නැතිව උපාධ්‍යාය වී ගෝලයන් මහණ කරන උපසම්පද කරන නිසා දෙන හික්ෂුවට දුකුලා ඇවුත් වේ.

"ත ගික්ඛවෙ! ඛාලෙන අඛත්තෙන උපසම්පාදෙන්ඛඛො. අනුජානාමි ගික්ඛවෙ! ඛත්තෙන ගික්ඛුතා පට්ඨලෙන දසවස්සෙන වා අතිරෙක දසවස්සෙන වා උපසම්පාදෙතං" යනු බුධ වචනයි.

"මහණෙනි! බාලවූ අව්‍යක්තවූ හික්ෂුව විසින් උපසම්පද නො කළ යුතු ය. මහණෙනි! දසවස් ඇත්තාවූ ද, දසයකට අධික වස් ඇත්තා වූ ද, ව්‍යක්ත වූ ද, ප්‍රතිබල වූ ද හික්ෂුව විසින් උපසම්පද කිරීම අනු දනීමය, යනු එහි තේරුම ය.

උපාධ්‍යාය වීමට සුදුසු ගික්ෂුන් වහන්සේ 'පරිසුප්පයා යක බහුශ්‍රැත' නම් වෙති, පරිසුප්පයායක බහුශ්‍රැතයාගේ අඩිග මෙසේ ය:-

විනයෙන් හික්ෂු හික්ෂුණි විහඬිග දෙක ප්‍රගුණ වීමය, කම්බාකම් විනිශ්චය දැන ගැනීමය, වත්තක්ඛන්ධකය දැන ගැනීමය, මජ්ඣිම නිකායයෙන් මූලපණ්ණාසකය හෝ දීඝනිකායයෙන් මහාවර්ගය හෝ සංයුත්ත නිකායයෙන් හෙට්ඨිම වර්ග තුන හෝ මහාවර්ගය හෝ අභිගුත්තර නිකායයෙන් අඩක් හෝ බුද්දක නිකායයෙන් අටුවාව සහිත ධම්මපදය හෝ ජාතක පොත හෝ ප්‍රගුණ කරගෙන තිබීමය, උපසම්පදවෙන් දසවස් ඇත්තකු වීම ය යන මේවා පරිසුප්පයායක බහුශ්‍රැතයාගේ අඩිගයෝ ය.

උපසම්පදවෙන් පසු:

අළුත උපසම්පද වූ හික්ෂුව පස් වසක් ගත වන තුරු උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ ඇසුරු කෙරෙමින් උන් වහන්සේ වෙසෙන තැනක ම විසිය යුතු ය. උපාධ්‍යායයන් වහන්සේගෙන් වෙන්ව වාසය කරන, නවක හික්ෂුවට එයින් අරුණක් පාසාම දුකුලා ඇවැත් වේ. තමා උපාධ්‍යාය වී අන්‍යයන් උපසම්පද කොට ඔවුන් හැර දමන්නා වූ උපාධ්‍යායයාට ද වත්තභේදයෙන් දුකුලා ඇවැත් වේ. 'නි:ශ්‍රය මුක්තක බහුශ්‍රැතයකු' නුවුවහොත්, හික්ෂුව දිවිහිමියෙන් උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ වෙත හෝ ආවායඝීවරයකු වෙත හෝ විසිය යුතුය.

ප්‍රාතිමෝක්ෂ දෙක පාඩම් තිබීමය, සූත්‍ර පිටකයෙන් බණවර සතරක් ප්‍රශංසා වීමය, තමා වෙත පැමිණෙනවුන්ට කියා දීමට යම්කිසි කථාමාර්ගයක් පුහුණු කර ගෙන තිබීමය, මධ්ගලා-මධ්ගලයන්හි අනුමෝදනාව පිණිස බණ තුනක් පුහුණු කරගෙන තිබීමය, උපෝසථපවාරණාදි විනය කර්ම ගැන දැනගෙන තිබීමය, යම් කිසි භාවනා මාර්ගයක් පුහුණු කරගෙන තිබීමය, උපසම්පදවෙන් පස්වසක් පිරීමය යන මේවා නි:ශ්‍රය මුක්තක බහුශ්‍රැතයාගේ අඩගයෝ ය.

නි:ශ්‍රය සමාදානය.

උපාධ්‍යායයන් වහන්සේ අපවත් වීම් ආදී යම්කිසි කරුණකින් නි:ශ්‍රය මුක්තක නො වූ හික්ෂුවට, උපාධ්‍යායයාගේ නි:ශ්‍රය නැතිවුව හොත්, ඒ හික්ෂුව පරිසුප්පසථායක බහුශ්‍රැත සථවිර තමකගෙන් නි:ශ්‍රය ග්‍රහණය කොට විසිය යුතු ය. නි:ශ්‍රය ගන්නා වූ හික්ෂුව විසින් නි:ශ්‍රයාවායඝීවරයා වෙත එළඹ, සිවුරු ඒකාංසකොට පෙරවා, උක්කුටියෙන් හිඳ වැදගෙන "ආචාර්යො මෙ ගත්තෙ හොඟි. ආයස්මතො තිස්සාය වච්ඡාමි" යන වැකිය තුන්වරක් කීමෙන් නිස ගත යුතු ය. නි:ශ්‍රයාවායඝීයා විසින් "පාසාදිකෙන සම්පාදෙථ" යි කියා එය පිළිගත යුතු ය. සාහු, ලහු, ඔපායිකං, පතිරුපං යන වචන ද ඒ සඳහා සුදුසු ය.

වස් බොහෝ ගණනක් වී නිස මිදීමට තරම් උගත් කමක් නැත්තා වූ හික්ෂුව, නිස ගැනීමට වැඩිමහල්ලකු සොයා ගත

හැකි නො වේ නම්, තමාට බාලවූ පරිපූර්ණත්වයක බහුශ්‍රත්‍යයකුගෙන් නිස ගත යුතු ය. තමාට බාල වුව ද ගුරුවරයාට වැදිය යුතු ය. එහෙත් බාලයකුට "ගත්තෙ" යන වචනය ව්‍යවහාර නො කළ යුතු ය. වැඩිමහලු හික්ෂුවක් විසින් බාල හික්ෂුවකගෙන් නිස ගැනීමේදී නිශ්ශ්‍රියාවායාචාර්යා ඉදිරියේ සිවුරු ඒකාංගකොට පෙරවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ වැද-ගෙන "ආචාර්යො මෙ ආචාර්යො හොති. ආයස්මතො නිස්සාය වච්ඡාමි" යි තෙවරක් කිය යුතු ය. ගම් වැදීමට විවාරන කල්හි ද උක්කුටිකයෙන් හිඳ වැදගෙන "ගාමප්පචෙසනං ආපුච්ඡාමි ආචාර්ය" යි කිය යුතු ය. පැන විවාරීමේදී ද එසේ පිළිපැදිය යුතු ය.

උපාධ්‍යාවායාචාර්ය, නිශ්ශ්‍රියාවායාචාර්ය දෙදෙනාගෙන් උපාධ්‍යාවායාචාර්ය වරයා ප්‍රධාන වේ. නිස ගත යුත්තේ උපාධ්‍යාවායාචාර්යවරයාගෙන් වෙන් වූ අවස්ථාවලදී ය. උපාධ්‍යාවායාචාර්යවරයා අත් පෙදෙසක වෙසෙන අවස්ථාවක අත් තෙර කෙනකුන්ගෙන් නිස ගෙන වෙසෙන කල්හි, නැවත උපාධ්‍යාවායාචාර්යවරයා එහි පැමිණියහොත් අත්තේ-වාසිකයා විසින් උපාධ්‍යායායා දුටු කෙණෙහි ගන්නා ලද නිස සන්සිඳෙයි. (අහෝසි වෙයි) උපාධ්‍යාවායාචාර්යවරයා නැවත ගිය හොත්, පළමු ගත් නිස අභාවයට ගිය බැවින් නැවතත් නිස ගත යුතු ය. උපසම්පද වීමේදී උපාධ්‍යාය ග්‍රහණය කළ තැනැත්තාට එය සෑම කල්හි ම පවත්නේ ය. නැවත ගැනීමක් නුවුවමනාය. නිස වනාහි බිඳුණු බිඳුණු අවස්ථාවලදී නැවත නැවත ගත යුතු ය.

අධිෂ්ඨාන විකප්පන විධි

"දසාහපරමං අතිරේක පත්තො ධාරෙතබ්බො. තං අතික්කාමයතො නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං" යි වදන ඇති බැවින් අතිරේක පාත්‍රය දසදිනකට වඩා කල් තබා ගන්නා හික්ෂුවට නිසහි පවිති වේ. එබැවින් පාත්‍රය අධිෂ්ඨාන හෝ කළ යුතු ය. විකප්පනය හෝ කළ යුතු ය. අතිරේක පාත්‍රය යයි කියනුයේ එසේ නො කළ පාත්‍රය ය. පාත්‍රයක් වශයෙන් අධිෂ්ඨාන කළ යුත්තේ ද ඉතා කුඩා ද නො වූ, ඉතා මහත් ද නො වූ පරිභෝගයට සුදුසු වන සැටියට මට්ටම් කොට වර්ණවත් කළ පාත්‍රය යි. එසේ නො වන පාත්‍රය භාජනයක් හැටියට පාවිච්චි කිරීමෙන් වරදක් නො වේ.

උපසම්පදාවට ගත් පාත්‍රය දස දිනක් ඇතුළත අධිෂ්ඨාන කරගත යුතු ය. එක් පාත්‍රයක් අධිෂ්ඨාන කර ගෙන ඉන්නා අතර අලුත් පාත්‍රයක් අධිෂ්ඨාන කර ගන්නට ඕනෑකරන හොත්, එක් හික්ෂුවකට පාත්‍ර දෙකක් නො ඉටිය හැකි බැවින් පරණ පාත්‍රය අතිකකුට හෝ දිය යුතු ය, පව්වුද්ධරණය හෝ කළ යුතු ය. පව්වුද්ධරණය කිරීමේදී පාත්‍රය ළඟ තිබේ නම්, එය අතට ගෙන හෝ අතින් ස්පර්ශ කර ගෙන හෝ "ඉමං පත්තං පව්වුද්ධරාමී" යි තෙවරක් කිය යුතු ය. පාත්‍රය දුර තිබේ නම්, ඇති තැන සලකා ගෙන "එතං පත්තං පව්වුද්ධරාමී" යි තෙවරක් කිය යුතු ය. අධිෂ්ඨාන කිරීමේදී පාත්‍රය ළඟ තිබේ නම්, "ඉමං පත්තං අධිට්ඨාමී" යි ද, දුර තිබේ නම් ඇති තැන සලකා ගෙන, එතං පත්තං අධිට්ඨාමී, යි ද තෙවරක් කිය යුතු ය.

අධිෂ්ඨානය බිඳීම.

"අවිජේද දත ගාහෙගි-විබගමා මරණුදධා
ලිඛිත සික්ඛාගි ජද්දෙසු-පත්තොධිට්ඨාන මුජ්ජධති."

යනුවෙන් දැක්වෙන පරිදි සොරුන් විසින් පැහැර ගැනීමය, අනුන්ට දීමය, විශ්වාසිකයන් විසින් ගැනීමය, සිවුරු හැරීමය, මරණයට පැමිණීමය, පව්වුද්ධරණය කිරීමය, ලිඛිත පරිවර්තනය වීමය, උපසම්පදාව ප්‍රතික්ෂේප කිරීමය, බත්හුළු පිට වෙන තරමට සිදුරුවීමය යන කරුණු නවයෙන් පාත්‍රාධිෂ්ඨානය අභාවයට යේ. සිදුරු වීමෙන් අධිෂ්ඨානය බිඳුණු කල්හි පිළියම් කර නැවත අදිටත් කළ යුතු ය. එසේ නො කළ හොත් දසදින ඉක්මිමෙන් නිසගි පවිති වේ.

පාත්‍රවිකප්පනය

එක් පාත්‍රයක් අධිෂ්ඨාන කර-ගෙන වෙසෙන හික්ෂුව තවත් පාත්‍ර ලැබී ඒවාත් තමාගේ අයිතියෙහි තබා ගනු කැමති නම්, විකප්පනය කොට තබා ගත යුතු ය. නිකම්ම තබා ගත හොත් දස දින ඉක්මිමෙන් නිසගි පවිති වේ. විකප්පනය කළ යුත්තේ මෙසේය. පාත්‍රය වාක්ත හික්ෂුවක් වෙත ගෙන ගොස්, උක්කුටිකයෙන් හිඳ, "ඉමං පත්තං තුය්හං විකප්පෙමී" යන වැකිය තෙවරක් කියා

ඒ හික්ෂුට්ට දිය යුතු ය. විකප්පනය යනු දීමක් හෝ පූජාවක් නොව, විනය කම්යකි. එබැවින් ඒ හික්ෂුට්ට විසින් "මස්භං සත්තකං පරිගුණද්ද වා විස්සප්පෙහි වා යථාපච්චයං කරොගි" යන වැකිය තුන්වරක් කියා ආපසු දිය යුතු ය. එසේ කිරීමට පච්චුද්ධාරය යි කියනු ලැබේ.

පච්චුද්ධාරයෙන් පසු ඒ පාත්‍රය කැමති කලක් තබා ගැනීමෙන් හා පරිභෝග කිරීමෙන් ද ඇවැත් නො වේ. වැඩි ගණනක් පාත්‍ර විකප්පනය කිරීමේදී "ඉමේ පත්තෙ තුය්භං විකප්පෙමි" යි ද පච්චුද්ධාරයේ දී "මස්භං සත්තකෙ පරිගුණද්ද වා විස්සප්පෙහි වා යථා පච්චයං කරොගි" යි ද කිය යුතු ය. විකප්පනය කිරීමට පාත්‍රය සම්පයෙහි නැති නම්, මාගේ පාත්‍රය අසවල් තැන ඇත ය යි අනික් හික්ෂුට්ට කියා, තිබෙන තැන සලකාගෙන "එතං පත්තං තුය්භං විකප්පෙමි" යි ද, පාත්‍ර බොහෝ නම් "එතෙ පත්තෙ තුය්භං විකප්පෙමි" යි ද කියනු.

පාත්‍රයේ ප්‍රමාණය.

"තයො පත්තස්ස චණ්ණො උක්කට්ඨො පත්තො මජ්ඣධිමො පත්තො ඔමකො පත්තො. උක්කට්ඨො නාම පත්තො අධිඨාල්හකොදනං ගණ්හාති. චතුගාගං බාදනං තදුපියං ච ව්‍යඤ්ජනං. මජ්ඣධිමො නාම පත්තො නාළිකොදනං ගණ්හාති. චතුගාගං බාදනං තදුපියං ච ව්‍යඤ්ජනං. ඔමකො නාම පත්තො පත්ථොදනං ගණ්හාති. චතුගාගං බාදනං තදුපියං ච ව්‍යඤ්ජනං" මෙය පාරාජිකාපාළියෙහි පාත්‍රයේ ප්‍රමාණය දැක්වුණු පාඨයෙකි.

මේ විනය දේශනයෙන් උත්කෘෂ්ට පාත්‍රයය, මධ්‍යම පාත්‍රයය, ඕමක පාත්‍රය යයි පාත්‍ර තුනක් දැක් වේ. උත්කෘෂ්ට පාත්‍රය නම්:- එකල මගධ-රට භාවිත කළ නැළියෙන් සහල් දෙ නැළියකින් මැනවින් පිසූ බත හා ඒ බතින් සතරෙන් කොටසක් පමණ වූ අතට ගත හැකි පදමට පිසූ මුංඇට මාළුව ද, ඒ බතට ප්‍රමාණ වන අනිකුක් ව්‍යඤ්ජන ද යන සියල්ල බහා-ලිය හැකි පාත්‍රය ය. මධ්‍යම පාත්‍රය නම්:- මගධ නැළියෙන් එක් නැළියක සහලින් පිසූ බත හා එයින් සතරෙන් කොටසක් මුංඇට මාළුව ද, ඒ බතට සෑහෙන අනිකුක් ව්‍යඤ්ජන ද බහා-ලිය හැකි පාත්‍රය ය. ඕමක පාත්‍රය නම්:- මගධ

නැළියෙන් අඩක් සහලින් පිසූ බත හා එයින් සතරෙන් කොටසක් මුංඇට මාළුවත් අනිකුත් වාණිජනත් බහා-ලිය හැකි පාත්‍රය ය.

මගධ නැළියෙන් දෙ නැළියක බත හා එයින් සතරෙන් කොටසක් මුංඇට මාළුවත් අනිත් වාණිජනත් බහා-ලූ කල්හි පාත්‍ර ගැටියේ යටි මට්ටමෙහුත් පහලින් සිටී නම්, ඒ පාත්‍රය උත්කෘෂ්ට පාත්‍රයට මහත් බැවින් අපාත්‍රයෙකි. ඕමක පාත්‍රයට නියමිත ආහාර රාසිය බහා-ලූ කල්හි ගැටියෙන් උඩටත් ආහාර මතු වී සිටින පාත්‍රය, ඉතා කුඩා බැවින් අධිෂ්ඨානයට අයෝග්‍යය ය, එය ද අපාත්‍රයෙකි. විනය අවුච්ඡාදනී උත්කෘෂ්ටෝත්කෘෂ්ටය, උත්කෘෂ්ටය, උත්කෘෂ්ටොමක ය, මධ්‍යමෝත්කෘෂ්ටය, මධ්‍යමය, මධ්‍යමොමකය, ඕමකෝත්කෘෂ්ටය, ඕමකය, ඕමකොමකය යි පාත්‍ර නවයක් දක්වා උත්කෘෂ්ටෝත්කෘෂ්ට පාත්‍රය හා ඕමකොමක පාත්‍රය අපාත්‍රය යි ද, ඉතිරි සත අධිෂ්ඨානයට යෝග්‍ය පාත්‍රයයි ද කියා තිබේ.

මගධ නැළිය ගැන නොයෙක් මත තිබේ. එය සාමාන්‍යයෙන් දැනට මෙහි භාවිත කරන සේරුව තරමේ එකකැයි සිතිය හැකි ය.

"අනුජානාමි හික්ඛවෙ! ද්වෙ පත්තෙ අයොපත්තං මත්තිකා-පත්තං" යි වදන ලද යකඩ පාත්‍රය හා මැටි පාත්‍රයක් හැර, අනික් පාත්‍රයක් අධිෂ්ඨානයට නුසුදුසු බව ද සැලකිය යුතු ය.

විවරාධිෂ්ඨානය.

"නිට්ඨිතවිවරස්මිං පත හික්ඛුනා උබ්ගතස්මිං කඨිනෙ දසාහපරමං අතිරෙක විවරං ධාරෙතඛබං. තං අතික්කාමයතො නිස්සන්තිසං පාවිත්තිසං" යනු විනය නීති බැවින් අධිෂ්ඨානය හෝ විකප්පනය හෝ නො කොට සිවුරු තබා ගැනීමට නිදහස ඇති විශේෂ කාල හැර, අන් දිනකදී අතිරේක විවරයක් දසදිනකට වඩා තබා ගත හොත් නිසඟි පවිති වේ. 'අතිරේක විවරය ය' යි කියනුයේ අධිෂ්ඨානය හෝ විකප්පනය නො කළ සිවුරුවලට ය. සංඝාටිය, උත්තරා සඬ්ගය, අත්තර වාසකය, වස්සිකසාවිකය, නිසිදනය, පච්චත්ථරණය, කණ්ඩුපට්ඨිඡාදකය, මුඛපුඤ්ජන චෝළකය, පරික්ඛාර චෝළය යි සිවුරු නවයෙකි, එයින් සඬ්ඝාටි-උත්තරාසඬ්ග-අත්තරවාසක යන තුන ප්‍රධාන ය.

සඬ්ඝාටි යනු දෙපට සිවුරය, උත්තරාසඬ්ඝ යනු තනිපට සිවුරය, අත්තරවාසක යනු අඳනය ය. ඒවා අධිෂ්ඨාන කරන්නට කලින් පඩි පොවා කප්බිත්දු තැබිය යුතු ය. කප්බිත්දුව සිවුරේ කොන් සතරෙහි ම හෝ තුනක හෝ දෙකක හෝ එක්කොණක හෝ මොනරකුගේ ඇස පමණ මහතට නිල් පැහැයෙන් තැබිය යුතු ය. සංඝාටිය "ඉමං සඬ්ඝාටිං අධිට්ඨාමි" කියා ද, උත්තරාසඬ්ඝය "ඉමං උත්තරාසඬ්ඝං අධිට්ඨාමි" කියා ද, අත්තරවාසකය "ඉමං අත්තරවාසකං අධිට්ඨාමි" කියා ද ඉටාගත යුතු ය. ඒවා අත්පසින් බැහැර තිබියදී අදිටන් කරන හොත් ඇති තැන සලකාගෙන, එකං සඬ්ඝාටිං අධිට්ඨාමි, එකං උත්තරාසඬ්ඝං අධිට්ඨාමි, එකං අත්තරවාසකං අධිට්ඨාමි, යි අදිටන් කළ යුතු ය.

සිවුරුවල ප්‍රමාණ.

ප්‍රමාණයට වඩා කුඩා වූ හෝ මහත් වූ හෝ සිවුරු සඬ්ඝාටි උත්තරාසඬ්ඝ අත්තරවාසක යන නම් වලින් නො ඉටිය හැකි ය. අන්තිම පරිච්ඡේදයෙන් සඬ්ඝාටිය හා උත්තරාසඬ්ඝය, අදිටන් කරන හික්මුවගේ අතින්, දිගින් සතර රියනක් හා මිටි-රියනක් ද, පුළුලින් දෙරියනක් හා මිටි-රියනක් ද තිබිය යුතු ය. අත්තරවාසකය දිගින් සතර රියනක් හා මිටි-රියනක් ද පුළුලින් දෙරියනක් ද තිබිය යුතු ය. ඒ ප්‍රමාණවලට කුඩා නම් තිථිවිරාධිෂ්ඨානයට නො ගත හැකි ය. මහත් වූවාට වරදක් නැත. එහෙත් හැම සිවුරක් ම සුගතථිවරයට වඩා කුඩා විය යුතු ය.

අධිෂ්ඨානය බිඳීම.

පාත්‍රාධිෂ්ඨානය බිඳීමට කී කරුණු නවයෙන් තිථිවිරාධිෂ්ඨානය ද බිඳේ. සිදුරු වීමෙන් අධිෂ්ඨානය බිඳෙන්නේ සඬ්ඝාටි උත්තරාසඬ්ඝ දෙකෙහි දිග අතේ දෙ-කෙළවරින් වියකින් මොබ ද, පලල් අතේ දෙ-කෙළවරින් අහල් අටකින් මොබ ද, සුළහිලි නිය පිට පමණ වූ ද සිදුරක් වීමෙනි. අත්තරවාසකයෙහි දික් අතේ දෙ-කෙළවරින් වියකකට මොබ ද, පලල් අතේ දෙ-කෙළවරින් සතර අතුල්කින් මොබ ද කියන ලද ප්‍රමාණ සිදුරක් වීමෙනි. සිදුරු මැද එක් තුල්-පටකුදු ඉතිරිවී නැති නම් අධිෂ්ඨානය නො බිඳේ.

එසේ අධිෂ්ඨාන බිඳුණු විවරය මසා ප්‍රතිසංස්කරණය කොට දස දිනකින් මොබ නැවත ඉටාගත යුතු ය.

පරීක්කාරවෝලාධිෂ්ඨානය.

සඞ්ඝාටි, උත්තරාසඞ්ඝ, අත්තරවාසක යන නම් වලින් එක් හික්ෂුවකට එක් විවරය බැගින් මිස, එක ජාතියකින් දෙක තුන අධිෂ්ඨාන නො කළ හැකි ය. එබැවින් වැඩි සිවුරු පරිභෝග කරනු කැමතියන් විසින් ඒවා පරිෂ්කාරවෝල වශයෙන් ඉටිය යුතු ය. එක් සිවුරක් අදිටන් කිරීමේදී " ඉමං විවරං පරික්ඛාර වොළං අධිට්ඨාමි " යි තුන් වරක් කියා අදිටන් කළ යුතු ය. සිවුරු එකකට වැඩි ගණනක් වේ නම්, සියල්ල එක්කොට තබා " ඉමානි විවරානි පරික්ඛාර වොළානි අධිට්ඨාමි " යි කිය යුතු ය. අත්පසින් බැහැර ඇති සිවුරු අදිටන් කිරීමේදී " එතං විවරං පරික්ඛාර වොළං අධිට්ඨාමි " යි ද, " එතානි විවරානි පරික්ඛාර වොළානි අධිට්ඨාමි " යි ද කිය යුතු ය.

"නිට්ඨිතවිවරස්මිං පන හික්ඛුතා උබගතස්මිං කඨිනෙ. එකරත්තං පි වෙ හික්ඛු තිව්වරෙන විජපවසෙය්‍ය අඤ්ඤතු හික්ඛු සම්මුතියා. නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං."

යන සිකපදයෙන් ඇවැත් නො වන සැටියට තුන් සිවුර යන යන තැනට ගෙන යමින් පරිහරණය කිරීම අපහසු හික්ෂුන් විසින්, සඞ්ඝාටි-උත්තරාසඞ්ඝ-අත්තරවාසක යන නම්වලින් එකකුදු අදිටන් නො කොට, සියල්ල ම පරික්ඛාර වෝල නාමයෙන් ම ඉටා ගැනීමෙන් ද වරදක් නොවේ. දැනට බොහෝ හික්ෂුන් සිවුරු පරිහරණය කරන්නේ ඒ ක්‍රමයෙනි.

කොට්ටලර-ඇතිරිලි ආදි සේනාසන පරිෂ්කාර වන වස්ත්‍ර හැර, දිගින් රියනටත් පුළුලින් වියකටත් කුඩා නො වන, වස්ත්‍ර ජාති වලින් කවරක් වුවත් අධිෂ්ඨානය හෝ විකප්පනය නො කොට, අකාලයේදී දස දිනකට වඩා තබා ගත හොත් නිසඟි පවිත්‍ර වන බැවින්, එවික-ලේන්සු අංසකඩ හා තවත් ලැබෙන රෙදි කැලි සියල්ල 'පරිෂ්කාර වෝල' වශයෙන් ඉටා ගන්නට හෝ විකප්පනය කරගන්නට හෝ පුරුදු කර ගත යුතු ය.

විවර විකප්පනය.

විකප්පනය කරන සිවුර ගෙන හික්ෂුවක් සමීපයේ උක්කුටිකව හිඳ, "ඉමං විවරං තුය්හං විකප්පෙමි" යි තුන්වරක් කියා අනික් හික්ෂුවට සිවුර දිය යුතු ය. එසේ කිරීම විකප්පනය ය. පිළිගත් හික්ෂුව විසින් " මය්හං සන්තකං පරිභුඤ්ජ චා විස්සජ්ජෙහි චා යථාපච්චයං කරොහි" යි තුන් වරක් කියා එය ආපසු දිය යුතු ය. එය පච්චුද්ධාරය යි. සිවුරු එකකට වැඩි කල්හි " ඉමානි විවරානි තුය්හං විකප්පෙමි " යි කිය යුතු ය. පච්චුද්ධාරයේ දී " මය්හං සන්තකානි පරිභුඤ්ජ චා විස්සජ්ජෙහි චා යථාපච්චයං කරොහි" යි කිය යුතු ය. අත්පසින් බැහැර ඇති සිවුරු විකප්පනය කිරීමේදී ඇති තැන කියා " එතං විවරං තුය්හං විකප්පෙමි " යි ද, සිවුරු බොහෝ නම් " එතානි විවරානි තුය්හං විකප්පෙමි" යි ද කිය යුතු ය. පච්චුද්ධාරය පෙර සේ ම ය.

කොට්ට-උර, ඇතිරිලි ආදිය නො ඉටීමෙන් ඇවැත් නො වේ. පරික්ඛාර චෝළ සැටියට ඉටීමේදී එකක් නම්, "ඉමං විවරං පරික්ඛාරවොළං අධිට්ඨාමි" කියා ද, වැඩි ගණනක් නම්, "ඉමානි විවරානි පරික්ඛාරවොළානි අධිට්ඨාමි" කියා ද අදිටන් කළ යුතු ය. අත්පසින් බැහැර ඇති සිවුරු ඉටීමේදී "එතං විවරං පරික්ඛාර-වොළං අධිට්ඨාමි" කියා ද "එතානි විවරානි පරික්ඛාරවොළානි අධිට්ඨාමි" කියා ද අදිටන් කළ යුතු ය.

ඇවැත් දෙසීම.

'ඇවැත් දෙසීමය' යනු ඇවැත් වලින් පිරිසිදු වනු පිණිස ආරෝචනය කිරීම ය. හික්ෂුවක් සැටියට පෙනී නො සිටීම, හික්ෂුභාවය අත හැර සාමණේර බවට හෝ ගිහිබවට පැමිණීම පාරාජිකාපත්ති දේශනාව ය. වත් මානත් පුරා අබිභාන කම්ය කර ගැනීම සභිසාදිසේසාපත්ති දේශනාව ය. එක් හික්ෂුවක් වෙත දෙසීමෙන් චුල්ලච්චය පාවිත්ති ආදී ඇවැත් වලින් පිරිසිදු විය හැකි ය. මෙහි ඇවැත් දෙසීම යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ චුල්ලච්චයාදී ඇවැත් දෙසීම ය. හික්ෂුත්ව සිකපද ඉතා බොහෝ බැවින් ද, අවිත්තක සිකපදන් ඇති බැවින් ද, හික්ෂුහු නොයෙක්

විට ඇවුන්වලට පැමිණෙයි. සමහර විට තමන් දන්නේ ම නැතිව ද ඇවුන්වලට පැමිණෙයි.

සුක්කවිස්සවිධි-කායසංසග්ග යන ගරුකාපත්ති දෙකට ද පහසුවෙන් පැමිණිය හැකි ය. ගරුකාපත්තියෙන් පිරිසිදු වීමට විනය කම් කිරීමේදී, පැමිණි ඇවුන හික්ෂුවකට ආරෝචනය නො කර, ගත කළ දිනගණනට පිරිවෙස් පිරිය යුතු වේ. ඇවුනට පැමිණි දිනයේ ම එය අත් හික්ෂුවකට ආරෝචනය කළ හික්ෂුවට, සදිනක් මානන පුරා අබ්භාන කම්ය කර ගැනීමෙන් පිරිසිදු විය හැකි ය. ගරුකාපත්ති සඳහා වත් පුරන්නට නො වීමටත්, වත් පිරීමේ දින ගණන අඩුකර ගත හැකි වීමටත් ඇවුන් දෙසන සියලු ම අවස්ථාවලදී ගරුකාපත්ති ආරෝචනය කිරීම හොඳ ය. එසේ කිරීමේදී තමා පැමිණි ගරුකාපත්තිය නිශ්චය වශයෙන් ම දන්නේ නම්, ඒ ඇවුනේ නම ම ගෙන ආරෝචනය කිරීම හොඳ ය. තමා කොතෙක් ගරුකාපත්තීන්ට පැමුණුනේ ද යන බව නිශ්චය වශයෙන් නො දන්නා තැනැත්තා විසින්, 'තමා පැමිණි සියලුම ඇවුන් ආරෝචනය කරමි' ය යන අදහසින්-

"සබ්බාපත්තියො ආවිකරොමි" කියා හෝ "සබ්බාපත්තියො ආරොචයාමි" කියා හෝ පළමුවෙන් ආපත්ති ආරෝචනය කොට, පසුව අනික් ඇවුන් දෙසීම කළ යුතු ය.

සභාගාපත්ති දෙසීම

"න භික්ඛවෙ! සභාගාපත්ති දෙසෙතබ්බා, යො දෙසෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කට්ඨස. න භික්ඛවෙ! සභාගාපත්ති පටිග්ගභෙතබ්බා, යො පටිග්ගභේගෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කට්ඨස."

යන බුදු ප්‍රඥප්තිවල සැටියට සභාගාපත්ති දෙසීමෙන් හා පිළිගැනීමෙන් දුකුළා ඇවුන් වේ. "සභාගාපත්තිය" ය යනු දේශක ප්‍රතිශ්‍රාහක දෙදෙනා ම පැමිණ සිටින ඇවුන ය. විකාල භෝජනාදී යම් කිසි ආපත්තියකට පැමිණි හික්ෂුවක්, ඒ ඇවුනට ම පැමිණ සිටින හික්ෂුවක් සම්පයෙහි, ඒ ඇවුන දෙසීම සභාගාපත්ති දේශනය ය. විකාල භෝජනාපත්තියට පැමිණි හික්ෂුවක් ඒ ඇවුන හා අනිකුත් ඇවුන් ද ගෙන, විකාල භෝජනාපත්තියට පැමිණ

සිටින හික්ෂුවක් සමීපයෙහි "අහං ගන්තෙ! සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජං. තා තුම්භ මූලෙ පට්ඨෙසෙමි" යි ඇවැත් දෙසුව හොත් දෙසු සියලු ඇවැත්වලින් ඒ හික්ෂුව පිරිසිදු වේ.

සභාගාපත්තිය නො දෙසිය යුතුය යන නීතිය ඇති නිසා, ඒ ඇවැත්වලින් පිරිසිදු නො වන්නේ නො වේ. එයින් වන්නේ කලින් පැමිණ සිටි ඇවැත් වලින් පිරිසිදු වී අලුත් දුකුළා ඇවතකට පැමිණීම ය. ඒ හික්ෂුවගේ ඇවැත් පිළිගත් හික්ෂුව විසින්, පසුව ඒ හික්ෂුව කෙරෙහි ම විකාලභෝජනාපත්තියත්, සභාගාපත්ති පිළිගැනුමෙන් වූ ආපත්තියත්, තවත් ආපත්තිත් එක්කොට "සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජං. තා තුම්භ මූලෙ පට්ඨෙසෙමි" යි ඇවැත් දෙසුව හොත්, පළමු ඇවැත් දෙසු හික්ෂුව විකාලභෝජනාපත්තියෙන් පිරිසිදු වී සිටින බැවින් සභාගාපත්ති දෙසීමේ වරදට අසු නො වේ. එසේ දෙසීමෙන් ඒ හික්ෂුව සියලු ම දේසනා ගාමිනී ඇවැත් වලින් පිරිසිදු වේ. පළමු ඇවැත් දෙසු හික්ෂුවට ඊට පසු දෙවනුව ඇවැත් දෙසු හික්ෂුව කෙරෙහි ම සභාගාපත්ති දෙසීමෙන් වූ ඇවත, දෙසා පිරිසිදු විය හැකි ය. එබැවින් ඔවුනොවුන් ඇවැත් දෙසා ගන්නා කල්හි සභාගාපත්ති ඇති නම්, පළමු ඇවැත් දෙසු හික්ෂුව විසින් නැවත වරක් ද ඇවැත් දෙසිය යුතු ය.

ඇවැත් දෙසීමේදී භාවිත කරන වාක්‍යය.

පළමුවෙන් නවකයා විසින් ඇවැත් දෙසිය යුතු ය.

නවකයා - අහං ගන්තෙ! සම්බාපත්තියො ආවිකරොමි.

(මේ ගරුකාපත්ති ආරෝචනය යි)

වැඩිමහල්ලා - සාධු. සාධු!

නවකයා - අහං ගන්තෙ! සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජං. තා තුම්භ මූලෙ පට්ඨෙසෙමි.

වැඩිමහල්ලා - පස්සසි ආවුසො! තා ආපත්තියො?

නවකයා - ආම ගන්තෙ! පස්සාමි.

වැඩිමහල්ලා - ආයතීං ආවුසො! සංවරෙය්‍යාසි.

නවකයා - සාධු සුට්ඨි ගන්තෙ! සංවරිස්සාමි

(මහඵ හික්ෂුවගේ ඇවැත් දෙසීම)

- මහළු - අහං ආවුසො! සම්බාපත්තියො ආවිකරොමි.
- නවක - සාධු ගත්තෙ! සාධු.
- මහළු - අහං ආවුසො! සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජං. තා තුස්සමුලෙ පට්ඨෙසෙමි.
- නවක - පස්සථ ගත්තෙ! තා ආපත්තියො?
- මහළු - ආම ආවුසො! පස්සාමි.
- නවක - ආයතිං ගත්තෙ! සංවරෙය්‍යාථ.
- මහළු - සාධු සුච්ඡු අහං ආවුසො! සංවර්ස්සාමි.
- නවක - සාධු ගත්තෙ! සාධු.

මෙසේ ඔවුනොවුන්ට ඇවැත් දෙසු කල්හි, පළමු ඇවැත් දෙසු හික්ෂුච කෙරෙහි සභාගාපත්ති දෙසීමෙන් වන දුකුළා ඇවත ඉතිරි වේ. සභාගාපත්ති බොහෝ වී නම්, ඒ ආපත්ති ගණනට ම දුකුළා ඇවැත් ඇති විය හැකි බැවින් මෙසේ දෙවෙනි වරටත් ඇවැත් දෙසිය යුතු ය.

- නවක - අහං ගත්තෙ! සම්බහුලා ආපත්තියො ආපජ්ජං. තා තුම්හමුලෙ පට්ඨෙසෙමි.
- මහළු - පස්සසි ආවුසො! තා ආපත්තියො?
- නවක - ආම ගත්තෙ! පස්සාමි.
- මහළු - ආයතිං ආවුසො! සංවරෙය්‍යාසි.
- නවක - සාධු සුච්ඡු ගත්තෙ! සංවර්ස්සාමි.
- මහළු - සාධු සාධු.

ගරුකාපත්ති ආරෝචනය පළමුවර ඇවැත් දෙසීමේදී කළ බැවින් දෙවෙනි වර ඇවැත් දෙසීමේදී එය නැවත කිරීමෙන් ප්‍රයෝජනයක් නැත.

නිස දෙසීම.

අධිෂ්ඨානාදිය නො කිරීමෙන් නිසහි වූ පාත්‍රචීවරාදිය ඇතිනම්, ඒවා නිස්සර්ජනය නො කොට ඇවැත් දෙසුව ද පාරිසුඛිය

නො ලැබේ. එබැවින් ඒ ඇවැත් වලින් පිරිසිදු වනු පිණිස, නිසගි වූ දෙය නිස්සජ්ජනය කොට ඇවැත් දෙසා ගත යුතු ය. නිගසි වූ විවරාදිය නිස්සජ්ජනය නො කොට පරිභෝග කරන්නා වූ හික්ෂුටට පරිභෝග කරන වාරයක් පාසාම දුකුළා ඇවැත් වේ. නිස්සජ්ජනය දීමක් හෝ පූජාවක් නොව, විනය කමියක් බව සැලකිය යුතුය. නිස්සග්ගිය වස්තුව සඛිසයාට හෝ සණයාට හෝ පුද්ගලයකුට හෝ නිස්සජ්ජනය කොට ඇවැත් දෙසා ගත හැකි ය. පුද්ගලයකුට නිස්සජ්ජනය කිරීම පහසු බැවින් මෙහි පුද්ගලයකුට නිස්සජ්ජනය කරන ක්‍රමය පමණක් දක්වනු ලැබේ.

නො ඉටා, නො විකපා දසදින ඉක්මීමෙන් නිසගි වූ සිවුර එක් හික්ෂුටක් වෙත ගෙන ගොස්, උක්කුටිකව හිඳ, සිවුර අතින් ගෙන "ඉදං මෙ ගත්තෙ! විවරං දසාහාතික්කන්තං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං ආයස්මතො නිස්සජාමි" යන වාක්‍යය කියා සිවුරු දී ඇවැත් දෙසිය යුතු ය. ඇවැත් දෙසු පසු පිළිගත් හික්ෂුට විසින් "ඉමං විවරං ආයස්මතො දමමි" යි කියා පෙරළා දිය යුතු ය. සිවුරු බොහෝ නම් "ඉමානි මෙ ගත්තෙ විවරානි දසාහාතික්කන්තානි, නිස්සග්ගියානි ඉමානාහං ආයස්මතො නිස්සජාමි" යි කිය යුතු ය. දීමෙහිදී "ඉමානි විවරානි ආයස්මතො දමමි" යි කිය යුතු ය.

අත්පයින් බැහැර ඇති සිවුරු නිස්සජ්ජනයේදී "එතං මෙ ආවුසො! විවරං දසාහාතික්කන්තං නිස්සග්ගියං, එතාහං ආයස්මතො නිස්සජාමි" යි කිය යුතු ය. දෙන කල්හි "එතං විවරං ආයස්මතො දමමි" යි කිය යුතු ය. සිවුරු එකකට වැඩිකල්හි "එතානි මෙ ගත්තෙ! විවරානි දසාහාතික්කන්තානි නිස්සග්ගියානි" එතානාහං ආයස්මතො නිස්සජාමි" යි ද "එතානි විවරානි ආයස්මතො දමමි" යි ද කිය යුතු.

රත්තිවිප්පවුන්ට වීමෙන් නිසගි වූ සිවුර "ඉදමිමෙ ගත්තෙ! විවරං රත්ති විප්පවුන්ටං අඤ්ඤතු හික්ඛු සම්මුතියා නිස්සග්ගියං, ඉමාහං ආයස්මතො නිස්සජාමි" යි නිස්සජ්ජනය කළ යුතු ය.

දස දිනකට වඩා තබාගත් අතිරේක පාත්‍රය, "අයමිමෙ පත්තො දසාහාතික්කන්තො නිස්සග්ගියො, ඉමාහං ආයස්මතො නිස්සජාමි" යි නිස්සජ්ජනය කළ යුතු ය. අනිකුත් නිස්සග්ගිය වස්තූන් නිස්සජ්

ජනය කරන සැටි විනය පොත්වලින් බලාගත යුතු ය. ඒවා කුදුසිකෙන් පහසුවෙන් බලාගත හැකි ය.

පොහෝ කිරීම.

හේමන්තය, ගිම්හානය, වස්සානය' යි එක් වර්ෂයක සෘතු තුනක් ඇත්තේ ය. එක් එක් සෘතුවකට මාස සතර බැගින් ඇත්තේ ය. එක් මාසයකට දින තිසක් ඇත්තේ ය. ඇතැම් මාසයකට ඇත්තේ දින විසි නවයෙකි. පුරය අවය කියා මසකට පක්ෂ දෙක බැගින් ඇත්තේ ය. එක් එක් පක්ෂයකට දින පසළොස් බැගින් ඇත්තේ ය. දින තුදුස ඇති පක්ෂ ද ඇත්තේ ය. ඉල්මස ය, උදුවප් මසය, දුරුතු මසය, නවම් මසය, මැදින් මසය, බක් මසය, වෙසක් මසය, පොයොන් මසය, ඇසළ මසය, නිකිණි මසය, බිතර මසය, වප් මසය යි වර්ෂයකට මාස දෙසකක් ඇත්තේ ය. එක් එක් මසකට පෝය දෙක බැගින් ඇත්තේ ය. 'පෝය' යයි කියනුයේ පක්ෂයේ අවසාන දිනයට ය. මාස දෙළොස් සෘතුවලට බෙදෙන සැටි මෙසේ ය.

"කත්තිකස්ස ච කාලම්භා
යාච එග්ගුණපුණ්ණමා
හෙමන්තකාලො විඤ්ඤෙයො
අට්ඨ හොත්ති උපොසථා."

ඉල්මස අව පැළවිය පටන් මැදින්මස පුර පසළොස්වක දක්වා ඇති සාරමස හේමන්ත සෘතුව ය. එහි පොහෝ දින අටෙකි.

"එග්ගුණස්ස ච කාලම්භා
යාච ආසල්හපුණ්ණමා
ගිම්හකාලොති විඤ්ඤෙයො
අට්ඨ හොත්ති උපොසථා"

මැදින් මස අව පැළවියෙහි පටන් ඇසළමස පසළොස්වක දක්වා ඇති කාලය ගිම්හාන සෘතුව ය, එහි පොහෝ දින අටෙකි.

"ආසල්හස්ස ච කාලම්භා
යාච කත්තිකපුණ්ණමා
වස්සකාලොති විඤ්ඤෙයො
අට්ඨ හොත්ති උපොසථා."

ඇසළ මස අව පැළවියෙහි පටන් ඉල්මස පුර පසළොස්වක දක්වා ඇති සිවු මස වස්සාන සෘතුව ය. එහි පොහෝ දින අටෙකි.

"උතුනං පත තිණ්ණං

පක්ඛෙ තතිය සත්තමෙ

වාතුද්දසොති පාතිමොක්ඛං

උද්දිසන්ති නයඤ්ඤතො."

තුන් සෘතුවෙහි ම තුන්වන සත්වන පෝයවල් වාතුද්දසීත්‍රය. වම්සකට, ඇති පොහෝදින සුවිස්සෙන් සයක් වාතුද්දසීත්‍ර ය. අටළොසක් පණ්ණරසීත්‍ර ය.

'පොහෝ කිරීමය' යනු පොහෝ දිනයෙහි හික්ෂුන් විසින් කළ යුත්ත කිරීම ය. එනම්:- සතර නමක් හෝ සතරනමකට වැඩි ගණනක් හෝ හික්ෂුන් රැස්වුව හොත් පාමොක් උදෙසීමත්, තුන්නමක් හෝ දෙනමක් වුව හොත් පාරිශුද්ධිය ආරෝචනය කිරීමත්, එක් නමක් වුව හොත් "අද පොහෝ දිනය ය" යි ඉටා ගැනීමත් ය.

උපෝසථ නවය.

වාතුද්දසී උපෝසථයය, පණ්ණරසී උපෝසථයය, සාමග්ගි උපෝසථය යයි දිනයන්ගේ වශයෙන් උපෝසථ තුනෙකි.

සඬිස උපෝසථයය, ගණඋපෝසථයය, පුග්ගල උපෝසථය ය යි කාරක පුද්ගලයන් ගේ වශයෙන් උපෝසථ තුනෙකි.

සුත්තුද්දෙස උපෝසථය ය, පාරිසුඬි උපෝසථයය, අධිට්ඨාන උපෝසථය යයි කර්තව්‍යාකාරයෙන් උපෝසථ තුනෙකි. මෙසේ උපෝසථ නවයක් වේ.

තව වැදෑරුම් උපෝසථයන් අතුරෙන් "වාතුද්දසී උපෝසථය" යනු පක්ෂයේ තුද්‍රස් වන දිනයේ කරන උපෝසථය ය. එය කරනුයේ (පසළොස් දිනයක් නැති) සෘතුවල තුන්වන, සත්වන, පක්ෂවල ය. 'පණ්ණරසී උපෝසථය' යනු පක්ෂයේ පසළොස් වන දිනයෙහි කරන උපෝසථය ය. 'සාමග්ගි උපෝසථය' යනු හේද වී සිටි සඬිසයා සමගි කළ දිනයෙහි ඒ සමගිය නිමිත්තෙන් කරන පොහොය ය. 'සඬිසඋපෝසථය' යනු සතරනමක් හෝ සතර

තමකට වැඩි ගණනක් වූ හෝ හික්ෂුන් විසින් කරන පොහොය ය. 'ගණ උපෝසථය' යනු තුන්තමක් විසින් කරන පෝය ය. 'පුග්ගල උපෝසථය' යනු දෙතමක් හෝ එක් තමක් විසින් කරන පෝය ය. 'සුත්තුද්දේස උපෝසථය' යනු පාමොක් උදෙසීමි වශයෙන් කරන පෝය ය. 'පාරිසුද්ධි උපෝසථය' යනු පාරිශුද්ධිය ආරෝචනය කිරීමි වශයෙන් කරන පෝය ය.

සධස උපෝසථය ගැන

දතයුතු කරුණු

"ත හික්ඛවෙ! සධසමප්ඤ්ඤා අනප්ඤ්ඤායෙන් පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතඛං. යො උද්දිසෙය්. ආපත්ති දුක්ඛස්ස" යි වදරා ඇති බැවින් සීමාවට සධසයා රැස්වූ පසු පාමොක් උදෙසීමි සඳහා, සම්මුතිය ලත් හික්ෂුවක් විසින් සධසස්ථවිරයන් වහන්සේට හෝ අන්ය විනයධර තෙරනමකට හෝ ආරාධනය කළ යුතු ය. ආරාධනය ලැබූ තෙරුන් වහන්සේ විසින් පාමොක් උදෙසීමට කලින්, ආරාධනය කළ හික්ෂුවගෙන් විනය විවාළ යුතු ය. එසේ කළ යුත්තේ ද සම්මුතිය ලබා ගෙන ය. ආරාධනා කළ හික්ෂුන් වහන්සේ විසින් විනය ප්‍රශ්න විසඳිය යුත්තේ ද සම්මුතිය ලබා ගෙන ය. 'විනය පූවිජක සම්මුතිය හා විස්සජක සම්මුතිය' තම තමා විසින් ම ද කර ගත හැකි ය. තමන් විසින් ම කර ගැනීම දැනට පවත්නා වාරිත්‍රය ය. ආරාධනාදිය කරන සැටි මතු දක්වනු ලැබේ. එහිදී තිස්ස, දත්ත යන නම් යොදා වාක්‍යවල් දක්වනු ලැබේ. පෝය කිරීමේදී ඒ තැන්වලට ඒ ඒ අයගේ නම් යොදා ගත යුතු ය.

සධස උපෝසථය කිරීමේ ක්‍රමය

ආරාධනය කිරීම.

"සුඤ්ඤා මෙ හන්තෙ! සඛිඤ්ඤා. යදි සඛිඤ්ඤා පත්තකල්ලං අහං ආයස්මන්තං (තිස්සං) පාතිමොක්ඛුද්දෙසං අප්ඤ්ඤායෙය්." මෙසේ සම්මුතිය ලබා ගෙන මතු දැක්වෙන වාක්‍යය තුන් වරක් කියා ආරාධනය කළ යුතු.

සධසො හන්තෙ! ආයස්මන්තං (තිස්සං) පාතිමොක්ඛුද්දෙසං අප්ඤ්ඤායෙය්. උද්දිසතු ආයස්මා (තිස්සො) පාතිමොක්ඛං.

පිළිවදන් දීම

ආම උද්දිසිස්සාමහං ආවුසො.

විනය පුච්ඡක සම්මුතිය.

සුභාතු මෙ හත්තෙ! සධ්දිසො, යදි සධ්දිසස්ස පත්තකල්ලං, අහං ආයස්මත්තං (දත්තං) විනයං පුච්ඡෙය්‍යං.

විස්සජ්ජක සම්මුතිය.

සුභාතු මෙ හත්තෙ! සධ්දිසො, යදි සධ්දිසස්ස පත්තකල්ලං, අහං ආයස්මතා (තිස්සෙන) විනයං පුච්ඡො විස්සජ්ජෙය්‍යං.

විනය විචාරිම

"සම්මජ්ජනි පදිපො ච
උදකං ආසනෙන ච
උපොසථස්ස ඵතානි
පුබ්බකරණන්ති වුවචති"

යනුවෙන් දැක්වෙන උපෝසථාගාරයට සභිසයා රැස්වීමට කලින් කළ යුතු වන උපෝසථාගාරය හැමදීමය, පහන් දල්වීමය, පැන් තැබීමය, අසුන් පැනවීමය යන සතර කිස කොට තිබේද?

පිළිතුර:- දනට සුයභ්‍යාලෝකය ඇති බැවින් පහන් දල්වීමෙන් ප්‍රයෝජන නැත. සෙසු වත් තුන කොට තිබේ ය.

"ජන්දපාරිසුද්ධි උතුක්ඛාතං
භික්ඛු ගණනා ච ඔවාදෙ
උපොසථස්ස ඵතානි
පුබ්බකිච්චන්ති වුවචති"

යනුවෙන් දැක්වෙන පූර්වකෘත්‍යයන් සම්පූර්ණ වනු පිණිස ගෙනෙන ලද ජන්දපාරිසුද්ධිත් සභිසයානට ආරෝචනය කොට තිබේ ද?

පිළිතුර:- සීමස්ථක සියලු භික්ෂූන් වහන්සේ ම මෙහි රැස්වී ඇති බැවින් ගෙනෙන ලද ජන්දපාරිසුද්ධියක් නැත්තේ ය.

ප්‍රශ්නය:- සෘතුව වනාහි හේමන්තය, ගිම්හානය, වස්සානය යි තුන් වැදෑරුම් වේ. එයින් දැනට පැමිණ ඇති සෘතුව කවරේ ද?

පිළිතුරු දෙනු.

ප්‍රශ්නය:- එක් එක් සෘතු වක පක්ෂ අට බැගින් ඇත්තේ ය. පැමිණ ඇත්තා වූ මේ සෘතුවෙහි ඉක්ම ගිය පක්ෂ කෙතෙක් ද? ඉදිරියට ඇති පක්ෂ කෙතෙක් ද? මේ පැමිණ තිබෙන පක්ෂය කීවෙහි පක්ෂය ද?

පිළිතුරු දෙනු.

ප්‍රශ්නය:- දැනට මේ සීමාවෙහි රැස්ව ඉන්නා හික්ෂුණින් වහන්සේලා කොතෙක් වන්නාහු ද?

ගණන කියනු.

ප්‍රශ්නය:- අවවාද ලබා ගැනීම සඳහා හික්ෂුණින් විසින් කර ඇති ආයාචනය සභිසයාහට සැල කොට තිබේ ද?

පිළිතුර:- මෙකල හික්ෂුණින් නැති බැවින් එබඳු ආයාචනයක් නැත්තේ ය.

ප්‍රශ්නය:- මේ සතර, සභිසයා සීමාවට රැස් වූ පසු පාමොක් උදෙසීමට පළමුවෙන් කළ යුතු බැවින් පූර්ව කෘත්‍යය ය යි කියනු ලැබේ.

"උපොසථො යාවතිකා ච හික්ඛු

කම්මප්පත්තා සභාගාපත්තියො ච

න විජ්ජන්ති චජ්ජනියා ච සුග්ගලා

තස්මිං න භොන්ති පත්තකල්ලන්ති වූච්චති" යි

අර්ථකථාවායභීයන් වහන්සේලා විසින් ප්‍රකාශිත පරිදි, උපෝසථකර්මයට සුදුසු කාලය වතුරඩගයකින් යුක්ත විය යුතු ය. උපෝසථය සාමාන්‍ය ලක්ෂණයෙන් එකක් වුවද වාතුද්දසී-පණ්ණරසී-සාමග්ගිය' යි දින වශයෙන් තුනක් ද, සභිස-ගණ-සුග්ගලය' යි කාරක පුද්ගලයන් ගේ වශයෙන් තුනක් ද, සුත්තුද්දෙස පාරිසුද්ධි අධිවිධානය' යි කර්තව්‍යාකාර වශයෙන් තුනක් ද වේ, එයින් මේ කරනු ලබන උපෝසථය දින වශයෙන් කිනම් උපෝසථයක් ද?

පිළිතුරු දෙනු.

ප්‍රශ්නය:- කාරකපුද්ගලයන්ගේ වශයෙන් කිනම් උපෝසථයක් ද?

පිළිතුරු දෙනු.

ප්‍රශ්නය:- කර්තව්‍යාකාර වශයෙන් කිනම් උපෝසථයක් ද?

පිළිතුරු දෙනු.

ප්‍රශ්නය:- සුත්තුද්දේස උපෝසථය යි කියෙහි, එයට සතර නමකට නො අඩු හික්ෂු පිරිසක් එක් සීමාවෙක්හි අත්පස නොපිරිහෙලා වැඩසිටිය යුතු ය. එපමණ හික්ෂු මෙහි වැඩසිටින්නාහු ද?

"එසේය" යි පිළිතුරු දෙනු.

ප්‍රශ්නය:- පැමිණ සිටින හික්ෂු වස්තුසභාගාපත්ති වලින් මිදුණාහු ද?

පිළිතුරු දෙනු.

ප්‍රශ්නය:- ගෘහස්ථාදි එක්විසි වර්ජනීය පුද්ගලයන් සඛිඤ්ජාගේ අත්පසින් බැහැර කොට නිමවී ද?

"එසේය" යි පිළිතුරු දෙනු.

ඉක්බිති පාමොක් උදෙසන ස්ථවිරයන් විසින් මෙසේ කිය යුතු ය.

මේ වතුරඬුගයෙන් යුක්ත කර්මයට 'පත්තකල්ලය' යි කියනු ලැබේ. පුබ්බකරණ පුබ්බකිව්වානි සමාපෙත්වා දේසිතා-පත්තිකස්ස සමත්තස්ස හික්ඛුසඬුසස්ස අනුමතියා පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං ආරාධනං කරොම.

මෙය කී කල්හි සඛිඤ්ජා විසින් සාධුකාර දිය යුතු ය. ඉක්බිති ඤාත්තිය කියා පාමොක් උදෙසිය යුතු ය.

විශේෂ කරුණක්

"පුබ්බකරණ පුබ්බකිව්වානි සමාපෙත්වා"- යනාදි පාඨය ප්‍රාතිමෝක්ෂයෙහි මිස, විනය පෙළෙහි හෝ අටුවාවෙහි දක්නට

නැත. ප්‍රාතිමෝක්ෂය වර්ණනා කරන කඩබාවිතරණී අටුවාවෙහි ද ඒ පාඨය ගැන කිසිවක් සඳහන් කර නැත. එයින් සිතා ගන්නට තිබෙන්නේ ඒ පාඨය ප්‍රාතිමෝක්ෂයට පසු කාලයේදී ඇතුළු කරන ලද්දක් කියා ය. එහි මුල් කොටස ඒ ඒ පිටපත්වල "පුබ්බකරණ පුබ්බකිව්වාති සමාපෙත්වා" යි ද "සමාදපෙත්වා" යි ද දක්නා ලැබේ.

"පාතිමොක්ඛං උද්දිසිතුං ආරාධනං කරොම" යන මෙහි අර්ථය බොහෝ දෙනා වරදවා තේරුම් ගනිති. එය පාමොක් උදෙසීමට ආරාධනා කරන හික්ෂුව විසින් කියන්නක් නොව, පාමොක් උදෙසන ස්ථවිරයන් විසින් කියන්නකි. එබැවින් "ආරාධනං කරොම" යන්නෙහි අර්ථය පාමොක් උදෙසීමට 'උත්සාහ කරම්' ය කියා ගතයුතු ය. 'පාමොක් උදෙසන ලෙස ඉල්ලමු' ය යි නො ගත යුතු ය. විනයාලංකාර ටිකාවායඝියෝ ඒ පාඨයට නො කැමැත්තක් දක්වති. "පුබ්බකරණ පුබ්බකිව්වාති සම්මා නිට්ඨාපෙත්වා පත්තකල්ලධගෙ සමානිතෙ සධ්දස්ස අනුමතියා පාතිමොක්ඛං උද්දිසිස්සාම" යි කිය යුතු බව විනයාලංකාර ටිකාවායඝියෝ පවසති. මෙය කෙසේ කිව ද විනය කර්මයට හානියක් නො වන බව සැලකිය යුතු.

පාරිසුද්ධි උපෝසථය.

ඉහත කී සධ්ද උපෝසථය හෙවත් සුත්තුද්දේස උපෝසථය කිරීමට සෑහෙන පමණ හික්ෂුන් සීමාවට රැස් නො වී, තෙතමක් හෝ දෙනමක් සීමාවට රැස්වූ අවස්ථාවලදී කරන උපෝසථය පාරිසුද්ධි උපෝසථය ය. සීමාවට තෙතමක් රැස්වූව හොත් පූර්වකරණ පූර්වකෘත්‍යයන් කොට, එක් හික්ෂුවක් විසින් "සුණන්තු මෙ ආයස්මන්තා අප්ප්පොසථො (පණ්ණරසො, වාතුද්දසො) යදයස්මන්තානං පත්තකල්ලං මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං පාරිසුද්ධි උපොසථං කරෙය්‍යාම" යි ඤාතිය තබා, පළමු කොට ස්ථවිර හික්ෂුව විසින් ඒකාංස කොට සිවුර පෙරවා උක්කුටිකව හිඳ වැඳ ගෙන "පරිසුද්ධො අහං ආවුසො පරිසුද්ධොති මං ධාරොථ" යි තුන්වරක් කිය යුතු ය. ඉතිරි දෙනම විසින් ද එසේ ම- "පරිසුද්ධො අහං ගත්තෙ පරිසුද්ධොති මං ධාරොථ" යි තුන්වරක් කිය යුතු ය.

සීමාවට රැස් වූ හික්ෂුන් දෙනමක් වෙත් නම් පූර්ව කෘත්‍ය සියල්ල සම්පාදනය කොට ඤාතිය නො තබා, කියන ලද පරිදි පාරිශුද්ධිය ඔවුනොවුන්ට ආරෝචනය කළ යුතු ය.

තවද, මහාපචාරණ දිනයෙහි පෙර වස් විසූ හික්ෂුන් වහන්සේලා පචාරණය කරන කල්හි, පසු වස් විසූ හික්ෂුන් විසින් හා වස් නො වැසූ හික්ෂුන් විසින් ද, වස් බිඳුණු හික්ෂුන් විසින් ද කායසාමාග්‍රිය දීම් වශයෙන් පචාරණ කර්මයට සහභාගි වී, "පරිසුද්ධො අහං ගන්තෙ පරිසුද්ධොති මං ධාරෙට්" යි කියා පාරිශුද්ධිය ආරෝචනය කළ යුතු ය. පසු වස් විසූ හික්ෂුන් පචාරණය කරන කල්හි පෙර වස් විසූවන් හා වස් නො විසූවන් විසින් ද වස් බිඳුනවුන් විසින් ද කියන ලද පරිදි පාරිශුද්ධිය ආරෝචනය කළ යුතුය. පාමොක් උදෙසා අවසන් වූ පසු ඒ හික්ෂුන් සීමාවෙන් බැහැර යන්නට පෙර පැමිණි හික්ෂුන් විසින් ද, සුත්තුද්දේස උපෝසථය කළ හික්ෂුන්ට පාරිශුද්ධිය ආරෝචනය කළ යුතු ය.

අධිට්ඨාන උපෝසථය.

පොහෝ දිනයෙහි එක් හික්ෂුවක් පමණක් වුව හොත් සීමාවට ගොස්, සියලු පූර්වකෘත්‍යයන් කොට පොහෝ කිරීමට තවත් හික්ෂුන් නො පැමිණෙන බව සලකා, එය තුදුස්වක දිනයක් නම්, "අප්ප මෙ වාතුද්දසො උපොසථොති අධිට්ඨාමී" යි ද පසළොස්වක දිනයක් වේ නම්, "අප්ප මෙ උපොසථො පණ්ණරසොති අධිට්ඨාමී" යි ද තුන්වරක් කිය යුතු ය. එය අධිට්ඨාන උපෝසථ නම් වේ.

වර්ජනීය පුද්ගලයෝ.

හිභියාය, හික්ෂුණියාය, ශික්ෂමානාවාය, සාමණේරයාය, සාමණේරියාය, ශික්ෂාව ප්‍රතික්ෂේප කළ තැනැත්තාය, පරිජි ඇවතට පැමිණි තැනැත්තාය, ඇවත නො දැකීමෙන් උක්ෂේපනීය කර්මය කළ තැනැත්තාය, ඇවතට පිළියම් නො කිරීමෙන් උක්ෂේපනීය කර්මය කළ තැනැත්තාය, පාපදාෂටීය නො හැරීම් නිසා උක්ෂේපනීය කර්මය කළ තැනැත්තාය, පණ්ඩකයා ය, ථේයාසංවාසකයාය, තිත්ථීයපක්කන්තිකයාය, තිරච්ඡානගතයාය, මාතුසාතකයාය, පිතුසාතකයාය, අරහන්තසාතකයාය, හික්ෂුණි

දූෂකයාය, සඩ්සහේදකයාය, ලෝහිතුප්පාදකයාය, උහතෝ-
බ්‍යඤ්ජනකයාය යන මේ විසිඑක්දෙන පොහෝ කිරීමේදී අත්පසින්
බැහැර කළ යුත්තෝ ය.

'අත්පසය' යි කියනුයේ දෙරියන් හමාරට ය. පොහෝ කරන
සඩ්සයාගේ අත්පසින් ඒ පුද්ගලයෝ බැහැර කළ යුත්තාහු ය. ඒ
පුද්ගලයන් විසිඑක් දෙනාගෙන් උක්ඛිත්තකයන් තිදෙනා අත්පසෙහි
සිටියදී පෝය කිරීමෙන් සියලුම හික්ෂුන්ට පවිත්‍ර ඇවැත් වේ.
සෙස්සන් සිටියදී පෝය කිරීමෙන් දුකුලා ඇවැත් වේ.

වස් විසීම

පෙර වස් විසීමය, පසු වස් විසීමය යි වස් විසීම් දෙකකි. ගිම්හාන සෘතුවේ අවචන පෝයවූ ඇසළ මස පුර පසළොස්වක දිනයේ පෝය කොට, අව පෑළවිය දිනයේ පෙරවස් එළඹිය යුතු ය. වස්සාන සෘතුවේ දෙවන පෝයවූ තිකිණි මස පුරපසළොස්වක් දිනයෙහි පෝය කොට, අව-පෑළවිය දිනයේදී පසු වස් එළඹිය යුතු ය. ඒ දෙදිනෙන් එක් දිනක වස් විසීම නො කළ හික්ෂුවට "න හික්ඛවෙ! වස්සං න උපගන්තබ්බං, යො න උපගව්ඨෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කට්ඨස්ස" යන බුඩ ප්‍රඥප්තියේ සැටියට දුකුළා ඇවුත් වේ.

වස් එළඹෙන දිනයෙහි තමා වස් වසන විහාරය පිළිදැගුම් කර-ගෙන සවස් කාලයේදී මල්-පහන් පුද රත්නත්‍රය වැද, පිරිත් කියා දෙවියන්ට පින් දී, "ඉමස්මිං විහාරෙ ඉමං තෙමාසං වස්සං උපෙම්" යි එක් වරක් හෝ දෙවරක් හෝ තුන් වරක් හෝ කියා වස් එළඹිය යුතු ය.

"මෙහි වස් වසම් ය" යන අදහසින් යම්කිසි විහාරයක වෙසෙන හික්ෂුවකට දහම් දෙසීම් ආදි කටයුතුවල යෙදීම නිසා "ඉමස්මිං විහාරෙ ඉමං තෙමාසං වස්සං උපෙම්" යන වාක්‍යය කියා වස් ඉටා ගැනීමට අමතක වූයේ ද, වස් විසීමේ බලාපොරොත්තුව ඇති බැවින් වස් විසීම සිදු වේ. වස කඩා නොගෙන විසුව හොත් ඒ හික්ෂුවට පවාරණය කිරීමට බාධාවක් නැත්තේ ය.

"න හික්ඛවෙ! අසෙනාසනිකෙන වස්සං උප ගන්තබ්බං, යො උපගව්ඨෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කට්ඨස්ස, යි වදරන ලද බැවින් වහලක්

ඇති, දෙරක් ඇති, සෙනසුනක් සොයා ගෙන ම වස් ඵලභිය යුතු ය. ඉදින් වස් විසීමට සෙනසුනක් නැති නම්, කරවා දෙන දයකයකු ද නැති නම්, උපකාරකයන් සොයා ගෙන හෝ සෙනසුනක් කරවා ගත යුතු ය. උපකාරකයන් ද සොයා-ගත නො හැකි වේ නම්, තමා විසින් ම හෝ කර ගත යුතු ය. සෙනසුනක් නැතය කියා වස් නො වැස, ඇවිත් නො මිදිය හැකි ය.

සත්තාහකරණියයෙන් යාම.

සත්තාහකරණියයෙන් වස්වසන තැනින් බැහැර යන කල්හි, වස් විසූ සීමාව තුළදීම "සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු කාරණය සිතා, මේ කාරණයට මම බැහැර ගොස් සන්දින ඇතුළත ආපසු එමි" යි සිතා ගෙන යා යුතු ය. යාමට පළමු එසේ සිතා-ගෙන විසූ හික්ෂුටට යන කල්හි අමතක වී ගියේ ද වරදක් නැත. සර්වාකාරයෙන් එය නො සිතා යන්නහුට වස්සච්ඡේදය වේය යි ආචාර්යයෝ කියති. පිටත යාමට ආරාධනාදී කරුණක් නැතිව, "සතිය තුළ ආපසු එමි" යි සිතා, බැහැර යන්නහුට 'ඇවැත්' වේය, වස්සච්ඡේදය නොවේ ය' යි ද ආචාර්යවරයෝ පවසති.

"අත්තො උපචාර සීමායං ධීතෙනෙව සත්තාහ කරණිය නිමිත්තං සල්ලක්ඛෙත්වා. ඉමීනා නිමිත්තෙන ගත්ත්වා, අත්තො සත්තාහෙ ආගමීස්සාමිති ආගොගං කත්වා ගත්තුං වට්ටති. පුරිමක්ඛණේ ආගොගං කත්වා ගමනක්ඛණේ විස්සරිත්වා ගතෙපි දෙසො තත්ථි. සකරණියො පක්කමතිති චුත්තත්තා සබ්බථා පන ආගොගං අකත්වා ගතස්ස වස්සච්ඡේදෙති වදන්ති. යො පන සත්තාහකරණිය නිමිත්තාගාවෙපි සත්තාහබ්ගත්තරෙ ආගමීස්සාමිති ආගොගං කත්වා ගත්ත්වා සත්තාහබ්ගත්තරෙ ආගච්ඡති තස්ස ආපත්තියෙව වස්සච්ඡේදෙ තත්ථි. සත්තාහස්ස සත්තිවත්තත්තාති වදන්ති. ඵම්බිත්වා ගතෙතබ්බං" යනු විමති විනෝදනී ටීකා පාඨයෙකි.

සත්තාහකරණියයෙන් බැහැර ගිය හික්ෂුට සන්දින නො ඉක්මවා සන්වන දින අරුණට පළමුව, වස් වැසූ තැනට පැමිණිය යුතුය. ඉදින් ඉරිදි වස් විසූ සීමාවෙන් පිට වී නම්, ඊට පසු ඉරිදිට එළිවන්නට පළමු සෙනසුරාද ආපසු පැමිණිය යුතු ය. ඉරිදි වන තෙක් පිටත විසුවහොත් වස්සච්ඡේදය

වේ. සත්තාහකරණියයෙන් පිටත ගිය හික්ෂුවට අවසර ඇත්තේ පිටත සක්දින ඉක්මවීමට නො ව, සත් දින ඇතුළත ආපසු පැමිණීමට ය. පවාරණ දිනය සත්වන දිනය වී තිබියදී, සත්තාහ කරණියයෙන් බැහැර ගිය හික්ෂුව යම්කිසි තැනකදී පවාරණය කොට, වස් විසූ තැනට ආපසු නායේ ද වස්සව්ජේදය නො වේ. එසේ ගිය හික්ෂුවට සත්වන දිනයෙන් ඔබ වස් කාලය නැති බැවිනි.

විශේෂ කරුණක්.

පවාරණය ඒ දිනයෙහි කිරීමට නියමිත විනය කම්යක් මිස, වස් අවසන් කිරීමක් නො වේ. පවාරණය කරන පොහෝ දිනය ද වස් කාලයට ම අයත් බැවින් 'පවාරණයෙන් වස ඉවරවිය' යි සිතා එදින වස් විසූ තැනින් නොයා යුතු ය. එදිනත් එහි ම විසිය යුතු ය. එදින වුව ද වස් විසූ තැන ගැන අපේක්ෂාව හැර ගියහොත් වස්සව්ජේදය විය හැකි ය.

සත්තාහකරණියයෙන් යායුතු කරුණු.

විනෝද ගමන්, වන්දනා ගමන්, ඥාති දූෂිත, මිත්‍ර දූෂිතාදී ඕනෑම කරුණකට සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු බවක් විනයෙන් නො පෙනේ. "ධම්මසවනඡාය අනිමන්තිතෙන ගන්තුං න වට්ටති උද්දෙස පරිපුච්ඡාදිතං අභායපි ගන්තුං න ලභති" යනුවෙන් විනය අටුවාවෙහි දහම් ඇසීම, උගෙනීම, පිළිවිසීම යන මේවාටත් ආරාධනයක් නැතුව නො යා යුතු බව දක්වා තිබේ. "ආවරියං පස්සිස්සාමිති ගන්තුං ලභති" යි ගුරුවරයා දක්නට යා හැකි බව කියා තිබේ.

අනුජානාමි හික්ඛවෙ! සත්තන්තං සත්තාහකරණියෙන අප්පහිතෙ'පි ගන්තුං, පගෙව පහිතෙ. හික්ඛුස්ස හික්ඛුනියා සික්ඛමානාය සාමණේරස්ස සාමණේරියා මාතුයා ව පිතුස්ස ව. අනුජානාමි හික්ඛවෙ ඉමෙසං සත්තන්තං සත්තාහකරණියෙන අප්පහිතෙ'පි ගන්තුං, පගෙව පහිතෙ. සත්තාහං සන්නිවත්තො කාතබ්බො.

යනුවෙන් හික්බුවය, හික්ෂුණියය, ශික්ෂමානාවය, සාමණේර-
යාය, සාමණේරියය, මවය, පියාය යන මේ සත් දෙනා උදෙසා,
ආරාධනාවක් නැත ද සත්තාහකරණියයෙන් යා යුතු බව
තථාගතයන් වහන්සේ විසින් අනුදැන වදරා තිබේ.

"අනුජානාමී හික්බවෙ! සඨසකරණියෙන ගන්තුං සත්තාහං
සන්තිවත්තො කාතබ්බො" යි සඨසකරණියයෙන් ද නිමන්ත්රණයක්
නැතිව වුව ද සතියක් නැවතීමට යා හැකි බව වදරා තිබේ.
සඨසකරණිය යනු විහාර-වෛත්ය-සඨසාවාසාදියේ ප්‍රතිසංස්කරණාදි
වැඩ ය. ඒවාට කම්කරුවන් සෙවීමි-ද්‍රව්‍ය සෙවීමි ආදිය ය. සැම
හික්ෂුවක් ම සඨසයාට ඇතුළත් කෙනකු වන බැවින් හික්ෂුන්ගේ
පෞද්ගලික සේනාසන වල කටයුතු සඳහා යාම ද සඨසකරණිය
පිණිස යාමම ය. ඉහත කී පුද්ගලයන්ගෙන් අන්‍යයන්ගේ වැඩ
සඳහා සතිකරණයෙන් යා යුත්තේ ආරාධනාවක් ඇතහොත් ය.
අන්තරායක් ඇති කල්හි වස් විසූ තැන හැර යාමෙන් වස්සවිජේදය
වුව ද ඇවැත් නො වේ. ගුරුවරයා දක්නට ගිය අවස්ථාවකදී,
ගුරුවරයාගේ කීම පරිදි එහි නැවතීමෙන් වස් බිඳීමෙන් ද
ඇවැත් නො වේ.

පවාරණය.

'ප්‍රතික්ෂේප කිරීමය, ආරාධනා කිරීමය' යි පවාරණය දෙවැදෑරුම් වේ. "යො පත හික්ඛු භුත්තාචි පචාරිතො අතතිරිත්තං බාදනියං වා ගොජනියං වා බාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා පාචිත්තියං" යන මේ සිකපදයෙහි දැක්වෙන පවාරණය ප්‍රතික්ෂේපය ය. වස් අවසන් වන පෝයෙහි කරන්නට නියමිතවූ මේ පවාරණය උපාසකෝපාසිකාවන්ගේ සිල් පවාරණය බඳු ප්‍රතික්ෂේපයක් නො වේ. දැකීමය, අනුන් කියනු ඇසීමය, සැක ඇතිවීමය යන මේ කරුණු තුනෙන්ම වරද ගැන, තමාට අවවාද අනුශාසනා කරන ලෙස සච්ඡයාගෙන් හෝ ගණයාගෙන් හෝ පුද්ගලයාගෙන් හෝ ඉල්ලීම මෙහි අදහස් කරන පවාරණය ය. මෙය වස් අවසන් කිරීමය යි වරදවා නො ගත යුතු.

පවාරණය වනාහි දින වශයෙන් වාතුද්දසී පවාරණයය, පණ්ණරසී පවාරණය ය, සාමග්ගි පවාරණය යයි තෙවැදෑරුම් වේ.

සච්ඡපවාරණයය, ගණපවාරණයය, පුන්ගලපවාරණය යි කාරක පුද්ගලයන්ගේ වශයෙන් තෙවැදෑරුම් වේ.

තේවාචික පවාරණයය, ද්වේවාචික පවාරණයය, ඒකවාචික පවාරණය යයි කතීවාහකාරයෙන් තෙවැදෑරුම් වේ. මෙසේ පවාරණය නව වැදෑරුම් වේ.

වස් අවසන් වන පෝය වස්සාන සෘතුවේ සවන පෝය බැවින් එය සැමකල්හි ම පණ්ණරසී දිනයක් වේ. බොහෝ සෙයින් පවාරණය කෙරෙන්නේ ඒ දිනයේ ය. වුවමනාවක් ඇති නම්

සඨසයා හට ඒ දිනයෙහි පවාරණය නො කොට වස්සාන සෘතුවේ සත්වන පෝයට හෝ අටවන පෝයට තබා ගත හැකි ය. වාතුද්දසී පවාරණයක් වන්නේ වස්සාන සෘතුවේ සත්වන පෝයෙහි පවාරණය කරන හොත් ය. වස්සාන සෘතුවේ අටවන පෝයෙහි කරන පවාරණයත් පණ්ණරසී පවාරණය ම ය.

සාමග්ගී උපෝසථයට සුදුසු කරුණක් වස්මස අව පැළවියෙහි පටන් ඉල්මස පුර පසළොස්වක දක්වා ඇති එකුත් තිස් දිනය තුළ සිදු වී නම්, සාමග්ගීපවාරණය කළ යුතු ය. අනික් කලෙක එය නො කරනු ලැබේ. සඨස උපෝසථයට සේ සඨසපවාරණයට සතර නමක්වූ හික්ෂුහු ප්‍රමාණ නො වෙති. සඨසපවාරණය කළ හැකි විමට යටත් පිරිසෙයින් හික්ෂුත් පස්නමක් එක්විය යුතු ය.

තේවාචික සඨස පවාරණය.

සීමාවට සඨසයා රැස්වූ පසු එක් හික්ෂුවක් විසින් "සුණාතු මෙ ගත්තෙ සධ්ඝො, යදි සධ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ආයස්මන්තං (තිස්සං) පවාරණා ඤාත්තියපතං අප්ඤ්ඤෙය්‍යං" යන වාක්‍යයෙන් අප්ඤ්ඤසක සම්මුතිය ලබාගෙන "සධ්ඝො ගත්තෙ ආයස්මන්තං (තිස්සං) පවාරණා ඤාත්තියපතං අප්ඤ්ඤෙය්‍යති, ධපෙතු ගත්තෙ ආයස්මා (තිස්සො) පවාරණා ඤාත්තිං" යි තුන් වරක් කියා සඨසස්ථවිරයන් වහන්සේට හෝ අන් වියත් තෙර නමකට හෝ පවාරණාඤාත්තිය තැබීමට ආරාධනා කළ යුතු ය.

ඉක්බිති ආරාධනා ලත් තෙරුන් වහන්සේ විසින් "ආම ධපෙම් ආවුසො" යි පිළිවදන් දී: "සුණාතු මෙ ගත්තෙ සධ්ඝො, යදි සධ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ආයස්මන්තං (නාගං) චිතයං පුච්ඡෙය්‍යං" යන වැකිය කියා චිතය පුච්ඡක ඤාත්තිය තැබිය යුතු ය.

ආරාධනා කළ හික්ෂුව විසින් "සුණාතු මෙ ගත්තෙ සධ්ඝො, යදි සධ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, අහං ආයස්මනා (තිස්සෙන) චිතයං පුච්ඡො වීස්සප්පෙය්‍යං" යි චිතය විස්සප්පක ඤාත්තිය තැබිය යුතු ය. ඉක්බිති මතු දැක්වෙන පරිදි චිතය විචාරිම හා පිළිතුරු දීම කළ යුතු ය.

ප්‍රශ්නය:-

"සම්මජ්ජනි පදිපො ව - උදකං ආයතෙන ව
පවාරණාය එතානි - පුබ්බකරණන්ති වුච්චති" යි

අර්ථකථාවායායීයන් වහන්සේලා විසින් ප්‍රකාශිත පරිදි, පවාරණයට සඨසයා රැස්වීමට පළමු කළයුතු වූ හැමදීම ය, පහන් දැල්වීම ය, බොන පැන් - පරිභෝග පැන් එළවීම ය, අසුන් පැනවීම ය යන මේ කෘත්‍ය සතර කොට නිමවී ද?

පිළිතුර:- දැනට සුයායාලෝකය ඇති බැවින් පහන් දැල්වීම තුළුවමනා ය. සෙස්ස කොට නිමවී ය.

ප්‍ර: "ජන්දපවාරණා උතුක්ඛානං - ගික්ඛු
ගණනා ව ඔවාදෙ
පවාරණා ය එතානි - පුබ්බකිච්චන්ති වුච්චති" යි

අර්ථකථාවායායීයන් වහන්සේලා විසින් ප්‍රකාශිත පරිදි, ගෙනෙන ලද ජන්දපවාරණයන් සඨසයා හට සැලකොට නිමවී ද?

උ: සීමස්ථක සියලු ගික්ඛුන් වහන්සේලා මෙහි රැස්ව අත්පස නො පිරිහෙලා කායසාමාග්‍රිය දී වැඩ සිටින බැවින් ජන්දපාරිසුද්ධීන් ගෙන ඒමක් නැත්තේ ය.

ප්‍ර: සෘතුව වනාහි හේමන්තය-ගිම්හානය-වස්සානය යි තෙවැදෑරුම් වේ. ඒ සෘතූන් අතුරෙන් දත් පැමිණ ඇති සෘතුව කිනම් සෘතුවක් ද?

උ: දැනට පැමිණ ඇති සෘතුව වස්සාන සෘතුව ය.

ප්‍ර: එක් එක් සෘතුවක පක්ෂ අට බැගින් ඇත්තේ ය. දැන් පැමිණ ඇත්තාවූ මේ වස්සාන සෘතුවෙන් කොතෙක් පක්ෂ ඉක්ම ගියේ ද? කොතෙක් පක්ෂ ශේෂව ඇත්තේ ද? මේ පැමිණ ඇති පක්ෂය කීවැනි පක්ෂය ද?

උ: මේ වස්සාන සෘතුවෙන් පක්ෂ පසක් ඉක්ම ගියේ ය. පක්ෂ දෙකක් ශේෂව ඇත්තේ ය. දැනට පැමිණ තිබෙන්නේ සවන පක්ෂය වේ.

ප්‍ර: දැන් මේ සීමාවට රැස්ව සිටින හික්ෂුන්ගේ සඬබඟාව කොපමණ වන්නේ ද?

පිළිතුරු දෙනු.

ප්‍ර: අවවාද ලබාගැනීම සඳහා හික්ෂුණින් විසින් කරන ලද ආයාචනය සඬසයාට සැලකොට නිමවී ද?

උ: මෙකල හික්ෂුණින් නොමැති බැවින් ආයාචනයක් නැත්තේ ය.

ප්‍ර: "පචාරණා යාවතිකා ච හික්ඛු
කම්මපත්තා සඟාගාපත්තිසො ච
න වීජ්නති වජ්ජනියා ච පුග්ගලා
තස්මිං න භොත්ති පත්තකල්ලන්ති චූච්චති" යි

අර්ථකථාවායඝීයන් වහන්සේලා විසින් ප්‍රකාශිත පරිදි, පචාරණය සාමාන්‍යයෙන් එකක් වුව ද, විශේෂ ලක්ෂණ වශයෙන් 'වාතුද්දසී-පණණරසී-සාමග්ගි' ය යි දින වශයෙන් තුනක් ද, 'සඬස-ගණ-පුග්ගල' ය යි කාරක පුද්ගලයන්ගේ වශයෙන් තුනක් ද, 'තේවාචික-ද්වේවාචික-ඒකවාචික' ය යි කර්තව්‍යාකාරයෙන් තුනක්ද වන බැවින් නව වැදෑරුම් වේ. දැනට කරන්නට යන මේ පචාරණය දින වශයෙන් කිනම් පචාරණයක් ද?

උ: පණණරසී පචාරණය යි.

ප්‍ර: කාරක පුද්ගලයන්ගේ වශයෙන් කිනම් පචාරණයක් ද?

උ: සඬසපචාරණය යි.

ප්‍ර: කර්තව්‍යාකාර වශයෙන් කිනම් පචාරණයක් ද?

උ: තේවාචික පචාරණය යි.

ප්‍ර: තේවාචික පචාරණය යි කියෙහි, එයට යටත් පිරිසෙයින් පස්නමක් හෝ පස්නමකට අධිකවූ හෝ හික්ෂු පිරිසක් වුවමනාය. එපමණ හික්ෂුහු දැනට මෙහි රැස්ව ඉන්නාහු ද?

උ: එසේ ය.

ප්‍ර: සියලුම හික්ෂුහු සඟාගාපත්තින්ගෙන් මිදුණාහු ද?

උ: හික්ෂුහු ඔවුනොවුන් ඇවැත් දෙසා ගැනීමෙන් පිරිසිදු වූහ.

ප්‍ර: එක්විසි වර්ෂනිය පුද්ගලයන් සභිකයාගේ අත්පසින් බැහැර කොට නිමවී ද?

උ: එසේ ය.

ඉක්බිති විනය පුවිෂක තෙරුන් වහන්සේ විසින් "පුබ්බකරණ පුබ්බඤ්චිවානි සමාපෙත්වා දෙසිතාපත්තිකස්ස සමග්ගස්ස ගික්ඛුසඛස්ස අනුමතියා පචාරණා ඤාත්තිං යපෙනං ආරාධනා කරොම" යි කිය යුතු ය. රැස්ව සිටින හික්ෂුන් වහන්සේලා විසින් සාධුකාර දීමෙන් එයට පිළිවදන් දිය යුතු ය.

පචාරණා ඤාත්තිය.

"සුණාතු මෙ ගන්තෙ සඛ්ඛො, අප්ප පචාරණා පණ්ණරසි, යදි සඛ්ඛස්ස පත්තකල්ලං සඛ්ඛො තෙච්චිකං පචාරෙය්‍ය."

මෙසේ ඤාත්තිය තැබූ පසු සඛ්ඛස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් ඒකාංසකොට සිවුර පෙරවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ වැදගෙන:-

"සඛ්ඛං අවුසො පචාරෙමී, දිට්ඨෙත වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා වදන්තු මං ආයස්මත්තො අනුකම්පං උපාදය පස්සත්තො පටිකර්ස්සාමී, දුතියමිපි ආවුසො සඛ්ඛං පචාරෙමී -පෙ- තතියමිපි ආවුසො සඛ්ඛං පචාරෙමී -පෙ- පස්සත්තො පටිකර්ස්සාමී,"

මෙසේ පචාරණය කළ යුතු ය. සඛ්ඛස්ථවිරයන් වහන්සේ පචාරණය කරන කල්හි සෙස්සන් අසුන්වල නො හිඳ, උක්කුටිකයෙන් හිඳිය යුතු ය. මහ තෙරුන් වහන්සේ පචාරණය කළ පසු වැඩිමහලු පිළිවෙළින් සෙසු හික්ෂුන් විසින් පචාරණය කළ යුතු ය. වැඩිමහල්ලන් පචාරණය කරන තුරු බාලයන් විසින් උක්කුටිකයෙන් ම හිඳිය යුතු ය. තමතමන් පචාරණය කළ පසු අස්තෙහි හිඳ ගැනීමට අවසර ඇත්තේ ය. නවකයන් විසින් මෙසේ පචාරණය කළ යුතු ය.

සඛ්ඛං ගන්තෙ පචාරෙමී, දිට්ඨෙත වා සුතෙන වා පරිසංකාය වා වදන්තු මං ආයස්මත්තො අනුකම්පං උපාදය පස්සත්තො පටිකර්ස්සාමී, දුතියමිපි ගන්තෙ සඛ්ඛං -පෙ- තතියමිපි ගන්තෙ සඛ්ඛං -පෙ- පටිකර්ස්සාමී.

පවාරණය කරන සම්ප්‍රදාය අතර, පසු වස් වැසු හෝ වස් නො වැසු හෝ වස් බිඳුනාවූ හෝ හික්මුණු වෙන් නම්, ඔවුන් විසින් පාරිසුද්ධ ආරෝවනය කළ යුතු ය. පසු වස් විසු හික්මුණු පවාරණය කරන තැනක පෙර වස් විසු හික්මුණු වෙන් නම්, ඔවුන් විසින් ද පාරිසුද්ධ ආරෝවනය කළ යුතු ය.

මහාපවාරණ දිනයෙහි සීමාවකට රැස්වූ හික්මුණු අතර පසුවස් විසුවෝ බහුල වෙන් නම්, පවාරණාඤ්ඤානිය නො තබා පාමොක් උදෙසිය යුතු ය. ඉන් පසු ඤාත්තියක් නො තබා ම පෙරවස් විසුවන් විසින් ඒ හික්මුණු කෙරෙහි පවාරණය කළ යුතු ය. දෙ පිරිස සම වෙන් නම් පවාරණාඤ්ඤානිය තබා පෙරවස් විසුවන් පවාරණ කළ යුතු ය. පසුවස් විසුවන් ඒ හික්මුණු කෙරෙහි පාරිසුද්ධ ආරෝවනය කළ යුතු ය. පසු වස් පවාරණ දිනයෙහි පිළිපැදිය යුත්තේ ද එසේ ම ය. මහා පවාරණය කරන දිනයෙහි පෙරවස් හා පසු වස් විසු හික්මුණු දෙනමක් පමණක් එක් සීමාවකට එක් වුවාහු නම්, පෙරවස් විසු හික්මුව අතින් හික්මුවට පවාරණය කළ යුතු ය. පසු වස් විසු හික්මුව පාරිසුද්ධ ආරෝවනය කළ යුතු ය.

තේවාවික ගණ පවාරණය.

පවාරණ දිනයෙහි සීමාවට රැස්වූ පිරිස සතර නමක් වේ නම්, එක් එක් නම ඉතිරි තෙතම කෙරෙහි පවාරණය කළ යුතු ය. එය ගණපවාරණය ය. එය ඤාත්තිය තබා කළ යුතු ය. ඤාත්තිය මෙසේ ය.

සුණන්තු මෙ ආයස්මත්තො අප්ප පවාරණා (පණ්ණරසි) යදයස්මත්තානං පත්තකල්ලං මයං අඤ්ඤාමඤ්ඤං පවාරෙය්‍යාම.

මෙසේ ඤාත්තිය තබා වැඩි මහලු හික්මුව විසින් සිවුරු ඒකාංස කොට පෙරවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ වැඳ ගෙන-

"අහං ආවුසො ආයස්මත්තෙ පවාරෙමි. දිවයෙන වා සුතෙන වා පරිසධිකාය වා වදන්තු මං ආයස්මත්තො අනුකම්පං උපාදය පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි. දුතියමිපි අහං ආවුසො -පෙ- තතියමිපි අහං ආවුසො ආයස්මත්තෙ පවාරෙමි -පෙ- පස්සන්තො පටිකරිස්සාමි" යි

පචාරණය කළ යුතු ය. නවක හික්ෂුන් විසින්-

"අහං හත්තෙ ආයස්මත්තෙ පචාරෙමී. දිට්ඨෙත වා සුතෙන වා පරිසඬකාය වා වදන්තු මං ආයස්මත්තො අනුකම්පං උපාදය පස්සන්තො පටිකර්ස්සාමී. දුතියම්පි -පෙ- තතියම්පි -පෙ- පටිකර්ස්සාමී" මෙසේ පචාරණය කළයුතු.

තේවාචික පුත්තල පචාරණය.

හික්ෂුන් තුන් නමක් හෝ දෙනමක් හෝ වූ කල්හි කරන පචාරණය, පුද්ගල පචාරණය ය. සීමාවට රැස්වූ හික්ෂුහු තුන් නමක් නම් ව්‍යක්ත හික්ෂුවක් විසින්-

සුණන්තු මෙ ආයස්මත්තා අප්ප පචාරණා පණ්ණරසී යදයස්මත්තානං පත්තකල්ලං මයං අඤ්ඤමඤ්ඤං පචාරෙය්‍යාම."

මෙසේ ඥාත්තිය තැබිය යුතු ය. ඉක්බිති ස්ථවිර හික්ෂුව විසින් උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇදිලි බැඳ-

අහං ආවුසො ආයස්මත්තෙ පචාරෙමී. දිට්ඨෙත වා සුතෙන වා පරිසඬකාය වා වදන්තු මං ආයස්මත්තා අනුකම්පං උපාදය පස්සන්තො පටිකර්ස්සාමී. දුතියම්පි -පෙ- තතියම්පි -පෙ- පටිකර්ස්සාමී.

මෙසේ ඉතිරි හික්ෂුන් දෙදෙනා කෙරෙහි පචාරණය කළ යුතු ය. නවක හික්ෂුන් විසින් "අහං හත්තෙ" යනාදීන් කියා පචාරණය කළයුතු.

"ආයස්මත්තො-ආයස්මත්තා" යන මේ වචන දෙක ගැන විශේෂයෙන් මතක තබා ගත යුතු ය. ආයස්මත්තො යනු බහු වචනය යි. ආයස්මත්තා යනු ද්විවචනය යි. බුදුසස්සනෙහි ද්විවචනයක් වශයෙන් ව්‍යවහාර වන්නේ "ආයස්මත්තා" යන වචනය පමණෙකි.

හික්ෂුන් දෙදෙනෙක් පමණක් වුවාහු නම් ඥාත්තිය තැබීමක් නො කොට ස්ථවිර හික්ෂුව විසින් සිවුර ඒකාංස කොට පොරවා උක්කුටිකව හිඳ ඇදිලි බැඳ "අහං ආවුසො ආයස්මත්තං පචාරෙමී. දිට්ඨෙත වා සුතෙන වා පරිසඬකාය වා වදන්තු මං ආයස්මා අනුකම්පං උපාදය. පස්සන්තො පටිකර්ස්සාමී. දුතියම්පි -පෙ- තතියම්පි -පෙ-

පටිකර්ස්සාමි" යි අනික් හික්ෂුවට සැලකළ යුතු ය. නවක හික්ෂුව විසින් ඒ වාක්‍යය ම 'ගත්තේ' යනු යොදා ස්ථවිර හික්ෂුව කෙරෙහි පවාරණය කළ යුතු ය.

අධිට්ඨාන පවාරණය.

ඉදින් පවාරණ දිනයෙහි එක් හික්ෂුවක් පමණක් වී නම්, ඒ හික්ෂුව විසින් සීමාවට ගොස්, හැමද, පැන් එළවා තබා, අසුන් පනවා, පහන් දල්වා, එහි හිඳිය යුතු ය. එසේ හිඳිනා කල්හි තවත් හික්ෂුහු ආවාහු නම්, ඒ හික්ෂුන් සමග පවාරණය කළ යුතුය. නො ආවාහු නම් "අප්ප මෙ පවාරණා (පණ්ණරසිති) අධිට්ඨාමි" යි තෙවරක් කිය යුතුය. එය අධිට්ඨාන පවාරණය ය.

ද්වේවාචිකාදි පවාරණා

පවාරණ වාක්‍යය එක් වරක් කීමෙන් කරන පවාරණය 'ඒකවාචික පවාරණය' ය. පවාරණ වාක්‍යය දෙවරක් කියා කරන පවාරණය 'ද්වේවාචික පවාරණය' ය. සමාන වස් ඇති හික්ෂුන් සමූහ වශයෙන් එක් වර පවාරණය කිරීම 'සමාන වස්සික පවාරණය' ය, ඒ ක්‍රමවලින් පවාරණය කරන්නට සිදු වන්නේ බොහෝ හික්ෂුන් ඇති කාලවල ය. මෙකල එපමණ හික්ෂුන් නැති බැවින් ඒ පවාරණා කරන්නට අවස්ථා නො පැමිණේ. එබැවින් ඒවා මෙහි නො දක්වනු ලැබේ. දනු කැමතියන් මහාවග පවාරණාක්-බන්ධකයෙන් බලා ගත යුතු ය.

කඩිනාස්තරණ විනය කමය.

සඨසාටි-උත්තරාසඨග-අත්තරවාසක යන නම් වලින් තුන් සිවුරු ඉටා, පරිභෝග කරන්නා වූ හික්ෂුන් වහන්සේට එක් රාත්‍රියකුදු තුන් සිවුරෙන් වෙන්ව විසුව හොත් නිසඟි පවිති ඇවැත් වේ. එබැවින් එසේ තුන් සිවුරු පරිහරණය කරන හික්ෂුන් වහන්සේට යන යන තැනට තුන් සිවුරු ගෙන යාමට සිදුවේ.

එය හික්ෂුන් වහන්සේට තරමක කරදරයකි. කොසොල් රජතුමාගේ සොහොයුරු වූ තිස් නමක් වූ 'හද්දවග්ගිය' තෙරුන් වහන්සේලාට එයින් වූ කරදරය දුටු, මහාකාරුණික වූ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් හික්ෂුන් වහන්සේට තරමක පහසුවක් ඇති කර දෙනු වස් 'අනුජාතාමි භික්ඛවෙ! වස්සං චූත්ථානං භික්ඛුනං කඨිනං අත්ථරිතුං' යි හික්ෂුන් වහන්සේට පඤ්චානිසංසයක් ලැබෙන්නා වූ 'කඩිනාස්තරණ විනය කරමය' අනුදැන වදළ සේක.

එය සිදු කරන්නේ මෙසේ ය:-

ගිහිවූ හෝ පැවිදි වූ හෝ යම් කිසි සැදැහැවතකු විසින් කඩිනත්ථාරයට නියමිත කාලය තුළදී, පෙර වස් වැස පවාරණය කළ හික්ෂුන් විෂයෙහි "ඉමං කඨිනවිවරං සධ්ඨස්ස දෙම" යි විවරයක් සහසතු කොට පිදු කල්හි, මහා සඨිස්සා වහන්සේ විසින් එය ගෙන සීමාවට රැස්ව, කඩිනාස්තරණ විනය කරමය කරනු සඳහා, එය දීමට සුදුසු හික්ෂුවක් තෝරා, මතු දැක්වෙන කර්මවාක්‍යය කියා, කඩින වස්ත්‍රය ඒ හික්ෂුවට ප්‍රදානය කළ යුතු ය.

කම්චාකෂය මෙසේ ය :-

සුණාතු මෙ හන්තෙ! සධෙසා, ඉදං සධසස්ස කඨිනදුස්සං උප්පන්නං, යදි සධසස්ස පත්තකලලං, සධෙසා ඉමං කඨිනදුස්සං (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො දදෙය්‍ය කඨිනං අපථරිතුං, එසා කදත්ති.

සුණාතු මෙ හන්තෙ! සධෙසා, ඉදං සධසස්ස කඨිනදුස්සං උප්පන්නං, සධෙසා ඉමං කඨිනදුස්සං (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො දෙති කඨිනං අපථරිතුං, යස්සායසමනො ඛමති ඉමස්ස කඨිනදුස්සස්ස (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො දනං කඨිනං අපථරිතුං, සො තුණහස්ස, යස්ස නකඛමති සො භාසෙය්‍ය.

දින්නං ඉදං සධෙසන කඨිනදුස්සං (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො කඨිනං අපථරිතුං, ඛමති සධසස්ස, නසමා තුණහි. එවමෙතං ධාරයාමි.

මෙසේ සධසයා විසින් එක් හික්ෂුවකට දෙන ලද ඒ කඨින වස්ත්‍රය, පූජාකළ පින්වතුන් විසින් ම කපා මසා-පඬුපොවා, අධිෂ්ඨානයට යෝග්‍ය වන පරිදි පිළියෙල කර තිබෙන වස්ත්‍රයක් හෙවත් සිවුරුක් වේ නම්, වස් වැසූ සීමාව තුළ හිඳ, එහි කප් බිත්දු තබා, එය දෙපොට සිවුරක් නම්, තමාගේ පරණ සධ්‍යාපිය පව්වුධරණය කොට "ඉමං සධ්‍යාපිං අධිවයාමි" යි තුන් වරක් කියා, එය ඉටා ගත යුතු ය. තනි පොට සිවුරක් වී නම්, පරණ උත්තරාසඨගය පව්වුද්ධරණය කොට "ඉමං උත්තරාසඨගං අධිවයාමි" යි තුන්වරක් කියා එය ඉටා ගත යුතු ය. අදනයක් නම්, පරණ අත්තරවාසකය පව්වුද්ධරණය කොට, "ඉමං අත්තරවාසකං අධිවයාමි" යි තුන්වරක් කියා එය ඉටා ගත යුතු ය.

ඉක්බිති ඒ චීවරය අතට ගෙන එය සධ්‍යාපිය නම්, "ඉමාය සධ්‍යාපියා කඨිනං අත්ථරාමි" යි තුන් වරක් කිය යුතු ය.

උත්තරාසඨගය නම්, "ඉමිනා උත්තරාසඨගෙන කඨිනං අත්ථරාමි" යි ද, අත්තරවාසකය නම් "ඉමිනා අත්තරවාසකෙන කඨිනං අත්ථරාමි" යි ද කිය යුතු ය. එසේ කීම කඨිනාස්තරණ විනය කර්මය ය. එය කළ කල්හි ඒ හික්ෂුන් වහන්සේට බුඩාඥාව වූ පරිදි අනාමන්තචාරාදි පඤ්චානිසංසය ලැබෙන්නේ ය. ඉක්බිති ඒ හික්ෂුව විසින් කඨිනාස්තරණ කර්මය අනුමෝදන් කරවිය යුතු ය.

එය කරන්නේ මෙසේ ය:-

ඒ හික්ෂුව විසින් සිවුර ඒකාංස කොට පොරවා ඇදිලි බැඳ, සඨිංසයානට තමා සඨිංසස්ථවිර නම් "අත්ථනං ආවුසො සඨිංසස්ස කඨිනං ධම්මිකො කඨිනත්ථාරො අනුමොදථ" යි තුන් වරක් කිය යුතු ය. තමාට වැඩිමහල්ලෝ එහි වෙත් නම් "අත්ථනං ගත්තෙ සඨිංසස්ස කඨිනං ධම්මිකො කඨිනත්ථාරො අනුමොදථ" යි කිය යුතු ය. අනුමෝදන් වන හික්ෂුන් විසින් "අත්ථනං ගත්තෙ සඨිංසස්ස කඨිනං ධම්මිකො කඨිනත්ථාරො අනුමෝදමි" යන වැකිය, ඒකාංස කොට පෙරවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ ඇදිලි බැඳගෙන කියා, කඨිනත්ථාරය අනුමෝදන් විය යුතු ය. ඉන් පසු අනුමෝදන් වූ හික්ෂුන්ට ද පඤ්චානිසංසය හිමි වේ. කඨින වස්ත්‍රය වැඩ නො නිම වූ වස්ත්‍රයක් වේ නම්-

"පුබ්බකරණං සත්තහි ධම්මෙහි සධගහිතං; ධොවනෙන විචාරණෙන ජෙදනෙන ඛන්ධනෙන සිබ්බනෙන රජනෙන කප්පකරණෙන"

යනුවෙන් දැක්වෙන සේදීමය, නූල්ගසා කඩ වෙන් කිරීමය, කැපීමය, බොරුනූල් දැමීම ආදියෙන් කඩ එකතු කිරීමය, මැසීමය, පඬුපෙවීමය, කප් බිත්දු තැබීමය යන පුච්ඡාකාරය සහ එදින ම කොට නිමවා, එදින ම කඨිනත්ථාරය කළ යුතු ය.

"කඨිනං කෙන දින්නං වට්ටති? යෙන කෙනවි දෙවෙන වා මනුස්සෙන වා පඤ්චන්තං වා සහධම්මිකානං අඤ්ඤාතරෙන දින්නං වට්ටති" යනු අටුවා හෙයින් යම් කිසි මනුෂ්‍යයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ හික්ෂුවක විසින් හෝ හික්ෂුණියක විසින් හෝ සාමණේරයකු විසින් හෝ සමාණේරියක විසින්

හෝ ශික්ෂමානාවක විසින් හෝ දෙන ලද වස්ත්‍රය කඩිනයට සුදුසු වන්නේ ය.

කඩිනය දිය යුතු සැටි නො දන්නා පින්වතකු විසින් එය කෙසේ දිය යුතුදැයි හික්ෂුන්ගෙන් විචාළ හොත්, තුන් සිවුරු අතුරෙන් එක්තරා සිවුරකට පොහෝනා වස්ත්‍රයක් ඉර උදවන වේලෙහි "කඩින දුස්සං දෙම" කියා දිය යුතු බවත්, එය කිරීමට ඉදිකටු-නූල් හා පවුත්, එයට සහභාගි වන හික්ෂුන්ට දනයක් දිය යුතු බව, ඒ පින්වතාට කිය යුතු ය. ඒ බව විනය අටුවාවෙහි දක්වා තිබේ. කඩිනය සඳහා වස්ත්‍රයක්ම දිය යුතුය කියා හෝ කොට නිමවූ සිවුරක් දිය යුතුය කියා හෝ විනය පාළියෙහි කඩිනය දීම පිළිබඳ වචන මාත්‍රයකුදු සඳහන් කොට නැත. අටුවාවෙහි 'තුන් සිවුරෙන් එකකට පොහෝනා වස්ත්‍රයක් දිය යුතුය' යි දක්වා තිබෙන්නේ වැඩි නිම කළ සිවුරක් නො දිය යුතු නිසා නොව ඒ කාලයේ පැවති සිරිත අනුව ය. අතීත කාලයේ සිවුරු මසා ගැනීම කරන ලද්දේ හික්ෂුන් විසිනි. දයකයෝ සිවුරු පිණිස වස්ත්‍ර ම පිදුහ.

"සධසෙන පත තස්ස දතබ්බං? යො ජණ්ණ විචරො හොති. සචෙ බහු ජිත්තවිචරා. බුඛ්ඪස්ස දතබ්බං. බුඛ්ඪෙසුපි යො මහාපරිසො තදහෙට්ඨවරං තත්වා අත්ථරිතුං සක්කොති. තස්ස දතබ්බං. සචෙ බුඛ්ඪො න සක්කොති නවකතරො සක්කොති. තස්ස දතබ්බං. 'අපි ට සධසෙන මහාථෙරස්ස සධගහං කාතුං ටට්ඨති. තස්මා තුම්හෙ ගන්නෙ ගණ්හථ. මයං තත්වා දස්සාමි'ති වත්තබ්බං"

යනුවෙන් අටුවාවෙහි දැක්වෙන පරිදි, යම්කිසි දයකයකු විසින් කඩිනය පිණිස පුදන ලද වස්ත්‍රය සඬ්ඝයා විසින්, ඒ පිරිසෙහි වූ හික්ෂුන් අතුරෙන් දිරාගිය සිවුරු ඇති හික්ෂුවට දිය යුතු ය. දිරාගිය සිවුරු ඇත්තෝ නැත්තාහු හෝ බොහෝ දෙනෙක් අත්තාහු හෝ වෙන් නම්, ඒ වස්ත්‍රය වෘද්ධයාට දිය යුතු ය. වෘද්ධයන් අතුරෙනුදු එදින ම කපා-මසා-පවුපොවා සිවුර කොට නිමවා, කඩිනය ඇතිරීමට සමත් මහපිරිස් ඇති තැනැත්තකුට දිය යුතු ය. ඉදින් වෘද්ධයා එසේ කිරීමට සමත් නො වී නවකයෙක් සමත් වේ නම්, නවකයාට කඩින වස්ත්‍රය දිය

යුතු ය. සඤ්ඤා විසින් මහ තෙරුන් වහන්සේට සඬග්‍රහ කිරීම වටනේ ය. එබැවින් "නුඹ වහන්සේ පිළිගනු මැනව, අපි එය නුඹ වහන්සේට කර දෙන්නෙමු" යි සඤ්ඤා විසින් මහා ස්ථවිරයන් වහන්සේට කිය යුතු ය.

කඨින විවරය සමග පිරිනමන පරිඡකාර.

කඨින විවරයක් පුදන කල්හි දයකයෝ එහි පරිවාර පරිඡකාර වශයෙන් තවත් විවරාදි බොහෝ වස්තූන් පුදති. ඒවා 'කඨිනානිසංස පරික්කාර' නම්. ඒවා ගැන පිළිපැදිය යුතු අන්දම විනය අටුවාවෙහි දැක්වෙන්නේ මෙසේ ය.

එවං අත්ථතො පන කඨිනෙ, සචෙ කඨින විවරෙන සද්ධිං ආහනං ආනිසංසං දයකා 'යෙන අම්භාකං කඨිනං ගහිතං තස්සෙව දෙමා'ති දෙන්නි, හික්ඛුසඛිසො අනිස්සරො. අථ අවිචාරෙත්වා ව දතවා ගවස්නති, හික්ඛුසඛිසො ඉස්සරො. තස්මා සචෙ කඨිනත්ථාරකස්ස සෙසවිවරානි'පි දුබ්බලානි' භොන්ති. සඛිසෙන අපලොකෙත්වා තෙසම්'පි අත්ථාය වත්ථානි දතබ්බානි, කම්මවා වා පන එකාව වට්ටති. අවසෙසෙ කඨිනානිසංසෙ බලවත්ථානි වස්සාවාසිකඨිනිකාය දතබ්බානි. ධීතිකාය අභාවෙ ථෙරාසනතො පට්ඨාය දතබ්බානි. ගරුහණ්ඩං න භාජෙතබ්බං.

එහි තේරුම මෙසේ ය.:-

'මෙසේ කඨිනය අතුළු කල්හි ඒ කඨින විවරය සමග ගෙන ආ ආනිසංස පරිඡකාරයන් දයකයෝ "අප්ප්තේ කඨිනය ගන්නා තෙරුන් වහන්සේට ම දෙමු" කියා දෙත් නම්, ඒවා හික්ඛු සඬ්ඤ්ඤාට අයිති නැත. දයකයෝ ඒවා ගැන කිසිවක් නො කියා ගියාහු නම්, ඒ පිරිකර සඬ්ඤ්ඤාට අයිතිය. එබැවින් කඨිනය ලැබූ හික්ඛුසඬ්ඤ්ඤාට අත් සිවුරුන් දුබලවී ඇත් නම්, සංඝයාට දන්වා ඒ සිවුරු පිණිස ද කඨිනත්ථාරකයාට වස්ත්‍ර දිය යුතු ය. කර්මවාක්‍යය කියයුත්තේ කඨින විවරය සඳහා පමණෙකි. ඉතිරි කඨිනානිසංසයන්ගෙන් බලවත් වස්ත්‍ර (ශක්තිමත් හොඳ වස්ත්‍ර) වස්සාවාසිකඨිනිකාවෙන් දිය යුතු ය. ධීතිකාවක් නැතහොත්,

මහතෙරුන් වහන්සේගේ පටන් පිළිවෙළින් දිය යුතු ය. ගරුභාණ්ඩ නො බෙදිය යුතුය.

බොහෝ හික්ෂුන් වහන්සේලා වාසය කරන තැන් වලට සාධික වශයෙන් ලැබෙන සිවුරු වැඩිමහලු පිළිවෙළින් ලැබෙන ලැබෙන සැටියට බෙද දෙනු ලැබේ. එය කරන්නේ මෙසේය:- අද සිවුරු පසක් ලද හොත් මහතෙරුන්වහන්සේගේ පටන් පිළිවෙළින් පස් නමකට ඒ සිවුරු දෙකි. ඊට පසු ලැබෙන සිවුරු සවෙනි තෙරුන් වහන්සේගේ පටන් පිළිවෙළින් දෙනු ලැබේ. "ධිතිකාවය" යි කියනුයේ සිවුරු දීම නැවතුණු තැන ය. පිළිවෙළින් සිවුරු දිගත අවුත් නැවතුණු තැනක් ඇති නම්, කඩිනානිසංස වස්ත්‍ර ඒ ධිතිකාවේ පටන් බෙදනු ලැබේ.

කඩින විපත්ති.

කඩිනය අතුළේ වී නමුත් කඩිනාස්තරණ විනය කමිස සිඬියට නො පැමිණීමේ කරුණු සුවිස්සක් මහා වග්ගපාළියෙහි වදාරා තිබේ. ඒ සුවිස්ස සංග්‍රහ කොට ගත හොත් කරුණු කීපයෙකි.

අධිෂ්ඨානයට යෝග්‍ය සිවුරක් වන පරිදි සිවුර පිළිබඳව කළයුතු දෑ සම්පූර්ණ නො කළ සිවුරකින් කඩිනය අතුළේ ද එය සිඬියට නො පැමිණේ. මහා වග්ගයෙහි දේශිත සුවිසි විපත්තින් ගෙන් බොහෝ ගණනක් කියන ලද කරුණෙහි සවිග්‍රහ වේ.

"ත නිමිත්ත තතෙන අත්ථං හොති කඩිතං. ත පරිකථා තතෙන අත්ථං හොති කඩිතං" (මහා වග්ගපාළි) මේ වස්ත්‍රය හොඳය, මෙය කඩින විවරයකට සුදුසු යනාදීන් නිමිති ඇති කිරීමෙන් ලබාගත් වස්ත්‍රයෙන් කඩිනය අතුළේ ද සිද්ධියට නො පැමිණේ. "කඩින දීම හොඳ පින්කමෙකි, වෙන අවුරුදුවල නම්, මේ කාලයේ කඩින දෙනවාය, මේ අවුරුද්දේ ඒ ගැන සූදනමක් නො පෙන්ය" යනාදීන් වටින් පිටින් කථා කොට උපදවා ගත් වස්ත්‍රයෙන් කඩිනය අතුළේ ද සිද්ධියට නො පැමිණේ. මේ කරුණු දෙක විශේෂයෙන් හික්ෂුන් විසින් මතක තබා ගත යුතු කඩින විපත්ති දෙකකි.

මෙය විස්තර කරන විනය අටුවාවෙහි "කඨිනං නාම අති උක්ඛට්ඨං වට්ටති. මාතරංපි විඤ්ඤාපෙතං න වට්ටති. ආකායනො ඔතිණ්ණ සද්ධිමෙව වට්ටති" යි කියා තිබේ. එහි තේරුම 'කඨින ඉතා උත්කෘෂ්ට වූයේ ම වටනේ ය, මව්වටත් කියා ලබා ගන්නට නො වටනේය, හික්ෂුවක ගේ කිසිම නිමිත්ත කරණයක් හෝ පරිකථාවක් හෝ ඉල්ලීමක් හෝ නැතිව, අහසින් වැටුනාක් මෙන් ලද වස්ත්‍රයක් ම කඨිනය පිණිස වටනේය' යනු යි.

මෙහි අහසින් වැටීමේ උපමාව දක්වා තිබෙන්නේ ඉහත දැක්වූ ඉල්ලීම්, නිමිති පහළ කිරීම්, වටින් පිටින් කථා කිරීම් වලින් තොරව, දයකයකුගේ කැමැත්තෙන් ම පුදන ලද්දක් විය යුතු බව දැක්වීම පිණිස ය.

ඇතැම්හු "ආකායනො ඔතිණ්ණ සද්ධිමෙව වට්ටති" යන අටුවා පාඨය වරදවා තේරුම් ගෙන කඨිනය කලින් හික්ෂුන්ට දැනුම් දීමක් නො කොට හදිසියෙන් දිය යුත්තකු යි කියති. කඨිනයක් දෙන බව කලින් හික්ෂුන්ට දැන්වීමෙන් වන කඨින විපත්තියක් නැත. කඨිනය දීම සම්බන්ධයෙන් නො දන්නා දෙයක් හික්ෂුන්ගෙන් අසා ගැනීමෙන් හෝ එසේ අසන කෙනකුට ඒ කාරණය කියා දීමෙන් හෝ වන කඨින විපත්තියක් ද නැත. කඨිනයක් දෙනු කැමති දයකයාගේ ඉල්ලීම පිරිදි හික්ෂුවක් විසින් ඒ කටයුත්තට වුවමනා පමණ හික්ෂුන් වහන්සේලා පමුණුවා දීමෙන් වන කඨින විපත්තියක් ද නැත.

"න කුක්කුකතෙන අභ්ථං හොති කඨිනං" යනු වදළ බැවින් තාවකාලික වශයෙන් දෙන වස්ත්‍රයකින් කඨිනය අතුළේ ද සිටියට නො පැමිණේ.

"න සන්නිධිකතෙන අභ්ථං හොති කඨිනං" යි වදළ බැවින් සන්නිධි කළ වීචරයෙන් අතුළේ ද කඨිනාස්තරණය සිදු නො වේ. 'කරණසන්නිධිය, නිවසසන්නිධිය' යි සන්නිධිය දෙ-වැදෑරුම් වේ. සඬ්ඝයා විසින් හික්ෂුවකට කඨින වස්ත්‍රය දුන් පසු, එදිනම සිවුරක් නො කොට, එය තබා ගෙන සිට, පසුදිනකදී සිවුරක් කිරීම 'කරණසන්නිධි' නම්. එබඳු සිවුරකින් කඨිනය අතුළේ ද කඨිනාස්තරණ විනය කම්ය සිද්ධ නො වේ. කඨිනය පිණිස ලද වස්ත්‍රය එදින

ම යම්කිසි හික්ෂුවකට නොදී පසු දිනක දීම 'නිවයසන්තිධි' නම්. එබඳු සිවුරකින් කඩිනය අතුළේ ද සිටියට නො පැමිණේ.

"න නිස්සන්ධියෙන අපථං හොති කඩිනං" යි වදන බැවින් සිවුර කර ගෙන යන කල්හි නිමවන්නට කලින් අරුණ නැගීම වූ සිවුරෙන් කඩිනය අතුළේ ද නො අතුළේ වේ.

"න අඤ්ඤත්‍රසධිසාටියා අපථං හොති කඩිනං" යනාදිය වදන බැවින් සධිසාටිය - උත්තරාසධිගය - අත්තර වාසකය යන මේ තුන හැර අනිකකින් කඩිනය අතුළේ ද නො අතුළේ වේ.

කලින් කළ සිවුරෙන් කඩිනය ඇතිරීම.

"න අඤ්ඤත්‍ර පඤ්චකෙන වා අතිරෙක පඤ්චකෙන වා තදහෙව සඤ්චිත්තෙන සමණ්චලිකතෙන අපථං හොති කඩිනං" යනු වදන බැවින් කඩින වස්ත්‍රය ලැබූ ඒ දිනයෙහි ම පස්කඩක් කොට හෝ පස්කඩකට වැඩි කඩ ගණනකට හෝ කපා, මහාමණ්ඩල අර්ධ මණ්ඩල දක්වා නො කළා වූ, කඩ නො කැපූ හෝ කඩ දෙකතුනකට කපා කළා වූ හෝ සිවුරකින් කඩිනය අතුළේ ද නො අතුළේ වේ.

බොහෝ දෙනා 'කලින් කර තිබෙන සිවුරකින් කඩිනය ඇතිරීම වරදය' යි ගත්තේ ඉහත කී පාඨය වරදවා තේරුම් ගැනීමෙනි. ඒ පාඨයෙන් දක්වන ප්‍රධාන කාරණය කඩ නො කැපූ හෝ පසකට අඩු කඩ ඇත්තා වූ හෝ වීචරය කඩිනාස්තරණයට නුසුදුසු බව ය. "තදහෙව" යන වචනය ඒ පාඨයට යොදා තිබෙන්නේ ඉහත දැක්වූ සන්තිධිය හා නිස්සන්ධිය සම්බන්ධයෙනි. කලින් කඩින වස්ත්‍රයෙහි කර තුබූ දෙයක් සම්බන්ධයෙන් සන්තිධියක් නො වේ. එය වන්නේ සධිසයා විසින් වස්ත්‍රය ලැබූ පසු එදින ම සියල්ල නිම කොට කඩිනය නො ඇතිරීමෙනි.

කඩින වස්ත්‍රය ලැබ එය සධිසයා විසින් සුදුසු හික්ෂුවකට දුන් පසු කළ යුතු සත්වැදෑරුම් පූර්විකාත්‍යය කළ යුතු ය. කළ යුතු පූර්වකාත්‍යයන් අතුරෙන් යම් යම් කාත්‍යයක් ඒ වස්ත්‍රයෙහි කලින් කෙරී තිබේ නම්, ඒවා නැවත කරන්නට වුවමනාවක් නැත.

පූර්වකෘත්‍යයන් කළ යුතු වන්නේ ඒවා කෙරී නැතහොත් ය. මසා පඩුපොවා ඇති වස්ත්‍රයක් ලද හොත් එහි පූර්වකෘත්‍ය වශයෙන් කරන්නට ඉතිරි වී ඇත්තේ කප්බිත්දු තැබීම පමණෙකි. එය කොට, ඉටා, එයින් කඩිනය අතුළ කල්හි කඩිනාස්තරණ සිද්ධිය වේ.

"එවිඤ්ච පන භික්ඛවෙ පබ්බාජෙනබ්බො, උපසම්පා-
දෙනබ්බො, පට්ඨං කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායානි වත්ථානි
අවිජාදෙන්වා එකංසං උත්තරාසඨිගං කාරාපෙන්වා භික්ඛුනං පාදෙ
වන්දපෙන්වා" යනාදීන් මහාවග්ගපාළියෙහි පැවිදි කරන සැටි
වදාරා තිබේ. යම් කිසිවකු කලින් කෙස්-ඳවුල් බා-ගෙන පැවිදි-
වන්නට පැමිණිය හොත් ඉහත කී දේශනය අතුරට ම පිළිපදින්නට,
ඔහුගේ හිස නැවත කෙස් සිටවා කපන්නට හෝ කපා පැවිදි කර
වීමට, නැවත කෙස්-ඳවුල් වැඩෙන තුරු බලා සිටින්නට හෝ
වුවමනා නැත. කෙස්-ඳවුල් පහ කිරීම සිදුවී තිබෙන බැවින්
සිවුරු හඳවා, ඔහු පැවිදි කළ යුතු ය.

එමෙන් පූර්වකෘත්‍යයන් සිදුවී තිබෙන කඩිනවස්ත්‍රයක්
ලදහොත් එහි නැවත පූර්වකෘත්‍යයන් කරන්නට වුවමනා නැත.
ඇත්තේ නො නිමි පූර්වකෘත්‍යයක් වේ නම්, එය කොට කඩිනය
ඇතිරීමට ය. කලින් කෙස්-ඳවුල් කපා ගෙන උත්තරාසුගේ පැවිද්ද
සිදුවන්නාක් මෙන් කලින් පූර්වකෘත්‍ය නිම වී ඇති සිවුරෙන් කරන
කඩිනාස්තරණය ද සිදු වේ. කලින් කර තිබීමෙන් එයට වන
බාධාවක් නැත. එබැවින් විනය අවුටාවෙහි-

"එටං දිත්තෙ පන කඨිනෙ සටෙ තං කඨින දුස්සං
නිට්ඨිතපරිකම්මමෙව හොති. ඉච්චෙනං කුසලං ට නො වෙ
නිට්ඨිතපරිකම්මං අහං ථෙරොති වා බහුස්සුනොති වා එකෙනා
පි අභාතුං න ලගති. සබ්බෙහෙව සන්තිපතිත්වා ධොවනසිබ්බත-
රජනාති තිට්ඨාපෙනබ්බාති."

මෙසේ කඩිනය දුන් කල්හි ඉදින් ඒ කඩින වස්ත්‍රය වැඩ
ඉවරවූවක් වේ නම් එසේ ම හොඳ ය. ඉදින් වැඩ ඉවර වූවක් නොවේ
නම් 'මම සථවිර වෙමි ය., මම බහුශ්‍රැත වෙමි'යි එක් භික්ෂුවක්
විසිනුදු නො කරන්නට නො ලබයි. හැමදෙනා ම රැස්ව, සේදීම-
මැසීම-පඩුපෙවීම නිමකළ යුතුය' යනු එහි තේරුම යි.

ත්‍රිපිටකධාරී ශාරිපුත්‍රසථවිරයන් වහන්සේ ගේ පාළු මුත්තක විනය විනිවිජයෙහි ද ඒ පාඨය එසේ ම සඳහන් වේ. ඒ පාඨය විනයාලංකාර ටිකාවෙහි වර්ණනා කර ඇත්තේ මෙසේ ය:-

"සචෙ තං කඨිනදුස්සං නිව්ඨිතපරිකම්මමේව හොතිති ඉමිනා කඨිනදුස්සං නාම න කෙවලං පකති සාටකමේව: අප්ඛො පරිනිව්ඨිතසත්තවිධපුබ්බකිව්චං විවරම්පි හොතිති දස්සෙති (තස්මා නිව්ඨිත විවරම්පි හොතිති දස්සෙති.) තස්මා නිව්ඨිත-විවරස්මිං දිත්තෙ සත්තවිධපුබ්බකිව්චකරණෙන අත්ථො තත්ථි. කෙවලං පච්චුද්ධරණාදිති යෙව කාතබ්බාති. සචෙ පන කිංදථි අපරිනිව්ඨිතා හොති. අත්තමයො කප්ප ඛන්ද්‍රමත්තම්පි. තං නිව්ඨාපෙත්වා පච්චුද්ධරණාදිති කාතබ්බාති."

එහි තේරුම මෙසේ ය:- "සචෙ තං කඨිනදුස්සං නිව්ඨිත-පරිකම්මමේව හොති" යන මේ පාඨයෙන් කඨිත වස්ත්‍රය නම්, හුදෙක් 'ප්‍රකෘති වස්ත්‍රයක්ම නොවේ ය. නිමියාවූ සත් වැදෑරුම් පූර්වකෘත්‍යය ඇති විවරයක් වේය' යි දක්වයි. එ බැවින් වැඩ නිමවූ සිවුරක් (කඨිනය සඳහා දුන් කල්හි) සත් වැදෑරුම් පූර්වකෘත්‍යයෙන් වුවමනාවක් නැත. හුදෙක් පච්චුද්ධරණාදිය පමණක් කළ යුතු ය. ඉදින් කිසි පූර්වකෘත්‍යයක් නිම කොට නැත්තේ නම්, යටත් පිරිසෙයින් කප්බිත්දු තැබීම් මාත්‍රය පමණක්වත් ඉතිරිව ඇත්තේ නම්, එය නිම කොට පච්චුද්ධරණාදිය කළ යුතු ය.

දයකයා විසින් කලින් කපා, මසා, පඩුපොවා, දුන් සිවුරෙන් කඨිනය අතුළ යුතු බව වර්තමාන ටිකාවෙහි මෙසේ දැක් වේ.

පරිනිව්ඨිතපුබ්බකරණමේව චෙ දයකො සධ්දස්ස දෙති. සම්පට්ඨිජත්වා කම්මවාචාය දතබ්බං. තෙන ච තස්මිං යෙව සිමා-මණ්ඩලෙ අධිට්ඨාසිත්වා අත්ථරිත්වා සධ්දසො අනුමොදපෙතබ්බො. කතපුබ්බකරණස්ස පුත කත්තබ්බාභාවනො.

ඉදින් දයකයා කරන ලද පූර්වකරණ ඇති වස්ත්‍රයක් ම සංඝයාට දේ නම්, සධ්දසයා විසින් පිළිගෙන කම් වාක්‍යයෙන් කඨිනත්ථාරකයාට දිය යුතු ය. කඨිනත්ථාරකයා විසින් (සීමා මණ්ඩලය වස් වැසූ සීමාවට ද අයත් නම්) ඒ සීමා මණ්ඩලයේදී ම ඉටා කඨිනය අතුරා සධ්දසයාට අනුමෝදන් කරවිය යුතු ය.

එසේ කළ යුත්තේ කරන ලද පුච්ඡාකාන්තය ඇති වස්ත්‍රයෙහි නැවත කළ යුත්තක් නැති නිසා ය, යනු එහි තේරුම ය.

තවද "තදගෙව සඤ්ජන්තෙනාති සධ්දිසෙන කඨිනත්ථාරකස්ස කම්මවාචං වත්වා දිත්තෙනෙව තදගෙව සඤ්ජන්තෙන සමණ්ඛලිකතෙන හවිතඛිං -පෙ- න දයකෙන දියමානං" යි වජිරවුද්ධි විකාවෙහි ම මහාවග්ගපාළියෙහි එන "තදගෙව සඤ්ජන්තෙන සමණ්ඛලිකතෙන" යනාදි පාඨය සඬ්ඝයා විසින් කඨිනත්ථාරකයාට කම්මාකාය කියා දුන් කඨින වස්ත්‍රය පිළිබඳ වුවක් මිස, දයකයා අතේ තිබෙන වස්ත්‍රය පිළිබඳ වුවක් නො වන බව දක්වා තිබේ. දයකයා කොතෙක් කල් තබාගෙන මැසීම් ආදිය කළත් එය දයකයාගේ සන්තිධියක් මිස, හික්ෂු සඬ්ඝයාගේ සන්තිධියක් නොවන බැවින් කලින් මසා තිබූ සිවුර, කඨිනය ඇතිරීමට නො ගත යුත්තක් නො වේ. කඨිනය ගැන 'මාතිකට්ඨ කථාවෙහි' දැක්වෙන්නේ මෙසේ ය:-

"සවෙ පුරිමවස්සං චුත්ථානං ගහට්ඨපඛිබජිතෙසු යො කොවි ධම්මෙන සමෙන චිවරං දෙති, ඉමිනා කඨිනං අත්ථරථාති, තං ඛන්ධකෙ චුත්තාය ඤත්තිදුතියකම්මවාචාය කඨිනත්ථාරාරහස්ස හික්ඛුනො දතඛිං. තෙන තදගෙව පඤ්ච වා අතිරෙකානි වා ඛණ්ඩානි ඡිත්ඤ්චා සඬ්ඝාටී වා උත්තරාසඬ්ගො වා අත්තර-වාසකො වා කාතඛිං. සෙසහික්ඛුහි තස්ස සභායෙහි හවිතඛිං. සවෙ කතචිවරමෙව උප්පජ්ජති සුත්තරමෙව. අච්ඡින්නා සිඛිඛිතං පන න වට්ටති.,

එහි තේරුම මෙසේ ය:- ඉදින් පෙරවස් වැස නිමකළ හික්ෂුත්ව ගිහිපැවිද්දන් අතුරෙන් යම්කිසිවෙක් 'මෙයින් කඨිනය අතුරත්වා'යි දැහැමින් සෙමින් සිවුරක් දේද, එය ඛන්ධකයෙහි කියන ලද ඤත්තිදුතියකම්මවාචාවෙන් කඨිනාස්තරණයට සුදුසු හික්ෂුවකට දිය යුතු ය. ඒ හික්ෂුව විසින් එදින ම පසක්වූ හෝ අධික වූ හෝ කඩ කපා සඬ්ඝාටියක් හෝ උත්තරාසඬ්ගයක් හෝ අත්තර වාසකයක් හෝ කළ යුතු ය. සෙසු හික්ෂුත්ව විසින් ඒ හික්ෂුවට සභාය විය යුතු ය. ඉදින් කළ සිවුරක් ම උපන්නේ නම්. යහපත් ම ය. කඩ නො කැපූ නො මැසූ සිවුර වනාහි නො වටනේ ය.

මෙසේ අටුවා-ටිකා වල නොයෙක් තැන්වල දයකයන් විසින් කලින් කපා, මසා, පඬුපොවා, පුදන ලද විවරය ද කඨිනයට සුදුසු බව දක්වා තිබෙන්නේ "න අඤ්ඤත්‍ර පඤ්චකෙන වා අතිරෙක පඤ්චකෙන වා තදහෙව සඤ්ජින්නෙන සමණ්ඩලිකතෙන අත්ථතං හොති කඨිනං" යන බුධවචනය තේරුම් ගන්නට තුළුළුවත් වීමෙන් හෝ වරදවා තේරුම් ගැනීමෙන් හෝ නොව, එහි අර්ථය බුදුන් වහන්සේගේ අදහසේ හැටියට හරියට ම තේරුම් ගැනීමෙනි.

මේ අටුවාටිකාවන් ලියා තිබෙන්නේ ද මෙකල මෙන් හික්ෂුන් විනයට එතරම් ගෞරවයක් නො දක්වන, විනය පොත-පත භාවිත නො කරන කාලයකදී නොව, ඉතා ආදරයෙන්-ගෞරවයෙන් විනය සිකපද අකුරට ම පිළිපදින, විනය උගෙනීම - උගැන්වීම ආදරයෙන් කරන හික්ෂුන් විසූ කාලයේදී ය. ඒ කාලයේදී ද කම්තාස්තරණය සඳහා නිකම්ම වස්ත්‍රය පමණක් නොව, දයකයන් විසින් කලින් වැඩ නිම කොට පිදු විවරයන් ද ගත් බවට කිසිදු සැකයක් නැත. එබැවින් කලින් කරන ලද සිවුරුවලින් කඨිනය ඇතිරීම අද ඊයේ පටන් ගත් අලුත් දෙයක් නො වන බව ද දත යුතුය.

"කඨිනය සඳහා කලින් මැසූ සිවුරු ගතයුතු බවක් බුධදේශනාවේ නැත. එය අටුවා මතයකැ" යි ඇතැම් කෙනෙක් කියති. විනය පිළිබඳව අටුවා මතය ය - බුධමතය ය කියා දෙකක් තැන්තේ ය. විනය අඩු-වැඩි කිරීමේ හෝ වෙනස් කිරීමේ බලයක් අටුවාවාරීන් වහන්සේලාට නැත. උන් වහන්සේලා බුධ-මතයට විරුද්ධ දෙයක් නො පවසන්නාහ. අටුවාවෙන් කරන්නේ ඒ ඒ කරුණු පිළිබඳ වූ බුධ-මතය පැහැදිලි කිරීමය. එබැවින් කඨිනය පිණිස කලින් මැසූ සිවුර ගැනීමය, වස්ත්‍රය ගැනීමය යන දෙක ම බුධමතය ම බව දත යුතු ය.

තච්ඡින පොතක අදහස්.

දයකයන් විසින් කපා, මසා, පඬුපොවා පුදන කඨිනය අවලංගු වන සැටියට අටුවාපාඨ තෝරන්නට මහෝත්සාහයක් ගෙන තිබෙන එක්තරා මහාස්ථවීර නමකගේ තච්ඡින පොතක, දයකයා ගෙන් ලද වස්ත්‍රය, සඨිසයා විසින් ම සිවුරක් කොට

කඨිනය අතුරන හික්ෂුවට දීම ය, ලද ප්‍රකාර වස්ත්‍රය දීමය. යි දෙයාකාර දීමක් ඇති බව කියා:

"එවං දින්නෙ පන කඨිනෙ සථෙ තං නිව්ඨිතපරිකම්මං හොති ඉච්චෙනං කුසලං. නො වෙ නිව්ඨිතපරිකම්මං හොති සබ්බභෙව සන්නිපතිත්වා ධොවනසිබ්බනරජනානි නිව්ඨාපෙනබ්බාති"

යන අටුවා පාඨයෙන් සඨිසයා විසින් අත්ථාරක හික්ෂුවට පැවරූ කඨින වස්ත්‍රය නිම කළ පරිකර්ම ඇත්තේ නො වේ නම්, සියල්ලන් ම එකතුව සේදීම මැසීම පවුරදීම නිම කළ යුතු යයි දක්වන බව කියා තිබේ. ඒ අටුවා පාඨයෙන් පෙනෙන්නේ ද කඨින වස්ත්‍රය සඨිසයා විසින් හික්ෂුවකට පැවරීමෙන් පසු සේදීම් ආදියට සියලු හික්ෂුන් සහභාගි විය යුතු බව ය. එහෙත් අර නව්න පොතෙහි "පවරා සිවුරු කිරීම ද, සිවුරු කොට පැවරීම ද යන දෙකේ ම සඨිසයා එක්විය යුතු ම වේ. අහක් වී නම් දුකුළා ඇවැත් වේය" යි කියා තිබේ.

අටුවාවෙහි නො කී, පැවරීමට කලින් සිවුරු කිරීමට එක් නො වීමෙන් දුකුළා ඇවැත් වීම ඒ කෙරුන් වහන්සේ විසින් කොහිත් යොයා ගත්තේ දැයි නො දනිමු. අටුවාවාරින් වහන්සේගේ අදහස "එවං දින්නෙ පන කඨිනෙ" යනාදි පාඨයෙන් කඨින සිවුර නිමවීමට හැමදෙනා වහන්සේ ම එක්විය යුතු බව දැක්වීම නම්, ඒ සඳහා එපමණ දිග වගන්තියක් කීමට වුමවනා නැත. එසේ නම් කිය යුත්තේ "එවං දින්නෙ පන කඨිනෙ සබ්බභෙව සන්නිපතිත්වා ධොවන සිබ්බන රජනානි නිව්ඨාපෙනබ්බා" කියා ය. එසේ කී කල්හි වචන බොහෝ ගණනකුත් නැතිව, කිසි අවුලකුත් නැතිව, කවර අවස්ථාවකදී වුව ද කඨිනචීරකරණයට එක්විය යුතු බව ප්‍රකාශ වේ.

චීරකරණයට එක්විය යුතු බව දක්වන්නට කියන වාක්‍යය මැදට, ඒ සඳහා ම නම්, "සථෙ තං නිව්ඨිතපරිකම්මං හොති ඉච්චෙනං කුසලං නො ව නිව්ඨිතපරිකම්මං හොති" යනු යෙදීම නිෂ්ඵලය. එය යෙදූ කල්හි හික්ෂුවකට දීමට කලින් කඨින චීරය කරනවා නම්, එයට සඨිසයා එක්විය යුතු බව ද නො කිය වේ. ග්‍රන්ථ කරණයෙන් අතිශයින් ව්‍යාකෘතවූ නියුණු බුද්ධිය ඇත්තාවූ-

අවුච්චාරිත් වහන්සේ එබඳු අවුලක් කරගනිත් ද? අවුච්චාරිත් වහන්සේ "සචෙ තං නිට්ඨිතපරිකම්මං හොති" යි කියා තිබෙන්නේ සඬ්ඝයා විසින් කළ සිවුරක් ගැන නොව, දයකයා විසින් කොට පුදන ලද විවරයක් ගැන ය. එසේ අර්ථය ගත් කල්හි කිසිදු අවුලක් නැත්තේ ය.

සඬ්ඝයා විසින් කඩින විවරය කොට පසුව කඩිනත්ථාරක හික්ෂුවට පැවරීමේ සිරිතක් ඇති බව නවීන පොතෙහි දැක්වෙන නමුත්, පාළියෙහි හෝ අවුච්චාරිකාවල හෝ කිසි තැනක හික්ෂුවකට කඩින වස්ත්‍රය සඬ්ඝයා විසින් දීමට කලින්, පූර්වකරණය සිදු කිරීමේ සිරිතක් ඇති බව දක්වා නැත. එය ඒ තෙරුන් වහන්සේගේ හැගීම් මාත්‍රයෙනි. කඩිනදුස්සයක් උපන් කල්හි සඬ්ඝයා විසින් පිළිපැදිය යුතු ආකාරය පරිවාර පාළියෙහි දැක්වෙන්නේ මෙසේ ය.

"සචෙ සඬ්ඝස්ස කඩිනදුස්සං උප්පන්නං හොති. සඬ්ඝෙන කථං පටිපජ්ජතබ්බං? අත්ථාරකෙන කථං පටිපජ්ජතබ්බං? අනුමොදකෙන කථං පටිපජ්ජතබ්බං? සඬ්ඝෙන ඤත්තිදුතියකම්මෙන කඩිනත්ථාරකස්ස හික්ෂුනො දතබ්බං. තෙන කඩිනත්ථාරකෙන හික්ෂුනා තදහෙව ධොවිත්වා විමජ්ජත්වා විචාරෙත්වා ජන්දිත්වා සිබ්බෙත්වා රජ්ත්වා කප්පං කත්වා කඩිනං අත්ථරිතබ්බං."

'ඉදින් සඬ්ඝයා හට කඩිනදුස්සයක් උපන හොත් සඬ්ඝයා විසින් කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද? අත්ථාරකයා කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද? අනුමෝදකයා කෙසේ පිළිපැදිය යුතු ද? සඬ්ඝයා විසින් ඤත්තිදුතියකර්මයෙන් අත්ථාරක හික්ෂුවට දිය යුතු ය. ඒ කඩිනත්ථාරක හික්ෂුව විසින් එදින ම සෝද, මිරිකා, විවාරා, කඩ කපා මසා, පඩු රඳවා, කප් බිංදු තබා කඩිනය අතුළු යුතුය යනු එහි තේරුම ය.

නිකම්ම වස්ත්‍රය කඩිනත්ථාරක හික්ෂුවට සඬ්ඝයා විසින් පැවරීමක් මිස සිවුරක් කොට පැවරීමක් එහි නො කියැවේ. පූර්ව කරණය සඬ්ඝයාට නොව කඩිනත්ථාරකයාට අයත් වැඩක් බව ද, කියන ලද පරිවාර පාඨයෙන් පෙනේ. කඩිනත්ථාරයට සුදුසු හික්ෂුවගේ අඩිත දක්වීමේදී "පුබ්බකරණං ජානාති" යි පූර්වකරණය දනගැනීම පළමු වන අඩිගය වශයෙන් දේශනය කර තිබෙන්නේ

ද, පූර්ව කරණය කඨිනත්ථාරක හික්ෂුච අයත් කායඝීයක් වන නිසා ය. සඨිසයාට අයත් කායඝීය නම්, කඨිනත්ථාරක හික්ෂුච හට පූර්ව කරණය සඳහා සහාය වීම ය.

හික්ෂුචකට පැවරීමට කලින් සඨිසයා විසින් කඨින විවරය කිරීම "කඨිනස්ස පුබ්බකරණං ආදී. කිරියා මජ්ඣෙධ. අත්ථාරො පරියොසානං." යන පරිවාර පාඨයට ද විරුද්ධ ය. පූර්ව කරණය කඨිනය පැවරීමට කලින් කරනවා නම්, විවරය පැවරීම කඨිනයාගේ මැදට යා යුතුය. පරිවාරයෙහි කඨිනයාගේ මැද වශයෙන් දැක්වෙන්නේ පච්චුද්ධාර - අධිට්ඨාන කිරියා දෙක ය. කරුණු මෙසේ හෙයින් සඨිසයා විසින් සිවුරක් කොට කඨිනත්ථාරකයාට දීමේ ක්‍රමය -

"එවං දින්නෙ පන කඨිනෙ" යනාදි අටුවා පාඨයේ අර්ථය අවුල් කරනු සඳහා, ඒ මහ තෙරුන් වහන්සේ විසින් මවා ගත් කඨිනය පැවරීමේ ක්‍රමයක් බව කිය යුතු ය. එසේ කිරීමේ වාරිත්‍රයක් විනයෙහි සඳහන් නො වතුද එයින් කඨින විපත්තියක් වන බවක් නම් නො කිය හැකි ය.

"කරණවිපන්නං නාම තදහෙව ජිත්ඤ්චා අකතං" යන අටුවා පාඨයත් ඒ පොතෙහි දයකයන් විසින් කර දෙන විවරය කඨිනයට නුසුදුසු බව දැක්වීමට ගෙන හැර දක්වා තිබේ. මෙය විනය නො දන්නවුන් මුළා කරනු පිණිස ගෙනහැර දැක්වීමට කදිම අටුවා පාඨයෙකි. කඨිනත්ථාරකයෙහි කඨිනය පිළිබඳව කියා ඇති කරුණු නො දන්නාවූ ද, කඨින විපත් තුන ගැන ම නො දන්නාවූ ද, ඕනෑම කෙනකු ඒ පාඨය දක්වා මුළා කළ හැකි ය. "කරණ විපන්නං නාම තදහෙව ජිත්ඤ්චා අකතං" යන අටුවාපාඨයේ අදහස නිවැරදිව තේරුම් ගත හැක්කේ කඨින විපත් තුන ම එක් තැන් කොට බැලීමෙනි.

"වත්ථුච්චත්තය. කාලච්චත්තය. කරණවිපත්තය" යි කඨිනත්ථාර විපත් තුනක් පරිවාර පාලියෙහි දැක් වේ. එයින් "වත්ථුච්චත්තය" යනු කඨින වස්ත්‍රය අකප්පිය වස්ත්‍රයක් වීම ය. කඨින වස්ත්‍රය විවරයකට නුසුදුසු අකප්පිය වස්ත්‍රයක් වී නම්,

පූර්ව කරණාදිය කොට එයින් කඩිනය අතුළේ ද සිද්ධියට නො පැමිණේ.

"කාලවිපත්තං නාම අප්ප දයකෙහි දිත්තං ස්වෙ සච්ඡො කඨිනත්ථාරකස්ස දෙනි" යි අටුවාවෙහි දැක්වෙන පරිදි, "අද ලද කඩිනදුස්සය සච්ඡයා කඩිනත්ථාරකයාට අදම නො දී සෙට දේ නම්" කඩින විවරය කාලවිපත්ත වේ. කාලවිපත්ත විවරයෙන් කරන කඩිනත්ථාරය ද සිද්ධියට නො පැමිණේ.

"කරණවිපත්තං නාම තදහෙට ජන්දිත්වා අකතං" යි අටුවාවෙහි දැක්වෙන පරිදි සච්ඡයා විසින් කඩිනත්ථාරකයාට වස්ත්‍රය දුන් ඒ දිනයෙහි ම පූර්වකරණය නො කොට පසු දිනක පූර්වකරණය සම්පූර්ණ කළ විවරය කරණ විපත්ත නම් වේ. එයින් කරන කඩිනත්ථාරය ද සිද්ධියට නො පැමිණේ.

කඩිනය පිළිබඳව ඇත්තාවූ සියළුම නීති-රීති ඇත්තේ සාප්පුවල හෝ දයකයන් ළඟ හෝ තිබෙන වස්ත්‍රය හෝ සිවුරු පිළිබඳව නො ව, සච්ඡයා හට පුදන ලද වස්ත්‍ර හෝ සිවුරු පිළිබඳව ය. කඩිනය පිණිස දයකයකු විසින් නිකම්ම වස්ත්‍රයක් මිස, සිවුරක් නො පිදිය යුතුය කියා හෝ සිවුරක් දුන හොත් එය නො පිළිගත යුතුය, එයින් කඩිනය නො අතුළ යුතුය කියා හෝ විනය නීතියක් නැත. ඉදින් දයකයකු විසින් වැඩ නිම කළ සිවුරක් ම කඩිනය පිණිස පූජාකරන ලද්දේ නම්, එය පිළි-ගෙන සච්ඡයා විසින් කඩිනත්ථාරක හික්මුවට දිය යුතු ය.

කැපීම් මැයිම් ආදී පූර්වකරණය එහි කෙරී තිබෙන බැවින් කඩිනත්ථාරක හික්මුව විසින් 'පූර්ව කරණය සම්පූර්ණ කරන්නට ය' කියා, එහි පඩු සෝද හැර නැවත එය කපා මසා පඩුපොවා ගැනීමට වුවමනාවක් නැත. ඒවා ඒ සිවුරෙහි කෙරී ඇති බැවින් නැවත නො කළාට කරණවිපත්තියක් නැත. එය කරණ සම්පත්තියෙන් යුක්ත ය. කපා, මසා පඩුපොවා ඇති සිවුරක්, කරණසම්පත්තිය ඇති කර ගැනීමට ය කියා විනාශ කරනවා නම් එය මහ විහිළුවකි. එබඳු නිෂ්ඵල වැඩ කරන්නට, බුදුන් වහන්සේ නියම නො කරන සේක. එබැවින් කලින් දයකයකු විසින් කරන

ලද විවරයෙන් කඨිනය ඇතිරීමෙන්, කරණවිපන්න කඨිනයක් නො වන බවත්, අද ලැබුණු වස්ත්‍රයෙහි පූර්වකරණය පසු දිනක කිරීමෙන් ම විවරය කරණවිපන්න වන බවත් තේරුම් ගත යුතු ය.

කඨින විචාරණය.

උපෝසථ, පචාරණ විනය කර්මයන්හි මෙන් ම කඨිනය පැවරීමේදී ද කළ යුතු විනය විචාරණයක් ඇත්තේ ය. එය විනයාලඪකාරයෙහි මෙසේ දැක් වේ.

"කඨිනදුස්සං ලහිත්වා සඨිසො සීමාය සන්නිපතිනෙ එකෙන හික්ඛුනා භන්තෙ! සඨිසස්ස ඉදං කඨිනදුස්සං උප්පන්නං, සඨිසො ඉදං කඨිනදුස්සං ඉත්ථං නාමස්ස හික්ඛුනො දදෙය්‍ය කඨිනං අත්ථරිතුන්ති චුත්තේ, අඤ්ඤෙන යො ජිණ්ණචීවරො තස්සාති වත්තබ්බං. පුන පුරිමෙන බහු ජිණ්ණචීවරාති වා නත්ථි ඉධ ජිණ්ණචීවරොති වා චුත්තෙ, අපරෙන තෙනහි වුඨ්ඨස්සාති වත්තබ්බං. පුන පුරිමෙන කො එත්ථ වුඨ්ඨොති චුත්තෙ, ඉතරෙන ඉත්ථං නාමො හික්ඛුති වත්තබ්බො. පුන පුරිමෙන යො හික්ඛු තදහෙව චීවරං කත්වා අත්ථරිතුං සක්කොතීති චුත්තෙ, අපරෙන යො සක්කොති වා සඨිසො මහාපෙරස්ස සඨිගහං කර්ස්සනීතිවා වත්තබ්බො. පුන පුරිමෙන යො මහාපෙරො අට්ඨති අඨිගෙහි සමන්තාගතොති චුත්තෙ ඉතරෙන ආම සමන්තාගතොති වත්තබ්බො. තතො සාධු සුට්ඨු තස්ස දතබ්බන්ති චුත්තෙ බ්‍යත්තෙන හික්ඛුනා පට්ඨලෙන සඨිසො ඤාපෙතබ්බො."

තේරුම මෙසේ ය:-

කඨිනදුස්සය ලැබ සඨිසයා සීමාවට රැස්වූ කල්හි එක් හික්ඛුවක් විසින් ස්වාමීනි! සඨිසයාහට මේ කඨින දුස්සය උපන්නේය, සංඝයා මේ කඨිනදුස්සය කඨිනය ඇතිරීම පිණිස මෙනම් හික්ඛුවට දෙන්නේයයි කී කල්හි අනික් හික්ඛුවක් විසින් 'යමෙක් දිරා-හිය සිවුරක් ඇත්තේ ද ඒ හික්ඛුවටය' යි කිය යුතුය. නැවත පළමු හික්ඛුව විසින් 'දිරු සිවුරු ඇත්තෝ බොහෝ ය කියා හෝ මෙහි දිරු සිවුරු ඇති හික්ඛුවක් නැත ය'යි හෝ කී කල්හි,

අනික් හික්ෂුව විසින් 'එසේ නම් වෘද්ධයාටය'යි කිය යුතුය. පළමු හික්ෂුව විසින් 'මේ පිරිසෙහි වෘද්ධයා කවරෙදැ'යි කී කල්හි, අනික් හික්ෂුව විසින් 'මෙනම් ඇති හික්ෂුව ය'යි කිය යුතු ය. නැවත පළමු හික්ෂුව විසින් "ඒ වෘද්ධ හික්ෂුව අද ම සිවුරු කොට කඨිනය අතුරන්තට සමත් වේ දැ'යි කී කල්හි, අනික් හික්ෂුව විසින් 'ඔහුට එසේ කළ හැක්කේය' කියා හෝ 'සංඝයා මහතෙරුන් වහන්සේට සංග්‍රහ කෙරේය' කියා හෝ කිය යුතුය. නැවත පළමු හික්ෂුව විසින් 'ඒ මහාස්ථවිර තෙමේ අෂ්ටාංගයෙන් යුක්තවේදැ'යි කී කල්හි, අනික් හික්ෂුව විසින් 'එසේ ය; අෂ්ටාංගයෙන් යුක්තය'යි කිය යුතු ය. ඉන්පසු, 'යහපති; ඒ හික්ෂුවට දිය යුතුය'යි කී කල්හි, ව්‍යක්ත හික්ෂුවක් විසින් කර්මවාක්‍යය කියා ඒ හික්ෂුවට කඨිනදුස්සය පැවරිය යුතු ය.

**කඨිනදුස්සය පැවරීමට
සුදුසු පුද්ගලයා.**

කඨින දුස්සය පැවරීමට සියල්ලෝ ම සුදුසු නො වෙති. "අට්ඨභංගෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො හබ්බො කඨිනං අත්ථරිතුං. කතමෙහි අට්ඨභංගෙහි? පුබ්බකරණං ජානාති. පච්චුද්ධාරං ජානාති. අධිට්ඨානං ජානාති. අත්ථාරං ජානාති. මානිකං ජානාති. පළිබොධං ජානාති. උද්ධාරං ජානාති. ආනිසංසං ජානාති. ඉමෙහි අට්ඨභංගෙහි සමන්තාගතො පුග්ගලො හබ්බො කඨිනං අත්ථරිතුං"

යනුවෙන් පරිවාරපාළියෙහි පුබ්බකරණය දැනීමය, පච්චුද්ධාරය දැනීමය, අධිට්ඨානය දැනීමය, අත්ථාරය දැනීමය, මානිකාව දැනීමය, පළිබෝධය දැනීමය, උද්ධාරය දැනීමය, ආනිසංසය දැනීමය යන අංග අටින් යුක්ත වන හික්ෂුව ම කඨිනත්ථාරයට සුදුසු වන බව වදාරා තිබේ. කඨිනයක් ගැනීමට සුදුසු පුද්ගලයකු වනු පිණිස කියන ලද කරුණු අට හික්ෂුන් වහන්සේලා විසින් උගත යුතුය.

පුබ්බකරණය.

පුබ්බකරණය දැනීමයයි කියනුයේ පුබ්බකරණය ගැන විනය පොතේ එන වාක්‍ය දැන ගැනීම නො ව, සංඝාටි-උක්තරාසංග-

අන්තර්වාසක යන මේ සිවුරු තුන තුල් ගසා කපා-ගෙන මසා ගැනීමටත් සමත් වීම ය.

පච්චුද්ධාරය හා අධිට්ඨානය.

මේ කරුණු දෙක ද කඨිනය අතුරන හික්ෂුන් වහන්සේලා විසින් විශේෂයෙන් දැනගත යුතු ය. මේ කඨින කථාවෙහි අදහස් කරන පච්චුද්ධාරය පරිවාරයෙහි දැක්වෙන්නේ 'පච්චුද්ධාරො තිහි ධම්මෙහි සධගතිනො, සධ්ඤාපියා උත්තරාසඨගෙන අන්තර්වාසකෙන්' යි සඬ්ඤාපි-උත්තරාසඬග-අන්තර්වාසක යන තුන් සිවුර පිළිබඳ වූ පච්චුද්ධාරය ය කියා ය.

මෙකල නිව්වරාධිට්ඨානයෙන් සිවුරු ඉටාගෙන පරිහරණය කරන හික්ෂුහු අල්ප වෙති. බොහෝ හික්ෂුහු පහසුව සඳහා පරික්ඛාරවෝළ වශයෙන් සිවුරු ඉටාගෙන පරිභෝග කෙරෙති. එසේ පරිභෝග කරන හික්ෂුවට කඨින වීරය ඉටා ගැනීමට පෙර, පච්චුද්ධාරයක් කරන්නට සඬ්ඤාපියක් හෝ උත්තරාසඬගයක් හෝ අන්තර්වාසකයක් හෝ නැත. පරික්ඛාරවෝළ වශයෙන් ඉටා ගත් සිවුරු පච්චුද්ධරණය කිරීම මේ කාරණයට ප්‍රමාණ නොවේ. එසේ ඇති කල්හි කඨිනය අතුළ හැකිවීමට හික්ෂුව විසින් කළ යුත්තේ කුමක් ද යන බව චිත්තසාලංකාර ටිකාවේ දැක්වෙන්නේ මෙසේ ය:-

නිව්වරාධිට්ඨානස්ස දුප්පරිභාරියත්තා සබ්බද ධාරෙතුං අසක්කොත්තො හුත්වා පරික්ඛාරවොළවසෙන ධාරෙත්තො' පි තං පච්චුද්ධාරිත්වා ආසන්නෙ කාලෙ නිව්වරාධිට්ඨානෙන අධිට්ඨගත්තො' පි කඨිනං අත්ථරිතුං ලගති යෙව.

'සෑම කල්හි නිව්වරාධිට්ඨානයෙන් ඉටා සිවුරු පරිහරණය අපහසු බැවින් පරික්ඛාරවෝළ වශයෙන් ඉටා සිවුරු පරිභෝග කරන හික්ෂුව ද පරික්ඛාර වෝළ වශයෙන් ඉටාගෙන පරිහරණය කරන සිවුරු පච්චුද්ධරණය කොට, කඨිනය ඇතිරීමට සම්පකාලයේදී නිව්වරාධිට්ඨාන විධියෙන් අධිෂ්ඨාන කරගත් කල්හි කඨිනය ඇතිරීමට සුදුසු වේය.' යනු එහි අදහසයි.

එබැවින් පරික්ඛාරවෝළ අධිවිධානයෙන් සිවුරු, ඉටා පරිභෝග කරන භික්ෂුවකට කඨින විවරයක් ගන්නට සිදුවුවහොත්, ඒ භික්ෂුව විසින් තමා පරික්ඛාරවෝළ වශයෙන් පරිභෝග කරන සිවුරු වලින්, දෙපොට සිවුරක් හා තනිපොට සිවුරක් ද අඳනයක් ද ගෙන "ඉමානි විවරානි පරික්ඛාරවොළානි පච්චුදාරාමි" යි කියා ඒවා පච්චුදාරණය කොට, නැවත ඒවා තිච්චරාධිවිධාන විධියෙන් එකින් එක ඉටා-ගෙන ඒ තුන් සිවුරෙන් එකක් පච්චුදාරණය කොට එය වෙනුවට කඨින විවරය ඉටා කඨිනය ඇතිරීම කළ යුතුය. පච්චුදාර - අධිෂ්ඨාන කරම දෙක සම්පූර්ණ වන්නේ එසේ කළ කල්හිය.

මාතෘකා අට

කඨිනය ඇතිරීම එක් භික්ෂුවක් විසින් කරන්නක් වුව ද අනුමෝදන් වන්නාවූ භික්ෂුන්ට ද එය අයත් වේ. එබැවින් පරිචාර පාළියෙහි "ද්විත්තං පුග්ගලානං අත්ථං භොති කඨිනං, අත්ථාරකස්ස ච අනුමොදකස්ස ච" යනුවෙන් 'අස්තාරකයා ය, අනුමෝදකයා ය යන දෙදෙනාට ම කඨිනය අතරන ලද්දේ වේ' ය යි වදරන ලදී.

අත්ථාරක අනුමෝදක දෙපක්ෂයට ම අයත් වන්නාවූ ඒ කඨිනාස්තරණ කර්මය සන්සිද්ධි යන, එහි බලය නැති වී යන, කඨිනාස්තරණය අවලංගු වී යන කරුණු අටක් ඇත්තේ ය. කඨිනාස්තරණය අවලංගුවී යාමට 'කඨිනුධාරය' යි ද 'කඨිනුබ්භාරය' යි ද කියනු ලැබේ. කඨිනුධාරය වීමෙන් කඨිනාස්තරණයෙන් ලැබෙන පඤ්චානිසංසය ද නැති වන්නේ ය.

"අට්ඨිමා භික්ඛවෙ මානිකා කඨිනස්ස උබ්භාරාය, පක්ක-මනන්තිකා, නිට්ඨානන්තිකා, සන්තිට්ඨානන්තිකා, නායනන්තිකා, සවනන්තිකා, ආසාවච්චේදිකා, සිමාතික්කන්තිකා, සහුබ්භාරාති'

යනුවෙන් මහාවග්ගපාළියෙහි කඨිනක්ඛන්ධකයෙහි කඨිනෝද්ධාරය පිළිබඳවූ මාතෘකා අටක් වදරා තිබේ. කඨිනාස්තරණයට සුදුසු පුද්ගලයාගේ අඩිගවල 'මානිකං ජානාති' යනුවෙන් දැක්වෙන්නේ ඒ මාතෘකා අට දැන ගැනීම ය. මාතෘකා මෙසේ දක යුතු ය.

1. පක්කමනන්තිකා.

යම් භික්ෂුවක් වැඩ නිමවූ තමාගේ සිවුර ගෙන, වස් විසු ස්ථානයට නැවත නො එන බලාපොරොත්තුවෙන් ඒ ස්ථානයෙන් බැහැර ගියේ නම්, ඒ භික්ෂුවට උපචාර සීමාව ඉක්මවනු සමග ම කඩිනුද්ධාරය වේ. ඉන් පසු ඒ භික්ෂුව කඩිනය ඇතිරීම නිසා ලැබෙන පඤ්චානිසංසයට අහිමි වේ. මේ කඩිනෝද්ධාරය විහාරයෙන් පිටවී යාම අවසන් කොට ඇති බැවින් 'පක්කමනන්තික' නම් වේ.

2. නිට්ඨානන්තිකා.

වස්විසු ස්ථානයේදී තමා ලත් වස්ත්‍ර ගෙන, අන් විහාරයකට ගිය භික්ෂුව වස්සාවාසික සීමාවෙන් බැහැරදී "මම නැවත වස් විසු විහාරයට නොයමි" යි සිතා ගත හොත්, ඒ භික්ෂුවට කඩිනත්ථාරයේ බලය ඇත්තේ ගෙන ගිය වස්ත්‍රයෙන් සිවුර කොට නිමවන තුරු පමණි. සිවුරේ වැඩ නිමවෙනු සමග ඒ භික්ෂුවට කඩිනෝද්ධාරය වේ. මේ කඩිනෝද්ධාරය සිවුරේ වැඩ නිමවීම කෙළවර කොට ඇති බැවින් 'නිට්ඨානන්තික' නම් වේ.

3. සන්තිට්ඨානන්තිකා.

වස් විසු තැනින් තමා ලත් වස්ත්‍රය ගෙන, විහාරයෙන් බැහැර ගිය පසු භික්ෂුව විසින් "මම වස් විසු තැනට ද නැවත නොයමි ය. මේ වීරය ද නොකරමි" යි සිතා ගත හොත් එයින් ඒ භික්ෂුවට කඩිනෝද්ධාරය වේ. නිශ්චය කර ගැනීම කෙළවර කොට ඇති බැවින් ඒ කඩිනෝද්ධාරය 'සන්තිට්ඨානන්තික' නම් වේ.

4. නාසනන්තිකා.

වස් විසු තැනදී ලත් සිවුරු පිළිගෙන, බැහැර ගිය භික්ෂුව එහි දී "මම මෙහි ම මේ වීරය කරමි" නැවත වස්විසු තැනට නො යමි ය, යි සිතා ගෙන ඒ සිවුර කරන කල්හි වීරය සොරු ගැනීමෙන් හෝ අන් ආකාරයකින් හෝ නැති වී නම්, එයින් ඒ

හික්ෂුවට කඩිනෝද්ධාරය වේ. නැතිවීම කෙළවර කොට ඇති බැවින් ඒ කඩිනෝද්ධාරය 'නාසනන්තික' නම් වේ.

5. සවනන්තිකා.

අතුරන ලද කඩිනය ඇති හික්ෂුව තමා ලත් වස්ත්‍රය ගෙන, පසුව විහාරයට එන අදහසින් බැහැර යයි. එහිදී ඒ හික්ෂුවට 'මෙහි ම මේ විවරය කරමි' යි සිතෙයි. හික්ෂුව එහිදීම සිවුර කරයි. සිවුරේ වැඩ අවසන් කර ගෙන ඉන්නාවූ ඒ හික්ෂුවට 'විහාරස්ථ සච්ඡයා විසින් කඩිනය උදුරන ලදය' යන ආරංචිය සැලවෙයි. එයින් ඒ හික්ෂුවට ද කඩිනෝද්ධාරය වේ. ඒ කඩිනෝද්ධාරය ආරංචිය ඇසීම කෙළවර කොට ඇති බැවින් 'සවනන්තික' නම් වේ.

6. ආසාවච්ඡේදිකා.

අතුරන ලද කඩිනය ඇත්තාවූ හික්ෂුව වස් විසූ තැනදී සිවුරු නො ලැබ, සිවුරු ගැන බලාපොරොත්තුවෙන් බැහැර යයි. ඒ හික්ෂුවට වස් විසූ විහාරයෙන් බැහැරදී "මම වස් විසූ තැනට නැවත නොයමිය, මෙහිම හිඳ සිවුරු බලාපොරොත්තු වෙමිය" යි සිතෙයි. ඒ හික්ෂුව එහි වෙසෙමින් සිවුරු බලාපොරොත්තු වන තැනට එළඹෙයි. ඉදින් බලපොරොත්තු තැනින් සිවුරු නො ලැබී ඒ හික්ෂුවගේ බලාපොරොත්තුව සුන්වී නම්, එයින් ඒ හික්ෂුවට කඩිනෝද්ධාරය වේ. ඒ කඩිනෝද්ධාරය ආශාව සිදීමෙන් වන නිසා 'ආසාවච්ඡේදික' නම්.

7. සීමාතික්කන්තිකා

අතුරන ලද කඩිනය ඇති හික්ෂු තෙමේ විවර වස්ත්‍රය ගෙන, විහාරයට ආපසු එන බලාපොරොත්තුවෙන් බැහැර යයි. හේ එහිදී සිවුර කරයි. 'සිවුරේ වැඩ ඉවරවූ පසු ඒ හික්ෂුව විහාරයට එමිය' යන අදහස ඇතුව එහිම කඩිනෝද්ධාර කාලය අවසන්වන තෙක් වෙසෙයි. ඒ හික්ෂුවට කාලය ඉක්මිමෙන් කඩිනෝද්ධාරය වේ. ඒ කඩිනෝද්ධාරය විවර කාලයාගේ අන්තිම දිනයවූ සීමාව ඉක්මිමෙන් වන නිසා 'සීමාතික්කන්තික' නම් වේ.

8. සහුබිහාරා.

අතුරන ලද කඨිනය ඇත්තාවූ හික්ෂුව නැවත ඒ විහාරයට එන බලාපොරොත්තුවෙන් සිවුර ගෙන බැහැර යයි. හේ විවරය කොට නිමවා නැවත එන බලාපොරොත්තුවෙන් එහිම කල් යවා, විහාරයේ හික්ෂුන් කඨිනය උදුරන අවස්ථාවෙහි නැවත විහාරයට පැමිණේ. ඒ හික්ෂුවට විහාරයේ හික්ෂුන්ට කඨිනෝද්ධාරය වනු සමගම කඨිනෝද්ධාරය වේ. ඒ කඨිනෝද්ධාරය විහාරයෙහි හික්ෂුන්ට වනු සමග ම වන බැවින් 'සහුබිහාර' නම් වේ. කඨිනෝද්ධාරයන් පිළිබඳ විස්තරය කඨිනක්ඛන්ධයෙන් දත යුතුය.

පළිබෝධ දෙක.

"ආවාසපළිබෝධය, විවරපළිබෝධය" යි කඨිනය සම්බන්ධයෙන් දතයුතු පළිබෝධ දෙකකි. කඨිනාස්තරණය කළ විහාරයෙහි ම වාසය කළ යුතු බව හා එයින් බැහැර ගියේ ද නැවත ඒමේ බලාපොරොත්තුව තබා ගත යුතු බව ආවාස පළිබෝධය ය. හික්ෂුවගේ විවරය නොකළ බව හෝ නො නිම කරන ලද බව හෝ සිවුරක් ලබාගැනීමේ බලාපොරොත්තුව ඇති බව හෝ විවර පළිබෝධය ය.

"කතමෙ ච භික්ඛවෙ! ද්වෙ කඨිනස්ස පළිබොධා? ආවාසපළිබොධො ච, විවරපළිබොධො ච. කථංඤ්ච භික්ඛවෙ! ආවාසපළිබෝධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ! භික්ඛු වසති වා යස්මිං ආවාසෙ සාපෙක්ඛා වා පක්කමති පච්චෙස්සති එවං බො භික්ඛවෙ! ආවාසපළිබොධො හොති. කථං ච භික්ඛවෙ! විවරපළිබොධො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ! භික්ඛුනො විවරං අකතං වා හොති විප්පකතං වා විවරාසා වා අනුපච්ඡන්තා එවං බො භික්ඛවෙ! විවරපළිබොධො හොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ! කඨිනස්ස ද්වෙ පළිබොධා."

යනුවෙන් කඨිනක්ඛන්ධකයෙහි පළිබෝධ දෙක වදුරා ඇත්තේ ය. කඨිනාස්තරණය කළ විහාරයේ විසීම ගැන බලාපොරොත්තුව ඇති තාක් ආවාස පළිබෝධය පවතී. විහාරය ගැන අපේක්ෂාව හැර දැමීමෙන් ආවාස පළිබෝධය නැති වේ. සිවුරක් කර ගැනීමේ

හෝ ලබා ගැනීමේ ආශාව පවත්නා තුරු විවරපළිබෝධය පවතී. සිවුර කර ගැනීමෙන් හෝ වස්ත්‍රය විනාශ වීමෙන් ද බලාපොරොත්තු වන සිවුර නො ලැබී බලාපොරොත්තු කඩවීමෙන් ද විවර පළිබෝධය නැති වේ. අට වැදෑරුම් මාතෘකාවන්ගේ වශයෙන් ඉහත කී කඨිනෝද්ධාරයන් වන්නේ මේ පළිබෝධ දෙක සිදී යාමෙනි. ආවාස පළිබෝධය සිදු, විහාරයෙන් බැහැරවූ හික්ෂුවට විවර පළිබෝධය සිදුදෙන තුරු කඨිනාස්තරණයේ බලය පවතී. විවර පළිබෝධය සිදුණු පසු ඒ බලය කෙළවර වේ. ඉන්පසු ඒ හික්ෂුවට පඤ්චාතිසංඝය නැත. විවර පළිබෝධය සිදී ඇති හික්ෂුවට විහාරය ගැන අපේක්ෂාව තුර දැමීම සමගම කඨිනෝද්ධාරය වේ.

කඨිනෝද්ධාර චිත්තය කර්මය.

යම්කිසි විහාරයක කඨිනය අතුළු හොත් හේමන්ත සෘතුවේ අවසානය කෙක් ඒ විහාරයෙහි උපදනා සිවුරු සියල්ල කඨිනය අතුළු හික්ෂුන්ටම හිමි වේ. සෙස්සන්ට හිමි නොවේ. එබැවින් යම් කිසි සැදැහැවතකුට අන්‍ය හික්ෂුන්ට ද හිමිවන ලෙස බොහෝ සිවුරු සච්ඡයාහට පුදන්නට වුවමනා වී කඨිනෝද්ධාරය කරන ලෙස සච්ඡයාගෙන් ඉල්ලා සිටියහොත් සච්ඡයා විසින් කඨිනෝද්ධාරය කළ යුතු ය. ඉන් පසු ඒ විහාරයට ලැබෙන සිවුරු සියලු ම හික්ෂුන්ට සමසේ බෙදා දිය යුතු ය.

කඨිනෝද්ධාර කර්මවාක්‍යය මෙසේ ය.

"සුණාතු මෙ භත්තෙ! සඨංඝො, යදි සඨංඝස්ස පත්තකල්ලං සඨංඝො කඨිනං උද්ධරෙය්‍ය, එසා ඤාතති.

සුණාතු මෙ භත්තෙ! සඨංඝො, සඨංඝො කඨිනං උද්ධරති, යස්සායසමනො බමති කඨිනස්ස උබ්භාරො, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නකබමති සො භාසෙය්‍ය, උබ්භතං සඨංඝෙන කඨිනං, බමති සඨංඝස්ස, තස්මා තුණ්හි, එවමෙනං ධාරයාමි."

කඨිනත්ථාරමූලක ආනිසංසයට වඩා උද්ධාරමූලක ආනිසංසය මහත් වේ නම් කඨිනෝද්ධාරය කළ යුතු ය. උද්ධාරමූලක ආනිසංසය අල්ප වේ නම් නො කළ යුතුය. දයකයාගේ ශ්‍රද්ධාව රකිනු පිණිස ආනිසංසය සමචන කල්හි ද කඨිනය උළුළ යුතුය. ධාර්මික කඨිනෝද්ධාරයට විරුද්ධ වීමෙන් ඇවැත් වේ.

කඨිනානිසංසය.

කඨිනය අතුළු හික්ෂුන්ට ඒ විනයකර්මය නිසා බුද්ධාඥාව පරිදි ලැබෙන අනුසස් පසක් ඇත්තේ ය. එයට 'කඨිනානිසංසය' යි කියනු ලැබේ. තවද කඨින විවරය නිසා ලැබෙන විවරාදි පරිෂ්කාරයන්ට ද කඨිනානිසංසය ය යි කියනු ලැබේ. කඨිනදයකයාට ඒ පිනෙන් ලැබෙන විපාකයට ද ඒ නම් කියනු ලැබේ. කඨිනත්ථාරය කළ හික්ෂුන්ට බුද්ධාඥාව පරිදි ලැබෙන ආනිසංස පස, ඒ පිනෙන් ලැබෙන ඵලයක් නො වන බව දත යුතු ය. හික්ෂුවට ලැබෙන ආනිසංස පඤ්චකය කඨිනක්ඛන්ධකයෙහි මෙසේ වදාරා තිබේ,

අත්ථතකඨිනානං වො හික්ඛවෙ! පඤ්චකප්පිස්සන්ති
අනාමන්තවාරො, අසමාදනවාරො, ගණභෝජනං, යාවදන්ථවිවරං,
යො ච තත්ථ විවරුප්පාදෙ යො නෙසං හවිස්සති.

මෙයින් කඨිනය අතුළු හික්ෂුන්ට ඒ හේතුවෙන් කරුණු පසක් කැප වන බව ප්‍රකාශිතය, ඒවා මෙසේ ය:-

1. අනාමන්තවාරො.

"යො පන හික්ඛු තිමන්තිතො ස හත්තො සමානො සන්තං
හික්ඛුං අනාපුච්ඡා පුරෙහත්තං වා පච්ඡාහත්තං වා කුලෙසු වාරිත්තං
ආපජ්ජෙය්‍ය අඤ්ඤානු සමයා පාවිත්තිං. තත්‍රායං සමයො විවරදන
සමයො, විවරකාරසමයො, අයං තත්ථ සමයො."

මෙය ප්‍රාතිමෝක්ෂයේ අවේලක වග්ගයේ සචන ශික්ෂාපදය ය. මේ සිකපදයේ සැටියට විහාරයෙහි වෙසෙන හික්ෂුවකගෙන් නො විචාරා ගෙවල්වලට යාමෙන් වන ඇවැත් කඨිනය ඇතුළු

හික්ෂුන්ට නොවේ. කඩිනය ඇතිරීමෙන් පසු නො විවාරා කුලවල හැසිරීමට නිදහස ලැබේ.

2. අසමාදනවාරෝ.

"නිවසිතවිවරස්මිං. පත හික්ෂුනා උබගතස්මිං. කඩිනෙ, එකරත්තං'පි වෙ හික්ෂු තිව්වරෙන විප්පවසෙය් අඤ්ඤත්ත හික්ෂු සම්මුතියා, නිස්සන්ධියං පාවිත්තියං."

මෙය ප්‍රාතිමෝක්ෂයේ නිසංගි-පච්චිවල දෙවන සිකපදය ය. මේ සිකපදයේ සැටියට අධිෂ්ඨාන කරගෙන සිටින තුන් සිවුරෙන් වෙන්ව, රාත්‍රිය ඉක්මවීමෙන් වන ඇවත කඩිනය අතුළු හික්ෂුන්ට නො වේ.

3. ගණභෝජනං.

"ගණභෝජනෙ අඤ්ඤත්ත සමයා පාවිත්තියං. තත්ථායං සමයො. ගිලානසමයො විවරදනසමයො විවරකාරසමයො අද්ධානගමනසමයො නාවාගිරුහනසමයො මහාසමයො සමණ-ගත්තසමයො අයං තත්ථ සමයො."

මේ ප්‍රාතිමෝක්ෂයේ භෝජන වග්ගයේ දෙවන සික-පදය ය. මේ සිකපදයේ සැටියට ගණභෝජනය වැළඳීමෙන් වන ඇවත කඩිනය අතුළු හික්ෂුන්ට නො වේ.

4. යාවදන්ත විවරං.

"නිවසිතවිවරස්මිං. පත හික්ෂුනා උබගතස්මිං. කඩිනෙ දසාහපරමං අතිරෙකවිවරං ධාරෙනබ්බං. තං අතික්කාමයනො නිස්සන්ධියං පාවිත්තියං."

මේ නිසංගි-පච්චිවල පළමුවන සික පදය ය. මේ සිකපදයේ සැටියට දසදිනකට වඩා කල් අතිරේක විවර තබාගැනීමෙන් වන ඇවත කඩිනය අතුළු හික්ෂුන්ට නොවේ.

5. යො ව තත්ථ විවරුප්පාදෙ යො නෙසං ගච්ඡස්සති.

කඩිනය අතුළු සීමාව තුළ මතකවස්ත්‍ර වශයෙන් හෝ සැදැහැවතුන් විසින් සහ සතු කොට පිදීමෙන් හෝ ඒ ඉඩමේ

උපදනා දෙයින් හෝ අන් ආකාරයකින් හෝ සහ සතු සිවුරු උපනහොත් කඨිනානිසංස කාලය තුලදී, ඒ සියල්ල කඨිනය අතුළු හික්ෂුන්ට හිමි වේ. සාංඝික වශයෙන් ලැබෙන සිවුරු හැර, අන් වස්තු කඨිනත්ථාරයේ බලයෙන් හිමි නොවේ. ඒවා සැමට ම හිමි ය. මේ ආනිසංස පස ලැබීම කඨිනත්ථාරයෙන් හික්ෂුන්ට වන විශේෂ ප්‍රයෝජනය ය.

කඨිනත්ථාර කාලය හා ආනිසංස කාලය

"කඨිනස්ස අත්ථාරමාසො ජාතිතබ්බොති. වස්සානස්ස පච්ඡිමො මාසො ජාතිතබ්බො." යනු පරිවාර පාළි හෙයින් වස්සාන සෘතුවේ අවසාන මාසය කඨිනත්ථාර කාලය සැටියට දත යුතුය. එනම්:- වස් මස අව-පැළවියෙහි පටන් ඉල්මස පුර-පසළොස්වක දක්වා ඇති එකුත්තිස් දිනය යි. කඨිනාස්තරණ විනය කර්මයේ බලය කඨිනය අතුළු දිනයේ පටන් හේමන්ත සෘතුවේ අවසාන දිනය වූ, මැදින් මස පුර පසළොස්වක් පොහෝ දිනය දක්වා පවත්නේ ය. එතෙක් කඨිනය අතුළු හික්ෂුන්ට කියන ලද පඤ්චානිසංසය ඇත්තේ ය.

අධිෂ්ඨානය හෝ විකප්පනය නො කළ අතිරේක සිවුරු ඇත්තේ නම්, ඒ දිනයෙහි ඒවායේ අධිෂ්ඨානාදිය කරගත යුතු ය. කඨිනය අතුළු නො අතුළු සියලු හික්ෂුන්ට වස්සාන සෘතුවේ අවසාන මාසය වූ එකුත් තිස් දිනය විවර කාලය ය. කඨිනය අතුළු හික්ෂුන්ට වස්මස අව-පැළවියෙහි පටන් මැදින් මස පුර-පසළොස්වක දිනය දක්වා ඇති පස් මස ම විවර කාලය වන්නේ ය. විවර කාලයේ අතිරේක විවරයන් තබා ගැනීමෙන් ඇවැත් නො වේ.

කඨිනත්ථාරය ලබන නො ලබන හික්ෂුහු.

"කඨිනත්ථාරං කෙ ලගන්ති? කෙ න ලගන්ති? ගණනවසෙන තාව පච්ඡිමකොට්ඨා පඤ්චජනා ලගන්ති. උද්ධං සතසගස්සම්පි. පඤ්චන්තං හෙට්ඨා න ලගන්ති. චූත්ථවස්සවසෙන පූර්විකාය වස්සං උපගන්ත්වා පඨමපචාරණාය පචාරිතා ලගන්ති. ජිත්තවස්සා වා පච්ඡිමිකාය උපගතා වා න ලගන්ති."

යනුවෙන් විනය අටුවාවෙහි දැක්වෙන පරිදි කඨිනාස්තරණ විනය කර්මය සිදු කිරීමට යටත් පිරිසෙයින් හික්ෂුත් වහන්සේලා පස් නමක් සිටිය යුතු ය. කඨිනය අතුරන්නේ එක් හික්ෂුවක් විසිනි. එය කළ හැක්කේ සඨිසයා විසින් හික්ෂුවකට දෙන ලද සිවුරකිනි. ඒ නිසා සිවුරු දීමට එය පිළිගන්නා හික්ෂුව හැර තවත් සතර නමක් සිටිය යුතු ය. කඨිනයක් ඇතිරිය හැකි වීමට යටත් පිරිසෙයින් හික්ෂුත් පස්නමක් සිටිය යුත්තේ එහෙයිනි. කඨිනය අතුළ හැක්කේ පෙර වස් වැස ප්‍රථම පචාරණයෙන් පචාරණය කළ හික්ෂුවට පමණෙකි. කඨින වස්ත්‍රය පැවරීමට කවර හික්ෂුවකට වුවද සහාය විය හැකි ය. කඨිනානිසංසය ලබන්නේ ද පෙරවස් වැස පචාරණය කළ හික්ෂුහුම ය. සෙස්සෝ නො ලබති. එක් විහාරයක අතුළ කඨිනයේ අනුසස් අන්‍ය විහාරයක වස් වැස පචාරණය කළ හික්ෂුහු ද නො ලබති. යම් කිසි තැනක පෙරවස් වැස පචාරණය කළ එක් හික්ෂුවකුදු වේ නම්, අන්‍ය හික්ෂුන්ගේ සහාය ලබා ඒ හික්ෂුවට එතුන කඨිනය අතුළ හැකි ය.

අපට්ඨජනන මානන.

ගරුකාපත්තියකට පැමිණි භික්ෂුව විසින් එදින ම අන්‍ය භික්ෂුවකට ඒ බව ආරෝචනය කළ යුතු ය. රාත්‍රිකාලයේදී ඇවතට පැමිණියේ ද පසුදින අරුණු නැගීමට පෙර ඒ රාත්‍රියේදී ම අන්‍ය භික්ෂුවකට ආරෝචනය කළ යුතු ය. ආරෝචනය කිරීමට අන්තරායාදියක් නැතිව, එදින ම ආරෝචනය නො කෙළේ නම්, අතිරේක වශයෙන් දුකුළා ඇවතක් ද වේ. ආරෝචනය කරන භික්ෂුව විසින් එක් භික්ෂුවක් වෙත ගොස්, සිවුර ඒකාංස කොට පෙරවා, උක්කුටිකයෙන් හිඳ, ඇඳිලි බැඳ, "තුය්හං සන්තිකෙ එකං ආපත්තිං ආචිකරොමි" කියා හෝ "ආචික්ඛාමි" කියා හෝ "ආරොචෙමි" කියා හෝ "මම එකං ආපත්තිං ආපන්නභාවං ජානාහි" කියා හෝ ආරෝචනය කළ යුතුය. දැනට ඇවුත් දෙසීමේදී භාවිත කරන පරිදි "අහං හත්තෙ සබ්බාපත්තියො ආචිකරොමි" කියා හෝ ආරෝචනය කළ යුතු ය.

අරුණට පළමුව නැගිට තුනුරුවත් වැඳ දිනපතා ඇවුත් දෙසා ගන්නා භික්ෂුන්ට ආපත්ති පටිච්ඡන්තයක් නො වේ. අපට්ඨජනන ගරුකාපත්තිවලින් නැගී සිටීමට සදිනක් මානක් පුරා, අබ්භාන ක්‍රමය කර ගත යුතු ය. ඇවුත් කොතෙක් ඇතත් සියල්ලේම ශුඛය පිණිස එකවර ම මානන පිරිය හැකි ය. එය කරන කල්හි සීමාවකට සච්ඡයා රැස්කරවා මානන ලබා-ගෙන පිරිය යුතු ය. එය කළ යුත්තේ මෙසේ ය.

අපට්ටපන්න මානන

ඉල්ලීමේ වාක්‍යය

අහං හත්තෙ! සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජං,
අපට්ටපන්නායො. සො'හං හත්තෙ සධ්‍යං තාසං සම්බහුලානං
ආපත්තිනං අපට්ටපන්නානං ජාරත්තං මානත්තං යාවාමි.

සීමාවේදී සධ්‍යයා ඉදිරියේ ඒකාංස කොට පෙරවා
උක්කට්ඨකයෙන් හිඳ අදිලි-බැඳ ඉහත කී වාක්‍යය තුන්වරක් කියා
මානන ඉල්ලිය යුතු ය.

මානන දෙන කර්මවාක්‍යය.

"සුණාතු මෙ හතෙහ සධෙසා, අයං (නිසෙසා)
භික්ඛු සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජං,
අපට්ටපන්නායො. සො සධ්‍යං තාසං සම්බහුලානං
ආපත්තිනං අපට්ටපන්නානං ජාරත්තං මානත්තං
යාවති. සධෙසා (නිසෙසස) භික්ඛුනො තාසං
සම්බහුලානං ආපත්තිනං අපට්ටපන්නානං ජාරත්තං
මානත්තං දදෙය්‍ය. එසා තදත්ති.

සුණාතු මෙ හතෙහ! සධෙසා, අයං (නිසෙසා)
භික්ඛු සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජං,
අපට්ටපන්නායො. සො සධ්‍යං තාසං සම්බහුලානං
ආපත්තිනං අපට්ටපන්නානං ජාරත්තං මානත්තං
යාවති. සධෙසා (නිසෙසස) භික්ඛුනො තාසං
සම්බහුලානං ආපත්තිනං අපට්ටපන්නානං ජාරත්තං
මානත්තං දෙති. යසොයසමනො ඛමති, (නිසෙසස)
භික්ඛුනො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං අපට්ටප-
න්නානං ජාරත්තං මානත්තස්ස දනං, සො තුණ්හස්ස,
යසො තකඛමති සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමපි එතමන්ථං වදමී. සුණාතු මෙ හතෙන!

-පෙ- සො භාසෙය්‍ය

තතියමපි එතමන්ථං වදමී. සුණාතු මෙ හතෙන!

-පෙ- සො භාසෙය්‍ය.

දින්නං සධෙසන (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං අප්පට්ච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං. ඛමති සධස්ස තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමී."

තම යොදු කර්මවාක්‍යය කිය යුතු.

සඨස්සාගෙන් මානන ලබා ගත් භික්ෂුව විසින් එතැනදී ම සඨස්සා ඉදිරියේ දී මානන සමාදන් විය යුතු ය. මානත් සමාදන් වීමේ වාක්‍යය මෙසේ ය:-

"මානත්තං සමාදියාමී. වත්තං සමාදියාමී."

සිවුර ඒකාංස කොට පෙරවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ, සඨස්සාට වැඳ-ගෙන ඉහත කී වාක්‍යය තුන් වරක් කීමෙන් මානත්තසමාදනය සිදු වේ.

සමාදනයෙන් පසු සඨස්සා හට මානන ආරෝචනය කළ යුතු ය. ආරෝචනය කිරීමේ වාක්‍යය මෙසේ ය:-

අහං ගත්තෙ! සම්බහුලා සඨස්සාදිස්සො ආපත්තියො ආපජ්ජං. අප්පට්ච්ඡන්නායො. යො'හං ගත්තේ සධස්සං. තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං අප්පට්ච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං යාචං. තස්ස මෙ සධස්සො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං අප්පට්ච්ඡන්නානං ජාරත්තං මානත්තං අදසී. යො'හං මානත්තං වරාමී. වෙදයාමහං ගත්තෙ! වෙදයතිති මං සධස්සො ධාරෙතු.

මෙසේ තෙවරක් මානන සඨස්සා හට ආරෝචනය කළ යුතු. එසේ එක්වරක් සඨස්සාගෙන් සීමාවකදී මානන ලබාගත් භික්ෂුවට කැමති විටෙක එය නික්මෙන්න කළ හැකිය. නැවත සඨස්සාගෙන්

නො ගෙන සමාදන් විය හැකිය. මානන හෝ පිරිවෙස හෝ සමාදන් වී පුරන කාලයේදී හමුවන සියලු ම හික්මුන්ට එය ආරෝවනය කළ යුතු ය. නො කළ හොත් රත්තිවිජේදය හා වත්තභේදයෙන් දුකුලා ඇවතක් ද වේ. රත්තිවිජේදය යනු ඒ දවස නැතිවීම ය. මානන පුරන අතර දුර යන හික්මුවක් වුව ද දැක, ඒ හික්මුවට ආරෝවනය කර ගත හො හැකි වී නම්, ඒ දිනය අහෝසි වේ. ඒ දිනය වෙනුවට තවත් දිනයක් මානන පිරිය යුතු වේ. සෑම තැනම සිට ගෙන වත්-මානත් පිරීම පහසු නො වන බැවින් සුදුසු තැනකට වී එය පුරන්නට පටන් ගන්නා තුරු මානන නික්මීම කළ යුතුය. මානනගත් සීමාවේදී ම සමාදන් වී සඬිසයාට ආරෝවනය කොට-

"මානත්තං නික්ඛිපාමි. වත්තං නික්ඛිපාමි."

යි තුන්වරක් කියා නික්මීම කරනු. ඉන්පසු නැවත සමාදන් වන තුරු ඒ හික්මුව ප්‍රකෘති හික්මුවකි. මානන පුරන හික්මුවක් විසින් පිරිය යුතු ප්‍රතිපත්ති පිරිය යුතු වන්නේ මානන සමාදන් වී ඉන්නා කාලයේදී ය.

මානන පිරු පමණින් ශුද්ධිය නො ලැබේ. ශුද්ධිය ලැබීමට සදිනක් මානන පුරා නැවත අබිභාන කර්මය කළ යුතු ය. අබිභාන කර්මයක් කිරීමට විසි නමකට නො අඩු හික්මුන් පිරිසක් සීමාවකට රැස් කර ගත යුතු ය. එය වහා කර ගත හැකි කායඝීයක් නො වන බැවින් දින සම්පූර්ණවූ පසු මානන නික්මීම කොට වාසය කළ යුතුය. අබිභාන කර්මයට සුදුසු වන්නේ මානන සමාදන් වී සිටින හික්මුව ය. එබැවින් සඬිසයා රැස් කර-ගෙන අබිභාන කර්මයට සැරසෙන කල්හි, ඒ සීමා මාලකයේදී නැවතත් මානන සමාදන් වී සඬිසයාට ආරෝවනය කොට, ඊට පසු මතු දැක්වෙන වාක්‍යයෙන් අබිභාන කර්මය කරන ලෙස සඬිසයාගෙන් ඉල්ලිය යුතු ය.

අබිභාන යාවන වාක්‍යය.

අහං හත්තෙ! සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජං.
අප්පට්ඨිජන්තායො. සො'හං හත්තෙ සධ්‍යං තාසං සම්බහුලානං

ආපත්තීනං අප්පට්ච්ඡන්තානං ජාරත්තං මානත්තං යාවිං. තස්ස මෙ සධ්ද්ධිං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අප්පට්ච්ඡන්තානං ජාරත්තං මානත්තං අද්දසි. සො'හං හත්තෙ විණ්ණමානත්තො සධ්ද්ධං අබ්භානං යාවාමි.

මෙසේ තුන්වරක් කියනු.

අබ්භාන කර්ම වාක්‍යය.

"සුණාතු මෙ හතෙත! සධ්ද්ධිං, අයං (නිස්සං) භික්ඛු සම්බහුලා සධ්ද්ධිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි, අප්පට්ච්ඡන්තායො. සො සධ්ද්ධං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අප්පට්ච්ඡන්තානං ජාරත්තං මානත්තං යාවි. සධ්ද්ධිං (නිස්සං) භික්ඛුතො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අප්පට්ච්ඡන්තානං ජාරත්තං මානත්තං අද්දසි. සො විණ්ණමානත්තො සධ්ද්ධං අබ්භානං යාවති. යදි සධ්ද්ධස්ස පත්තකල්ලං සධ්ද්ධිං (නිස්සං) භික්ඛුං අබ්භායං. එසා ඤාති.

සුණාතු මෙ හතෙත! සධ්ද්ධිං, අයං (නිස්සං) භික්ඛු සම්බහුලා සධ්ද්ධිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි අප්පට්ච්ඡන්තායො. සො සධ්ද්ධං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අප්පට්ච්ඡන්තානං ජාරත්තං මානත්තං යාවි. සධ්ද්ධිං (නිස්සං) භික්ඛුතො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං අප්පට්ච්ඡන්තානං ජාරත්තං මානත්තං අද්දසි. සො විණ්ණමානත්තො සධ්ද්ධං අබ්භානං යාවති. සධ්ද්ධිං නිස්සං භික්ඛුං අබ්භාති.

යසායසමනො ඛමති (නිසසසස) භික්ඛුනො
අබ්හානං, සො තුණ්හසා, යසා නකඛමති
සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමිපි එතමතථං වදාමි. සුණාතු මෙ
-පෙ- භාසෙය්‍ය.

තතියමිපි එතමතථං වදාමි. සුණාතු මෙ
-පෙ- භාසෙය්‍ය.

අබ්හිතො සධෙසන (නිසො) භික්ඛු. ඛමති
සධසසා තසමා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි"

ආපත්ති පටිච්ඡාදනය

ගරුකාපත්තියට පැමිණි තැනැත්තා එදින ම ඒ බව අන්‍ය
භික්ෂුවකට ආරෝචනය කළ යුතුය. එසේ ආරෝචනය නො කොට
යම් පමණ දින ගණනක් ඇවත සඟවා ගෙන විසුවේ වේ නම්,
භික්ෂුව විසින් මානක් පිරිමට පෙරාතුව ඒ දින ගණනට පිරිවෙස්
පිරිය යුතු ය. පිරිවෙස් නුපුරා මානත පමණක් පුරා අබ්හානය
කෙළේ ද පටිච්ඡන්තාපත්තීන් පිළිබඳ ශුද්ධිය නො වේ.

"ආපත්ති ව හොති ආපත්තියඤ්ඤි ව, පකතත්තො ව හොති
පකතත්තසඤ්ඤි ව, අත්තරායිකො ව හොති අත්තරායිකසඤ්ඤි ව,
පහු ව හොති පහුසඤ්ඤි ව, ජාදෙතුකාමො ව හොති ජාදෙති ව"

යනුවෙන් දශාකාරයකින් ආපත්ති පටිච්ඡාදනය දක්වා
තිබේ. ගරුකාපත්තියක් වී ගරුකාපත්තියක් විය යන හැඟීම
ඇතුව එදින ම භික්ෂුව ආරෝචනය නො කිරීමෙන් ආපත්තිය
පටිච්ඡාදනය කෙළේ වේ. ආපත්තියට පැමිණියේ ද ඒ බව නො
දැන ආරෝචනය නො කිරීමෙන් පටිච්ඡාදනය කෙළේ නො වේ.
ගරුකාපත්තිය ලහුකාපත්තියකැයි සිතා ආරෝචනය නො කළේ ද
පටිච්ඡන්ත නො වේ. ගරුකාපත්තියකට පැමිණි තමා පැමිණි
ඇවත ගරුකාපත්තියක් ද ලහුකාපත්තියක් දැයි නො දැන

ඇවත සැඟවීමේ අදහසින් ආරෝචනය නො කෙළේ ද පටිච්ඡන්ත වේ.

සංඛ්‍යා විසින් උක්ෂේපනීය කර්මය කොට බැහැර නො කරන ලද ප්‍රකෘති හික්ෂුවක්ව, තමා ප්‍රකෘති හික්ෂුවක යන හැඟීම ඇතිව ඇවත ආරෝචනය නො කෙළේ නම් පටිච්ඡන්ත වේ. 'මා හට සංඛ්‍යා විසින් උක්ෂේපනීය කර්මය කර ඇත. මම ප්‍රකෘති හික්ෂුවක් නො වෙමි ය'යි සිතා ආරෝචනය නො කිරීමෙන් ඇවත පටිච්ඡන්ත නො වේ. ප්‍රකෘති හික්ෂුවක් නො වී ප්‍රකෘති හික්ෂුවක් වෙමිය යන හැඟීම ඇතිව ආරෝචනය නො කෙළේ ද ඇවත පටිච්ඡන්ත නො වේ.

හික්ෂුවක් වෙත ගොස් ආපත්තිය ආරෝචනයට බාධා වන දශවැදෑරුම් අත්තරායන් අතුරෙන් එකකුදු නැතිව අත්තරායක් නැතය යන හැඟීම ද ඇතිව ආරෝචනය නො කිරීමෙන් ඇවත පටිච්ඡන්ත වේ. අත්තරාය දශය යනු රාජාත්තරායය, වෝරාත්තරායය, අග්‍යාත්තරායය, උදකාත්තරායය, මනුස්සාත්තරායය, අමනුස්සාත්තරාය ය, වාළාත්තරායය, සිරිසපාත්තරායය, ජීවිතාත්තරාය ය, බ්‍රහ්මවරියාත්තරායය යන මොහු ය. තමා වෙසෙන තැන සිට ආරෝචනය කළ යුතු හික්ෂුව වෙසෙන තැනට යන අතරමග අත්තරායයන් ඇති කල්හි, ගොස් ආරෝචනය නො කළේ ද ආපත්තිය පටිච්ඡන්ත නො වේ.

ඇවත ආරෝචනය කරනු සඳහා හික්ෂුවක් කරා යා හැකි ශක්තිය තිබියදී, ඒ බව දැන, ගොස් ආරෝචනය නො කිරීමෙන් ආපත්තිය සඟවන ලද්දේ වේ. යා හැකි ශක්තිය නැති කමින් ආරෝචනය නො කිරීමෙන් ඇවත පටිච්ඡන්ත නො වේ. යා හැකි ශක්තිය ඇත ද අල්පාබාධයක් නිසා යා නො හැකිය යන හැඟීමෙන් ආරෝචනය නො කෙළේ ද පටිච්ඡන්ත නො වේ.

ආපත්තිය සඟවන අදහස ඇතිව ආරෝචනය නො කෙළේ නම්, ආපත්තිය පටිච්ඡාදනය කෙළේ වේ. සඟවන අදහස කලින් ඇති වී පසුව එය වෙනස් වී ඇරුණට පළමු ආරෝචනය කරන ලද්දේ නම්, පටිච්ඡාදනය කෙළේ නො වේ. හික්ෂුන් නැති තැනකදී ඇවතට පැමිණ ආරෝචනය කිරීමට හික්ෂුවකගේ පැමිණීම

බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්නා තැනැත්තාට දින ගත වූයේ ද ඇවත පටිච්ඡන්ත නො වේ. ආරෝවනය කිරීම සඳහා සහාග හික්ෂුවක් වෙත යන්නහුට දින බොහෝ ගත වූයේ ද ඇවත පටිච්ඡන්ත නොවේ. ඇවත ආරෝවනය කිරීමට හික්ෂුවක් බලාපොරොත්තු වන තැනැත්තාට, පළමු හමුවන හික්ෂුව තමාගේ ආවායඝීවරයාය-උපාධ්‍යාවායඝීවරයාය යි ලජ්ජාවෙන් ආරෝවනය නො කළේ ද ආපත්ති පටිච්ඡාදනය කෙළේ වේ. ආරෝවනය කළ කල්හි තැන තැන කියා අවමන් කරන සතුරු පුද්ගලයන්ට ආරෝවනය නො කෙළේ ද, ආපත්ති පටිච්ඡාදනය කෙළේ නො වේ.

"ආපත්තිත්‍රස්තමත්තමත්තරාය
පහුත්තතායො තථා සඤ්ඤිතා ට.
ජාදෙතුකාමො අථ ජාදනාති
ජන්නා දසධගෙහරුණුග්ගමමිති."

ගරුකාපත්තියක් වීමය, උක්ෂේපනීය කමීය නො කරන ලද හික්ෂුවක් වීමය, අත්තරායක් නැති බවය, හික්ෂුවක් කරා යා හැකි ශක්තිය ඇති බවය, ඒ හැඟීම් සතර ඇති බවය, ඇවත සහවනු කැමති බවය, සැහවීමය යන අඩිග දශයෙන් පසුදින අරුණු නැගීමේදී ඇවත සහවන ලද්දේ වේය. යනු එහි තේරුම යි.

අග්‍රසමෝධාන පරිවාසය.

තෙළෙස් සහවෙසෙස් ඇවැත් අතුරෙන් පළමුවන දෙවන ඇවැත් දෙක ලෙහෙසියෙන් පැමිණිය හැකි ඇවැත් දෙකකි. සමහර විට ඒ ඇවැත් වලට පැමිණත් ඒ බව නො දැන තිබිය හැකිය. ඒ නිසා පැරණි තෙරුන් වහන්සේලා වර්ෂයකට වරක් හෝ වර්ෂ දෙකතුනකට වරක් හෝ තමන්ගේ ශුද්ධිය පිණිස වත්-මානත් පුරා අබ්‍යාන කර ගත්හ. පාඨශ්ජන හික්ෂුවකට ඇවතකට නො පැමිණ සෑම කල්හිම විසීම පහසු කායඝීයක් නො වේ. එබැවින් එක් එක් හික්ෂුවකට බොහෝ සහවෙසෙස් ඇවැත් විය හැකි ය. විනය හොඳින් නො දන්නා හික්ෂුන්ට වඩාත් ඒ ඇවැත් සිදුවිය හැකිය.

එක් හික්ෂුවකට අප්පටිච්ඡන්ත ඇවැත් ද බොහෝ තිබිය හැකි ය. එක් දිනක් වූ පටිච්ඡන්ත ඇවැත් ද බොහෝ තිබිය

හැකි ය. දෙ දින-තුන් දින-සතර දින-පස් දින-සයුරු-සත් දින-අට දින-නව දින-දශ දින එකොළොස් දින-දෙළොස් දින-තෙළෙස් දින-තුළුස් දින පටිච්ඡන්ත ඇවැත් ද බොහෝ තිබිය හැකි ය. අරුණට පළමුව දිනපතා නැගිට තුණුරුවත් වැද, ඇවැත් දෙසා ගන්නා හික්මුන්ට පටිච්ඡන්ත ඇවැත් නො තිබිය හැකි ය. සවස තුණුරුවත් වැද දිනපතා ඇවැත් දෙසා ගන්නා හික්මුන්ට එක් දවසකට වඩා පටිච්ඡන්ත ඇවැත් නො තිබිය හැකි ය.

නො වරදවා පොහෝ කරන හික්මුන්ට තුළුස් දිනකට වඩා පටිච්ඡන්ත ඇවැත් නො තිබිය හැකිය. ඒ එකතුත් නො කරන්නාවූ හික්මුන්ගේ ඇවැත් පටිච්ඡන්ත වී ඇති කාලය ප්‍රමාණ කිරීම ද පහසු නැත. පටිච්ඡන්තාපටිච්ඡන්ත ආපත්ති දෙවර්ගය ම ඇති හික්මුව විසින් ඒවායින් ශුඛ වීම පිණිස, පළමු කොට පටිච්ඡන්තාපත්තින් සඳහා පිරිවෙස් පිරිය යුතු ය. ඊට පසු පටිච්ඡන්තාපටිච්ඡන්ත ආපත්ති දෙවර්ගය ම එක්කොට සියල්ල සඳහා සදිනක් මානත් පිරිය යුතු ය. එක් දින පටිච්ඡන්ත ඇවැත්ය, දෙ දින පටිච්ඡන්ත ඇවැත් ය යනාදි වශයෙන් බොහෝ ඇවැත් ඇත්තාවූ හික්මුව විසින්, ඉතා වැඩි ගණනක් දින සහවන ලද ඇවැත්වලට, එයට අඩු දින ගණන් සැහවූ ඇවැත් එක් කොට, වැඩි ගණනක් දින පටිච්ඡන්තවූ ඇවැත්වල දින ගණනට පිරිවෙස් පිරිය යුතු ය. එසේ කළ කල්හි සියල්ලෙන් ම ශුද්ධිය ලැබේ. ඉතාම වැඩි දින ගණනක් පටිච්ඡන්ත වූ ඇවැත්වලට අඩු දිනගණන් පටිච්ඡන්ත ඇවැත් එක්කොට සමාදන් වන්නාවූ පිරිවෙස් 'අභ්‍යසමෝධාන පරිවාස' නම් වේ.

එය පිරීමේ ක්‍රමය මෙසේ ය:- දස දිනක් පටිච්ඡන්තවූ ඇවැත්වලට ඉතිරි ඇවැත් එක්කොට පිරිවෙස් පිරීම මෙහි දක්වනු ලැබේ. එය අනුව අඩු වැඩි දින ගණන් පටිච්ඡන්ත ඇවැත් මුල් කොට පිරිවෙස් පුරන සැටි තේරුම් ගත යුතු ය.

අභ්‍යසමෝධාන පරිවාසය ඉල්ලීමේ වාක්‍යය.

අහං ගත්තෙ ! සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජං. සම්බහුලා ආපත්තියො එකාගපටිච්ඡන්තායො. සම්බහුලා ආපත්තියො ද්විගපටිච්ඡන්තායො. සම්බහුලා ආපත්තියො තිගපටිච්ඡ-

ජන්තායෝ. සම්බහුලා ආපත්තියෝ චතුහපට්චිජන්තායෝ. සම්බහුලා ආපත්තියෝ පඤ්චාහ පට්චිජන්තායෝ. සම්බහුලා ආපත්තියෝ ඡාහපට්චිජන්තායෝ. සම්බහුලා ආපත්තියෝ සත්තාහපට්චිජන්තායෝ. සම්බහුලා ආපත්තියෝ අට්ඨාහපට්චිජන්තායෝ. සම්බහුලා ආපත්තියෝ නවාහපට්චිජන්තායෝ. සම්බහුලා ආපත්තියෝ දසාහ-පට්චිජන්තායෝ. යෝ 'හං හත්තෙ ! සධ්දං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තීනං යා ආපත්තියෝ දසාහපට්චිජන්තායෝ. තාසං අග්‍රසෙත සමෝධානපරිවාසං යාවාමි.

සීමාවේදී සිවුර ඒකාංස කොට පොරවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ, සඩ්දසයාට වැඳ ගෙන, මේ වාක්‍යය තුන් වරක් කියා පිරිවෙස ඉල්ලනු.

අග්‍රසමෝධාන පරිවාසදන
කම් වාක්‍යය.

"සුඤ්ඤා මෙ භනෙන! සංඛ්‍යා, අයං (තිස්සා) හික්ඛු සම්බහුලා සංඛ්‍යාදිස්සා ආපත්තියෝ ආපජ්ජි. සම්බහුලා ආපත්තියෝ එකාහපට්චිජන්තායෝ, සම්බහුලා ආපත්තියෝ ද්විහපට්චිජන්තායෝ, සම්බහුලා ආපත්තියෝ තීහපට්චිජන්තායෝ, සම්බහුලා ආපත්තියෝ චතුහපට්චිජන්තායෝ, සම්බහුලා ආපත්තියෝ පඤ්චාහ පට්චිජන්තායෝ, සම්බහුලා ආපත්තියෝ ඡාහපට්චිජන්තායෝ, සම්බහුලා ආපත්තියෝ සත්තාහ පට්චිජන්තායෝ, සම්බහුලා ආපත්තියෝ අට්ඨාහපට්චිජන්තායෝ, සම්බහුලා ආපත්තියෝ නවාහ පට්චිජන්තායෝ, සම්බහුලා ආපත්තියෝ දසාහපට්චිජන්තායෝ, සො සංඛ්‍යං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියෝ දසාහපට්චිජන්තායෝ. තාසං අග්‍රෙහන සමෝධානපරිවාසං යාවති. යදි සංඛ්‍යසස පත්තකල්ලං සංඛ්‍යා (තිස්සසස) හික්ඛුනො තාසං

ආපනතිනං යා ආපනතියො දසාහපට්ඨන්තායො,
තාසං අග්ගෙත සමොධානපරිවාසං දදෙය්‍ය.
එසා ඤාතී.

සුඤ්ඤානං මෙ ගතෙන! සධෙසා, අයං (නිසෙසා)
භික්ඛු සමබහුලා සධසාදිසෙසා ආපනතියො
ආපජ්ජි, සමබහුලා ආපනතියො එකාහ
පට්ඨන්තායො, සමබහුලා ආපනතියො ද්විත-
පට්ඨන්තායො, සමබහුලා ආපනතියො
තීහපට්ඨන්තායො, සමබහුලා ආපනතියො
චතුහපට්ඨන්තායො, සමබහුලා ආපනතියො
පඤ්චාහපට්ඨන්තායො, සමබහුලා ආපනතියො
ජාහපට්ඨන්තායො, සමබහුලා ආපනතියො
සත්තාහපට්ඨන්තායො, සමබහුලා ආපනතියො
අධ්‍යාහ පට්ඨන්තායො, සමබහුලා ආපනතියො
නවාහපට්ඨන්තායො, සමබහුලා ආපනතියො
දසාහපට්ඨන්තායො, සො සධසං තාසං ආපනතිනං
යා ආපනතියො දසාහ පට්ඨන්තායො, තාසං
අග්ගෙත සමොධාන පරිවාසං යාවතී. සධෙසා
(නිසෙසා) භික්ඛුනො තාසං ආපනතිනං යා
ආපනතියො දසාහපට්ඨන්තායො තාසං අග්ගෙත
සමොධාන පරිවාසං දෙති. යස්සායසමතො ඛමති,
(නිසෙසා) භික්ඛුනො තාසං ආපනතිනං යා
ආපනතියො දසාහපට්ඨන්තායො, තාසං අග්ගෙත
සමොධාන පරිවාසස්ස දනං. සො තුඤ්ඤස්ස,
යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමිපි එතමනථං වදමි. සුණාතු මෙ -පෙ-
යො භාසෙය්‍ය.

තතියමිපි එතමනථං වදමි. සුණාතු මෙ -පෙ-
යො භාසෙය්‍ය.

දිනේනා සංඛෙසන (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො
තාසං ආපතතීනං යා ආපතතියො දසාහ
පටිච්ඡන්තායො තාසං අග්ගෙත සමෝධාන
පරිවාසො, ඛමති සංඛෙසන තසමා තුණ්හි.
එවමෙතං ධාරයාමි”

පිරිවෙස ගත් පසු එහිදී ම සමාදන්ව සංඛෙසනට ආරෝචනය
කළ යුතු.

සමාදන් වීමේ වාක්‍යය.

පරිවාසං සමාදියාමි. චන්තං සමාදියාමි.

තුන්වරක් කියනු.

පිරිවෙස ආරෝචනය කරන වාක්‍යය.

අහං ගන්තෙ! සම්බහුලා සංඛෙසනො ආපත්තියො ආපජ්ජං.
සම්බහුලා ආපත්තියො එකාහපට්ඨිත්තායො, සම්බහුලා ආපත්තියො
ද්විහපට්ඨිත්තායො, සම්බහුලා ආපත්තියො තිහපට්ඨිත්තායො,
සම්බහුලා ආපත්තියො චතුහපට්ඨිත්තායො, සම්බහුලා ආපත්තියො
පඤ්චාහ පට්ඨිත්තායො, සම්බහුලා ආපත්තියො ජාහපට්ඨිත්තායො,
සම්බහුලා ආපත්තියො සත්තාහපට්ඨිත්තායො, සම්බහුලා ආපත්තියො
අට්ඨාහපට්ඨිත්තායො, සම්බහුලා ආපත්තියො නවාහපට්ඨිත්තායො,
සම්බහුලා ආපත්තියො දසාහපට්ඨිත්තායො, සො'හං ගන්තෙ!
සංඛං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියො දසාහ පට්ඨිත්තායො
තාසං අග්ගෙත සමෝධාන පරිවාසං යාමිං. තස්ස මෙ සංඛෙසන තාසං
ආපත්තීනං යා ආපත්තියො දසාහපට්ඨිත්තායො තාසං අග්ගෙත
සමෝධානපරිවාසං අදසි, සො'හං පරිවසාමි. වෙදයාමහං ගන්තෙ!
වෙදයතීති මං සංඛෙසන ධාරෙතු.

මෙසේ තුන් වරක් ආරෝචනය කරනු. ඉක්බිති පිරිවෙස
නික්මෙන්න කොට සුදුසු තැනකට ගොස් සමාදන් වෙමින් දින

සම්පූර්ණ වන තෙක් පුරනු. නික්ෂේප කිරීමේ වාක්‍යය "පරිවාසං නික්ඛිපාමි. වත්තං නික්ඛිපාමි" යනුයි. තුන් වරක් කියනු. වත් මානත් නික්ෂේප කිරීම වනාහි එක් හික්ෂුවක් වෙත ද කළ හැකිය. සීමාවේදී සඨස්සා ඉදිරියේ වන හෝ මානන නික්ෂේප කිරීම අමතක වී ගියහොත්, එක් හික්ෂුවක් වෙත ගොස්, නික්ෂේප කළ යුතුය. ඉදින් ඒ හික්ෂුව කලින් ආරෝචනය නො කළ හික්ෂුවක් නම් ආරෝචනය කොට නික්ෂේප කළ යුතු ය. සීමාවේ ආරෝචනය කරද්දී සිටි හික්ෂුවක් වේ නම්, ආරෝචනය නො කොට ම නික්ෂේප කළ යුතු ය.

වන හෝ මානන ආරෝචනය කිරීමේදී එක් හික්ෂුවකට ආරෝචනය කරන කල්හි "වෙදයතීති මං ආයස්මා ධාරෙතු" යි ද, දෙනමකට ආරෝචනය කිරීමේදී "වෙදයාමහං ආයස්මත්තා ධාරෙත්තු" යි ද, තෙනමකට ආරෝචනය කිරීමේදී "වෙදයතීති මං ආයස්මත්තො ධාරෙත්තු" යි ද කිය යුතු.

වත්-මානත් ඉල්ලීමේදී හා කර්මවාක්‍ය කීමේදී ද ආරෝචනය කිරීමේදී ද, එකොළොස් දිනය පටන් තුදස් දින දක්වා පටිච්ඡන්ත ඇවැත් ගැන "එකාදසාහපට්ඨපන්නායො ද්වාදසාහපට්ඨපන්නායො තෙරසාහ පට්ඨපන්නායො චූද්දසාහපට්ඨපන්නායො" යි යොදා කියනු. පසළොස් දිනක් පටිච්ඡන්ත ආපත්ති ගැන "පක්ඛපට්ඨපන්නායො" යි යොදනු. සොළොස් දින පටන් එකුත් තිස් දින දක්වා ඇති දින ගණන් පටිච්ඡන්ත ඇවැත් ගැන "අතිරෙකපක්ඛපට්ඨපන්නායො" යි යොදනු. මසක් පටිච්ඡන්ත ඇවැත් ගැන "මාසපට්ඨපන්නායො" යි යොදනු. ඉන් ඔබ්බට ද "අතිරෙකමාසපට්ඨපන්නායො ද්වෙමාසපට්ඨපන්නායො අතිරෙක ද්වෙමාසපට්ඨපන්නායො" යනාදීන් යොදා කියනු. වර්ෂයක් පටිච්ඡන්ත ඒවා ගැන 'එකසංචචර පට්ඨපන්නායො' යි යොදනු. ඉන් ඔබ්බට 'අතිරෙක එකසංචචර ද්විසංචචර අතිරෙක ද්විසංචචර' යනාදීන් යොදා ගත යුතු.

පිරිවෙස පුරා අවසන්වූ පසු පිරිවෙස පිරු ඇවැත් වලට හා අප්පට්ච්ඡන්ත ඇවැත් වලට ද මානන ගත යුතු ය. මානන ගැනීමේදී පිරිවෙස නික්ෂේප කොට විසුයේ නම් සීමාමාලකයේදී නැවත සමාදන්ව සඨස්සා හට ආරෝචනය කළ යුතු ය. මානන

ලැබීමට සුදුසු වන්නේ පිරිවෙස් සමාදන්ව ඉන්නා තැනැත්තා ය. පිරිවෙස නික්මෙප කොට සිටින අතර මානක ගත්තේ ද එය ලැබුයේ නො වේ. එබැවින් එසේ ගෙන පුරන මානක නිෂ්ඵල ය. පිරිවෙස් පිරු දිනවල් ද සමහර විට යම් යම් කරුණු වලින් රත්තිවිච්ඡේදය වීමෙන් නිෂ්ඵල වී තිබිය හැකි ය. නියමිත දින ගණනින් එක් දිනයකුදු පිරිවෙස් පිරීම අඩුවී තුබුණහොත් ඒ තැනැත්තා ද මානක ලැබීමට සුදුසු නො වේ. පිරිවෙස සම්පූර්ණ නො කොට මානක ගෙන පිරුයේ ද නිෂ්ඵල ය. එබැවින් පිරිවෙස් පිරීම ද පරෙස්සමෙන් කළ යුතු ය. රත්තිවිච්ඡේදය වීම ගැන සැක ඇති දින වී නම්, ඒ දින වෙනුවට තැවත වත පුරා නිසැකවූ කල්හි ම මානක ගත යුතු ය.

අග්ගසමෝධාන මානක ඉල්ලීමේ වාක්‍යය.

අහං ගත්තෙ! සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං. සම්බහුලා ආපත්තියො ඵකාහපට්ඨජන්නායො -පෙ- සම්බහුලා ආපත්තියො දසාහපට්ඨජන්නායො. සො'හං ගත්තෙ! සධ්‍යං තාසං ආපත්තිනං යා ආපත්තියො දසාහපට්ඨජන්නායො තාසං අග්ගෙත සමොධාන පරිවාසං යාථිං. තස්ස මෙ සධ්‍යො තාසං ආපත්තිනං යා ආපත්තියො දසාහපට්ඨජන්නායො තාසං අග්ගෙත සමොධාන-පරිවාසං අදසි. සො'හං ගත්තෙ! පරිවුත්ථ පරිවාසො. අහං ගත්තෙ! සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං අප්පට්ඨජන්නායො. සො'හං ගත්තෙ! සධ්‍යං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං පට්ඨජන්නාකද්ව අප්පට්ඨජන්නානකද්ව ජාරත්තං මානත්තං යාචාමි.

තුන් වරක් ඉල්ලනු.

මානත්ත දන කර්මවාක්‍යය.

"සුභාතු මෙ ගත්තෙ! සධ්‍යො, අයං (නිසේයො) හික්ඛු සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං. සම්බහුලා ආපත්තියො ඵකාහපට්ඨජන්නායො -පෙ- සම්බහුලා ආපත්තියො දසාහපට්ඨජන්නායො. යො සධ්‍යං තාසං ආපත්තිනං යා ආපත්තියො

දසාහපට්ඨන්තායෝ තාසං අග්‍යෙෂන සමොධාන-
පර්වාසං යාචී. සධෙසා (තිස්සස්ස) භික්ඛුනෝ තාසං
ආපනතීනං යා ආපනතියෝ දසාහපට්ඨන්තායෝ
තාසං අග්‍යෙෂන සමොධානපර්වාසං අදසී. සෝ
පරිවුත්ථ පර්වාසෝ. අයං (තිස්සෝ) භික්ඛු සමබහුලා
සධ්‍යාදිසෙසා ආපනතියෝ ආපජ්ජී අප්පට්ඨන්තායෝ.
සෝ සධස්සං තාසං සමබහුලානං ආපනතීනං
පට්ඨන්තානකදථ අප්පට්ඨන්තානකදථ ජාරතතං
මානතතං යාචති. යදි සධස්සස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා
(තිස්සස්ස) භික්ඛුනෝ තාසං සමබහුලානං ආපනතීනං
පට්ඨන්තානකදථ අප්පට්ඨන්තානකදථ ජාරතතං
මානතතං දදෙය්‍ය. එසා කදත්ති.

සුඤ්ඤා මෙ හත්තෙ! සධෙසා, අයං (තිස්සෝ)
භික්ඛු සමබහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපනතියෝ
ආපජ්ජී. සමබහුලා ආපනතියෝ එකාහපට්ඨ-
න්තායෝ. -පෙ- සමබහුලා ආපනතියෝ දසාහ-
පට්ඨන්තායෝ, සෝ සධස්සං තාසං ආපනතීනං යා
ආපනතියෝ දසාහපට්ඨන්තායෝ. තාසං අග්‍යෙෂන
සමොධානපර්වාසං යාචී. සධෙසා (තිස්සස්ස)
භික්ඛුනෝ තාසං ආපනතීනං යා ආපනතියෝ
දසාහපට්ඨන්තායෝ, තාසං අග්‍යෙෂන සමොධාන-
පර්වාසං අදසී. සෝ පරිවුත්ථ පර්වාසෝ, අයං
(තිස්සෝ) භික්ඛු සමබහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපනතියෝ
ආපජ්ජී, අප්පට්ඨන්තායෝ. සෝ සධස්සං
තාසං සමබහුලානං ආපනතීනං පට්ඨන්තානකදථ
අප්පට්ඨන්තානකදථ ජාරතතං මානතතං යාචති.

සධෙසා (නිසසසස) හිකුනුනො තාසං සමබහුලානං
 ආපතතිනං පටිවජනනානකදා අප්පටිවජනනානකදා
 ජාරතතං මානතතං දෙනි. යසසායසමනො බමති
 (නිසසසස) හිකුනුනො තාසං සමබහුලානං ආපතතිනං
 පටිවජනනානකදා අප්පටිවජනනානකදා ජාරතතං
 මානතතසස දතං. සො තුණහසස, යසස නකබමති,
 සො හාසෙය්.

දුතියමිපි එතමතථං වදමි. සුණාතු මෙ -පෙ-
 සො හාසෙය්.

තතියමිපි එතමතථං වදමි. සුණාතු මෙ -පෙ-
 සො හාසෙය්.

දිනතං සධෙසන (නිසසසස) හිකුනුනො තාසං
 සමබහුලානං ආපතතිනං පටිවජනනානකදා අප්ප-
 ටිවජනනානකදා ජාරතතං මානතතං. බමති සධසසස,
 තසමා තුණහි. එවමෙනං ධාරයාමි."

මානත ලැබීමෙන් පළමු සමාදන් වී තුබූ පරිවාසය
 අභාවප්‍රාප්ත විය. දැන් සීමාවේදී ම ලැබූ මානත සමාදන් වී
 සධසසසට ආරෝචනය කළ යුතු ය.

සමාදන් වීමේ වාක්‍යය

මානතතං සමාදියාමි. වත්තං සමාදියාමි.

තුන් වරක් කියනු.

මානත ආරෝචනය කිරීමේ වාක්‍යය.

අහං හත්තෙ සමබහුලා සධසාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජං.
 සමබහුලා ආපත්තියො එකාහපටිවජන්තායො, සමබහුලා ආපත්තියො
 ද්විහපටිවජන්තායො, සමබහුලා ආපත්තියො තිහපටිවජන්තායො.

සම්බන්ධා ආපත්තියෝ චතුර්වර්ණායෝ, සම්බන්ධා ආපත්තියෝ පක්ඛානපට්ඨන්තායෝ. සම්බන්ධා ආපත්තියෝ ඡාහ පට්ඨන්තායෝ. සම්බන්ධා ආපත්තියෝ සත්තාහ පට්ඨන්තායෝ. සම්බන්ධා ආපත්තියෝ අට්ඨාහ පට්ඨන්තායෝ. සම්බන්ධා ආපත්තියෝ නවාහ පට්ඨන්තායෝ. සම්බන්ධා ආපත්තියෝ දසාහ පට්ඨන්තායෝ, සො'හං හත්තෙ! සඛිසං තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියෝ දසාහපට්ඨන්තායෝ තාසං අග්ගෙන සමොධාන පරිවාසං යාපිං. තස්ස මෙ සඛිසො තාසං ආපත්තීනං යා ආපත්තියෝ දසාහ පට්ඨන්තායෝ තාසං අග්ගෙන සමොධානපරිවාසං අද්ධි. සො'හං හත්තෙ! පරිවුත්ථ පරිවාසො. අහං හත්තෙ! සම්බන්ධා සඛිසාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජං. අප්පට්ඨන්තායෝ සො'හං හත්තෙ! සඛිසං තාසං සම්බන්ධානං ආපත්තීනං පට්ඨන්තානක්ඛ ආප්පට්ඨන්තානක්ඛ ඡාරත්තං මානත්තං යාපිං. තස්ස මෙ සඛිසො තාසං සම්බන්ධානං ආපත්තීනං පට්ඨන්තානක්ඛ ආප්පට්ඨන්තානක්ඛ ඡාරත්තං මානත්තං අද්ධි. සො'හං මානත්තං චරාමි. වෙදයාම'හං හත්තෙ! වෙදයනීති මං සඛිසො ධාරෙතු.

මෙසේ තුන්වරක් ආරෝචනය කරනු. ඉන්පසු නික්ෂේප කරනු. කැමති නම්, "මානත්තං නික්ඛිපාමි, චත්තං නික්ඛිපාමි." යි තුන්වාරයක් කියා නික්ෂේප කරනු. පිරිවෙස එක් හික්ෂුර්වක් වෙසෙන තැනදී ද පිරිය හැකිය. මානන පිරිමට යටත් පිරිසෙයින් හික්ෂුර් සතර නමක් සිටිය යුතු ය. එබැවින් සඛිසයා ඇති තැනකට ගොස් දින සයක් සම්පූර්ණ වන තුරු මානන පිරිය යුතු ය. දිනපතාම එය සඛිසයාට ආරෝචනය කළ යුතුය. මානන සදිනක් පුරා අවසන් කළ පසු විසි නමකට නො අඩු හික්ෂුර් පිරිසක් සීමාවට රැස් කරවා අබිභාන කර්මය කර ගත යුතු ය. එසේ කරන කල්හි මානන නික්ෂේප කොට සිටියේ නම්, සඛිසයා ඉදිරියේදී නැවත සමාදන්ව ආරෝචනය ද කොට අබිභානය ඉල්ලිය යුතු ය.

අබිභානසාවන වාක්‍යය.

අහං ගත්තෙ! සම්බන්ධා සඛිසාදිසෙසා ආපත්තියෝ ආපජ්ජං. සම්බන්ධා ආපත්තියෝ එකාහපට්ඨන්තායෝ. -පෙ- සම්බන්ධා

ආපතියෝ දසාහපට්ඨන්තායෝ. සෝ'හං භනෙන! සංඝං තාසං ආපතීනං යා ආපතියෝ දසාහපට්ඨන්තායෝ. තාසං අග්ගෙන සමොධානපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝො තාසං ආපතීනං, යා ආපතියෝ දසාහපට්ඨන්තායෝ තාසං අග්ගෙන සමොධානපරිවාසං අදසී. සෝ'හං භනෙන පරිචුත්ථ පරිවාසො. අහං භනෙන සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපතියෝ ආපජ්ජිං. අප්පට්ඨන්තායෝ. සෝ'හං භන්තෙ! සංඝං තාසං සම්බහුලානං ආපතීනං පට්ඨන්තානකද්ව අප්පට්ඨන්තානකද්ව ජාරතතං මානතතං යාචිං. තස්ස මෙ සංඝො තාසං සම්බහුලානං ආපතීනං පට්ඨන්තානකද්ව අප්පට්ඨන්තානකද්ව ජාරතතං මානතතං අදාසී. සෝ'හං භනෙන! විණ්ණමානතො සංඝං අඤ්ඤානං යාචාමි.

මෙසේ තුන් වරක් ඉල්ලනු.

අබිභාන කර්ම වාක්‍යය.

"සුණාතු මෙ භනෙන! සංඝො, අයං (තියො) භික්ඛු සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපතියෝ ආපජ්ජිං. සම්බහුලා ආපතියෝ එකාහපට්ඨන්තායෝ, -පෙ- සම්බහුලා ආපතියෝ දසාහපට්ඨන්තායෝ, සො සංඝං තාසං ආපතීනං යා ආපතියෝ දසාහපට්ඨන්තායෝ තාසං අග්ගෙන සමොධාන-පරිවාසං යාචි. සංඝො (තියො) භික්ඛුනො තාසං ආපතීනං යා ආපතියෝ දසාහපට්ඨන්තායෝ තාසං අග්ගෙන සමොධානපරිවාසං අදසී. සො පරිචුත්ථ පරිවාසො, අයං (තියො) භික්ඛු සම්බහුලා සංඝාදිසෙසා ආපතියෝ ආපජ්ජිං. අප්පට්ඨන්තායෝ, සො සංඝං තාසං සම්බහුලානං ආපතීනං පට්ඨන්තානකද්ව අප්පට්ඨන්තානකද්ව ජාරතතං මානතතං යාචි. සංඝො (තියො) භික්ඛුනො තාසං සම්බහුලානං ආපතීනං

පටිච්ඡන්තානක්ඛා අප්පටිච්ඡන්තානක්ඛා ජාරතතං මානතතං අද්ඨි. සො විණ්ණණ්ණමානතො සධ්ධං අබ්භානං යාවති. යදි සධ්ධස්ස පතතකල්ලං, සධ්ධො (තිස්සං) භික්ඛුං අබ්බෙහස්ස. එසා කදත්ති.

සුණාතු මෙ හතො! සධ්ධො, අයං (තිස්සො) භික්ඛු සම්බහුලා සධ්ධාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි. සම්බහුලා ආපත්තියො එකාහපටිච්ඡන්තායො, -පෙ- සම්බහුලා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්තායො, සො සධ්ධං තාසං ආපත්තිනං යා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්තායො, තාසං අග්ගෙත සමොධාන පරිවාසං යාථි. සධ්ධො (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො තාසං ආපත්තිනං යා ආපත්තියො දසාහපටිච්ඡන්තායො තාසං අග්ගෙත සමොධානපරිවාසං අද්ඨි. සො පරිච්ඡත්ථ පරිවාසො, අයං (තිස්සො) භික්ඛු සම්බහුලා සධ්ධාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි, අප්පටිච්ඡන්තායො. සො සධ්ධං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං පටිච්ඡන්තානක්ඛා අප්පටිච්ඡන්තානක්ඛා ජාරතතං මානතතං යාථි. සධ්ධො (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං පටිච්ඡන්තානක්ඛා අප්පටිච්ඡන්තානක්ඛා ජාරතතං මානතතං අද්ඨි. සො විණ්ණණ්ණමානතො සධ්ධං අබ්භානං යාවති. සධ්ධො (තිස්සං) භික්ඛුං අබ්බෙහති. යස්සායස්මතො ඛමති (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො අබ්භානං. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙස්ස.

දුතියමිපි එතමන්ට වදම්. සුණාතු මෙ -පෙ-
සො හාසෙය්‍ය.

තතියමිපි එතමන්ට වදම්. සුණාතු මෙ -පෙ-
සො හාසෙය්‍ය.

අබ්භිතො සධෙසන (තියෙසා) හික්කු. බමති
සධසස්ස තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි..

සුද්ධන්තපරිවාසය.

තමාට සිදුවූ ඇවැත්වල ප්‍රමාණයත්, සැහවූ දින ප්‍රමාණයත්
නො දන්නාවූ බොහෝ ඇවැත් ඇති හික්කු, 'සුද්ධන්තපරිවාසය'
ගෙන පිරිය යුතු ය. ඇවැත් ආරෝචනය නො කර විසූ කාල-
ප්‍රමාණය සලකා, එපමණ දින ගණනක් ඒ පිරිවෙස පුරා මානන
ගෙන සදිනක් පුරා අබ්භාන කර්මය කර ගත යුතු ය.

උපසම්පදාවෙන් පසු කවදවත් ආපත්ති ආරෝචනයක් කර
නැති නම්, ඇවැත් ද වී නම්. උපසම්පද වී ගත වූ කාල ප්‍රමාණයට
ම වත පිරිය යුතු ය.

සුද්ධන්තපරිවාසයාවත වාක්‍යය.

අහං ගත්තෙ! සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජිං.
ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමි. රත්තිපරියන්තං න ජානාමි.
ආපත්තිපරියන්තං තස්සරාමි. රත්ති පරියන්තං තස්සරාමි.
ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. යො'හං
ගත්තෙ! සධං තාසං ආපත්තිං සුද්ධන්තපරිවාසං යාවාමි.

තුන් වරක් කියනු.

පරිවාසදන කම් වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (තියෙසා)
හික්කු සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො
ආපජ්ජි. ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමි, රත්ති
පරියන්තං න ජානාමි. ආපත්ති පරියන්තං තස්සරති.

රත්තිපරියනං නසාරති, ආපත්තිපරියනෙන
 වෙමතිකො, රත්තිපරියනෙන වෙමතිකො, සො
 සධ්දං තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාවති.
 යදි සධ්දස්ස පත්තකල්ලං සධෙසා (තිස්සස්ස)
 භික්ඛුනො තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං
 දදෙස්ස, එසා ඤාතී.

සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන! සධෙසා, අයං (තිස්සො)
 භික්ඛු සමබහුලා සධ්දාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජී.
 ආපත්තිපරියනං න ජානාති, රත්තිපරියනං න
 ජානාති, ආපත්තිපරියනං නසාරති, රත්තිපරි-
 යනං නසාරති, ආපත්තිපරියනෙන වෙමතිකො,
 රත්තිපරියනෙන වෙමතිකො, සො සධ්දං තාසං
 ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාවති, සධෙසා
 (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්ත
 පරිවාසං දෙති, යස්සායමනො ඛමති (තිස්සස්ස)
 භික්ඛුනො තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසස්ස
 දනං, සො භුණ්හස්ස, යස්ස නකඛමති,
 සො භාසෙස්ස.

දුතියමිපි එතමන්ථං වදමි, සුඤ්ඤානං මෙ -පෙ-
 සො භාසෙස්ස.

තතියමිපි එතමන්ථං වදමි, සුඤ්ඤානං මෙ -පෙ-
 සො භාසෙස්ස.

දිනෙතා සධෙසන (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො තාසං
 ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසො, ඛමති සධ්දස්ස
 තස්මා භුණ්හී, එවමෙනං ධාරයාමි.

පරිවාස සමාදන වාක්‍යය.

පරිවාසං සමාදියාමි. චන්තං සමාදියාමි.

තුන් වරක් කියා සමාදන් විය යුතු.

ආරෝවනය කරන වාක්‍යය.

අහං හන්තෙ! සම්බහුලා සධ්‍යාදියෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජං. ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමි. රත්තිපරියන්තං න ජානාමි. ආපත්තිපරියන්තං නස්සරාමි. රත්තිපරියන්තං නස්සරාමි. ආපත්ති පරියන්තෙ වෙමතිකො. රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. සො'හං හන්තෙ! සධ්‍යං තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාවිං. තස්ස මෙ සධ්‍යො තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං අදසි. සො'හං පරිවසාමි වෙදයාමහං හන්තෙ වෙදයනීති මං සධ්‍යො ධාරෙතු.

මෙසේ තුන් වාරයක් ආරෝවනය කරනු. එක් නමට දෙනමට තුන් නමට ආරෝවනයේදී සුදුසු පරිදි වාක්‍යය යොදාගත යුතු ය. නික්ෂේප කිරීමේදී "පරිවාසං නික්ඛිපාමි. චන්තං නික්ඛිපාමි" යි තුන්වරක් කියනු. ඒ දෙ පදයෙන් එක් පදයකින් සුදු නික්ෂේපය වේ. "එකපදෙනා'පි චෙත් නික්ඛිත්තො හොති පරිවාසො. ද්විති පත සුනික්ඛිත්තො යෙව" යනු අටුවා යි. මෙසේ ගන්නා ලද පිරිවෙස විවේකස්ථානයකට ගොස්, තමාගේ අතීතය කල්පනා කොට සැකයක් ඉතිරි නො වන පරිදි සැහෙන දින ගණනක් හොඳින් පුරා මානන ගත යුතු ය. බොහෝ ඇවුත් ඇති තැනැත්තාට අපට්චින්න ඇවුත් ද තිබිය හැකි බැවින් මානන ගැනීමේදී පිරිවෙස් පිරු පට්චින්න ආපත්තිවලට, අපට්චින්න ආපත්ති ද එක්කොට, සියල්ලට ම මානන ගත යුතු ය. මානන ගැනීමේදී පිරිවෙස නික්ෂේප කොට සිටියේ නම් සීමාවේදී පළමු කොට පිරිවෙස සමාදන් වී ආරෝවනය කළ යුතු ය. මානන සම්ඝයාගෙන් ඉල්ලිය යුත්තේ ඊට පසුව ය..

මානන ඉල්ලීමේ වාක්‍යය.

අහං හන්තෙ! සම්බහුලා සධ්‍යාදියෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජං. ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමි. රත්තිපරියන්තං න ජානාමි. ආපත්තිපරියන්තං නස්සරාමි. රත්තිපරියන්තං නස්සරාමි. ආපත්ති-පරියන්තෙ වෙමතිකො. රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. සො'හං හන්තෙ!

සධං තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචිං. තස්ස මෙ සධෙසො තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං අදසී. සො'හං ගත්තෙ! පරිවුත්ථ පරිවාසො. අහං ගත්තෙ! සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජං. අප්පට්ඨිජන්තායො. සො'හං ගත්තෙ! සධං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං පටිවජන්තානකද්ව අප්පට්ඨිජන්තානකද්ව ජාරත්තං මානත්තං යාවාමි.

තුන් වරක් කියනු.

මානත දෙන කම් වාක්‍යය.

සුඤ්ඤානං මෙ හතෙන! සධෙසො, අයං (තිස්සො) හික්ඛු සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජං. ආපත්තිපරියනං න ජානාති. රත්තිපරියනං න ජානාති. ආපත්තිපරියනං න සසරති. රත්තිපරියනං න සසරති. ආපත්තිපරියනෙන වෙමතිකො. රත්තිපරියනෙන වෙමතිකො. සො සධං තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්ත පරිවාසං යාචි. සධෙසො (තිස්සො) හික්ඛුනො තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං අදසී. සො පරිවුත්ථ පරිවාසො. අයං (තිස්සො) හික්ඛු සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජං අප්පට්ඨිජන්තායො. සො සධං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං පටිවජන්තානකද්ව අප්පට්ඨිජන්තානකද්ව ජාරත්තං මානත්තං යාවති. යදි සධස්ස පත්තකල්ලං. සධෙසො (තිස්සො) හික්ඛුනො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං පටිවජන්තානකද්ව අප්පට්ඨිජන්තානකද්ව ජාරත්තං මානත්තං දදෙය්‍ය. එසා කදත්ති.

සුඤ්ඤානං මෙ හතෙන! සධෙසො, අයං (තිස්සො) හික්ඛු සම්බහුලා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජං.

ආපනතිපරියනං න ජානාති. රතතිපරියනං
 න ජානාති. ආපනතිපරියනං නසසරති.
 රතතිපරියන්තං නසසරති. ආපනතිපරියනෙන
 වෙමතිකො. රතතිපරියනෙන වෙමතිකො. සො
 සධ්ධං තාසං ආපනතිනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචි.
 සධ්ධො (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො තාසං ආපනතිනං
 සුද්ධන්තපරිවාසං අදසී. සො පරිවුත්ථපරිවාසො,
 අයං (තිස්සො) භික්ඛු සමබහුලා සධ්ධාදිසෙසා
 ආපනතියො ආපජ්ජි අප්පට්ඨජනනායො. සො සධ්ධං
 තාසං සමබහුලානං ආපනතිනං පටිච්ජනනානකදා
 අප්පට්ඨජනනානකදා ජාරතං මානතං යාවති.
 සධ්ධො (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො තාසං සමබහුලානං
 ආපනතිනං පටිච්ජනනානකදා අප්පට්ඨජනනානකදා
 ජාරතං මානතං දෙති. යස්සායසමතො ඛමති,
 (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො තාසං සමබහුලානං ආපනතිනං
 පටිච්ජනනානකදා අප්පට්ඨජනනානකදා ජාරතං
 මානතස්ස දනං. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති
 සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමි පිතමත්ථං වදමි. සුණාතු මෙ -පෙ-
 සො භාසෙය්‍ය.

තතියමි පිතමත්ථං වදමි. සුණාතු මෙ -පෙ-
 සො භාසෙය්‍ය.

දිනනං සධ්ධෙන (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො තාසං
 සමබහුලානං ආපනතිනං පටිච්ජනනානකදා අප්ප-
 ට්ඨජනනානකදා ජාරතං මානතං. ඛමති සධ්ධස්ස,
 නසමා තුණ්හී. එවමෙනං ධාරයාමි.

මානන ලැබීමෙන් පසු සීමාවෙහිදී ම සිවුර ඒකාංස කොට පොරවා උක්කුටිකව හිඳ සඬිසයාට වැඳ-ගෙන "මානත්තං සමාදියාමී. චන්තං සමාදියාමී" යි තෙවරක් කියා මානන සමාදන්ව සඬිසයාට ආරෝචනය කළයුතු.

මානන ආරෝචනය කිරීමේ වාක්‍යය.

අහං ගත්තෙ! සම්බහුලා සධ්ඤාදිසෙසා ආපත්තිසො ආපජ්ජං. ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමී. රත්තිපරියන්තං ජානාමී. ආපත්තිපරියන්තං තස්සරාමී. රත්තිපරියන්තං තස්සරාමී. ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. රත්ති පරියන්තෙ වෙමතිකො. සො'හං ගත්තෙ! සධ්ඤං තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපර්වාසං යාවිං. තස්ස මේ සධ්ඤො තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපර්වාසං අදසි. සො'හං ගත්තෙ! පරිවුත්ථ පරිවාසො. අහං ගත්තෙ සම්බහුලා සධ්ඤාදිසෙසා ආපත්තිසො ආපජ්ජං. අප්පට්ඨපන්නාසො. සො'හං ගත්තෙ! සධ්ඤං තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං පට්ඨපන්නානන්දට අප්පට්ඨපන්නානන්දට ජාරත්තං මානත්තං යාවිං. තස්ස මේ සධ්ඤො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං පට්ඨපන්නානන්දට අප්පට්ඨපන්නානන්දට ජාරත්තං මානත්තං අදසි. සො'හං මානත්තං වරාමී. වෙදයාම'හං ගත්තෙ වෙදයතීති මං සධ්ඤො ධාරෙතු.

මෙසේ තුන් වරක් ආරෝචනය කරනු. ඉක්බිති "මානත්තං නික්ඛිපාමී. චන්තං නික්ඛිපාමී" යි සඬිසයාට වැඳ-ගෙන තුන්වරක් කියා මානන නික්ෂේප කොට ගොස්, සතර නමකට නො අඩු හික්ෂුන් ඇති විහාරයක වෙසෙමින් සඳිනක් මානන පුරා, අභිභාන කර්මය කර ගත යුතු ය. අභිභාන කර්මය කරවා ගැනීමේදී, විසි නමකට නො අඩු හික්ෂු පිරිසක් සීමාවකට රැස්කරවා ගෙන තමා මානන නික්ෂේප කොට විසුයේ නම්, සීමාවේදී නැවත මානන සමාදන් වී සඬිසයාහට ආරෝචනය කොට අභිභානකර්මය කරවා ගත යුතු ය.

සුද්ධන්ත අභිභාන යාවන වාක්‍යය.

අහං ගත්තෙ! සම්බහුලා සධ්ඤාදිසෙසා ආපත්තිසො ආපජ්ජං. ආපත්තිපරියන්තං න ජානාමී. රත්තිපරියන්තං න ජානාමී. ආපත්තිපරියන්තං තස්සරාමී. රත්තිපරියන්තං තස්සරාමී.

ආපත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. සො'හං
ගත්තෙ! සධ්දං තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචිං. තස්ස
මෙ සධ්දො තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං අදසි. සො'හං ගත්තෙ
පරිවුත්ථපරිවාසො. අහං ගත්තෙ! සම්බහුලා සධ්දාදිසෙසා ආපත්තියො
අපජජි අප්පට්ඨජන්තායො. සො'හං ගත්තෙ! සධ්දං තාසං සම්බහුලානං
ආපත්තිනං පටිච්ඡන්තානකද්ව අප්පට්ඨජන්තානකද්ව ජාරත්තං
මානත්තං යාචිං. තස්ස මෙ සධ්දො තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං
පටිච්ඡන්තානකද්ව අප්පට්ඨජන්තානකද්ව ජාරත්තං මානත්තං අදසි.
සො'හං ගත්තෙ! විණ්ණමානත්තො සධ්දං අබ්භාතං යාවාමි.

සිවුර ඒකාංස කොට පෙරවා උක්කුටිකයෙන් හිඳ සඩ්දසයාට
වැඳ-ගෙන මේ වාක්‍යය තුන් වරක් කියා අබ්භාතය ඉල්ලනු.

සුද්ධන්ත අබ්භාත කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ ගත්තෙ! සධ්දො, අයං (තිස්සො)
භික්ඛු සම්බහුලා සධ්දාදිසෙසා ආපත්තියො
ආපජජි. ආපත්තිපරියන්තං න ජානාති. රත්ති-
පරියන්තං න ජානාති. ආපත්තිපරියන්තං නස්සරති.
රත්තිපරියන්තං නස්සරති. ආපත්තිපරියන්තෙ
වෙමතිකො. රත්තිපරියන්තෙ වෙමතිකො. සො
සධ්දං තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාචි.
සධ්දො (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො තාසං ආපත්තිනං
සුද්ධන්තපරිවාසං අදසි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො,
අයං (තිස්සො) භික්ඛු සම්බහුලා සධ්දාදිසෙසා
ආපත්තියො ආපජජි අප්පට්ඨජන්තායො. සො සධ්දං
තාසං සම්බහුලානං ආපත්තිනං පටිච්ඡන්තානකද්ව
අප්පට්ඨජන්තානකද්ව ජාරත්තං මානත්තං යාචි.
සධ්දො (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො තාසං සම්බහුලානං
ආපත්තිනං පටිච්ඡන්තානකද්ව අප්පට්ඨජන්තානකද්ව
ජාරත්තං මානත්තං අදසි. සො විණ්ණමානත්තො

සධං අබ්භාතං යාවති. යදි සධස්ස පත්තකලලං.
සධෙසා තිස්සං හික්ඛුං අබ්බෙහස්ස. එසා ඤත්ති.

සුඤ්ඤානං මෙ හතො! සධෙසා, අයං (තිස්සො) හික්ඛු සම්බුද්ධා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි. ආපත්තිපරිසන්නං න ජානාති. රත්තිපරිසන්නං න ජානාති. ආපත්තිපරිසන්නං නසසරති. රත්තිපරිසන්නං නසසරති. ආපත්තිපරිසන්නො වෙමතිකො. රත්තිපරිසන්නො වෙමතිකො. සො සධං තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං යාවි. සධෙසා (තිස්සො) හික්ඛුනො තාසං ආපත්තිනං සුද්ධන්තපරිවාසං අද්දසි. සො පරිවුත්ථපරිවාසො, අයං (තිස්සො) හික්ඛු සම්බුද්ධා සධ්‍යාදිසෙසා ආපත්තියො ආපජ්ජි අප්පට්ඨජනනායො. සො සධං තාසං සම්බුද්ධානං ආපත්තිනං පට්ඨජනනානඤ්ඤා අප්පට්ඨජනනානඤ්ඤා ජාරන්තං මානන්තං යාවි. සධෙසා (තිස්සො) හික්ඛුනො තාසං සම්බුද්ධානං ආපත්තිනං පට්ඨජනනානඤ්ඤා අප්පට්ඨජනනානඤ්ඤා ජාරන්තං මානන්තං අද්දසි. සො විඤ්ඤාමානතො සධං අබ්භාතං යාවති. සධෙසා (තිස්සො) හික්ඛුං අබ්බෙහති. යසසායසමනො බමති (තිස්සො) හික්ඛුනො අබ්භාතං. සො තුඤ්ඤස්ස. යස්ස නකම්මති සො භාසෙස්ස.

දුතියම්පි එතමන්ට වදම්. සුඤ්ඤානං මෙ -පෙ-
සො භාසෙස්ස.

තතියම්පි එතමන්ට වදම්. සුඤ්ඤානං මෙ -පෙ-
සො භාසෙස්ස.

අබ්හිතො සධෙසන (තියෙසා) හිකඛු. බමති සධසයා තයමා තුණහි. එවමෙනං ධාරයාමි.

ගරුකාපත්තින්ගෙන් ශුද්ධිය ලැබීමේ ක්‍රම රාශියක් විනයෙහි ඇත්තේය. මෙහි දක්වා ඇත්තේ ක්‍රම තුනයි. දැනට හික්ෂුව අතර භාවිතා වන්නේ ද ඒ ක්‍රම තුනයි. ඒ ක්‍රම තුනෙන් සකල ගරුකාපත්තින්ගෙන්ම ශුද්ධිය ලැබිය හැකි ය. මෙහි කර්මවාක්‍යයන් දක්වා ඇත්තේ 'තිස්ස' යන නාමය සමග ය. හික්ෂුවකට විනය කර්ම කිරීමේදී කර්මවාක්‍යයෙහි 'තිස්ස' යනු යෙදී ඇති තැන්වලට ඒ හික්ෂුවගේ නම යොදා කර්ම වාක්‍යය කිය යුතු ය. එසේ අපහසු කමක් ඇත්තේ නම් කර්මවාක්‍යය කියන හික්ෂුව විසින් කර්මාපේක්ෂකයාගේ නම තාවකාලික වශයෙන් 'තිස්ස' ය කියා සම්මත කොට, මෙහි ඇති සැටියට ම කර්මවාක්‍යය කිය යුතු ය. නාම සම්මුතිය කොට කර්මවාක්‍යය කියනු කැමති නම් කර්මාවායථිවරයා විසින් -

"ස්වාමීනි! මහා සධසයා වහන්ස! කර්මවාක්‍යය කීමේ පහසුව සඳහා කර්මාපේක්ෂක වූ..... හික්ෂුවගේ පුරාණ නාමය ඉවත් කොට ඒ හික්ෂුවට 'තිස්ස' යන නාමය සම්මත කරමි. ඒ බව මහා සධසයා වහන්සේ දැන වදාරන සේක්වා. කර්මාපේක්ෂකයා විසින් ද දැන ගනු ලැබේවා"

මෙසේ නාමය සම්මත කළ යුතු ය. නාම සම්මුතිය කළ හොත් පොතේ ඇති සැටියට ම කර්මවාක්‍යය කිය යුතු ය.

වත්මානත් පිරිම ගැන දතයුතු කරුණු.

ඉංග්‍රීසි ක්‍රමයේ සැටියට පැය සුවිස්සක් එක් දිනයෙකි. නක්ෂත්‍ර ක්‍රමයේ සැටියට සැට පැයක් එක් දිනයකි. ඉංග්‍රීසි ක්‍රමයේ සැටියට දිනයේ පටන් ගැනීම හා අවසානය වන්නේ මධ්‍යම රාත්‍රියෙහිය. නක්ෂත්‍ර ක්‍රමයේ සැටියට සූර්‍යාගේ උදාවෙන් දිනයේ පටන් ගැනීම සලකනු ලැබේ. විනය ක්‍රමයේ සැටියට අරුණෝදයෙන් දිනයේ පටන් ගැනීම සලකනු ලැබේ.

"සුරස්සොදයතො පුබ්බවධිතරංසි සියාරුණො"

යනුවෙන් අභිධානප්පදීපකාවෙහි උදවන සුයඝියාගේ පළමු නැගී එන රශ්මිය 'අරුණය' යි දක්වා තිබේ. අරුණ යනු මඳරත් පැහැයට ද නමකි. ඒ නම පළමුවෙන් උදවන හිරු-රැසට තබා ඇත්තේ, ඒ හිරු-රැසත් මඳ රත් පැහැය ඇති බැවිනි. ඒ රශ්මිය සූර්යෝදයට පැය බාගයකට කලින් නැගෙනහිරදිග අභයෙහි දක්නා ලැබේ. ඒ ආලෝකය අභයෙහි දාශ්‍යමානවීමෙන් විනය ක්‍රමයේ සැටියට අතීත දිනයේ ඉක්මිමත්, වර්තමාන දිනයේ පටන් ගැනීමත් සලකනු ලැබේ.

වත්-මානත් පිරිමේදී දිනය ගණන් ගනුයේ, දිනයට අයත් සම්පූර්ණ පැය ගණන ම වන සමාදන්ව වීසීමෙන් නොව, අරුණෝදයේදී සමාදන්ව වීසීමෙනි. දවසේ පැය සුවිස්සෙන් කවර පැයකදී වන සමාදන් වුව ද අරුණෝදය තෙක් එය රැකියහොත් එක් දිනයක් ලැබුණු සැටියට සලකනු ලැබේ. උදයේ වන සමාදන්වූ හික්ෂුව අරුණෝදයට මොහොතකට වුව ද කලින් වන නික්ෂේප කළේ නම්, ඒ හික්ෂුවට දිනය නො ලැබේ. මෙහි දින ගණන් ගැනීම කරනුයේ අරුණෝදයෙනි.

වත්-මානත් සමාදන්ව වෙසෙන කාලයේදී දුර යන හික්ෂුවක් වුවත් දුටහොත්, හික්ෂුවකගේ හඬක් හෝ ඇසුණ හොත්, ඒ හික්ෂුවට ආරෝචනය කළ යුතු ය. නො කළහොත් රත්තිච්ඡේදය වේ. වත්ත හේදයෙන් දුකුළා ඇවතකුදු වේ. රත්තිච්ඡේද වීමය යන්නෙහි තේරුම ඒ දිනය ගණන් ගැනෙන දිනයක් නො වීම ය. ආරෝචනය කරන්නට උත්සාහ කොට නො කළ හැකි වී නම් ඇවැත් නො වේ. රත්තිච්ඡේදය වේ. එබැවින් බොහෝ හික්ෂුන් යන-එන තැන්වල හා දුර යන හික්ෂුන් පෙනෙන තැන්වලද වත් පිරිම අපහසු ය. දුර යනෙහි හික්ෂුන් ඇති බැවින් හා පෙනෙන බැවින් ද දහවල් කාලයේ වන පිරිම ද අපහසු ය.

කොහෙත් ම හික්ෂුන් නැති තැන ද වන නො පිරිය හැකි ය., පිරිවෙස පිරිය හැකි වීමට යටත් පිරිසෙයින් එක් හික්ෂුවකවත් සිටිය යුතු ය. මානත පිරිය හැකි වීමට සතර නමකට නොඅඩු හික්ෂු පිරිසක් සිටිය යුතු ය. එබැවින් තමා වෙසෙන විහාරයෙහි

තවත් හික්ෂුන් නො මැති නම්, හික්ෂුන් ඇති විහාරයකට යා යුතුය. තමා වෙසෙන විහාරයට හෝ හික්ෂුන් පමුණුවා ගත යුතු ය. නිතර රථවාහන ගමන් කරන මහා මාර්ගාසන්නයේ පිහිටි විහාරවල ද වත් පිරිමි අපහසු ය. වාහනවලින් යන-එන හික්ෂුන් දුටු විට, ඔවුනට ආරෝචනය කරන්නට නො ලැබෙන හෙයිනි. වත් පුරන හික්ෂුව තමා වෙසෙන විහාරය එයට සුදුසු තැනක් වේ නම්, එහි ම වන පිරිය යුතු ය. එසේ නො වේ නම්, සුදුසු විහාරයකට ගොස් වන පිරිය යුතු ය. දුර යන හික්ෂුන් දැක ආරෝචනය කර ගත නො හැකි වී නම්, රත්තිවිජේදය වන බැවින් රාත්‍රිකාලයේ වන සමාදන් වී අරුණෙන් පසු නික්ෂේප කළ යුතු ය. දින ගණන පිරෙන තුරු එසේ කළයුතු ය.

වත් පුරන හික්ෂුන්ගේ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රමය.

පිරිවෙස් හා මානක් පුරන හික්ෂුන් විසින් පිළිපැදිය යුතු කරුණු රාශියකි. ඒවායින් සමහරක් කඩවීමෙන් රත්තිවිජේදය හා දුකුළා ඇවැත් වේ. සමහරක් කඩ කිරීමෙන් දුකුළා ඇවැත් පමණක් වේ. ඒවායින් වඩාත් සැලකිය යුත්තේ රත්තිවිජේදය වන කරුණු ය. වත් පිරුයේ ද නො දැන වුවද රත්තිවිජේදය වීමෙන් දින සම්පූර්ණ නො වී අභිභාන කරන ලද්දේ ද ශුචියට නො පැමිණේ. එබැවින් රත්තිවිජේදය නො වීමට විශේෂයෙන් පරෙස්සම් විය යුතු ය.

"තයො බො උපාලි! පාරිවාසිකස්ස හික්ඛුනො රත්තිවිජේද සහවාසො. චිප්පවාසො. අනාරොචනා ඉමෙ බො උපාලි! තයො පාරිවාසිකස්ස හික්ඛුනො රත්තිවිජේද"

යනුවෙන් සහවාසයය, චිප්පවාසයය, අනාරොචනය යි පාරිවාසික හික්ෂුවට රත්තිවිජේදය වන කරුණු තුනක් වූලවග්ගපාළියෙහි වදරා තිබේ. 'සහවාසය' යනු ප්‍රකෘති හික්ෂුවක් සමග හෝ වත්මානක් පුරන හික්ෂුවක් සමග හෝ එක් ගෙයක එක් පියැස්සක් යට ශයනය කිරීම ය. ශයනය කිරීමය යනු නින්ද යාම ම නො වන බව ද සැලකිය යුතුය. නින්ද ගියේ හෝ වේවා නො ගියේ හෝ වේවා නිදන ඉරියව්වෙන් විසීම ම මෙහි අදහස් කරන

ශයනය ය. වාඩි වී කණුවකට හෝ බිත්තියකට හෝ හේක්තු වී සිටීමේදී නින්ද ගියේ ද ශයනය කෙළේ නො වේ. හික්ෂුන් දෙනමක් එක් ගෙයක වෙසෙන කල්හි එක නමක් ශයනය කරද්දී අනෙක් නම අන් ඉරියව්වකින් විසුවහොත් රත්තිවිජේදය නො වේ. දෙදෙනා ම එකවර ශයනය කළහොත් රත්තිවිජේදය වේ. දෙදෙනා ම පිරිවෙස් පුරන්නෝ වෙත් නම්, දෙදෙනාට ම රත්තිවිජේදය වේ. වත් සමාදන්වූ හික්ෂුවක් ශයනය කරන ගෙට ඒ නමගේ දැනුමක් නැතිව අන් හික්ෂුවක් රාත්‍රියේ වැද, ශයනය කෙළේ ද පාරිවාසිකයාට රත්තිවිජේදය වේ. නො දන්නා බැවින් ඇවැත් නො වේ.

'විජපවාසය' යනු හික්ෂුන්ගෙන් වෙන්ව හික්ෂුන් නැති තැනක අරුණ ඉක්මවීමය. 'ආරෝවනය' යනු හික්ෂුවක් දැක හෝ හික්ෂුවකගේ භව අසා හෝ ආරෝවනය නො කිරීම ය. ගහකින් මෙතෙර සිටින පාරිවාසික හික්ෂුවක් විසින් ගහින් එතෙර හික්ෂුවක් දුටු ද ආරෝවනය කර ගත නො හැකි වීනම් රත්තිවිජේදය වේ.

"වත්තාරො ඛො උපාලි! මානත්තවාරිකස්ස හික්ඛුනො රත්තිච්ඡෙද. සභවාසො, විජපවාසො, ආරෝවනා, උානෙ ගණෙ වරණං. ඉමෙ ඛො උපාලි! වත්තාරො මානත්තවාරි කස්ස හික්ඛුනො රත්තිච්ඡෙද"

යනුවෙන් සභවාසයය, විජපවාසයය, ආරෝවනය ය, අඩු පිරිසෙහි මානක පිරිමය යන කරුණු සතර මානත් පුරන හික්ෂුවගේ රත්තිවිජේද කාරණ වශයෙන් වදාරා තිබේ. අඩු පිරිසෙහි මානක පිරිමය යනු සතර නමකට අඩු පිරිසෙහි මානක පිරිම ය.

පාරිවාසිකයා විසින් ද, මානත් පුරන්නා විසින් ද වත්-මානත් සමාදන්ව සිටින කාලය තුලදී තමා උපාධ්‍යාය වී උපසම්පද නො කළ යුතු ය. කර්මවාක්‍යය හෝ නො කිය යුතු ය. ඒවා කළ යුතු ම අවස්ථාවක් පැමිණිය හොත් වත නික්ෂේප කොට කළ යුතුය. නිස නො දිය යුතු ය. තමාගෙන් නිස සමාදන් වී සිටින අන්තේවාසිකයෝ වෙත් නම්, "මම විනය කර්මයක් කරමිය. මාහට වත් නො කළ යුතු ය. ගම් වැදීම් ආදිය සඳහා මගෙන් නො විවාළ යුතු ය" යි ඒ හික්ෂුන්ට කිය යුතු ය. සාමණේරයන්ට ද උපාධ්‍යාය

නො විය යුතු ය. කලින් තමාගෙන් උපාධ්‍යාය ගත් සාමණේරයෝ වෙත් නම්, ඔවුනට ද එසේම කිය යුතු ය. එසේ කී පසුත් ගුරු ගෞරවයෙන් වත් කරත් නම්, පිළිගැනීමෙන් ඇවැත් නො වේ. යම් ආපත්තියකට වත සමාදන් වූයේ නම් ඒ ඇවතට හෝ එවැනි ඇවතකට හෝ නො පැමිණිය යුතු ය.

විහාරයේ ප්‍රධානයකු වශයෙන් ක්‍රියා නො කළ යුතු ය. පොහෝ දිනයන්හි පාමොක් උදෙසීම හෝ පාමොක් උදෙසීමට ආරාධනය හෝ නො කළ යුතු ය. හික්ෂුන්ට වෝදනා නො කළ යුතු ය. තමා මහලු වුව ද ප්‍රකෘති හික්ෂුන්ගේ ඉදිරියෙන් ගමන් නො කළ යුතු ය. ආසනයෙහි නො හිඳිය යුතු ය. දයකයන්ගේ ආරාධනා පිළිගෙන හික්ෂුන් කැඳවා ගෙන නො යා යුතු ය. සඬ්ඝයා සමග යන කල්හි දෙළොස් රියනක් උපවාරය හැර එකලාව යා යුතු ය. දන ශාලාදියෙහි හිඳින කල්හි ද අන්තිම කෙළවරේ අසුන ගත යුතුය. ප්‍රකෘති හික්ෂුන් බීම ඉන්නා කල්හි ආසනයෙහි නො හිඳිය යුතු ය. ප්‍රකෘති හික්ෂුන් නිවාසනයෙහි ඉන්නා කල්හි තමා උච්චාසනයෙහි නො හිඳිය යුතු ය. විහාරයෙහි වාසය පිණිස සියල්ලට ලාමක සෙනසුන ගත යුතු ය. පොහෝ කිරීමට පවාරණය කිරීමට සඬ්ඝයා රැස්වූ කල්හි ද වත ආරෝචනය කළ යුතු ය. ඒ කාලයේදී වත්මානත් පුරන ඇවතකට නැවත නො පැමිණිය යුතු ය. එවැනි අන් ඇවතකට ද නො පැමිණිය යුතු ය. වත සමාදන්ව ඉන්නා අවස්ථාවේදී නැවත ගරුකාපත්තියකට පැමිණිය හොත් මුල පටන් නැවත වත්මානත් පුරන්නට සිදු වේ. ඒ ගැන විස්තර චූලවග්ග පාළියෙන් හා චිත්‍ය අට්ඨකථෙන් දැන ගත යුතු ය.

පිරිවෙස නික්ෂේප නො කොට ම පුරනවා නම් ආරෝචනය කළ හික්ෂුන්ට නැවත ආරෝචනය නො කළාට වරදක් නැත. ආගන්තුකයකු මුණ ගැසුණහොත් ආරෝචනය කළ යුතු ය. දිනපතා නික්ෂේප කරමින් රාත්‍රි කාලයෙහි පමණක් සමාදන් වේ නම්, සමාදන් වන වාරයක් පාසා දිනපතා ම ආරෝචනය කළ යුතු ය. මානත වනාහි නික්ෂේප නො කෙළේ ද, දිනපතා ම සඬ්ඝයාට ආරෝචනය කළ යුතු ය.

වත්-මානත් දීමේදී සැලකිය යුත්තක්.

සමහර අවස්ථාවලදී හික්ෂුන් මඳවීම නිසා කලින් පිරිවෙස්-මානත් ගත් හික්ෂුන් ම ඒවා දීමටත් සහභාගි කරවා ගන්නට සිදු වේ. එබඳු අවස්ථාවලදී පිරිවෙස් හෝ මානත නික්ෂේප කොට මිස, සමාදන්වී සිට ගෙන ම තවත් හික්ෂුවකට පිරිවෙස් හෝ මානත දීමට සහභාගි නො විය යුතු ය. පිරිවෙස්-මානත් සමාදන්ව වෙසෙන හික්ෂුව ද සඨස්සයාට ගණන් ගෙන, දෙන පිරිවෙස් හෝ මානත සිඨියට නො පැමිණේ. එය අකර්මයක් වේ. අභිභාන කර්මය කිරීමේදී ද එය එසේ ම ය.

පාර්වාසික වතුභෝ වෙ හික්ඛවෙ! පර්වාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, වීසො අබ්ගෙය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. මූලාය පටිකස්සනාරග වතුභෝ වෙ හික්ඛවෙ! පර්වාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, වීසො අබ්ගෙය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. මානත්තාරග වතුභෝ වෙ හික්ඛවෙ! පර්වාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, වීසො අබ්ගෙය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. මානත්තවාරිකවතුභෝ වෙ හික්ඛවෙ! පර්වාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, වීසො අබ්ගෙය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං. අබ්ගානාරග වතුභෝ වෙ හික්ඛවෙ! පර්වාසං දදෙය්‍ය, මූලාය පටිකස්සෙය්‍ය, මානත්තං දදෙය්‍ය, වීසො අබ්ගෙය්‍ය, අකම්මං න ච කරණීයං.

මෙය මහාවග්ග පාළියේ වම්පෙය්‍ය බන්ධකයේ එන දේශනයකි.

තිරික පර්වාසය.

බුදුසස්නෙහි පැවිද්ද හා උපසම්පදාව ලැබීමට නග්න තීරිකයෙකු පැමිණියහොත් ඔහු පැවිදි කොට සාර මසක් පිරිවෙස් දිය යුතු ය. ඔහු උපසම්පද කළ යුත්තේ සාරමස පිරිවෙස් පුරා සම්පූර්ණ කළ පසුව ය. අනාගතිරික පුච්ඡකයා විසින් සඨස්සයා වෙත එළඹ, සිටුර ඒකාංස කොට පොරවා හික්ෂුන්ගේ පා වැද, උක්කුටිකව හිඳ, වැද-ගෙන, මෙසේ පිරිවෙස් ඉල්ලිය යුතු ය.

අහං ගත්තෙ! (තීස්සො) අඤ්ඤතිත්ථියපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මචිතයෙ ආකඨබ්බාමී උපසම්පදං. සො'හං ගත්තෙ! සඨස්සං වත්තාරො

මාසෙ පරිවාසං යාවාමි. දුතියමිපි අහං හත්තෙ -පෙ- තතියමිපි අහං හත්තෙ -පෙ- පරිවාසං යාවාමි.

පිරිවෙස දෙන කර්ම වාක්‍යය.

සුඤ්ඤානං මෙ හතෙත! සධෙසා, අයං (නිසසා) අනුදාදනීතීයපුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකාමිති උපසම්පදං. සො සධස්ස වතනාරො මාසෙ පරිවාසං යාවති. යදි සධස්ස පතතකල්ලං, සධෙසා (නිසසා) අනුදාදනීතීයපුබ්බස්ස වතනාරො මාසෙ පරිවාසං දදෙය්‍ය, එසා කදන්ති.

සුඤ්ඤානං මෙ හතෙත! සධෙසා, අයං (නිසසා) අනුදාදනීතීය පුබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ ආකාමිති උපසම්පදං. සො සධස්ස වතනාරො මාසෙ පරිවාසං යාවති. සධෙසා (නිසසා) අනුදාදනීතීය පුබ්බස්ස වතනාරො මාසෙ පරිවාසං දෙති. යසායසමතො ඛමති (නිසසා) අනුදාදනීතීය පුබ්බස්ස වතනාරො මාසෙ පරිවාසස්ස දනං, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති සො භාසෙය්‍ය. දිනො සධෙසන (නිසසා) අනුදාදනීතීය පුබ්බස්ස වතනාරො මාසෙ පරිවාසො. ඛමති සධස්ස, නසමා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

සාරමස පිරිවෙස් පුරා හික්ෂුන් සතුටු කළ පසු අන්‍යකීර්ති පුරීකයා උපසම්පද කළ යුතු ය. විස්තර මහාඛන්ධකයෙන් දත යුතු ය.

කුට්ටස්තු දේශන කර්මය.

කුට්ඨාරක හික්ෂුටි විසින් කුටිය කරන බිම පිරිසිදු කොට සඳිසයා වෙත එළඹ, සිවුර ඒකාංස කොට පෙරවා වැඩිමහලු

හික්ෂුන්ගේ පා වැද, උක්කුටිකව හිඳ, ඇදිලි බැඳ, මෙසේ තුන් වරක් සඨස්සයාගෙන් ඉල්ලුම් කළ යුතු ය.

"අහං ගත්තෙ! සඤ්ඤාචිකාය භූටිං කත්තුකාමො අස්සාමිකං අත්තුද්දෙසං. සො'හං ගත්තෙ! සඨස්සං භූටිවත්ථුමලොකනං යාවාමි."

මෙසේ කුටිකාරක හික්ෂුව විසින් අයැදි කල්හි සඨස්සයා වහන්සේ එහි ගොස්, ගෙබිම බලනු රිසි සේක් නම්, එසේ කිරීම යහපති. නො එසේ නම්, ගෙබිම පරික්ෂා කිරීමට යැවීම සඳහා උපද්‍රව ඇති-නැති බව හා උපචාරය ඇතිනැති බව තේරුම් ගැනීමට සමත් ව්‍යක්ත හික්ෂුන් වහන්සේ සඨස්සයා විසින් සම්මත කොට යැවිය යුත්තාහු ය.

සම්මත කිරීමේ කර්ම වාක්‍යය.

සුඤ්ඤාතු මෙ ගතෙත! සධෙසා, අයං (නිසේසා) භික්ඛු සඤ්ඤාචිකාය භූටිං කත්තුකාමො අස්සාමිකං අත්තුද්දෙසං. සො සඨස්සං භූටිවත්ථුමලොකනං යාවති. යදි සධස්සස්ස පත්තකලලං. සධෙසා (බුද්ධරක්ඛිතඤ්ඤා ධම්මරක්ඛිතඤ්ඤා) භික්ඛු සමමනනති (නිසේසස්ස) භික්ඛුනො භූටිවත්ථුං මලොකෙතුං: එසා ඤ්ඤති.

සුඤ්ඤාතු මෙ ගතෙත! සධෙසා, අයං (නිසේසා) භික්ඛු සඤ්ඤාචිකාය භූටිං කත්තුකාමො අස්සාමිකං අත්තුද්දෙසං. සො සඨස්සං භූටිවත්ථුමලොකනං යාවති. සධෙසා (බුද්ධරක්ඛිතඤ්ඤා ධම්මරක්ඛිතඤ්ඤා) භික්ඛු සමමනනති (නිසේසස්ස) භික්ඛුනො භූටිවත්ථුං මලොකෙතුං. යස්සායසමනො බමති (බුද්ධරක්ඛිතස්ස ධම්මරක්ඛිතස්ස ච) භික්ඛුනං සමමුති (නිසේසස්ස) භික්ඛුනො භූටිවත්ථුං මලොකෙතුං. සො තු ඤ්ඤස්ස. යස්ස නකබමති, සො භාසෙස්ස.

සමමතා සධෙසන (බුද්ධරක්ඛිතො ච ධම්ම-
රක්ඛිතො ච) භික්ඛු (නිස්සංස්ස) භික්ඛුනො කුට්ටස්තු
ඔලොකෙනං, බමති සධස්සං, තස්මා තුණ්හි.
එවමෙනං ධාරයාමි.

සම්මුතිය ලැබූ භික්ෂුන් විසින් කුටිය කරන ඉඩමට ගොස්,
එය උපද්‍රව සහිත තැනක් ද, කුටිය වටා ගොනුන් දෙදෙනකු යෙදූ
කර්ත්තයකට යාමට තරමට ඉඩ ඇති තැනක් ද යන බව විමසා,
උපද්‍රව ඇති තැනක් හෝ උපචාරය නැති තැනක් හෝ වේ නම්,
එහි කුටිය නො කළ යුතු බව කුටිකාරක භික්ෂුවට කිය යුතු ය.
ඉදින් තැන යහපත් වේ නම්, කුටිය තැනීමට යෝග්‍ය වේ නම්, ඒ
බව සම්පයාට දැන්විය යුතු ය. ඉන්පසු කුටිකාරක භික්ෂුව විසින්
සම්පයා වෙත එළඹ, වැඩිමහලු භික්ෂුන්ගේ පා වැද උක්කුටිකව
හිඳ ඇඳිලි බැඳ කුට්ටස්තු දේශනය කිරීමට අයැදිය යුතු ය.

කුට්ටස්තු දේශනය ඉල්ලීමේ වාක්‍යය.

අහං හත්තෙ! සඤ්ඤාචිකාය කුටිං කත්තුකාමො අස්සාමිකං
අත්තුද්දෙසං. සො'හං හත්තෙ! සධස්සං කුට්ටස්තුදෙසනං යාචාමි.
දුතියමිපි -පෙ- තතියමිපි -පෙ- යාචාමි."

කුට්ටස්තු දේශනය කිරීමේ

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හත්තෙ! සධෙසා, අයං (නිස්සංස්ස)
භික්ඛු සඤ්ඤාචිකාය කුටිං කත්තුකාමො අස්සාමිකං
අත්තුද්දෙසං. සො සධස්සං කුට්ටස්තුදෙසනං යාචාමි.
යදි සධස්සං පත්තකල්ලං, සධෙසා (නිස්සංස්ස)
භික්ඛුනො කුට්ටස්තු දෙසෙය්‍ය. එසා ඤාතති.

සුණාතු මෙ හත්තෙ! සධෙසා, අයං (නිස්සංස්ස)
භික්ඛු සඤ්ඤාචිකාය කුටිං කත්තුකාමො අස්සාමිකං
අත්තුද්දෙසං. සො සධස්සං කුට්ටස්තු දෙසනං යාචාමි.

සධෙසා (නිසසසස) හිකඛුනො කුට්ටරුදුං දෙසෙති.
 යසසායසමනො ඛමති (නිසසසස) හිකඛුනො
 කුට්ටරුදු දෙසනා, සො තුණහසා, යසස නකඛමති
 සො භාසෙය්‍ය.

දෙසිතං සධෙසන (නිසසසස) හිකඛුනො
 කුට්ටරුදු, ඛමති සධසසස, නසමා තුණහි, එටමෙනං
 ධාරයාමි.

කුට්ටස්තු දේශනය කරවා ගැනීමේ තේරුම, කුටියක් හෙවත්
 ආවාසයක් තනා ගැනීමට සභිසයාගේ අනුමතිය ලබා ගැනීම ය.
 එසේ නො කොට තමාගේ ප්‍රයෝජනය පිණිස දයකයන්ගෙන් ඉල්ලා
 ගත් දෙයින් කුටියක් තැනූ හික්ෂුවට සභවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

මහල්ලක විහාර වස්තු දේශනය.

දයකයකු ඇතිව මහා ආවාසයක් කරන-කරවන හික්ෂුව
 විසින් ද සභිසයා ලවා වස්තුදේශනය කරවා ගෙන ම එය
 කළ යුතු ය. එසේ නො කොට කුටිය කළ හොත් සභවෙසෙස්
 ඇවැත් වේ.

ඉඩම බැලීමට ඉල්ලීමේ වාක්‍යය.

අහං හන්තෙ! මහල්ලකං විහාරං කත්තුකාමො සස්සාමිකං
 අත්තුද්දෙසං. සො'හං හන්තෙ! සභිසං විහාරවත්ථු ඔලොකනං
 යාවාමි. දුතියමිපි -පෙ- තතියමිපි -පෙ-"

විහාර වස්තු ඔලොකන සම්මුතිය

දෙන කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හන්තෙ! සධෙසා, අයං (නිසොසා)
 හිකඛු මහල්ලකං විහාරං කත්තුකාමො සසාමිකං
 අත්තුද්දෙසං. සො සධසං විහාරවත්ථු ඔලොකනං

යාවති. යදි සධ්‍යයා පත්තකලං. සධ්‍යො
(බුද්ධරක්ඛිතඤ්ච ධම්මරක්ඛිතඤ්ච) භික්ඛු සමම-
නෙතයා (තිස්සසා) භික්ඛුනො විහාරවත්ථුං
ඔලොකෙතුං. එයා ඤහති.

සුණාතු මෙ භනෙන! සධ්‍යො, අයං
(තිස්සො) භික්ඛු මහලලකං විහාරං කත්තුකාමො
සස්සාමිකං අත්තුද්දෙසං. සො සධ්‍යං විහාරවත්ථු
විලොකනං යාවති. සධ්‍යො (බුද්ධරක්ඛිතඤ්ච
ධම්මරක්ඛිතඤ්ච) භික්ඛු සමමනනති (තිස්සසා)
භික්ඛුනො විහාරවත්ථුං. ඔලොකෙතුං
යස්සායසමනො ඛමති (බුද්ධරක්ඛිතසා ච
ධම්මරක්ඛිතසා ච) භික්ඛුනං සමමුති (තිස්සසා)
භික්ඛුනො විහාරවත්ථුං. ඔලොකෙතුං. සො
තුණ්හසා. යසා නකබ්බති. සො භාසෙයා.

සමමනා සධ්‍යෙන (බුද්ධරක්ඛිතො ච ධම්ම-
රක්ඛිතො ච) භික්ඛු (තිස්සසා) භික්ඛුනො විහාර-
වත්ථුං ඔලොකෙතුං. ඛමති සධ්‍යයා. තස්මා තුණ්හි.
එවමෙනං ධාරයාමි.

විහාරවත්ථු දේශනා ඉල්ලීමේ වාක්‍යය.

අහං භත්තෙ! මහල්ලකං විහාරං කත්තුකාමො සස්සාමිකං
අත්තුද්දෙසං. සො'හං භත්තෙ! සධ්‍යං විහාරවත්ථු දෙසනං යාවාමි.
දුතියමිපි -පෙ- තතියමිපි -පෙ-.

විහාරවත්ථු දේශනා කම් වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ භත්තෙ! සධ්‍යො, අයං (තිස්සො)
භික්ඛු මහලලකං විහාරං කත්තුකාමො සස්සාමිකං

අනතුරුදෙසං. සො සධ්‍යං විහාරවත්ථු දෙසනං යාවති.
යදි සධ්‍යස්ස පත්තකලලං. සධෙසා (නිස්සස්ස)
හිකඛුනො විහාරවත්ථුං දෙසෙය්‍ය. එසා ඤාතති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (නිස්සො)
හිකඛු මහලලකං විහාරං කතතුකාමො සස්සාමිකං
අනතුරුදෙසං. සො සධ්‍යං විහාරවත්ථු දෙසනං
යාවති. සධෙසා (නිස්සස්ස) හිකඛුනො විහාරවත්ථුං
දෙසෙති. යස්සායසමනො ඛමති (නිස්සස්ස) හිකඛුනො
විහාරවත්ථු දෙසනා, සො තුණහස්ස. යස්ස නකඛමති
සො භාසෙය්‍ය.

දෙසිතං සධෙසන (නිස්සස්ස) හිකඛුනො විහාර-
වත්ථු. ඛමති සධ්‍යස්ස තස්මා තුණහි. එවමෙනං
ධාරයාමි.

සමනුභාෂණ කර්මය.

යම්කිසි හික්ෂුවක් සධ්‍යයා හේද කිරීමට තැත් කෙරේ නම්,
හේදයට හේතු වන කරුණක් ඉදිරිපත් කර ගෙන ක්‍රියා කෙරේ නම්,
සධ්‍යහේදයට තැත් කරන ඒ හික්ෂුව හමුවන හික්ෂුන් විසින්
"ඇවැත්ති! සමගි සධ්‍යයා හේද කිරීමට උත්සාහ නො කරව, යි
ඒ හික්ෂුවට අවවාද කළ යුතු ය. දෙවනුවත් තුන්වෙනුවත් අවවාද
කළ යුතු ය. එබඳු හික්ෂුවක් ගැන ආරංචිය ඇසූ හික්ෂුන් විසින්
ද සධ්‍යහේදයට තැත් කරන හික්ෂුව සොයා ගොස් අවවාද කළ
යුතුය. අවවාදය අසාද එය නො හරනා හික්ෂුවට, දුකුළා ඇවැත්
වේ. සධ්‍යහේදයට. තැත් කරන හික්ෂුව ගැන අසා, අවවාද නො
කරන්නා වූ හික්ෂුන්ට ද දුකුළා ඇවැත් වේ. සධ්‍යහේදයට තැත්
කරන හික්ෂුව අවවාදය අසාත් එය අත් නො හරිනම්, අන්‍ය
හික්ෂුන් විසින් ඒ හික්ෂුව බලහත්කාරයෙන් වුව ද සහ මැදට
ගෙන සමනුභාෂණ කර්මය කළ යුතු ය.

කම් වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හනෙත! සධෙසා, අයං (නියොසා) භික්ඛු සමගගස්ස සධස්ස හෙදය පරකකමති. සො තං වරුච්ඡං න පටිනිස්සජ්ජති. යදි සධස්ස පතතකලලං. සධෙසා (නියං) භික්ඛුං සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වරුච්ඡස්ස පටිනිස්සගගාය. එසා ඤනති.

සුණාතු මෙ හනෙත! සධෙසා, අයං (නියොසා) භික්ඛු සමගගස්ස සධස්ස හෙදය පරකකමති. සො තං වරුච්ඡං න පටිනිස්සජ්ජති. සධෙසා (නියං) භික්ඛුං සමනුභාසති තස්ස වරුච්ඡස්ස පටිනිස්සගගාය. යස්සායසමතො ඛමති (නියස්ස) භික්ඛුතො සමනුභාසනා තස්ස වරුච්ඡස්ස පටිනිස්සගගාය. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමිපි එතමථං වදමි. සුණාතු මෙ -පෙ- සො භාසෙය්‍ය.

තතියමිපි එතමථං වදමි. සුණාතු මෙ හනෙත! සධෙසා, අයං (නියොසා) භික්ඛු සමගගස්ස සධස්ස හෙදය පරකකමති. සො තං වරුච්ඡං න පටිනිස්සජ්ජති. සධෙසා (නියං) භික්ඛුං සමනුභාසති තස්ස වරුච්ඡස්ස පටිනිස්සගගාය. යස්සායසමතො ඛමති (නියස්ස) භික්ඛුතො සමනුභාසනා තස්ස වරුච්ඡස්ස පටිනිස්සගගාය. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමනුභවයො සධෙසන (නියො) භික්ඛු තස්ස වහුස්ස පටිනිස්සගගාය. බමනි සධෙසස්ස, තස්මා තුණහි. එවමෙනං ධාරයාමි.

මේ සමනුභාෂණ කර්මය කිරීමේදී සධිසහේදයට තැත් කරන භික්ෂුවට අදහස නො හළහොත් ඤාතිය අවසානයේදී දුකුළා ඇවැත් වේ. ප්‍රථම අනුශ්‍රාවණය අවසානයේදී ථූලසි ඇවැත් වේ. දෙවන අනුශ්‍රාවණය අවසානයෙහි ද ථූලසි ඇවැත් වේ. කර්මවාක්‍යාවසානයෙහි සහවෙසෙස් ඇවැත් වේ.

සධිසහේදකයන්ට පක්ෂවත භික්ෂුන්ට කරන සමනුභාෂණ කර්මය.

සධිසහේදයට තැත් කරන භික්ෂුවට පක්ෂවත භික්ෂුන්ට ද, අන්‍ය භික්ෂුන් විසින් එසේ නො කරන ලෙස අවවාද කළ යුතු ය. දෙවනුවත්-තුන්වෙනුවත් අවවාද කළ යුතුය, නො පිළිගතහොත් දුකුළා ඇවැත් වේ. දැන ගෙන අවවාද නො කරන භික්ෂුවට ද දුකුළා ඇවැත් වේ. අවවාදය නො පිළිගතහොත් බලයෙන් ම වුව ද ඒ භික්ෂුන් සහ මැදට පමුණුවා අවවාද කළ යුතු ය. නො පිළිගතහොත් සමනුභාෂණ කර්මය කළ යුතු ය.

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, (බුද්ධරකඛිතො ච ධම්මරකඛිතො ච) භික්ඛු (නියස්ස) භික්ඛුනො සධිසහේදය පරකකමන්තස්ස අනුවත්තකා වගග-වාදකා තෙ තං වහුථං න පටිනිස්සජ්ජන්ති. යදි සධිසස්ස පත්තකලලං, සධෙසා (බුද්ධරකඛිතකද්ධ ධම්මරකඛිතකද්ධ) භික්ඛු සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වහුස්ස පටිනිස්සගගාය. එසා කදන්ති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, (බුද්ධරකඛිතො ච ධම්මරකඛිතො ච) භික්ඛු (නියස්ස) භික්ඛුනො

සධ්‍යාදය පරකකමනායා අනුචිතතා වග-
වාදකා. තෙ තං වජ්‍රං න පටිතිස්සජ්ජනති.
සධෙසා (බුද්ධරකඛිතතදව ධම්මරකඛිතතදව) භික්ඛු
සමනුභාසති තස්ස වජ්‍රස්ස පටිතිස්සගගාය.
යස්සායසමතො ඛමති (බුද්ධරකඛිතස්ස ච ධම්ම-
රකඛිතස්ස ච) භික්ඛුනං සමනුභාසනා තස්ස
වජ්‍රස්ස පටිතිස්සගගාය. සො තුණ්හස්ස. යස්ස
තකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමිපි එතමත්ථං වදමි. සුණාතු මෙ -පෙ-
සො භාසෙය්‍ය. තතියමිපි එතමත්ථං වදමි. සුණාතු
මෙ -පෙ- සො භාසෙය්‍ය.

සමනුභාදෙයා සධෙසන (බුද්ධරකඛිතො ච
ධම්මරකඛිතො ච) භික්ඛු තස්ස වජ්‍රස්ස පටි-
තිස්සගගාය. ඛමති සධ්‍යස්ස, තස්මා තුණ්හි.
එවමෙනං ධාරයාමි.

දුර්වච භික්ඛුන්ච කරන
සමනුභාෂණ කර්මය.

"ඇවැත්ති; මේය කළ යුතු ය, මේය නො කළ යුතුය, ඔබ
වහන්සේ මෙනම් ඇවතට පැමිණියාහුය" යනාදීන් හික්ෂුන් විසින්
බුදුන් වහන්සේ විසින් පනවා වදළ සික පද අනුව හික්ෂුවකට
අවවාද කරන කල්හි, යම් හික්ෂුවක් එයට ඉඩ නො දේ නම්,
"ඇවැත්ති! මාගේ හොඳ නරකින් ඔබ වහන්සේලාට කාරියක් නැත,
ඔබවහන්සේලා ඔබ වහන්සේලාට ඇති වැඩක් බලා ගන්නහුය. මම
ද ඔබ වහන්සේලාට හොඳක් නරකක් නො කියමි. ඔබ වහන්සේලා
ද මට කිසිවක් නො කියන්නහුය, යි කියා නම්, හික්ෂුන් විසින් ඒ
හික්ෂුවට එසේ නො කරන ලෙස අවවාද කළ යුතු ය. දෙවනුව

ද, තුන්වනුව ද එසේම අවවාද කළ යුතු ය. නො පිළිගනින-
හොත් ඒ හික්ෂුට් දුකුළා ඇවැත් වේ.

දැනගෙන අවවාද නො කළ හොත් ඒ හික්ෂුට් ද දුකුළා
ඇවැත් වේ. ඉදින් ඒ හික්ෂුට් අවවාදය නො පිළිගත්තේ නම්,
සහමැදට පමුණුවා ද අවවාද කළ යුතුය. දෙවනුවත් තුන්වනුවත්
අවවාද කළ යුතුය. නො පිළිගතහොත් සමනුභාෂණ කර්මය
කළ යුතු ය.

කර්ම වාක්‍යය මෙසේය:-

සුණාතු මෙ භනෙන! අයං (තිසෙසා) භික්ඛු
භික්ඛුහි සහධමිකං චුච්චමානො අත්තානං අවචනීයං
කරොති. සො තං වත්ථං න පටිනිස්සජ්ජති. යදි
සධ්‍යස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා (තිස්සං) භික්ඛුං
සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස පටිනිස්සගගාය. එසා ඤත්ති.

සුණාතු මෙ භනෙන! සංඝෙසා. අයං
(තිසෙසා) භික්ඛු භික්ඛුහි සහධමිකං
චුච්චමානො අත්තානං අවචනීයං කරොති. සො
තං වත්ථං න පටිනිස්සජ්ජති. සංඝෙසා (තිස්සං)
භික්ඛුං සමනුභාසති තස්ස පටිනිස්සගගාය.
යස්සායසමනො ඛමති (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො
සමනුභාසනා තස්ස වත්ථස්ස පටිනිස්සගගාය. සො
තුණහස්ස - යස්ස නකඛමති. සො භාසෙය්‍ය.
දුතියමිපි එතමස්සං වදමි. -පෙ- තතියමිපි එතමස්සං
වදමි -පෙ-

සමනුභාසෙය්‍ය සධෙසන (තිස්සො) භික්ඛු තස්ස
වත්ථස්ස පටිනිස්සගගාය. ඛමති සධ්‍යස්ස, තස්මා
තුණති. එවමෙනං ධාරයාමි.

මේ කර්මවාක්‍යයාගේ අවසානයෙහි දුර්වල භික්ෂුවට සහ-
වෙසෙස් ඇවැත් වේ.

පබ්බාජනීය කර්මය.

"පබ්බාජනීය" කර්මය යනු වාසය කරන විහාරයෙන් හා
ගමෙන් බැහැර කිරීම ය. එය කළ යුත්තේ කුල දූෂණය කරන
භික්ෂුන්ට ය. ඒ කර්මය පළමුවරට කර තිබෙන්නේ කීටාගිරියෙහි
විසූ අස්සජී පුනබ්බසුක යන භික්ෂුන්ට ය 'අස්සජී පුනබ්බසුක' යන
දෙදෙනා ඡට් වර්ගික භික්ෂුන්ට අයත් දෙනමකි. එය කරන කල්හි
කුලදූෂණය කරන භික්ෂුව සහ මැදට පමුණුවා, චෝදනා කොට,
වරද සිහි කරවා ඇවත දක්වා කළ යුතු ය.

පබ්බාජනීය කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ භනෙන! සධෙසා, ඉමෙ (අස්සජී
පුනබ්බසුකා) භික්ඛු කුලදුසකා පාපසමාචාරා.
ඉමෙසං පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති වෙව
සුය්‍යන්ති ව. කුලාති ව ඉමෙහි දුට්ඨාති දිස්සන්ති වෙව
සුය්‍යන්ති ව. යදි සධෙසා පනතකලලං, සධෙසා
(අස්සජී පුනබ්බසුකානං) භික්ඛුනං (කීටාගිරියමා)
පබ්බාජනීය කමමං කරෙය්‍ය. න (අස්සජී පුනබ්බ-
සුකෙහි) (කීටාගිරියමී) ව්‍යථබ්බන්ති. එසා ඤන්ති.

සුණාතු මෙ භනෙන! සධෙසා, ඉමෙ (අස්සජී
පුනබ්බසුකා) භික්ඛු කුලදුසකා පාපසමාචාරා.
ඉමෙසං පාපකා සමාචාරා දිස්සන්ති වෙව සුය්‍යන්ති
ව. කුලාති ව ඉමෙහි දුට්ඨාති දිස්සන්ති වෙව
සුය්‍යන්ති ව. සධෙසා (අස්සජී පුනබ්බසුකානං)
භික්ඛුනං (කීටාගිරියමා) පබ්බාජනීය කමමං කරොති
න (අස්සජී පුනබ්බසුකෙහි) භික්ඛුහි. (කීටාගිරියමී)

ව්‍යවච්ඡන්ති. යස්සායස්මතො ඛමති (අස්සථ් පුනඛබසුකානං) භික්ඛුනං (කීටාගිරිස්මා) පබ්බා-
ජනියකම්මස්සකරණං. න (අස්සථ් පුනඛබ සුකෙහි) භික්ඛුහි (කීටාගිරිස්මී) ව්‍යවච්ඡන්ති. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙස්ස. දුතියමපි එතම්‍යථං වදමී, -පෙ- තතියමපි එතම්‍යථං වදමී. -පෙ-

කතං සධෙසන (අස්සථ් පුනඛබසුකානං) භික්ඛුනං (කීටාගිරිස්මා) පබ්බාජනිය කමමං. න (අස්සථ් පුනඛබසුකෙහි) භික්ඛු (කීටාගිරිස්මී) ව්‍යවච්ඡන්ති. ඛමති සධස්ස තස්මා තුණ්හි එවමෙනං ධාරයාමී.

පබ්බාජනිය කර්මය කරන ලද භික්ෂුව විසින් පිරිය යුතු වත් අවලොසෙකි. සධිසයාට කීකරුව ඒ වත් අවලොස පුරා හික්මී පබ්බාජනිය කර්මය අවලංගු කරන ලෙස සධිසයාගෙන් ඉල්ලා සිටි කල්හි සධිසයා විසින් එය අවලංගු කරනු ලැබේ. අස්සථ් පුනඛබසුකයෝ පබ්බාජනිය කර්මයෙන් නො හික්මී එය කළා වූ භික්ෂුන්ට ගර්හා කරන්නට පටන් ගත්හ.

කුලදුෂණය කිරීමෙන් පබ්බාජනිය කර්මය කරන ලද යම් කිසි භික්ෂුවක් විහාරයෙන් බැහැර නො වී "මේ භික්ෂුහු ඡන්දදියෙන් අගතියට යන්නෝ ය. මෙබඳු ඇවූත් නිසා ඇතැමෙකුට පබ්බාජනිය කර්මය කරන්නාහ. ඇතැමෙකුට නො කරන්නාහ" යි කර්මය කළ භික්ෂුන්ට ගර්හා කෙරේ නම්, දක්නා වූ-අසන්නා වූ අන්‍ය භික්ෂුන් විසින් ඒ භික්ෂුවට විහාරයෙන් බැහැර වන ලෙසත්, සධිසයාට ගර්හා නො කරන ලෙසත් තුන්වර දක්වා අවවාද කළ යුතුය. නොපිළිගනී නම්, සහ මැදට ගෙන ඒ භික්ෂුවට අවවාද කළ යුතුය. සහ මැදදී ද නො පිළිගනී නම්, ඒ භික්ෂුවට සමනුභාෂණ කර්මය කළ යුතුය.

සමානුභාෂණ කර්ම වාක්‍යය.

සුභාතූ මෙ භනෙන! සඛෙසා, අයං (තියෙසා) භික්ඛු සඛෙසන පබ්බාජනීය කම්මකතො, භික්ඛු ඡන්දගාමීනා දෙසගාමීනා මොහගාමීනා භයගාමීනා පාපෙති. සො තං වත්ථං න පටිනිස්සජ්ජති. යදි සධ්‍යස්ස පතතකලලං, සඛෙසා (තියං) භික්ඛුං සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වත්ථස්ස පටිනිස්සගගාය. එසා ඤාතී.

සුභාතූ මෙ භනෙන! සඛෙසා, අයං (තියෙසා) භික්ඛු සඛෙසන පබ්බාජනීය කම්මකතො. භික්ඛු ඡන්දගාමීනා දෙසගාමීනා මොහගාමීනා භයගාමීනා පාපෙති. සො වත්ථං න පටිනිස්සජ්ජති. සඛෙසා (තියං) භික්ඛුං සමනුභාසති තස්ස පටිනිස්සගගාය. යස්සායසමතො ඛමති (තියස්ස) භික්ඛුනො සමනුභාසනා තස්ස වත්ථස්ස පටිනිස්සගගාය. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය. දුතියම්පි එතමඤ්ථං වදම් - පෙ - තතියම්පි එතමඤ්ථං වදම් -පෙ-.

සමනුභාටෙයා සඛෙසන (තියෙසා) භික්ඛු තස්ස වත්ථස්ස පටිනිස්සගගාය. ඛමති සධ්‍යස්ස තස්මා තුණ්හී. එවමෙනං ධාරයාමී.

මේ කර්මවාක්‍යය කියා අවසාන කරනු සමග ම පබ්බාජනීය කර්මය කළ හික්ෂුන්හට ගර්හා කරන හික්ෂුහු සහවෙසෙස් අවතට පැමිණෙති.

පබ්බාජනීය කර්මය සංසිද්ධිම.

පබ්බාජනීය කර්මය කරන ලද හික්ෂුච යම් විහාරයක වෙසෙමින් යම් ගමක කුලදූෂණය කෙළේ නම්, ඒ විහාරයෙහි වෙසෙමින් කුලදූෂණය කළ ගමෙහි පිඩු පිණිස නො හැසිරිය යුතුය. ඒ විහාරයෙහි වෙසෙමින් අන් ගමක පිඩු පිණිස නොහැසිරිය යුතු ය. අනික් විහාරයක වෙසෙමින් හෝ ඒ ගමෙහි පිඩු පිණිස නො හැසිරිය යුතුය. පබ්බාජනීය කර්මය කරන ලද හික්ෂුචට නියමිත අටොළොස් වත පිරිය යුතුය. වත් පිරීම පිළිබඳ කාල නියමයක් නැත. පස්දිනක් වුවද ප්‍රමාණය. වත් පුරා පබ්බාජනීය කර්මය සන්සිද්ධවන ලෙස ඒ හික්ෂුච විසින් සඬ්ඝයා වෙත එළඹ, සිවුර ඒකාංස කොට පෙරවා මහලු හික්ෂුන්ගේ පා වැද උක්කුටිකව හිඳ ඇඳිලි බැඳ යාඥා කළ යුතුය.

සන්සිද්ධිම ඉල්ලීමේ වාක්‍යය.

අහං හත්තෙ! සධ්දෙත පබ්බාජනීය කම්මකතො. සම්මා චත්තාමි. ලොමං පාතෙමි. තෙතථාරං චත්තාමි. පබ්බාජනීය කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවාමි. දුතියම්පි -පෙ- යාවාමි. තතියම්පි -පෙ- යාවාමි.

කර්මය සන්සිද්ධිමේ කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (තියොසා) භික්ඛු සධෙසන පබ්බාජනීය කම්මකතො. සම්මාචත්තති. ලොමං පාතෙති. තෙතථාරං චත්තති. පබ්බාජනීය කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති. යදි සධස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා (තියස්ස) භික්ඛුනො පබ්බාජනීය කම්මං පටිප්පස්සමෙහය්‍ය. එසා ඤාතති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (තියොසා) භික්ඛු පබ්බාජනීය කම්මකතො. සම්මා චත්තති. ලොමං පාතෙති. තෙතථාරං චත්තති. පබ්බාජනීය

කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති. සධෙසා (නිස්සස්ස) භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං පටිප්පස්සමෙහති. යස්සායසමනො ඛමති (නිස්සස්ස) භික්ඛුනො පබ්බාජනීය කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය. දුතියමිපි එතමඤ්ථං වදමි. -පෙ- තතියමිපි එතමඤ්ථං වදමි.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (නිස්සො) භික්ඛු සධෙසන පබ්බාජනීය කම්මකතො. සමා චතතති. ලොමං පාතෙති. තෙථාරං චතතති. පබ්බාජනීය කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති. සධෙසා (නිස්සස්ස) භික්ඛුනො පබ්බාජනීය කම්මං පටිප්පස්සමෙහති. යස්සායසමනො ඛමති. (නිස්සස්ස) භික්ඛුනො පබ්බාජනීය කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

පටිප්පස්සද්ධිං සධෙසන (නිස්සස්ස) භික්ඛුනො පබ්බාජනීයකම්මං. ඛමති සධස්ස, තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

පබ්බාජනීය කර්මය සන්සිද්ධිමෙන් පසු ඒ හික්ෂුට්ථ ඒ විහාරයේ වාසය කිරීමට ලැබේ. එහෙත් ඒ හික්ෂුට්ථ විසින් දූෂණය කළ කුලවලින් සිවුපසය නො පිළිගත යුතු ය. ඒ හික්ෂුට්ථ පසු කාලයේදී රහත් වුවද රහත් වීමෙන් පසු ද කුලවලින් ප්‍රත්‍යය නො පිළිගත යුතු ය. දිවි හිමියෙන් ඒ හික්ෂුට්ථ ඒ කුලවලින් ගන්නා ප්‍රත්‍යය ඇකුප ය. ඒ කුලවල මිනිසුන් "නුඹ වහන්සේ අප දෙන ප්‍රත්‍යය නො පිළි ගත්තේ කුමක් හෙයින් දැ"යි අසා, "පෙර මා විසින් කුල දූෂණය කර ඇති නිසා ය"යි කී කල්හි, ඒ මනුෂ්‍යයෝ 'අපි නුඹ වහන්සේට ඒ නිසා නො දෙමුය, දැන් නුඹ වහන්සේ ගේ

සිල්වත් බව සලකා ම දෙන්නෙමුයි'යි කියන්නාහු නම්, ඉන් පසු ඔවුන්ගේ ප්‍රත්‍යය පිළිගැනීමෙන් ඇවෑම නො වේ.

අත්‍යවාදකාරෝපන කර්මය.

අත්‍යවාදකාරෝපන කර්මය නො මනා ක්‍රියා කොට ඇවෑම වලට පැමිණ ඒවා ගැන සධිස. මධ්‍යයේදී විමසන කල්හි, අනිකක් කියා වරද වසා ගන්නට තැන් කරන් හික්මුන් සඳහා නියමිත කර්මයෙකි.

කර්මවාක්‍යය මෙසේය:-

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (ජනෙනා) භික්ඛු සධස්මජේඛධ ආපනතිසා අනුයුක්ඡ්ඤාමානො අඤ්ඤාදනඤ්ඤාදං පටිවරති. යදි සධස්සා පත්තකල්ලං, සධෙසා (ජනනස්ස) භික්ඛුනො අඤ්ඤාදවාදකං රොපෙය්‍ය. එසා කදන්ති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (ජනෙනා) භික්ඛු සධස්මජේඛධ ආපනතිසා අනුයුක්ඡ්ඤාමානො අඤ්ඤාදනඤ්ඤාදං පටිවරති. සධෙසා (ජනනස්ස) භික්ඛුනො අඤ්ඤාදවාදකං රොපෙති. යස්සායස්මතො ඛමති (ජනනස්ස) භික්ඛුනො අඤ්ඤාදවාදකස්ස රොපනා. යො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, යො භාසෙය්‍ය.

රොපිතං සධෙසන (ජනනස්ස) භික්ඛුනො අඤ්ඤාදවාදකං. ඛමති සධස්සා, නස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

මේ කර්මය කරන්නට පෙර සහ මැද විචාරන කල අනිකක් කීමෙන් දුකුළා ඇවෑම වේ. අඤ්ඤාදකාරෝපනයෙන් පසු අනිකක් කීමෙන් පවිති ඇවෑම වේ.

විභේදකාරෝපන කථා.

විභේදකාරෝපන කථා, වරද කොට සහ මැද විචාරන කල්හි තුෂ්ණිමිභූතව හිද, සඨසයා වෙහෙසන හික්ෂුන්ට කරන කර්මයෙකි.

කර්ම වාක්‍යය මෙසේය:-

සුභාතා මෙ භතෙන! සධෙසා, අයං (ජනෙනා) හික්ෂු සධස්මජේඛධ ආපතනියා අනුයුක්ඛියමානො තුෂ්ණිභූතො සධස්සං. විභෙසෙති. යදි සධස්සං පතනකල්ලං, සධෙසා (ජනනස්ස) හික්ෂුතො විභෙසකං රොපෙය්‍ය. එසා කදන්ති.

සුභාතා මෙ භතෙන! සධෙසා, අයං (ජනෙනා) හික්ෂු සධස්මජේඛධ ආපතනියා අනුයුක්ඛියමානො තුෂ්ණිභූතො සධස්සං. විභෙසෙති. සධෙසා (ජනනස්ස) හික්ෂුතො විභෙසකං රොපෙති. යස්සායස්මතො ඛමති. (ජනනස්ස) හික්ෂුතො විභෙසකස්ස රොපනා, යො තුෂ්ණස්ස. යස්ස නකඛමති යො භාසෙය්‍ය.

රොපිතං සධෙසන (ජනනස්ස) හික්ෂුතො විභෙසකං. ඛමති සධස්සං, නස්මා තුෂ්ණි. එවමෙනං ධාරයාමි.

මේ කර්මය කිරීමෙන් පසු සහ මැද ඇවිත් විචාරන කල්හි කථා නො කොට සඨසයා වෙහෙසන හික්ෂුවට පවිති ඇවුත් වේ.

පාපදාෂටි ගෙන සිටින හික්ෂුන්ට කරන සමනුභාෂණ කර්මය.

බුද්ධ කාලයේ අරිෂ්ඨ නැමැති හික්ෂුවක් "පස්කම් සැප විදින්නා වූ මේ ගිහියෝ සෝවාන් වෙති, සක්කායාමි වෙති. අනාගාමි වෙති.

හික්ෂුහු ද මනාප රූප දර්ශනය කෙරෙමින්, ශබ්දයන් අසමින්, ගන්ධයන් ආක්‍රාණය කරමින්, රසයන් ආස්වාදනය කරමින්, මාද්‍ර වස්ත්‍රාදියේ පහස විඳිමින් රහත් වෙති. එසේ තිබියදී සත්‍රි ස්පර්ශය වූ එක් දෙයක් පමණක් අන්තරායික වන්නට කරුණක් නැතය" යන දෘෂ්ටිය ගත්තේ ය. ඒ කාරණය නිමිත්ත කොට එබඳු දෘෂ්ටි ගෙන එය නො හැර තදින් අල්ලා ගෙන ඉන්නා හික්ෂුන්ට සමනුභාෂණ කරමයක් බුදුන් වහන්සේ නියම කළ සේක.

එය කරන්නේ මෙසේ ය. එබඳු පාප දෘෂ්ටියක් ගෙන සිටින්නා වූ හික්ෂුවට දක්නා වූ ද ඇසුවා වූ ද හික්ෂුන් විසින් ඒ දෘෂ්ටිය අත හරිනු පිණිස තුන්වර දක්වා අවවාද කළ යුතු ය. අවවාදය පිළිගෙන දෘෂ්ටිය නො හළේ නම්, දුකුළා ඇවැත් වේ. දැක ද අසා ද අවවාද නො කරන්නා වූ හික්ෂුන්ට ද දුකුළා ඇවැත් වේ. අවවාදය පිළිගෙන දෘෂ්ටිය නො හරිනහොත් ඒ හික්ෂුව සහ මැදට පමුණුවා ද, තුන්වර දක්වා අවවාද කළ යුතු ය. නො පිළිගතහොත් දුකුළා ඇවැත් නැවත ද වේ. එසේ ද නො පිළිගනී නම්, ඒ හික්ෂුවට සමනුභාෂණ කම්ය කළ යුතු ය.

කම් වාක්‍යය

සුණාතු මෙ හතෙන! සඬෙසා, (නිසසසස) හිකඛුනො එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං, තථා.හං හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙ මෙ අනතරායිකා ධම්මා චුන්නා හගවතා, තෙ පටිසෙවනො නාලං අනතරායායාති. සො තං දිට්ඨිං ත පටිතිස්සජ්ජති. යදි සධ්‍යසස පතතකල්ලං සඬෙසා (නිසසං) හිකඛුං සමනුභාසෙය්‍ය තස්සා දිට්ඨියා පටිතිස්සගගාය. එසා ඤාතති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සඬෙසා, (නිසසසස) හිකඛුනො එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං, "තථා.හං හගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා

යෙ මෙ අන්තරායිකා ධම්මා චූත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති." සො තං දිට්ඨිං ත පටිතිස්සජ්ජති. සධෙසා (තිස්සං) භික්ඛුං සමනුභාසති තස්සා දිට්ඨියා පටිතිස්සගගාය. යස්සායසමතො ඛමති (තිස්සස්ස) භික්ඛුතො සමනුභාසනා තස්සා දිට්ඨියා පටිතිස්සගගාය. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමිපි එතමත්ථං වදමි. -පෙ- තතියමිපි එතමත්ථං වදමි.

සුණාතු මෙ භතෙන! සධෙසා, (තිස්සස්ස) භික්ඛුතො එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං, තථාහං භගවතො ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙ මෙ අන්තරායිකා ධම්මා චූත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායාති. සො තං දිට්ඨිං ත පටිතිස්සජ්ජති. සධෙසා (තිස්සං) භික්ඛුං සමනුභාසති තස්සා දිට්ඨියා පටිතිස්සගගාය. යස්සායසමතො ඛමති (තිස්සස්ස) භික්ඛුතො සමනුභාසනා තස්සා දිට්ඨියා පටිතිස්සගගාය. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමනුභට්ඨො සධෙසන (තිස්සො) භික්ඛු තස්සා දිට්ඨියා පටිතිස්සගගාය. ඛමති සධෙසස්ස තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි

මේ කථිය අවසන් වනු සමග ම දෘෂ්ඨිය ගෙන සිටින භික්ෂුවට පවිති ඇවෑත් වේ.

මීසදිවු ගත් සාමණේරයන්ට කරන නිස්සාරණ කමය

සාමණේරයෙක් බුදුන්ගේ හෝ දහමිහි හෝ සතුන්ගේ හෝ අතුණ කියා නම්, අකප්පියය කෑප යයි කියා නම්, මීසදිවු ගත්තේ නම්, ඔහුට තුන්වර දක්වා ඒ වරද හරනා පිණිස අවවාද කළ යුතු ය. ඉදින් සාමණේරයා ඒ ලබ්ධිය නො හරින්නේ නම් සඬ්ඝයා රැස් කොට සහ මැදදී ඒ ලබ්ධිය හැර දමන ලෙස කිය යුතු ය. ඉදින් සාමණේරයා ලබ්ධිය හළේ නම් යහපති. නො හරණේ නම්, ඔහුට නිස්සාරණ කර්මය කළ යුතු ය, එය වතුර්විධ කමයන් අතුරෙන් අපලෝකන කමයෙකි. එය කරන කල්හි ව්‍යක්ත භික්ෂුවක් විසින් මතු දැක්වෙන වාක්‍යයෙන් සාමණේරයා බැහැර කරන බව දැන්විය යුතු ය.

කර්ම වාක්‍යය.

සධං භනෙන! පුට්ඨාමි, අයං (කණ්ඨකො) සාමණේරො බුද්ධස්ස ධම්මස්ස සධ්‍යස්ස අවණණවාදී මිට්ඨාදිට්ඨිකො, යං අනෙකද සාමණේරා ලභන්ති භික්ඛුහි සද්ධිං ද්වීරත්තතිරත්තං සහසෙය්‍ය, තස්සා අලාභාය නිස්සාරණා රූට්ඨති සධ්‍යස්ස.

දුතියමිපි සධං භනෙන පුට්ඨාමි. -පෙ- නිස්සාරණා රූට්ඨති සධ්‍යස්ස.

තතියමිපි සධං භනෙන පුට්ඨාමි. -පෙ- නිස්සාරණා රූට්ඨති සධ්‍යස්ස.

මෙසේ සඬ්ඝයාට දන්වා "නො භික්ෂුණු සාමණේරය! යව විනාශ වෙව" යි සාමණේරයාට කිය යුතු ය. මෙසේ නිස්සාරණය කළ සාමණේරයා සියලුම භික්ෂූන් විසින් වරජනය කළ යුතු ය. එසේ බැහැර කළ සාමණේරයාට සංග්‍රහ කරන්නා වූ ද, ඒ සාමණේරයාගේ උපස්ථානය පිළිගන්නා වූ ද, ඔහු හා ධර්මාමිෂ්

සම්භෝගය කරන්නා වූ ද, එක් ආවාසයක සයනය කරන්නා වූ ද හික්ෂුට්ට පවිති ඇවූත් වේ.

ඕසාරණය.

නිස්සාරණය කරනු ලැබූ සාමණේරයා හික් මී දුර්ලබ්ධි හැර සඩ්ධියාගෙන් ක්ෂමාව ඇයද සිටිය හොත්, ඔහු නිස්සාරණ කර්මය ඉවත් කරන ලෙස තුන්වරක් යාඥා කරවා අපලෝකන කර්මයෙන් ම නිස්සාරණය කළ යුතු ය.

කර්ම වාක්‍යය.

සධ්‍යං හතෙන! ආපුට්ඨාමි. අයං (කණ්ඨකො) සාමණේරො බුද්ධස්ස ධම්මස්ස සධ්‍යස්ස අවණණවාදි මිට්ඨාදිට්ඨිකො, යං අකෙද්දෙ සාමණේරො ලභනති දවීරනන තිරනනං හික්ඛුහි සද්ධිං සහසෙය්‍යං, තස්සා අලාභාය නිස්සාරිතො. සොයං ඉද්ධි ඔරතො වීරතො ලජ්ජධම්මං ඔකකතො, හිරොනනප්පෙ පතිට්ඨිතො, කතදණ්ඩ කමමො, අවටයං දෙසෙති. ඉමස්ස සාමණේරස්ස යථා පුරෙ කායසමෙහාග සාමග්ගිදනං. රුට්ඨි සධ්‍යස්ස.

දුතියමිපි -පෙ- තතියමිපි -පෙ-

බ්‍රහ්ම දණ්ඩය.

සබ්‍රහ්මචාරීන්ගේ අවවාදනශාසනා නො පිළිගනිමින් හික්ෂුන්ට ආක්‍රෝශ කරමින් හැසුරුණු ජනන නම් වූ හික්ෂුට්ට තථාගතයන් වහන්සේ බ්‍රහ්ම දණ්ඩය නියම කළ සේක. "යො අකද්දෙදාපි හික්ඛු මුඛරො හොති හික්ඛුං දුරුත්තවටතෙහි ඝට්ඨෙත්තො බුංසෙත්තො චම්භෙත්තො චිහරති තස්සාපි දතබ්බො" යනුවෙන් හික්ෂුන්ට නො මනා වචනයෙන් බෙණෙමින් කරදර කරන අන්‍ය පරුෂ හික්ෂුන්ට ද ඒ දඬුවම දියයුතු බව විනය අටුවාවෙහි දක්වා ඇත්තේ ය. ඒ දඬුවම දියයුත්තේ ද අපලෝකන කර්මයෙනි.

කර්ම වාක්‍යය.

හතෙත (ඉත්ථං නාමො) භික්ඛු මුඛරො, භික්ඛු දුරුත්තවටතෙහි සට්ඨෙතො විහරති. සො භික්ඛු යං ඉවෙජ්ජය්‍ය තං වදෙය්‍ය. භික්ඛුහි (ඉත්ථං නාමො) භික්ඛු තෙව චත්තබ්බො, න ඔවදිතබ්බො, න අනුසාසිතබ්බො. සධ්‍යං හතෙත පුච්ඡාමි (ඉත්ථත්තනාමස්ස) භික්ඛුනො චුහමදණ්ඩස්ස දතං. රුච්චති සධ්‍යස්ස.

දුතියමිපි -පෙ- තතියමිපි -පෙ-

මේ කර්මය කළ පසු ඒ භික්ෂුව කුමක් කීවත් අන්‍ය භික්ෂුන් ඔහුට කීවත් නො කියනු ලැබේ. අවවාදනුශාසනා නො කරනු ලැබේ. ඒ භික්ෂුව පසුව භික්ෂු නපුරු ගති හැර සඩ්ඝයාගෙන් සමාව ඉල්ලුව හොත් එය සඩ්ඝයා විසින් නැවත ඉවත් කරනු ලැබේ. ඉවත් කිරීමේ කර්ම වාක්‍යය.

හතෙත! භික්ඛුසධ්‍යො (අසුකස්ස) භික්ඛුනො චුහමදණ්ඩං අදසී. සො භික්ඛු සොරතො තිවාතචුත්ති ලජ්ජධමං ඔකකතො, හිරොත්තපෙප පතිට්ඨිතො, පටිසඬා ආයතිං සංචරෙ තිට්ඨති. සධ්‍යං හතෙත! පුච්ඡාමි තස්ස භික්ඛුනො චුහමදණ්ඩස්ස පටිප්පස්සද්ධිං. රුච්චති සධ්‍යස්ස.

දුතියමිපි -පෙ- තතියමිපි -පෙ-

මෝහාරෝපන කර්මය.

ඇතැම් භික්ෂුහු පාමොක් උදෙසන කල්හි සැලකිල්ලෙන් නො අසා, පසුව වරද කොට, "මෙය වරදක් බව-මෙයට ඇවතත් ඇති බව-අපි කලින් දැන නො සිටියෙමුය, මෙබඳු සිකපදයක්

ඇති බව අප දැන ගත්තේ දැන්ය'යි කියමින් කළ වරද නො දැනීමෙන් කළ එකක් බව සම්පයාට ඇඟවීමට උත්සාහ කරති. මෝහාරෝපණ කර්මය එසේ කරන හික්මුන් හික්මවීම සඳහා නියමිත කර්මයෙකි.

සිකපද, නො දැනීම ඇවතින් මිදීමට කරුණක් නො වේ. එබැවින් කලින් දැන නො සිටීමෙන් වරද කළ බව කියන හික්මුව ලවා සිදු වූ ඇවැත දෙසවා, ඒ හික්මුව කලින් දෙතුන් වරක්වත් පාමොක් ඇසීමට පැමිණි බව හික්මුනු දනිත් නම්, වරද කළ හික්මුවට මෝහාරෝපණ කර්මය කළ යුතුය.

එය කරන කර්ම වාක්‍යය මෙසේ ය.

සුණාතු මෙ හනෙන! සංඛ්‍යා. අයං (තිස්සො) හික්ඛු පාතිමොකෙබ උද්දිස්සමානෙ න සාධුකං අට්ඨිකත්වා මනසිකරොති. යදි සංඛ්‍යාස්ස පත්තකලං. සංඛ්‍යා (තිස්සස්ස) හික්ඛුනො මොහං ආරොපෙය්‍ය. එසා ඤාති.

සුණාතු මෙ හනෙන! සංඛ්‍යා. අයං (තිස්සො) හික්ඛු පාතිමොකෙබ උද්දිස්සමානෙ න සාධුකං අට්ඨිකත්වා මනසිකරොති. සංඛ්‍යා (තිස්සස්ස) හික්ඛුනො මොහං ආරොපෙති. යස්සායස්මනො බමති. (තිස්සස්ස) හික්ඛුනො මොහස්ස ආරොපනා, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකබමති සො භාසෙය්‍ය.

ආරොපිතො සංඛ්‍යෙත (තිස්සස්ස) හික්ඛුනො මොහො. බමති සංඛ්‍යස්ස. තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

මේ කර්මය කළ පසුත් සිකපදය නො දත් බව කියන හික්මුවට පවිති ඇවැත් වේ.

තප්පතිය කර්මය.

බුද්ධකාලයේදී හික්ෂුන් හා නිතර ධබර කර ගන්නාවූ, කෝලාහල කරගන්නාවූ, වාද ඇති කර ගන්නාවූ, සඛිඤ්ඤාට නිතර තවු පැමිණිලි කළාවූ, එබඳු අන්‍ය හික්ෂුන්ටත් එසේ කිරීමට අනුශාසනය කළා වූ පණ්ඩුක ලෝහිතක යන හික්ෂුන් දෙදෙන නිමිත්ත කොට, එබඳු හික්ෂුන් හික්මවනු පිණිස තථාගතයන් වහන්සේ මේ තප්පතිය කර්මය වදළුසේක. එය කරන කල්හි කෝලාහල කරන හික්ෂුන් සහ මැදට පමුණුවා, ඔවුන්ට වෝදනා කොට කළ වරද මතක් කරදී, සිදු වූ ඇවෑන දක්වා කර්මය කළ යුතු ය.

කර්ම වාක්‍යය මෙසේය.

සුණාතු මෙ හතො! සධෙසා, ඉමෙ (පණ්ඩුක ලෝහිතකා) හිකඛු අත්තනා හණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා හ සසකාරකා සධෙස අධිකරණකාරකා, යෙපි චඤ්ඤාද හිකඛු හණ්ඩනකාරකා කලහකාරකා විවාදකාරකා හසසකාරකා සධෙස අධිකරණකාරකා, තෙ උපසයිකමීතවා එවං වදන්ති "මා බො තුමෙහ ආයසමනො එසො අපේසි, බලවා බලවං පටිමනොථ, තුමෙහ තෙන පණ්ඩිතතරා ව බන්තතරා ව බහුස්සුතතරා ව අලමතතරා ව, මා වස්ස භායිතථ, මයමපි තුමහාකං පකබා හවිස්සමා" ති. තෙන අනුප්පන්නාති වෙව හණ්ඩනාති උප්පජ්ජන්ති උප්පන්නාති ච හණ්ඩනාති හියො-භාවාය වෙජුලාය සංවත්තන්ති. යදි සධස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා (පණ්ඩුක ලෝහිතකානං) හිකඛුනං තප්පතියකමමං කරෙය්‍ය. එසා ඤන්ති.

සුභාතු මෙ හනෙත! සධෙසා, ඉමෙ (පණ්ඩුක ලොහිතකා) හිකු ආත්තනා හණ්ඩන කාරකා -පෙ- සධෙසා අධිකරණ කාරකා, යෙපි චකෙඤ්ඤ හිකු හණ්ඩනකාරකා -පෙ- සධෙස අධිකරණ-කාරකා. තෙ උපසධකම්භවා එවං වදන්ති "මා බො තුමෙහ ආයසමනො එසො අපේසි. බලවා බලවං පටිමනෙතථ තුමෙහ තෙන පණ්ඩිතතරා ච බ්‍යත්තතරා ච බහුස්සුතතරා ච අලමත්තතරා ච මා වස්ස භායිතථ. මයමපි තුමහාකං පකබා හවිස්සාමා" ති තෙන අනුප්පන්නාති ච හණ්ඩනාති උප්පජ්ජන්ති. උප්පන්නාති ච හණ්ඩනාති හියොහාවාය වෙසුලාය සංවත්තන්ති. සධෙසා (පණ්ඩුක ලොහිතකානං) හිකුනං තජ්ජනිය කමමං කරොති. යස්සායසමනො බමති (පණ්ඩුක ලොහිතකානං) හිකුනං තජ්ජනිය කමමස්ස කරණං. යො තුණ්හස්ස. යස්ස නකබමති. යො භාසෙය්‍ය.

දුතියමිපි එතමත්ථං වදමි. සුභාතු මෙ හනෙත! සධෙසා, ඉමෙ (පණ්ඩුක ලොහිතකා) හිකු ආත්තනා හණ්ඩනකාරකා -පෙ- සධෙස අධිකරණකාරකා, යෙ'පි චකෙඤ්ඤ හිකු හණ්ඩනකාරකා -පෙ- සධෙස අධිකරණකාරකා, තෙ උපසධකම්භවා එවං වදන්ති බලවා බලවං පටිමනෙතථ, තුමෙහ තෙන පණ්ඩිතතරා ච බ්‍යත්තතරා ච බහුස්සුතතරා ච අලමත්තතරා ච.. මා වස්ස භායිතථ. මයමපි තුමහාකං පකබා හවිස්සාමා"ති. තෙන අනුප්පන්නාති වෙච හණ්ඩනාති උප්පජ්ජන්ති. උප්පන්නාති ච

ගණධනානි භියොභාවාය වෙසුලාය සංව-
ත්තනි. සධෙසා (පණ්ඩුක ලොහිතකානං) භික්ඛුනං
තජ්ජනියකමමං කරොති යස්සායසමතො ඛමති
(පණ්ඩුක ලොහිතකානං) භික්ඛුනං තජ්ජනිය කමම-
ස්ස කරණං. සො තුණ්හස්ස, යස්ස නකඛමති,
සො භාසෙය්‍ය.

තතියමපි එතමත්ථං වදමී. සුණාතු මෙ හතෙත!
සධෙසා, ඉමෙ (පණ්ඩුක ලොහිතකා) භික්ඛු අත්තනා
ගණධනකාරකා -පෙ- සධෙස අධිකරණකාරකා,
යෙ'පි චඤ්ඤාද භික්ඛු ගණධනකාරකා -පෙ- සධෙස
අධිකරණකාරකා තෙ උපසංකම්භවා එවං වදන්ති
"මා ඛො තුමෙහ ආයසමතො එසො අපේසි. බලවා
බලවං පටිමනෙත්ථ තුමෙහ තෙන පණ්ඩිතතරා ච
බ්‍යත්තතරා ච බහුස්සුතතරා ච අලමත්තතරා ච,
මා චස්ස භාසිත්ථ, මයමපි තුමහාකං පකඛා
හවිස්සාමා" ති තෙන අනුප්පන්නානි වෙච ගණධනානි
උප්පජ්ජන්ති. උප්පන්නානි ච ගණධනානි භියො-
භාවාය වෙසුලාය සංවත්තනනි. සධෙසා (පණ්ඩුක
ලොහිතකානං) භික්ඛුනං තජ්ජනිය කමමං කරොති.
යස්සා- යසමතො ඛමති. (පණ්ඩුක ලොහිතකානං)
භික්ඛුනං තජ්ජනියකමමස්ස කරණං, සො තුණ්හස්ස,
යස්ස නකඛමති. සො භාසෙය්‍ය.

තතං සධෙසන (පණ්ඩුක ලොහිතකානං)
භික්ඛුනං තජ්ජනිය කමමං. ඛමති සධෙසස්ස. තස්මා
තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමී.

**තප්පනිය කර්මය කරන ලද හික්ෂුන් විසින්
පිළිපැදිය යුතු අටොළොස් වන**

තප්පනිය කර්මය කරනු ලැබූ හික්ෂුව විසින් -

1. උපාධ්‍යාය වී හෝ කර්මාවායඝී වී හෝ උපසම්පද නො කළ යුතු ය.
2. උපාධ්‍යාය වී කුල දරුවන් පැවිදි නො කළ යුතු ය.
3. හික්ෂුන්ට නිස නො දිය යුතු ය.
4. හික්ෂුන්ගේවාද සම්මුතිය නො පිළිගත යුතු ය.
5. කලින් සම්මුතිය ලබා ඇත්තේ ද හික්ෂුණින්ට අවවාද නො කළ යුතු ය.
6. යම් ඇවතක් නිසා තප්පනිය කර්මය කරන ලද්දේ නම්, ඒ ඇවතට නො පැමිණිය යුතු ය.
7. එවැනි අන් ඇවතකට ද නො පැමිණිය යුතු ය.
8. එයට පවිටු ඇවතකට ද නො පැමිණිය යුතු ය.
9. තප්පනිය කර්මයට ගර්භා නො කළ යුතු ය.
10. ඒ කර්මය කළ හික්ෂුන්ට ද ගර්භා නො කළ යුතු ය.
11. ප්‍රකෘති හික්ෂුවකගේ උපෝසථය නො තැබිය යුතු ය.
12. ප්‍රකෘති හික්ෂුවකගේ පචාරණය නො තැබිය යුතු ය.
13. ප්‍රකෘති හික්ෂුවක් ඇසිය යුත්තකු නො කළ යුතු ය.
14. විහාරයෙහි දෙටුබව නො කළ යුතු ය.
15. වරදක් කීමට ප්‍රකෘති හික්ෂුවක් ලවා අවකාශ නො කරවා ගත යුතු ය.
16. ප්‍රකෘති හික්ෂුවකට චෝදනා නො කළ යුතු ය.
17. අනුන් ලවා ඔවුන් ගේ ඇවුන් සිහි නො කර විය යුතු ය.
18. හික්ෂුන් කෝලාහල කිරීමෙහි නො යෙදවිය යුතු ය.

තප්පතිය කර්මය ඉවත් කිරීම.

තප්පතිය කම්ය කරනු ලැබූ භික්ෂුන් විසින් ඉහත කී අටොළොස් වන පුරා භික්ෂී, සඨිසයාගෙන් කර්මය ඉවත් කරන ලෙස ඉල්ලා සිටියහොත්, සඨිසයා විසින් තප්පතිය කර්මය ඉවත් කළ යුතු ය. ඒ භික්ෂුන් විසින් සඨිසයා වෙත එළඹ, සිවුරු ඒකාංස කොට පොරවා, වැඩි මහලු භික්ෂුන්ගේ පා වැද, උක්කුටිකව හිඳ ඇඳිලි බැඳ, මතු දැක්වෙන වාක්‍යය තුන්වරක් කියා තප්පතිය කර්මය ඉවත් කරන ලෙස ඉල්ලිය යුතු ය.

මයං හත්තෙ සධ්දෙත තප්පතියකම්මකතා. සම්මා චත්තාම. ලොමං පාතෙම. තෙත්ථාරං චත්තාම. තප්පතියකම්මස්ස පටිපපස්සදධිං යාවාම. දුතියම්පි -පෙ- තතියම්පි -පෙ-

ඉවත් කිරීමේ කම් වාක්‍යය.

සුඤ්ඤාතු මෙ හත්තෙ! සධ්දෙසා, ඉමෙ (පණ්ඩුක ලොහිතකා) භික්ඛු සධ්දෙසන තප්පතියකම්මකතා. සම්මා චත්තනති. ලොමං පාතෙතති. තෙත්ථාරං චත්තනති. තප්පතියකම්මස්ස පටිපපසස්සදධිං යාවතති. යදි සධ්දසස්ස පත්තකල්ලං. සධ්දෙසා (පණ්ඩුක ලොහිතකානං) භික්ඛුනං තප්පතියකම්මං පටිපපසස්සමෙහස්ස. එසා ඤාතති.

සුඤ්ඤාතු මෙ හත්තෙ! සධ්දෙසා, ඉමෙ (පණ්ඩුක ලොහිතකා) භික්ඛු සධ්දෙසන තප්පතියකම්මකතා. සම්මා චත්තනති. ලොමං පාතෙතති. තෙත්ථාරං චත්තනති. තප්පතියකම්මස්ස පටිපපසස්සදධිං යාවතති. සධ්දෙසා (පණ්ඩුක ලොහිතකානං) භික්ඛුනං තප්පතිය කම්මං පටිපපසස්සමෙහති. යස්සායසමතො ඛමති. (පණ්ඩුක ලොහිතකානං) භික්ඛුනං තප්ප-

නිය කමමය පටිපසයදි, සො තුණහය. යසය
නකබමති, සො භාසෙය.

දුතියමි පි එතමත. වදුමි. සුණාතු මෙ
හනෙත! සධෙසා. ඉමෙ (පණ්ඩක ලොහිතකා)
-පෙ- සධෙසා (පණ්ඩක ලොහිතකානං) හිකුනං
තජ්ජනිය කමම. පටිපසයමෙහි.
යසයායසමතො බමති (පණ්ඩක ලොහිතකානං)
හිකුනං තජ්ජනිය කමමය පටිපසයමෙහි,
යසයායසමතො බමති (පණ්ඩක ලොහිතකානං)
හිකුනං තජ්ජනියකමමය පටිපසයදි. සො
තුණහය. යසය නකබමති, සො භාසෙය.

තතියම පි එතමත. වදුමි. සුණාතු මෙ හනෙත!
සධෙසා, ඉමෙ (පණ්ඩක ලොහිතකා) හිකු - පෙ-
තජ්ජනියකමමය පටිපසයදි. යාවනති. සධෙසා
(පණ්ඩක ලොහිතකානං) හිකුනං තජ්ජනියකමම.
පටිපසයමෙහි. යසයායසමතො බමති (පණ්ඩක
ලොහිතකානං) හිකුනං තජ්ජනියකමමය
පටිපසයදි. සො තුණහය. යසය නකබමති,
සො භාසෙය.

පටිපසයදි. සධෙසන (පණ්ඩක ලොහිත-
කානං) හිකුනං තජ්ජනියකමම. බමති සධෙසය,
තසමා තුණහි. එවමෙන. ධාරයාමි.

නියස කමය

නුසුසු පරිදි ගිහියන් හා ආශ්‍රය කළාවු, බාලවු අව්‍යක්තවු,
එහෙයින් ම නිතර ඇවැත්වලට පැමිණියා වු, බොහෝ ඇවැත්වලට
පැමිණියාවු, පිරිවෙස් ගැනිමි-මාතක් ගැනිමි-අබ්භාන කරවා
ගැනිමි ආදියෙන් නිතර සඩ්ඝයාට කරදර ඇති කළාවු සෙයාසක

හික්ෂුචි නිමිත්ත කොට තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නියස්ස කමීය වදන ලද්දේ ය. නියස්ස කමීයෙහි අදහස හික්ෂුචිකට නිස සමාදන් වී ආවායථිවරයකු යටතේ විසීමට නියම කිරීම ය. එය කරන කල්හි ආපත්ති බහුල අඤාන හික්ෂුචි සහ මැදට පමුණුවා, චෝදනා කොට වරද සිහි කරවා ඇවැත් දක්වා කළ යුතු ය.

කමීවාක්‍ෂය මෙසේ ය:-

සුණාතු මෙ භතෙන! සධෙසා. අයං (සෙය්‍ය-සකො) භික්ඛු බාලො අව්‍යතෙනා ආපත්ති බහුලො අනපදනො ගිහි සංසට්ඨා විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහි සංසගෙහි. අපිස්සු භික්ඛු පකතා පරිවාසං දෙනතා මූලාය පටිකස්සනතා මානනං දෙනතා අබෙහනතා. යදි සධස්ස පනතකල්ලං, සධෙසා (සෙය්‍යසකස්ස) භික්ඛුනො නියස්ස කමමං කරෙය්‍ය නිස්සාය නෙ වත්ථබ්බන්ති. එසා ඤන්ති.

සුණාතු මෙ භතෙන! සධෙසා. අයං (සෙය්‍ය-සකො) භික්ඛු බාලො අව්‍යතෙනා ආපත්ති බහුලො අනපදනො ගිහි සංසට්ඨා විහරති අනනුලොමිකෙහි ගිහි සංසගෙහි. අපිස්සු භික්ඛු පකතා පරිවාසං දෙනතා මූලාය පටිකස්සනතා මානනං දෙනතා අබෙහනතා. සධෙසා (සෙය්‍යසකස්ස) භික්ඛුනො නියස්ස කමමං කරොති නිස්සාය නෙ වත්ථබ්බන්ති. යස්සායසමනො බමති (සෙය්‍යසකස්ස) භික්ඛුනො නියස්ස කමම කරණං, සො තුණහස්ස. යස්ස නකබමති සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමිපි එතමත්ථං වදමි. සුණාතු මෙ භතෙන! සධෙසා. අයං (සෙය්‍යසකො) භික්ඛු බාලො අව්‍යතෙනා

ආපනතිඛණ්‍ද්‍රො අනපදනො ගිහිසංසංඛො විහරති
 අනනුලෝමිකෙහි ගිහිසංසංගෙහි. අපිස්සු භික්ඛු
 පකතා පරිවාසං දෙනතා මූලාය පටිකස්සන්තා
 මානන්තං දෙනතා අබෙහන්තා. සංඛො (සෙය්‍යස-
 කස්ස) භික්ඛුනො නියස්ස කමමං කරොති
 නිස්සාය තෙ ව්‍යථබ්බන්ති. යස්සායසමනො ඛමති
 (සෙය්‍යසකස්ස) භික්ඛුනො නියස්ස කමමස්ස කරණං.
 නිස්සාය තෙ ව්‍යථබ්බන්ති, සො තුණ්හස්ස. යස්ස
 නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

තනියම්පි එතමන්ට වදම්. සුණාතු මෙ භනෙත
 සංඛො, අයං (සෙය්‍යසකො) භික්ඛු ඛාලො අව්‍යන්තො
 ආපනති ඛණ්‍ද්‍රො අනපදනො ගිහි සංසංඛො විහරති,
 අනනුලෝමිකෙහි ගිහි සංසංගෙහි. අපිස්සු භික්ඛු
 පකතා පරිවාසං දෙනතා මූලාය පටිකස්සන්තා
 මානන්තං දෙනතා අබෙහන්තා. සංඛො (සෙය්‍ය-
 සකස්ස) භික්ඛුනො නියස්ස කමමං කරොති
 නිස්සාය තෙ ව්‍යථබ්බන්ති. යස්සායසමනො ඛමති
 (සෙය්‍යසකස්ස) භික්ඛුනො නියස්ස කමමස්ස කරණං.
 සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

කතං සංඛෙසන (සෙය්‍යසකස්ස) භික්ඛුනො
 නියස්ස කමමං නිස්සාය තෙ ව්‍යථබ්බන්ති. ඛමති
 සංඛස්ස. තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

නියස්ස කම්ය ඉවත් කිරීම

නියස්ස කම්ය කරනු ලැබූ භික්ෂුව විසින් පිළිපැදිය යුත්තේ
 ද තප්පතිය කම්ය කරන ලද භික්ෂුන් විසින් පිළිපැදිය යුතු

පරිදිම ය. ගුරුවරයකු ඇසුරු කර වෙසෙමින් අටළොස් වන පුරා හික්මී, නියස්ස කමීය ඉවත් කරන ලෙස සඩ්ඝයාට යාඥා කළ යුතු ය. එකල්හි සඩ්ඝයා විසින් නියස්ස කමීය ඉවත් කරනු ලැබේ.

ඉවත් කිරීම ඉල්ලීමේ වාක්‍යය

අහං හත්තෙ සධ්දිසෙන නියස්ස කමිම කතො සම්මා චත්තාමි, ලොමං පාතෙමි, නෙත්ථාරං චත්තාමි, නියස්ස කමිමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවාමි. දුතියම්පි -පෙ- තතියම්පි -පෙ-

නියස්ස කර්මය ඉවත් කිරීමේ

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (සෙය්‍ය-සකො) භික්ඛු සධෙසන නියස්ස කමම කතො සම්මා චත්තාමි. ලොමං පාතෙමි. නෙත්ථාරං චත්තාමි. නියස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති. යදි සධ්දිසස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා (සෙය්‍යසකස්ස) භික්ඛුනො නියස්ස කමමං පටිප්පස්සමෙහය්‍ය. එසා ඤාතාමි.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (සෙය්‍ය-සකො) භික්ඛු සධෙසන නියස්ස කමම කතො සම්මා චත්තාමි. ලොමං පාතෙමි. නෙත්ථාරං චත්තාමි. නියස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති. සධෙසා (සෙය්‍යසකස්ස) භික්ඛුනො නියස්ස කමමං පටිප්පස්සමෙහති. යස්සායස්මතො ඛමති (සෙය්‍ය-සකස්ස) භික්ඛුනො නියස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නකඛමති, යො භාසෙය්‍ය.

දුතියම්පි එතමත්ථං වදමි. සුණාතු මෙ හතෙන සධෙසා, අයං (සෙය්‍යසකො) භික්ඛු සධෙසන නියස්ස

කමමකතො. සමමා චතතති. ලොමං පාතෙති. තෙතථාරං චතතති. නියසාස කමමසාස පටිපපසාසදධිං යාවති. සධෙසා (සෙය්‍යසකසාස) භිකඛුතො නියසාස කමමං පටිපපසාසමෙහති. යසාසායසමතො ඛමති (සෙය්‍යසකසාස) භිකඛුතො නියසාස කමමසාස පටිපපසාසදධිං සො තුණහසාස. යසාස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

තනියමපි ඵතමතථං චදමි. සුණාතු මෙ භතෙන! සධෙසා, අයං (සෙය්‍යසකසාස) භිකඛු සධෙසත නියසාස කමමකතො. සමමා චතතති. ලොමං පාතෙති. තෙතථාරං චතතති. නියසාස කමමසාස පටිපපසාසදධිං යාවති. සධෙසා (සෙය්‍යසකසාස) භිකඛුතො නියසාස කමමං පටිපපසාසමෙහති. යසාසායසමතො ඛමති (සෙය්‍යසකසාස) භිකඛුතො නියසාස කමමසාස පටිපපසාසදධිං සො තුණහසාස. යසාස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

පටිපපසසදධං සධෙසත (සෙය්‍යසකසාස) භිකඛුතො නියසාස කමමං. ඛමති සධසසාස තසමා තුණහි. ඵචමෙතං ධාරයාමි.

පටිසාරණීය කමය

බුදු සස්තෙහි පැහැදී සිටින සඤ්ඤානට උච්චත් කරන 'විත්ත' නම් ගෘහපතියාට බැණ, ඔහුගේ ආවාසයද හැර ගිය, 'සුදම්ම' නම් හික්ෂුච නිමිත්ත කොට, තථාගතයන් වහන්සේ පටිසාරණීය කමය වදළ-සේක. එය කරනුයේ සඤ්ඤානට උපසාදන කරන, බුදු සස්තෙහි පැහැදී සිටින, ශාසනාලය ඇති ගිහියන්ට අපහාස කොට ඔවුන්ගේ සිත් රිදවන, ඔවුන් බුදු

සස්තෙහි කලකිරවන හික්ෂුන්ට ය. එසේ කරන හික්ෂුව සහ මැදට ගෙන වෝදනා කොට වරද සිහි කරවා ඇවැත දක්වා ඒ කම්ය කළ යුතු ය.

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (සුධමමො) හිකඛු (විතතං ගහපතිං) සදං පසන්නං දයකං කාරකං සධ්‍යපට්ඨාකං හිතෙන ඛුංසෙසි. හිතෙන වමෙහසි. යදි සධසස්ස පන්නකලලං, සධෙසා (සුධමමස්ස) හිකඛුනො පටිසාරණීය කමමං කරෙය්‍ය, (විතොනා නෙ ගහපති) බමාපෙනබ්බොති. එසා ඤාති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා අයං (සුධමමො) හිකඛු (විතතං ගහපතිං) සදං පසන්නං දයකං කාරකං සධ්‍යපට්ඨාකං හිතෙන ඛුංසෙසි. හිතෙන වමෙහසි. සධෙසා (සුධමමස්ස) හිකඛුනො පටිසාරණීය කමමං කරොති (විතොනා නෙ ගහපති) බමාපෙනබ්බොති. යස්සායසමනො බමති (සුධමමස්ස) හිකඛුනො පටිසාරණීයස්ස කමමස්සකරණං. සො තුණහස්ස. යස්ස නකබමති, සො භාසෙය්‍ය.

දුතියම්පි එතමන්ට වදම්. සුණාතු -පෙ-

තතියම්පි එතමන්ට වදම්. සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (සුධමමො) හිකඛු (විතතං ගහපතිං) සදං පසන්නං දයකං කාරකං සධ්‍යපට්ඨාකං හිතෙන ඛුංසෙසි. හිතෙන වමෙහසි. සධෙසා (සුධමමස්ස) හිකඛුනො පටිසාරණීය කමමං කරොති (විතොනා නෙ ගහපති) බමාපෙනබ්බොති. යස්සායසමනො බමති

(සුධම්මස්ස) භික්ඛුනො පටිසාරණීය කම්මස්ස කරණං (විතොනා තෙ ගහපති) බමාපෙනබ්බොති. යො තුණහස්ස. යස්ස නකබ්මති. යො භාසෙය්‍ය.

කතං සධෙසන (සුධම්මස්ස) භික්ඛුනො පටිසාරණීය කම්මං (විතොනා තෙ ගහපති) බමාපෙනබ්බොති. බ්මති සධ්‍යස්ස, තස්මා තුණහි. එවමෙනං ධාරයාමි.

පටිසාරණීය කම්ය කරනු ලැබූ හික්ෂුව විසින් ද සධ්‍යයා විසින් එය ඉවත් කරන තුරු තථ්‍යතා කම්ය කරනු ලැබූ හික්ෂුන් විසින් පිරිය යුතු අවලෝප වන අනුව පිළිපැදිය යුතු ය. සධ්‍යයා විසින් කම්ය ඉවත් කරනු ලබන්නේ අපහාස කිරීමෙන් කලකිරවන ලද තැනැත්තා ක්ෂමා කරවා නැවත පැහැද වීමෙන් පසු ය. චිත්ත ගෘහපතියා කලකිරවූ සුධම්ම හික්ෂු තෙමේ පටිසාරණීය කම්ය කරනු ලැබීමෙන් පසු ක්ෂමා කරවා චිත්ත ගෘහපතියා නැවත පැහැදවීමට 'මච්ඡකා සණ්ධයට' ගියේ ය. එහෙත් දෙමිනසට පැමිණ සිටි සුධම්ම හික්ෂුව චිත්ත ගෘහපති වෙත ගොස් කථාකිරීමට අසමත්ව සැවැත් නුවරට පෙරළා පැමිණියේ ය.

චිත්ත ගෘහපතියා ක්ෂමා කරවන ලද්දේදැ. යි හික්ෂුන් විසින් විවාළ කල්හි නො හැකි වූ බව සුධම්ම හික්ෂුව කීය. ඒ බව තථාගතයන් වහන්සේට සැලකළ කල්හි තථාගතයන් වහන්සේ සුධම්ම හික්ෂුවට චිත්ත ගෘහපතියා ක්ෂමා කරවන්නට හික්ෂුවක් දූතයකු කොට දීමට අනු දැන වදළසේක. දූතයකු දීමේදී දූත ක්‍රියාව කරන ලෙස හික්ෂුවකගෙන් ඉල්ලා කැමති කරවා-ගෙන සම්මත කොට දිය යුතු ය.

දූතයකු දීමේ කම් වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ භතෙන! සධෙසා. යදි සධ්‍යස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා (නිස්සං) භික්ඛුං (සුධම්මස්ස)

හිකඛුනො අනුදුතං දදෙය්‍ය (විතනං ගහපතිං) බමාපෙතුං, එසා ඤාතී.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා. සධෙසා (තිස්සං) හිකඛුං (සුධම්මස්ස) හිකඛුනො අනුදුතං දෙති (විතනං ගහපතිං) බමාපෙතුං. යස්සායසමතො බමති (තිස්සස්ස) හිකඛුනො (සුධම්මස්ස) හිකඛුනො අනුදුතස්ස දනං (විතනං ගහපතිං) බමාපෙතුං. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකබමති, සො භාසෙය්‍ය.

දිනෙනා සධෙසන (තිස්සො) හිකඛු (සුධම්මස්ස) හිකඛුනො අනුදුතො (විතනං ගහපතිං) බමාපෙතුං. බමති සධස්ස, තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

පටිසාරණීය කර්මය කරන ලද හික්ෂුචි විසින් අනුදුතයකු වශයෙන් සඨස්සා විසින් දුන් හික්ෂුචි සමග වරද කළ ගෘහපතියා වෙත ගොස්, ක්ෂමාව ඇයැදිය යුතු ය. ඉදින් එයින් හිතියා ක්ෂමා වී සිත පහද නො ගත්තේ නම්, අනුදුත හික්ෂුචි විසින් "ගෘහපතිය! මේ හික්ෂුචිට සමාවුව ඔහු, මේ හික්ෂු තෙමේ ඔබගේ හොඳහිත බලාපොරොත්තු වන්නේය, යි කිය යුතු ය.

එයින් ද ගෘහපතියා සමා නො වන්නේ නම්, "ගෘහපතිය මේ හික්ෂුචිට සමා වන ලෙස මම ඔබෙන් ඉල්ලමි" යි කිය යුතුය. එයින් ගෘහපතියා සමා නුවුයේ නම්, "ගෘහපතිය සඨස්සාගේ ඉල්ලීම පරිදි මේ හික්ෂුචිට සමාවන්නය" යි කිය යුතුය. එයින්ද සමා නුවුයේ නම් ගෘහපතියාට පෙනෙන ඇසෙන ලෙස වරද කළ හික්ෂුචි ලවා සිවුරු ඒකාංස කොට පෙරවවා, උක්කුටිකයෙන් හිඳවා, ඇඳිලි බඳවා, ඇවුන දෙසවිය යුතුය.

පටිසාරණීය කම්ය ඉවත් කිරීම.

පටිසාරණීය කර්මය කරනු ලැබූ හික්ෂුචි තමා විසින් අවමන් කොට කලකිරවන ලද දයකයාගෙන් ක්ෂමාව ගෙන සිත

පහදවා හික්ෂුන්ගේද සිත පහදවා සඩ්ඝයා වෙත එළඹ, සිවුර ඒකාංස කොට පෙරවා, වැඩිමහලු හික්ෂුන්ගේ පා වැද උක්කුටිකව හිඳ ඇදිලි බැඳ, මතු දැක්වෙන වාක්‍යය කියා පටිසාරණීය කම්යාගේ සන්සිඳවීම ඉල්ලිය යුතු ය.

අහං හත්තෙ! සධ්දෙසන පටිසාරණීය කම්මකතො. සම්මා චත්තාමි. ලොමං පාතෙමි. නෙත්ථාරං චත්තාමි. පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවාමි. දුතියමිපි -පෙ- තතියමිපි -පෙ-

පටිසාරණීය කර්මය ඉවත් කිරීමේ
කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධ්දෙසා, අයං (සුධම්මො) භිකූ ඤාන සධ්දෙසන පටිසාරණීය කම්මකතො සම්මා චත්තාමි. ලොමං පාතෙමි. නෙත්ථාරං චත්තාමි. පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති. යදි සධ්දෙසා පත්තකලලං, සධ්දෙසා (සුධම්මස්ස) භිකූනො පටිසාරණීය කම්මං පටිප්පස්සමෙහයා. එසා ඤාතති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධ්දෙසා, අයං (සුධම්මො) භිකූ ඤාන සධ්දෙසන පටිසාරණීය කම්මකතො සම්මා චත්තාමි. ලොමං පාතෙමි. නෙත්ථාරං චත්තාමි. පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති. සධ්දෙසා (සුධම්මස්ස) භිකූනො පටිසාරණීය කම්මං පටිප්පස්සමෙහති. යස්සායසමනො බමති (සුධම්මස්ස) භිකූනො පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකබමති, සො භාසෙයා.

දුතියමිපි එතමත්ථං වදාමි. -පෙ-

තතියමිපි එතමත්ථං වදාමි. සුණාතු මෙ හතෙන! සධ්දෙසා, අයං (සුධම්මො) භිකූ ඤාන සධ්දෙසන පටිසාරණීය

කම්මකතො සම්මා චත්තති. ලොමං පානෙති. තෙතථාරං චත්තති. පටිසාරණීයස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාචති. සධෙසා (සුධම්මස්ස) භික්ඛුනො පටිසාරණීය කම්මං පටිප්පස්සමෙහති. යස්සා-යස්මතො ඛමති. (සුධම්මස්ස) භික්ඛුනො පටිසාරණී-යස්ස කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධි. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

පටිප්පස්සද්ධං සධෙසන (සුධම්මස්ස) භික්ඛුනො පටිසාරණීය කම්මං. ඛමති සධස්ස, තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

පත්තනික්කුප්පත කම්ය

පත්තනික්කුප්පත කම්ය යනු භික්ෂුන්ට වරද කළ ගිහියන්ට දඩුවම් පිණිස කරන කර්මයෙකි. එහි අදහස වරද කළ ගිහියා සංඝයා විසින් වර්ජනය කිරීම ය. පත්තනික්කුප්පතය කළ ගිහියා භික්ෂුන් විසින් හළ යුතුය. කිසිම භික්ෂුවක් විසින් ඔහු දෙන කිසිවක් නො පිළිගත යුතුය. පිඩු සිභා යාමේදී ද ඔහුගේ ගෙය හැර යා යුතු ය. ඒ කම්ය දඬුවම්ලෙසුන්ත තෙරුන් වහන්සේට බොරු චෝදනාවක් ඇති කළ 'වඩ්ඪ' නම් ලිච්ඡවි පුත්‍රයා 'නිමිත්ත කොට පතවන ලද්දකි.

අට්ඨති භික්ඛවෙ! අට්ඨගෙහි සමන්තාගතස්ස උපාසකස්ස පත්තො නික්කුප්ප්තබ්බො. භික්ඛුනං අලාභාය පරිසක්කති. භික්ඛුනං අනත්ථාය පරිසක්කති. භික්ඛුනං අවාසාය පරිසක්කති. භික්ඛුනං අක්කොසති පරිභාසති භික්ඛු භික්ඛුහි ගෙදෙති. චුද්ධස්ස අවණ්ණං භාසති. ධම්මස්ස අවණ්ණං භාසති. සධස්ස අවණ්ණං භාසති. අනුජානාමි භික්ඛවෙ! ඉමෙහි අට්ඨගට්ඨගෙහි සමන්තාගතස්ස උපාසකස්ස පත්තං නික්කුප්ප්තං.

තථාගතයන් වහන්සේ විසින් මෙසේ වදළ පරිදි භික්ෂුන්ට අලාභ කරන්නා වූ ද, අනර්ථ කරන්නාවූ ද භික්ෂුන්ට වාසස්ථාන

තැනි කරන්නාවූ ද, ආක්‍රෝශ පරිභව කරන්නාවූ ද, හික්ෂුන් ඔවුනොවුන් බිඳවන්නාවූ ද, බුදුනට දෙස් කියන්නාවූ ද, දහමට දෙස් කියන්නාවූ ද, සහනට දෙස් කියන්නාවූ ද, උපාසකයනට පත්තනික්කුප්පත කථා කළ යුතු ය.

පත්තනික්කුප්පත කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, (වඩ්ඪා ලිච්චි) ආයසමනනං (දබ්බං මලලපුත්තං) අමුලිකාය සීල-විපතතියා අනුදංසෙති. යදි සධ්‍යස්ස පත්තකලලං, සධෙසා (වඩ්ඪස්ස ලිච්චස්ස) පත්තං නිකකුප්පස්ස අසමෙහාගං සධෙසන කරෙස්ස. එසා ඤනති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, (වඩ්ඪා ලිච්චි) ආයසමනනං (දබ්බං මලලපුත්තං) අමුලිකාය සීලවිපතතියා අනුදංසෙති. සධෙසා (වඩ්ඪස්ස ලිච්චස්ස) පත්තං නිකකුප්පති. සමෙහාගං සධෙසන කරොති. යස්සායසමනො ඛමති (වඩ්ඪස්ස ලිච්චස්ස) පත්තස්ස නිකකුප්පනා අසමෙහාගං සධෙසන කරණං, යො තුණහස්ස, යස්ස නිකඛමති, යො භාසෙස්ස.

නිකකුප්පතො සධෙසන (වඩ්ඪස්ස ලිච්චස්ස) පතො අසමෙහාගො සධෙසන, ඛමති සධ්‍යස්ස, නසමා තුණති. එවමෙනං ධාරයාමි.

පත්ත නික්කුප්පතය ඉවත් කිරීම.

පත්තනික්කුප්පත කර්මය කරනු ලැබූ තැනැත්තා එය ඉවත් කරවා ගනු කැමති වේ නම්, වරද පිළිගෙන සධ්‍යයාගෙන් සමාව ලබාගෙන, සධ්‍යයා වෙත එළඹ, උතුරුසඵව ඒකාංස කොට පෙරවා, හික්ෂුන්ගේ පා වැද උක්කුටිකව හිඳ වැද ගෙන, මේ වාක්‍යය කියා පත්තනික්කුප්පත කර්මය ඉවත් කරන ලෙස ඇයැදිය යුතු ය.

සංඝේන මෙ භනෙන! පනෙතා නික්කුජ්ජිතො, අසම් -
භොගොමිති සංඝේන, සො'හං භනෙත සම්මා වත්තාමි. ලොමං
පානෙමි. නෙත්ථාරං වත්තාමි, සංඝං පතතුක්කුජ්ජනං යාවාමි.
දුතියමපි -පෙ- තතියමපි -පෙ-

පත්තනික්කුජ්ජනය ඉවත් කිරීමේ
කර්ම වාක්‍යය.

සුඤ්ඤාන මෙ භනෙන! සංඝේන, සංඝේන (වඩ්ඪස්ස
ලිච්ඡවිස්ස) පනෙතා නික්කුජ්ජිතො අසමෙහාගො
සංඝේන, සො සම්මා වත්තති. ලොමං පානෙති.
නෙත්ථාරං වත්තති. සංඝං පතතුක්කුජ්ජනං යාවති.
යදි සංඝස්ස පත්තකලලං, සංඝේන (වඩ්ඪස්ස
ලිච්ඡවිස්ස) පත්තං උක්කුජ්ජය්‍ය, සමෙහාගං සංඝේන
කරෙය්‍ය. එසා ඤාතති.

සුඤ්ඤාන මෙ භනෙන! සංඝේන, සංඝේන (වඩ්ඪස්ස
ලිච්ඡවිස්ස) පනෙතා නික්කුජ්ජිතො අසමෙහාගො
සංඝේන, සො සම්මා වත්තති. ලොමං පානෙති.
නෙත්ථාරං වත්තති. සංඝං පතතුක්කුජ්ජනං යාවති.
සංඝේන (වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස) පත්තං උක්කුජ්ජති,
සමෙහාගං සංඝේන කරොති. යස්සායස්මතො ඛමති
(වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස) පත්තස්ස උක්කුජ්ජනා
සමෙහාගං සංඝේන කරණං, සො තුඤ්ඤස්ස. යස්ස
නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

උක්කුජ්ජිතො සංඝේන (වඩ්ඪස්ස ලිච්ඡවිස්ස)
පනෙතා, සමෙහාගො සංඝේන, ඛමති සංඝස්ස,
තස්මා තුඤ්ඤි. එවමෙනං ධාරයාමි.

ඇවැත් නො පිළිගන්නා හික්මුත්ට කරන
උක්කේපනිය කමය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ කොසඹූ නුවර සෝසිතාරාමයෙහි වැඩ වෙසෙන කල්හි, ඡන්ත ස්ථවිරයෝ වරද කොට ඇවැත්ට පැමිණ, හික්මුත් විසින් ඇවැත්ට පැමිණි බව කී කල්හි, ඇවැත්ට පැමිණි බව පිළිගැනීමට නො කැමැති වූහ. හික්මුත් විසින් ඒ බව තථාගතයන් වහන්සේට සැල කළ කල්හි ඡන්ත ස්ථවිරයන්ට 'උක්කේපනිය කමය' නියම කළ-සේක. උක්කේපනිය කමයේ අදහස වරද කරන හික්මුට සඩ්ඝයා විසින් සම්භෝගයට නො ගන්නකු කොට බැහැර කිරීම ය. එය කරන කල්හි ඇවැත් නො පිළිගන්නා හික්මුටට චෝදනා කොට කළ වරද සිහි කරවා ඇවැත් දක්වා කළ යුතු ය.

කර්ම වාක්‍යය.

සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන! සධෙසා, අයං (ජනෙනා) භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිතා න ඉවජති ආපනතිං පසස්සිතුං, යදි සධෙසස්ස ප්‍රත්තකලලං, සධෙසා (ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපපතිසා අදස්සනෙ උක්කේපනියකමමං කරොසා අසමෙහාගං සධෙසන, එසා කදන්ති.

සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන! සධෙසා, අයං (ජනෙනා) භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිතා න ඉවජති ආපනතිං පසස්සිතුං, සධෙසා (ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපනතිසා අදස්සනෙ උක්කේපනියකමමං කරොති අසමෙහාගං සධෙසන, යසසායසමනො බමති (ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපනතිසා අදස්සනෙ උක්කේපනියස්ස කමමස්ස කරණං, අසමෙහාගං සධෙසන, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නකබමති, සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමිපි එතමන්ට වදම්. සුණාතු මෙ -පෙ-

තතියමිපි එතමන්ට වදම්. සුණාතු මෙ
හතෙත! සධෙසා. අයං (ජනනා) භික්ඛු ආපනතිං
ආපජ්ජිතො න ඉවජති ආපනතිං පසසිතුං. සධෙසා
(ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපනතියා අදස්සනෙ
උකෙඛපතියකමමං කරොති අසමෙහාගං සධෙසන.
යස්සායසමනො ඛමති (ජනනස්ස) භික්ඛුනො
ආපනතියා අදස්සනෙ උකෙඛපතියස්ස කමමස්ස
කරණං. අසමෙහාගං සධෙසන සො තුණහස්ස.
යස්ස නකඛමති, සො හාසෙය්‍ය.

කතං සධෙසන (ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපනතියා
අදස්සනෙ උකෙඛපතියකමමං අසමෙහාගං සධෙසන.
ඛමති සධස්සා, තස්මා තුණහි. එවමෙනං ධාරයාමි.

උක්ඛෙපතිය කමය කරන ලද භික්ෂුව විසින්
පිළිපැදිය යුතු නීති.

1. උපාධ්‍යාවායඝී හෝ කම්මාවායඝී වී උපසම්පද නො
කළ යුතු ය.
2. නිස නො දිය යුතු ය.
3. උපාධ්‍යාය වී අලුත් සාමණේරයන් නො ගත යුතු ය.
4. භික්ඛුනෝවාද සම්මුතිය නො පිළිගත යුතු ය.
5. සම්මුතිය ලබා සිටියේ ද භික්ෂුණීන්ට අවවාද නො
කළ යුතු ය.
6. යම් ඇවතක් නො පිළිගැනීමෙන් උක්ඛෙපතිය කමය කරන
ලද ද, ඒ ඇවතට නැවත නො පැමිණිය යුතු ය.
7. එබඳු අනික් ඇවතකට ද නො පැමිණිය යුතු ය.
8. එයට පවිටු ඇවතකට ද නො පැමිණිය යුතු ය.

9. විනය කමිසට ගර්භා නො කළ යුතු ය.
10. ඒ කමිස කළ හික්ෂුන්ට ගර්භා නො කළ යුතු ය.
- 11-21 ප්‍රකෘති හික්ෂුවකගේ වැදීම, දුටුවිට ආසනයෙන් නැගී සිටීම, ඇදිලි බැඳ වැදීම, පවත් සැලීම ආදි සුදුසු වැඩ කිරීම, අසුන් පැනවීම, යහන් පැනවීම, පා-දෝනා පැන් තැබීම, පා පුටු තැබීම, සේදීමේදී පය උලන දේ තැබීම, පාසිවුරු පිළිගැනීම, නැමෙහිදී පිට ඇතිල්ලීම යන මේවා නො පිළිගත යුතු ය.
22. ප්‍රකෘති හික්ෂුවකට ශීල විපත්තියෙන් වෝදනා නො කළ යුතු ය.
23. ආචාර විපත්තියෙන් වෝදනා නො කළ යුතු ය.
24. දිට්ඨි විපත්තියෙන් වෝදනා නො කළ යුතු ය.
25. ආර්ථ විපත්තියෙන් වෝදනා නො කළ යුතු ය.
26. හික්ෂුවක් හික්ෂුන් හා නො බිඳ විය යුතු ය.
27. ශ්වේත වස්ත්‍රාදිය නො දැරිය යුතු ය.
28. කුසවීරාදි තීර්ථක චීවර නො දැරිය යුතු ය.
29. හික්ෂුන් සේවනය කළ යුතු ය.
30. හික්ෂු ශික්ෂාවෙහි හික්මිය යුතු ය.
31. ප්‍රකෘති හික්ෂුවක් හා එක් වහලක් ඇති ආවාසයක නො විසිය යුතු ය.
32. එක් වහලක් ඇති අනාවාසයකද නො විසිය යුතු ය.
33. එක් වහලක් ඇති ආවාසයක හෝ අනාවාසයක නො විසිය යුතු ය.
34. ප්‍රකෘති හික්ෂුව දැක අස්නෙන් නැගී සිටිය යුතු ය.
35. විහාරයෙහි දී හෝ පිටතදී හෝ ප්‍රකෘති හික්ෂුවකට අප්‍රසාදය නො දැක්විය යුතු ය.
36. ප්‍රකෘති හික්ෂුවකට උපෝසථය නො තැබිය යුතු ය.
37. පචාරණය නො තැබිය යුතු ය.
38. ප්‍රකෘති හික්ෂුව සවවනියකු නො කළ යුතු ය.

39. විහාරයෙහි ප්‍රධානත්වය නො කළ යුතු ය.
40. චෝදනාවට අවසර නො ගත යුතු ය.
41. චෝදනා නො කළ යුතු ය.
42. ඇවැත් සිහි නො කරවිය යුතු ය.
43. හික්ෂුන් හික්ෂුන් හා කලහයට නො යෙදවිය යුතු ය.

ඇවැත් නො පිළිගැනීමේ උක්ඛේපනිය
කමය ඉවත් කිරීම.

උක්ඛේපනිය කමය කරන ලද හික්ෂුව වත් පුරා සඩ්ඝයා සතුටු කොට සඩ්ඝයා වෙත එළඹ, සිවුරු ඒකාංස කොට පොරවා, මහලු හික්ෂුන්ගේ පා වැද, උක්කුටිකව හිඳ, කමය ඉවත් කරන ලෙස මතු දැක්වෙන වාක්‍යය කියා ඉල්ලිය යුතු ය.

අහං හන්තෙ! සධ්දසෙන ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛේපනිය කමමකතො සමමා වත්තාමි. ලොමං පානෙමි. තෙභ්ථාරං වත්තාමි. ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛේපනියස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවාමි. දුතියම්පි -පෙ- තතියම්පි -පෙ-

කර්ම වාක්‍යය.

සුඤ්ඤානං මෙ හතෙන! සධ්දසො, අයං (ජනෙනා) හිකඛු සධ්දසෙන ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛේපනියකමමකතො සමමා වත්තාමි. ලොමං පානෙමි. තෙභ්ථාරං වත්තාමි. ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛේපනියස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවාමි. යදි සධ්දසස්ස පත්තකල්ලං, සධ්දසො (ජනනස්ස) හිකඛුනො ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛේපනියකමමං පටිප්පස්සමෙහස්ස. එසා ඤාතාමි.

සුඤ්ඤානං මෙ හතෙන! සධ්දසො, අයං (ජනෙනා) හිකඛු සධ්දසෙන ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛේපනියකමමකතො සමමා වත්තාමි. ලොමං පානෙමි.

නෙතුවාරං චතතති. ආපතති යා අදස්සනෙ
උක්ඛේපනිය කමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති.
සධෙසා (ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපතති යා අදස්සනෙ
උක්ඛේපනියකමමං පටිප්පස්සමෙහති. යස්සාය-
සමනො ඛමති, (ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපතති යා
අදස්සනෙ උක්ඛේපනිය කමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං. සො
තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

දුතියමිපි එතමථං වදමී. සුණාතු -පෙ-

තතියමිපි එතමථං වදමී. සුණාතු මෙ භතෙන!
සධෙසා, අයං (ජනනො) භික්ඛු ආපතති යා අදස්සනෙ
උක්ඛේපනියකමමකනො සමමා චතතති. ලොමං
පාතෙති. නෙතුවාරං චතතති. ආපතති යා අදස්සනෙ
උක්ඛේපනියකමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති. සධෙසා
(ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපතති යා අදස්සනෙ උක්ඛේප-
නියකමමං පටිප්පස්සමෙහති. යස්සායසමනො ඛමති
(ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපතති යා අදස්සනෙ උක්ඛේප-
නියස්සකමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං. සො තුණ්හස්ස.
යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

පටිප්පස්සද්ධං සධෙසන (ජනනස්ස) භික්ඛුනො
ආපතති යා අදස්සනෙ උක්ඛේපනියකමමං. ඛමති
සධස්සස්ස. තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමී.

ඇවතට පිළියම් නො කරනු කැමති
භික්ෂුවට කරන උක්ඛේපනිය කමිය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ කොසඹෑ නුවර සෝපිකාරාමයෙහි
වැඩ වෙසෙන සමයෙහි, ඡන්ත සථවිරයෝ ඇවැතට පැමිණ එයට

ප්‍රතිකාර කරන්නට නො කැමැති වූහ. එය නිමිත්ත කොට තථාගත-
යන් වහන්සේ ඇවතට පිළියම් නො කරනු කැමැත්ත නිසා ද,
ජන්ත සථවිරයන්හට සඩ්ධියාගේ සම්භෝගයෙන් බැහැර කිරීම
ඇති උක්ඛේපනීය කර්මය කරන ලෙස නියම කළ සේක. එය ද
ඇවතට පිළියම් නො කරන හික්ෂුව සහ මැදට පමුණුවා චෝදනා
කොට වරද සිහි කරවා ඇවැත දක්වා කළ යුතු ය.

කර්ම වාක්‍යය.

සුඤ්ඤානු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (ජනෙනා)
භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිතවා න ඉට්ඨති ආපනතිං
පටිකාතුං. යදි සධ්ධස්ස පත්තකලලං, සධෙසා
(ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපනතියා අප්පටිකමෙම
උක්ඛේපනීය කමමං කරොය් අසමෙහාගං සධෙසන.
එසා ඤාතති.

සුඤ්ඤානු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (ජනෙනා)
භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිතවා න ඉට්ඨති ආපනතිං
පටිකාතුං. සධෙසා (ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපනතියා
අප්පටිකමෙම උක්ඛේපනීය කමමං කරොති
අසමෙහාගං සධෙසන. යස්සායස්මනො බමති,
(ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපනතියා අප්පටිකමෙම
උක්ඛේපනීයස්ස කමමස්ස කරණං අසමෙහාගං
සධෙසන, සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකබමති,
සො හාසෙය්.

දුතියම්පි එතමතථං වදම්. සුඤ්ඤානු -පෙ-

තතියම්පි එතමතථං වදම්. සුඤ්ඤානු මෙ හතෙන!
සධෙසා, අයං (ජනෙනා) භික්ඛු ආපනතිං ආපජ්ජිතවා

න ඉවත් ආපනතිං පටිකාතුං. සධෙසා (ජනනය) හිකඛුනො ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උක්කේපනියකමම. කරොති. අසමෙහාගං සධෙසන. යය්‍යායමනො ඛමති (ජනනය) හිකඛුනො ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උක්කේපනියය්‍ය කමමය්‍ය කරණං. අසමෙහාගං සධෙසන, සො තුණහය්‍ය. යය්‍ය නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

කතං සධෙසන (ජනනය) හිකඛුනො ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උක්කේපනියකමම. අසමෙහාගං සධෙසන. ඛමති සධෙසය්‍ය. තස්මා තුණහී, එවමෙනං ධාරයාමී.

උක්කේපනිය කමිය ඉවත් කිරීම.

ඇවතට පිළියම් නො කිරීමේ වරදින් උක්කේපනිය කර්මය කරන ලද කල්හි ද හික්ෂුට් විසින් නීති තෙසාලිය අනුව පිළිපැද සධිසයා සතුටු කරවා සධිසයා වෙත එළඹ, වැඩි මහලු හික්ෂුත්තේ පා වැද, උක්කුට්ඨකව හිද, ඇදිලි බැඳ මතු දක්වන වාක්‍යයෙන් කමිය ඉවත් කරන ලෙස ඉල්ලිය යුතු ය. එසේ කළ කල්හි සධිසයා විසින් කර්මය ඉවත් කරනු ඇත.

අහං හත්තෙ! සධෙසන ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උක්කේපනියකමමකතො සමමා චත්තාමී. ලොමං පාතෙමී. තෙත්ථාරං චත්තාමී. ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උක්කේපනියස්ස කමමස්ස පට්ඨපස්සද්ධිං යාවාමී. දුතියම්පි -පෙ- තතියම්පි -පෙ-

ඉවත් කිරීමේ කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (ජනනා) හිකඛු සධෙසන ආපනතියා අප්පට්ඨකමෙම උක්කේපනියකමමකතො සමමා චත්තාමී. ලොමං පාතෙමී.

තෙතුවාරං වතනති. ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතියස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති. යදි සධ්දස්ස පතනකලලං, සධෙසා (ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතිය කමමං පටිප්පස්සමෙහස්ස. එසා තදනති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (ජනෙනා) භික්ඛු සධෙසන ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතියකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. තෙතුවාරං වතනති. ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතියස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති. සධෙසා (ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතියකමමං පටිප්පස්සමෙහති. යස්සායස්මතො ඛමති (ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතියස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධි, සො තුණහස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙස්ස.

දුතියමිපි එතමතථං වදමි. සුණාතු මෙ -පෙ-

තතියමිපි එතමතථං වදමි. සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (ජනෙනා) භික්ඛු සධෙසන ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතියකමමකතො සමමා වතනති. ලොමං පාතෙති. තෙතුවාරං වතනති. ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතියස්ස කමමස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවති. සධෙසා (ජනනස්ස) භික්ඛුනො ආපනතියා අප්පටිකමෙම උකෙඛපතිය කමමං පටිප්පස්සමෙහති. යස්සායස්මතො ඛමති

(ජනනය) හිකඩුනො ආපනතියා අප්පට්කමෙම උකෙබ්පතියය්‍ය කමමය්‍ය පට්පසය්‍යදධි. සො තුණහය්‍ය. යය්‍ය නකබමති. සො භාසෙය්‍ය.

පට්පසදධං සධෙසන (ජනනය) හිකඩුනො ආපනතියා අප්පට්කමෙම උකෙබ්පතියකමමං. බමති සධසය්‍ය. තසමා තුණහි. එවමෙනං ධාරයාමි.

පාපදාෂ්ටිය නො හරනා හික්ෂුට්ට කරන
උක්බෙපතිය කමය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි, 'අරිට්ඨ' නම් හික්ෂුට්ට්වක් "මෘදු වූ කොට්ට-මෙට්ට-ඇතිරිලි ආදියේ ස්පර්ශය කැප නම්, ස්ත්‍රී ස්පර්ශයක් කැප විය යුතු ය. එය අන්තරාසික නො වේ" යන දෘෂ්ටිය ඇති කර ගත්තේ ය. ඒ බව ඇසූ හික්ෂුට්ට්ව දෘෂ්ටිය දුරු කරනු පිණිස අරිට්ඨ නමැති හික්ෂුට්ට්ව නොයෙක් ආකාරයෙන් අනුශාසනා කළහ. එහෙත් අරිට්ඨ හික්ෂුට්ට්ව නො පිළිගත්තේ ය. හික්ෂුට්ට්ව ඒ බව කථාගතයන් වහන්සේට සැල කළේ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ද අවවාද කොට, නො පිළි ගත්තා වූ ඒ හික්ෂුට්ට්ව උක්බෙපතිය කර්මය කර, සම්භෝගයෙන් බැහැර කරන ලෙස කථාගතයන් වහන්සේ වදළ සේක. දෘෂ්ටිය නො හරනා හික්ෂුට්ට්ව උක්බෙපතිය කමය කරන කල්හි, ඒ හික්ෂුට්ට්ව සහ මැදට පමුණුවා චෝදනා කොට වරද සිහි කරවා ඇවත දක්වා කර්මය කළ යුතු ය.

කම් වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා. (අරිට්ඨය්‍ය හිකඩුනො ගද්ධබාධිපුබ්බය්‍ය) එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං. "තථා"හං හග්ගතා ධමමං දෙසිතං ආජානාමි. යථා යෙ මෙ අනන්තරාසිකා ධමමා වුත්තා හග්ගතා නෙ පට්සෙවනො නාලං

අනතරායායාති." සො නං දිට්ඨිං තප්පට්ඨිස්සාජ්ජති. යදි සධ්දස්ස පත්තකල්ලං. සධ්දෙසා (අර්ට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස) පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සගෙග උකෙඛපනීය කමමං කරොය් අසමෙහාගං සධ්දෙසන. එසා කදන්ති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධ්දෙසා, (අර්ට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස) එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං "තථා'හං හගවතා ධමමං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙ මෙ අනතරායිකා ධමමා චූත්තා හගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අනතරායායාති." සො නං දිට්ඨිං තප්පට්ඨිස්සාජ්ජති. සධ්දෙසා (අර්ට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස) පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සගෙග උකෙඛපනීයකමමං කරොති අසමෙහාගං සධ්දෙසන. යස්සායසමතො බමති (අර්ට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස) පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සගෙග උකෙඛපනීයස්ස කමමස්ස කරණං අසමෙහාගං සධ්දෙසන. සො තුණ්හස්ස යසස නකබමති, සො හාසෙය්.

දුතියම්පි එතමන්ථං වදම්. සුණාතු මෙ -පෙ-

තතියම්පි එතමන්ථං වදම්. සුණාතු මෙ හතෙන! සධ්දෙසා (අර්ට්ඨස්ස භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස) එවරුපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං "තථා'හං හගවතා ධමමං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙ මෙ අනතරායිකා ධමමා චූත්තා හගවතා තෙ පටිසෙවතො

නාලං අනතරායායාති. සො තං දිට්ඨිං අප්පට්ඨි-
ස්සාජ්ජති. සධෙසා (අර්ධස්ස හික්ඛුතො
ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස) පාපිකාය දිට්ඨියා අප්ප-
ට්ඨිස්සගෙන උකෙඛපනියකමමං කරොති අස-
මෙහාගං සධෙසන. යස්සායසමතො ඛමති (අර්ධස්ස
හික්ඛුතො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස) පාපිකාය දිට්ඨියා
අප්පට්ඨිස්සගෙන උකෙඛපනියස්ස කමමස්ස කරණං
අසමෙහාගං සධෙසන. සො තුණ්හස්ස. යස්ස
තකඛමති, සො හාසෙය්‍ය.

කතං සධෙසන (අර්ධස්ස හික්ඛුතො ගද්ධබාධි-
පුබ්බස්ස) පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සගෙන
උකෙඛපනියකමමං අසමෙහාගං සධෙසන. ඛමති
සධස්ස, තස්මා තුණ්හි. එවමෙතං ධාරයාමි.

පාප දෘෂ්ටිය නො හැරීම නිසා උක්ඛේපනිය කමිය කරන ලද
හික්ෂුන් විසින් පිළිපැදිය යුතු වත් හෙවත් නීති අවොළොසෙකි.
ඒ මෙසේ ය.

- (1) උපසම්පද නො කළ යුතු ය.
- (2) නිය නො දිය යුතු ය.
- (3) සාමණේරයන් නො ගත යුතු ය.
- (4) හික්ඛුතෝවාදක සම්මුතිය නො පිළිගත යුතුය.
- (5) කලින් සම්මුතිය ලබා ඇත්තේ ද හික්ෂුණින්ට අවවාද
නො කළ යුතු ය.
- (6) උක්ඛේපනිය කමියට හේතු වූ ඇවතට නැවත නො
පැමිණිය යුතු ය.
- (7) එවැනි අනික් ඇවතකට ද නො පැමිණිය යුතු ය.
- (8) එයට ලාමක ඇවතකට ද නො පැමිණිය යුතු ය.

- (9) උක්ඛෙපනීය කර්මයට ගර්භා නො කළ යුතු ය.
- (10) කම්ය කළ හික්ෂුන්ට ගර්භා නො කළ යුතු ය.
- (11) ප්‍රකෘති හික්ෂුවගේ උපෝසථය නො තැබිය යුතු ය.
- (12) පචාරණය නො තැබිය යුතු ය.
- (13) කිය යුත්තකු නො කළ යුතු ය.
- (14) විහාරයේ ප්‍රධානත්වය නො කළ යුතු ය.
- (15) චෝදනාවට අවසර නො ඉල්ලිය යුතු ය.
- (16) චෝදනා නො කළ යුතු ය.
- (17) වරද සිහි කරවීම නො කළ යුතු ය.
- (18) හික්ෂුන් හික්ෂුන් සමග කලහයට නො යෙදවිය යුතු ය.

උක්ඛෙපනීය කර්මය ඉවත් කිරීම

ඉල්ලීමේ වාක්‍යය.

අහං භත්තෙ! සධ්‍යසෙන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සන්ගෙ
උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා චත්තාමි. ලොමං පානෙමි. නෙත්ථාරං
චත්තාමි. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සන්ගෙ උක්ඛෙපනීයස්ස
කම්මස්ස පටිප්පස්සද්ධිං යාවාමි. දුතියම්පි -පෙ- තතියම්පි -පෙ-

කර්ම වාක්‍යය.

සුඤ්ඤානු මෙ භනෙත! සධ්‍යෙසා, අයං (නිසේසා)
භික්ඛු සධ්‍යෙසන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සන්ගෙ
උක්ඛෙපනීයකම්මකතො සම්මා චත්තාමි, ලොමං
පානෙමි. නෙත්ථාරං චත්තාමි. පාපිකාය දිට්ඨියා
අප්පට්ඨිස්සන්ගෙ උක්ඛෙපනීයස්ස කම්මස්ස
පටිප්පස්සද්ධිං යාවාමි. යදි සධ්‍යෙසස්ස පත්තකල්ලං,
සධ්‍යෙසා (නිසේසස්ස) භික්ඛුනො පාපිකාය දිට්ඨියා
අප්පට්ඨිස්සන්ගෙ උක්ඛෙපනීයකම්මං පටිප්පස්ස-
මෙහාය්‍ය. එසා ඤාතති.

සුණාතු මෙ හතෙත! සධෙසා, අයං (නියෙසා) භික්ඛු සධෙසන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සගෙග උක්කේපනියකමමකතො සමමා චතතති. ලොමං පාතෙති. තෙතථාරං චතතති. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සගෙග උප්පේපනියස්ස කමමස්ස පට්ඨස්සද්ධිං යාවති. සධෙසා (නියස්සස්ස) භික්ඛුතො පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සගෙග උක්කේපනිය කමමං පට්ඨස්සස්සමෙහති. යස්සායස්මතො ඛමති (නියස්සස්ස) භික්ඛුතො පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සගෙග උක්කේපනියස්ස කමමස්ස පට්ඨස්සද්ධිං, සො තුණහස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

තතිස්මපි එතමතථං වදමි. සුණාතු මෙ -පෙ-

තතිස්මපි එතමතථං වදමි. සුණාතු මෙ හතෙත! සධෙසා, අයං (නියෙසා) භික්ඛු සධෙසන පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සගෙග උක්කේපනියකමමකතො සමමා චතතති. ලොමං පාතෙති. තෙතථාරං චතතති. පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සගෙග උක්කේපනියස්ස කමමස්ස පට්ඨස්සද්ධිං යාවති. සධෙසා (නියස්සස්ස) භික්ඛුතො පාපිකාය දිට්ඨියා උක්කේපනියකමමං පට්ඨස්සස්සමෙහති. යස්සායස්මතො ඛමති (නියස්සස්ස) භික්ඛුතො පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිස්සගෙග උක්කේපනියස්ස කමමස්ස

පටිප්පසාදා, යො තුණහසා. යසා නකබමති,
යො භාසෙයා.

පටිප්පසාදාං සධෙහන (නිසාසා) හිකඛුනො
පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පට්ඨිසාගෙන උකෙබප-
නිසකමමං. බමති සධසාසා. තසමා තුණහි.
එවමෙනං ධාරයාමි.

සම්මුති

කප්පිය භූමි සම්මුතිය

න හික්ඛවෙ! අත්තො චූඨං අත්තො පක්කං සාමං පක්කං පරිභුක්ඨත්ඛබ්බං. යො පරිභුක්ඨෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛටස්ස. මේ මහාවග්ගපාළියේ හේසප්පක්ඛන්ධකයේ එන විනය නීතියෙකි. එහි "අත්තො චූඨං" යනු හික්ෂුන්ට අයත් වූ සාච්ඡික වූ හෝ පෞද්ගලික වූ හෝ සහසෙය්‍යාපත්තිය සිදුවීමට ප්‍රමාණ වන, ගෙයක් තුළ රාත්‍රියක් තැබූ හික්ෂුන්ට ම අයත් වන, සහල් ආදී ආහාරෝපකරණයෝ ය. ඒවා වැළඳීමෙන් හික්ෂුන්ට දුකුළා ඇවැත් වේ. "අත්තොපකක" යනු හික්ෂුන් අයත් ගෙයක පිසන ලද ආහාරය ය. එය වැළඳීමෙන්ද හික්ෂුන්ට දුකුළා ඇවැත් වේ. ඒ විනය නීතිය ඇත ද විහාරයෙහි සහල් ආදිය තබා ගැනීමෙන් වැළකීමෙන් හා විහාරයෙහි ආහාර පිසවා ගැනීමෙන් වැළකීමෙන් ද, හික්ෂුන් වහන්සේට කරදර ඇති වන අවස්ථා ද ඇත්තේ ය. එබඳු අවස්ථාවක් පැමිණියහොත් ඇවැත් මිදී, විහාරයෙහි ආහාර ද්‍රව්‍ය තබා ගැනීමත්, පිස ගැනීමත්, කරගත හැකිවනු පිණිස තථාගතයන් වහන්සේ විසින් කප්පිය භූමි සම්මුතිය අනුදැන වදරන ලදී.

කප්පිය භූමිය සම්මත කරන

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ භනෙන! සධෙසා, යදි සධෙසස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා (ඉත්ථනනාමං) විහාරං කප්පිය-භූමිං සමමනෙතය්‍ය. එසා කදන්ති.

සුභාතු මෙ හතො! සධෙසා, සධෙසා (ඉත්ථනනාමං) විහාරං කප්පියහුමිං සමමනනති. යස්සායසමනො ඛමති (ඉත්ථනනාමස්ස) විහාරස්ස කප්පිය හුමියා සමමුති. සො තුණහස්සා. යස්ස නකඛමති. සො භාසෙය්‍ය.

සමමනො සංඝිකාන (ඉත්ථනනාමො) විහාරො කප්පියහුමි. ඛමති සංඝස්ස, තස්මා තුණ්හි. එවමෙතං ධාරයාමි.

සංඝාරාමයක ඇති ආවාසවලින් කවරක් වුව ද මෙසේ කප්පිය කුටිය සැටියට සම්මත කර ගත හැකිය. ඉන් පසු එහි තබාගන්නා ලද ආහාරද්‍රව්‍ය වැළඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ. එහි පිසූ ආහාර වැළඳීමෙන් ද ඇවැත් නො වේ.

"අනුජානාමි හික්ඛවෙ චතස්සො කප්පියහුමියො උස්සා-චනන්තිකං. ගොතිසාදිකං. ගහපතිං. සම්මුතිං." යනුවෙන් උස්සා-චනන්තික කුටියය, ගොතිසාදික කුටියය, ගහපති කුටියය, සම්මුති කුටියය යි කප්පිය කුටි සතරක් තථාගතයන් වහන්සේ අනුදැන වදාරා තිබේ.

එයින් 'උස්සාචනන්තික කප්පිය කුටිය' ගෙය තැනීමේදී ම හික්ෂුන් එකතුව කප්පිය කුටියක් වශයෙන් කරන ලද ගෙය ය. 'උස්සාචනන්තික කුටිය' කිරීම ද එක්තරා විනය කමියෙකි. එය කරන්නේ මෙසේ ය:- කුටිය කණු සිටුවා කරන්නක් නම්, පළමුවන කණුව සිට වීමේදී හික්ෂුන් එකතුව "කප්පියකුටිං. කරොම. කප්පිය කුටිං. කරොම" යි කියමින් කණුව සිටවිය යුතු ය. මිනිසුන් ලවා ඔසවා කණුව සිට වන්නේ නම් හික්ෂුන් ද එයට අත ගසා "කප්පිය කුටිං. කරොම, කප්පිය කුටිං. කරොම" යි කිය යුතු ය. කණුව සිටුවා ඉවර වීමත් "කප්පිය කුටිං. කරොම" යනු කියා ඉවර වීමත් එකවර සිදුවිය යුතු ය. පෙර පසු වුව හොත් කුටිය කප්පිය කුටියක් නොවේ. හික්ෂුන් බොහෝ දෙනෙකුත් එක්ව එය කළ යුත්තේ කවරකුගේ හෝ කීම කණුව සිටුවා අවසන්වීම හා එකවර අවසන් වීමෙන් කප්පිය කුටි කරණය සිදුවීම පිණිස ය. ගලින් හෝ

මැටියෙන් හෝ බිත්ති තනා කරන කුටියක් නම්, පොළොවෙන් මතු වී සිටින පළමුවන ගල හෝ පළමු වන මැටි පිඩ "කප්පිය කුටිං කරොම, කප්පිය කුටිං කරොම" යි කියමින් තැබිය යුතු ය.

"ගෝතිසාදිකා කප්පිය භූමිය" යනු ගවයන්ට ඇතුළු විය නොහෙන පරිදි වැට ආදියක් නැති ආරාම භූමිය ය. එවැනි භූමියක පිහිටි පරික්ෂේපයක් ඇත්තා වූ ගෙවල් ද ගෝතිසාදික කප්පිය කුටිනු ම වෙති.

'ගහපති කප්පිය කුටිය' යනු අනුපසම්පන්නයන් විසින් කප්පිය කුටියක් වශයෙන් දෙන ලද්ද වූ හෝ අනුපසම්පන්නයන් අයත් වූ හෝ ගෙය ය.

'සම්මුති කප්පිය කුටිය' යනු ඉහති කී පරිදි ඤාතිදුතිය කම්මවාචාවෙන් සඳිසයා විසින් සම්මත කරන ලද ගෙය ය. මේ කුටි සතරෙන් කවරක වුව ද තබන ලද්ද වූ ද, පිසින ලද්ද වූ ද, දෙය වැළඳීමෙන් ඇවැත් නො වේ.

සේබ සම්මුතිය.

සැවැත් නුවර එක් ගෙයක අශ්ව සැමි දෙදෙන ම හික්ෂුන් වහන්සේ කෙරෙහි ඉතා ප්‍රසන්න වූහ. ඔවුහු ක්‍රමයෙන් ධනයෙන් පිරිහෙන්නට වූහ. එහෙත් ඔවුහු දීම අඩු නො කළෝ ය. ඇතැම් දිනවල ඒ පවුලෙහි පෙරබත් කල ඔවුන්ගේ නිවෙසෙහි පිළියෙල වන සියල්ලම හික්ෂුන්ට දී, තුමු නිරාහාරව ද වෙසෙති. එය දත් මනුෂ්‍යයෝ, "මේ හික්ෂුහු පමණ නො සලකා අනුන්ගේ දේ පිළිගනිති" යි හික්ෂුන්ට නින්දා කළහ. හික්ෂුන්ට එය ඇසී ඔවුහු තපාගතයන් වහන්සේට ඒ බව දැන්වූහ. එකල්හි තපාගතයන් වහන්සේ ශ්‍රද්ධාවෙන් වැඩෙන, ධනයෙන් පිරිහෙන, පවුල්වලට 'සේබ සම්මුතිය' දීමට අනු-දැන වදළ සේක.

සේබ සම්මුති කර්ම වාක්‍යය.

සුඤ්ඤාතු මෙ භතෙන! සධෙසා, (ඉත්ථනනාමං) කුලං සද්ධාය වඩ්ඪති. හොගෙන භායති. යදි

සධස්සා පනතකලලං, සධෙසා (ඉත්තනාමස්ස) කුලස්ස සෙබසමමුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤාතී.

සුණාතු මෙ හතො! සධෙසා, (ඉත්තනාමං) කුලං සද්ධාය වඩස්සී. හොගෙන භායතී. සධෙසා (ඉත්තනාමස්ස) කුලස්ස සෙබසමමුතිං දෙති. යස්සායසමතො ඛමති (ඉත්තනාමස්ස) කුලස්ස සෙබසමමුතියා දතං, යො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, යො භාසෙය්‍ය.

දිනනා සධෙසන (ඉත්තනාමස්ස) කුලස්ස සෙබසමමුති. ඛමති සධස්සා, තස්මා තුණ්හී. එවමෙනං ධාරයාමී.

නො ගිලන් හික්ෂුවක් විසින් සේබ සම්මුතිය ලත් කුලයට ආරාධනාවක් නැතුව ගොස්, ඔවුන් දෙන ආහාරයක් සියතින් පිළිගෙන වැළඳුයේ නම්, පාරිදේසනිය නම් ඇවතක් වේ. ඔවුන් විසින් ගෙයින් පිටතට ගෙනැවිත් දෙන දෙයක් පිටතදී පිළිගෙන වැළඳීමෙන් ඇවුත් නො වේ.

විවර පටිග්ගාහක සම්මුතිය.

බුද්ධ කාලයේදී මිනිස්සු සභිසයා හට පිදීම පිණිස සිවුරු ගෙන විහාරයට එති. ඒවා දෙන්නට කෙනකු සොයා ගත නො හැකිව, මනුෂ්‍යයෝ ගෙන ආ සිවුරු ආපසු ගෙන යති. එයින් සභිසයාට සිවුරු ලැබීම අඩු විය. හික්ෂුහු ඒ බව තරාගතයන් වහන්සේට සැල කළහ. එකල්හි තරාගතයන් වහන්සේ අගතියට නො යන, යහපත් වචනයෙන් අනුමෝදනාව කොට මිනිසුන් පැහැදවීමට සමත් හික්ෂුවක් විවර ප්‍රතිග්‍රාහකයකු වශයෙන් සම්මත කිරීමට අනු-දැන වදළ සේක.

විවර ප්‍රතිගාහක සම්මුති

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, යදි සධසයා
පතතකලලං, සධෙසා (නියසං) භිකඛුං විවර-
පටිගාහකං සමමනෙතය්‍ය. එසා ඤානති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, සධෙසා
(නියසං) භිකඛුං විවරපටිගාහකං සමමනති.
යසයායසමනො ඛමති (නියසයා) භිකඛුනො
විවරපටිගාහකයා සමමුති. යො තුණහයා, යසා
තකඛමති, යො හාසෙය්‍ය.

සමමනො සධෙසන (නියසො) භිකඛු විවර-
පටිගාහකො. ඛමති සධසයා. තසමා තුණහි.
එවමෙනං ධාරයාමි.

විවර නිදහක සම්මුතිය.

එකල්හි සිවුරු පිළිගැනීමේ සම්මුතිය ලත් හික්ෂුහු සිවුරු
පිළිගෙන, ඒවා ඒ ඒ තැන්වල ම තිබෙන්නට හැර යති. එයින්
සධසයාට ලැබෙන සිවුරු නැති වන්නට විය. ඒ බව හික්ෂුන් බුදුන්
වහන්සේට සැල කළ කල්හි, පඤ්චාඨගයකින් යුක්ත හික්ෂුවක්
සිවුරු පරෙස්සම් කරන්නකු වශයෙන් සම්මත කරන්නට අනුදැන
වදළ-සේක.

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, යදි සධසයා
පතතකලලං, සධෙසා (නියසං) භිකඛුං විවරනිදහකං
සමමනෙතය්‍ය. එසා ඤානති.

සුභාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, සධෙසා (නිසංසං) හිකඛුං විවරතිදහකං සමමන්නති. යසංසායසමනො ඛමති (නිසංසං) හිකඛුනො විවරතිදහකස්ස සමමුති. සො තුණ්හස්ස, යස්ස නකඛමති, සො භාසෙස්ස.

සමමනො සධෙසන (නිසංසං) හිකඛු විවර-
තිදහකො, ඛමති සධස්ස, තස්මා තුණ්හි.
එවෙමෙනං ධාරයාමි.

හණ්ඩාගාර සම්මුතිය.

එකල්හි සිවුරු පරෙස්සම් කරන්නා වූ හික්ෂුන්ට ඒවා තැබීමට සුදුසු නියමිත තැනක් නො තිබුණේන් නොයෙක් තැන්වල සිවුරු තැබූහ. ඒ සිවුරු මියෝ ද කෑහ, වේයෝද කෑහ. ඒ බව තථාගතයන් වහන්සේට සැල කළ කල්හි භාණ්ඩාගාරයක් සම්මත කිරීමට අනුදැන වදළ සේක.

කර්ම වාක්‍යය.

සුභාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, යදි සධස්ස පත්තකලලං, සධෙසා (ඉත්ථන්නාමං) විහාරං හණ්ඩාගාරං සමමනෙත්තස්ස. එසා ඤගති.

සුභාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, සධෙසා (ඉත්ථන්නාමං) විහාරං හණ්ඩාගාරං සමමන්නති. යසංසායසමනො ඛමති, (ඉත්ථන්නාමස්ස) විහාරස්ස හණ්ඩාගාරස්ස සමමුති, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නකඛමති, සො භාසෙස්ස.

සමමනො සධෙසන (ඉත්ථන්නාමො) විහාරො හණ්ඩාගාරං, ඛමති සධස්ස, තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

භාණ්ඩාගාරික සම්මුතිය.

එකල්හි පරෙස්සම් කරන්නකු තුඩුයෙන් සඩ්දසයාගේ භාණ්ඩාගාරයේ ද සිටුරු පරෙස්සම් නො වී ය. ඒ බව බුදුරජාණන් වහන්සේට සැල කළ කල්හි පඤ්චාධනයකින් යුක්ත හික්ෂුට්ත් භාණ්ඩාගාරිකයකු කොට සම්මත කරන්නට අනුදැන වදළ සේක.

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, යදි සධ්දසායා පතතකලං, සධෙසා (නියාං) භිකඛුං හණ්ඩාගාරිකං සමමනෙතයා. එසා ඤනති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, සධෙසා (නියාං) භිකඛුං හණ්ඩාගාරිකං සමමනනති. යසායසමනො ඛමති (නියායා) භිකඛුනො හණ්ඩාගාරිකයා සම්මුති, යො තුණහයා. යයා නකඛමති, යො හාසෙයා.

සමමනො සධෙසන (නියො) භිකඛු හණ්ඩාගාරිකො; ඛමති සධ්දසා. තයමා තුණහි. එවමෙනං ධාරයාමි.

විවර භාෂක සම්මුතිය.

සඩ්දසාට ලැබෙන සිටුරු භාණ්ඩාගාරයෙහි එකකු කර තබන්නේ, බෙද දීමට සැහෙන තරමට රැස්වූ කල්හි, සඩ්දසාට බෙද දීමට ය. භාණ්ඩාගාරයෙහි සිටුරු බොහෝ වූ බව හික්ෂුහු තථාගතයන් වහන්සේට සැලකළහ. එකල්හි තථාගතයන් වහන්සේ "අනුජානාමි හික්ඛවෙ! සම්මුඛිගුතෙන සධ්දසෙන හාපෙතුං" යනුවෙන් උපචාරසීමාවට රැස්වූ සඩ්දසා විසින් බෙද ගන්නට අනුදැන වදළ සේක. ඒවා බෙදීමේදී, අපගේ උපාධ්‍යායයන්ට දෙන්නය, ආවායභීයන්ට දෙන්නය, යනාදීන් බොහෝ ශබ්ද නගන්නට වූහ. ඒ බව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැල කළ කල්හි, සිටුරු බෙදන්නට

පඤ්චාඩිගයෙන් යුක්ත භික්ෂුවක් සම්මත කර ගන්නට අනුදැන වදළ සේක. විවර භාජකයාගේ පඤ්චාඩිගය නම්:- ඡන්දයෙන් අගතියට නො යන බවය, ද්වේෂයෙන් අගතියට නො යන බවය, මෝහයෙන් අගතියට නොයන බවය, භයින් අගතියට නො යන බවය, බේද නො බේද දැ දැන ගැනීමෙහි සමත් බවය යන මේ කරුණු පස ය.

සම්මත කරන කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ භතෙන! සධෙසා, යදි සධසස්ස පත්තකලලං, සධෙසා (තිස්සං) හිකඛුං විවරභාජකං සම්මනෙතය්‍ය. එසා ඤතති.

සුණාතු මෙ භතෙන! සධෙසා, සධෙසා (තිස්සං) හිකඛුං විවරභාජකං සම්මනතති. යස්සායසම්මතො බමති (තිස්සස්ස) හිකඛුතො විවරභාජකස්ස සම්මුති. සො තුණහස්ස. යස්ස නකබමති, සො භාසෙය්‍ය.

සම්මතො සධෙසන (තිස්සො) හිකඛු විවරභාජකො. බමති සධසස්ස, තසමා තුණති. එටමෙතං ධාරයාමි.

විවරභාජක භික්ෂුන්ට "සිවුරු බෙදිය යුත්තේ කෙසේ ද" යන අදහස ඇති විය. ඒ බව තථාගතයන් වහන්සේට සැල කළ කල්හි, "අනුජාතාමි හික්බවෙ! පඨමං උච්චිතවා තුලයිත්වා වණණාවණණං කරවා හිකඛු ගණෙත්වා වග්ගං බන්ධිත්වා විවරපට්ඨිංසං යපෙතුං" යනුවෙන් "මහණෙනි! පළමු කොට සිවුරු තෝරා වටිනාකම බලා, වටිනාකම අඩු ඒවාට තවත් දේ එක් කිරීමෙන් වටිනාකම සම කොට, භික්ෂුන් ගැන, වර්ග කොට, සිවුරු කොටස් තබන්නට අනු දනිමි" යි වදළසේක. බොහෝ දෙනා විසින් වෙන වෙන ම ගෙනැවිත් පිදු සිවුරු අතර හොඳ-නරක වටිනාකම අඩු-වැඩි ඒවා ඇත්තේ ය. එබැවින් සිවුරු පරීක්ෂා කර, වටිනාකම අඩු සිවුරුවලට තවත් සිවුරු එක් කොට සිවුරු කොටස් වෙන් කළ යුතු ය. සිවුරු බෙදීමට භික්ෂුන් වර්ග කළ යුත්තේ, වෙන වෙන ම බෙදීමට අපහසු වන තරමට භික්ෂුන් වැඩි වුව හොත් ය. භික්ෂුන්

බොහෝ වෙන් නම්, දස නම බැගින් හෝ සතර නම පස් නම බැගින් හෝ හික්ෂුන් වර්ග කොට වර්ග ගණනට සිවුරු කොටස් වෙන් කොට කුසපාතනය කොට ඒවා බෙද දිය යුතු ය. ඒ ඒ වර්ගවල හික්ෂුන් විසින් නැවත ඒවා කුඩා කොටස් වලට බෙද කුසපාතනය කොට බෙද ගත යුතු ය. මේ සිවුරු බෙදගන්නා ක්‍රමය ය.

මතකවිවරදන කර්මය.

හික්ෂුවක් කලුරිය කළහොත් ඒ හික්ෂුව අයත් සියල්ල සහසතු වෙයි. "කලුරිය කළ හික්ෂුන් අයත් වස්තු ගෝලයන්ට අයිති ය" යනු මෙකල ගිහියන්ගේ දේපල අයිති වීමේ ක්‍රමය අනුව සාදගෙන තිබෙන විනය විරෝධී නීතියකි.

"හික්ඛුස්ස හික්ඛවෙ! කාලකතෙ සධ්දසො සාමී පත්තව්වරෙ. අපි ච ගිලානුපට්ඨාකා ඛගුකාරා. අනුජානාමී හික්ඛවෙ! සධ්දසෙන තිව්වරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දතුං, යං තත්ථ ලගුහණ්ඩං ලගුපරික්ඛාරං තං සම්මුඛිගුතෙන සධ්දසෙන භාජෙතුං, යං තත්ථ ගරුහණ්ඩං ගරුපරික්ඛාරං තං ආගතානාගත්ස්ස වාතුද්දිසස්ස සධ්දසස්ස අවිස්සජ්ජිකං අවෙගධගිකං" මේ මහාවග්ගපාළියේ විවරක්ඛන්ධකයේ දැක්වෙන මෘත හික්ෂුන්ගේ පරිෂ්කාර පිළිබඳ විනය නීතිය ය.

උපස්ථායක හික්ෂුව විසින් කාලක්‍රියා කළ හික්ෂුවගේ පා-සිවුරු සඬ්ඝයා වෙත ගෙන ගොස්, "ඉත්ථන්තාමො ගත්තෙ! හික්ඛු කාලකතො. ඉදං තස්ස තිව්වරඤ්ච පත්තො ච" යි සඬ්ඝයාට සැල කළ යුතු ය. ඒවා සඬ්ඝයාට අයත් වුව ද ගිලානෝපස්ථායක හික්ෂුවට සඬ්ඝයා විසින් දිය යුතු ය.

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ ගතෙත! සධ්දසො, (ඉන්ධනනාමො) හික්ඛු කාලකතො. ඉදං තස්ස තිව්වරඤ්ච පත්තො ච. යදි සධ්දසස්ස පත්තකලලං, සධ්දසො ඉමං තිව්වරඤ්ච පත්තඤ්ච ගිලානුපට්ඨාකානං දදෙය්‍ය. එසා ඤාතී.

සුභාතු මෙ හතෙත! සධෙසා, (ඉත්ථනනාමො) ගිකඛු කාලකතො, ඉදං තස්ස තිච්චරඤ්ඤාදි පතෙතො ව, සධෙසා ඉමං තිච්චරඤ්ඤාදි පතතඤ්ඤා ගිලානුපට්ඨාකානං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉමස්ස තිච්චරස්ස ව පතතස්ස ව ගිලානුපට්ඨාකානං දනං, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

දිත්තං සධෙසන තිච්චරඤ්ඤාදි පතෙතො ව ගිලානුපට්ඨාකානං, ඛමති සධස්ස, තස්මා තුණ්හි, ඵවමෙතං ධාරයාමි.

මෘත සාමණේර විචර දන
කර්ම වාක්‍යය.

සුභාතු මෙ හතෙත! සධෙසා, (ඉත්ථනනාමො) සාමණේරො කාලකතො, ඉදං තස්ස විචරඤ්ඤාදි පතෙතො ව, යදි සධස්ස පතතකල්ලං, සධෙසා ඉමං විචරඤ්ඤාදි පතතඤ්ඤා ගිලානුපට්ඨාකානං දදෙය්‍ය, ඵසා ඤ්ඤති.

සුභාතු මෙ හතෙත! සධෙසා, (ඉත්ථනනාමො) සාමණේරො කාලකතො, ඉදං තස්ස විචරඤ්ඤාදි පතෙතො ව, සධෙසා ඉමං විචරඤ්ඤාදි පතතඤ්ඤා ගිලානුපට්ඨාකානං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉමස්ස විචරස්ස ව පතතස්ස ව ගිලානුපට්ඨාකානං දනං, සො තුණ්හස්ස, යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

දිත්තං ඉදං සධෙසන විචරඤ්ඤාදි පතෙතො ව ගිලානුපට්ඨාකානං, ඛමති සධස්ස, තස්මා තුණ්හි, ඵවමෙතං ධාරයාමි.

නිව්වරාවිජ්ජවාස සම්මුතිය.

කඨිනානිසංසය කෙළවර වීමෙන් පසු එක් රැයකුදු තුන් සිවුරෙන් වෙන් ව විසුවහොත් නිසගි පවිති වේ. ඒ නිසා හික්ෂුව විසින් අධිෂ්ඨාන කර ගත් තුන් සිවුරු ඇත්තේ නම්, ඒවා යන යන තැනට ගෙන යා යුතු ය. යම් කිසි දුබල බවක් නිසා තුන් සිවුරු නො ගෙන යා හැකි හික්ෂුව විසින් 'නිව්වරෙන අවිජ්ජවාස සම්මුතිය' ලබා ගත යුතු යි. එය ලැබූ හික්ෂුවට තුන් සිවුරෙන් වෙන් ව විසීමෙන් ඇවැත් නො වේ.

ගිලන් හික්ෂුව විසින් සඨිසයා වෙත එළඹ, සිවුරු ඒකාංස කොට පෙරවා වැඩි මහලු හික්ෂුන්ගේ පා වැඳ උත්තුවිකව හිඳ සඨිසයාට වැඳ-ගෙන මේ වාක්‍යය කිය යුතු ය.

අහං ගන්තෙ! ගිලානො, න සක්කොම් නිව්වරං ආදය පක්කම්තුං. සො'හං ගන්තෙ සධ්‍යං නිව්වරෙන අවිජ්ජවාසසම්මුතිං යාවාම්. දුතියම්පි -පෙ- තතියම්පි -පෙ-

කර්ම වාක්‍යය.

සුඤ්ඤාතු මෙ ගන්තෙ! සධෙසා, අයං (නිසො) ගිකඛු ගිලානො, න සක්කොම් නිව්වරං ආදය පක්කම්තුං. සො සධ්‍යං නිව්වරෙන අවිජ්ජවාසසම්මුතිං යාවාම්. යදි සධ්‍යස්ස පනතකලලං, සධෙසා (නිසො) ගිකඛුනො නිව්වරෙන අවිජ්ජවාසසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා කදන්ති.

සුඤ්ඤාතු මෙ ගන්තෙ! සධෙසා, අයං (නිසො) ගිකඛු ගිලානො, න සක්කොම් නිව්වරං ආදය පක්කම්තුං. සො සධ්‍යං නිව්වරෙන අවිජ්ජවාස-සම්මුතිං යාවාම්. සධෙසා (නිසො) ගිකඛුනො නිව්වරෙන අවිජ්ජවාසසම්මුතිං දෙති. යස්සායසමනො බමති (නිසො) ගිකඛුනො නිව්වරෙන අවිජ්ජවා-

සසම්මුතියා දනං, සො තුණ්හසා. යසා නකබමති,
සො භාසෙය්‍ය.

දිනනා සධෙසන (නියාසා) හිතබුනො තිව්වරෙන
අවිසවාසසම්මුති. බමති සධසසා, තසමා තුණ්හි,
එවමෙනං ධාරයාමි.

නවකම්ම සම්මුතිය.

යම්කිසි සැදැහැවතකු විසින් විහාරයක් හෙවත් ආවාසයක් කරන-කරවන කල්හි දයකයාට පහසුචීම සඳහා හික්ෂුන් විසින් එයට උපදෙස් දිය යුතු ය. එයට උපදෙස් දීම සැමට ම නො කළ හැකි බැවින් සච්ඡයා විසින් ඒ ක්‍රියාවට සුදුසු හික්ෂුවක් තෝරා ඒ හික්ෂුවට 'නවකම්ම සම්මුතිය' දිය යුතු ය. සම්මුතිය ලත් හික්ෂුව විසින් විහාර කර්මාන්තය ඉක්මනින් අවසන් වන සැටියටත්, සුදුසු පරිදි එහි වැඩ කෙරෙන සැටියටත්, දයකයාටත්, කම්කරුවන්ටත් උපදෙස් දිය යුතු ය.

විශාඛා මහා උපාසිකාවන් පුච්චාරාම මහා විහාරය කරවීමේදී මුගලන් මහතෙරුන් වහන්සේ නව කර්ම සංවිධානය කළ සේක. එයින් අවුරුදු ගණනකින් මිස නිම කළ නොහෙන පූර්වාරාම විහාර කර්මාන්තය නව මසකින් නිමාවට පැමිණියේ ය. (මෙකල විනය නො දත් ඇතැම් අතිපණ්ඩිතයෝ විහාර සෑදීම් පත්සල් සෑදීම් හික්ෂුන්ට අයත් වැඩ නො වේ යයි බොරු බණ කියමින් මහජනයා මුලා කෙරෙහි.)

නව කර්ම සම්මුතිය දෙන

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ භනෙන! සධෙසා, යදි සධසසා
පත්තකලලං සධෙසා (ඉත්ථනනාමසා) ගහපතීනො
විහාරං (ඉත්ථනනාමසා) හිතබුනො නවකම්මං
දදෙය්‍ය. එසා ඤාතති.

සුභ්‍රාතූ මෙ හතෙන! සධෙසා, (ඉත්තනාමස්ස) ගහපතීනො විහාරං (ඉත්තනාමස්ස) භික්ඛුනො නවකමමං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති (ඉත්තනාමස්ස) ගහපතීනො විහාරං (ඉත්තනාමස්ස) භික්ඛුනො නවකමමස්ස දුතං. සො තුණ්හස්ස යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

දිනෙනා සධෙසන (ඉත්තනාමස්ස) ගහපතීනො විහාරො (ඉත්තනාමස්ස) භික්ඛුනො නවකමමං. ඛමති සධස්ස, නස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි. සේනාසන ගාභාපක සම්මුතිය.

බොහෝ හික්ෂුන් පැමිණෙන, බොහෝ හික්ෂුන් වෙසෙන සහසතු විහාරවලට පැමිණෙන හික්ෂුන්ට සෙනසුන් ගැන්වීම හෙවත් සෙනසුන් නියම කර දීමට හික්ෂුවක් සධස්සා විසින් පත්කළ යුතු ය. ඒ හික්ෂුව විසින් හික්ෂුන් ගණන් කොට සෙනසුන් ගණන් කොට සුදුසු පරිදි ඒ ඒ සෙනසුන් වලට හික්ෂුන් පත් කළ යුතු ය.

සේනාසන ගාභාපක සම්මුතිය

දෙන කර්ම වාක්‍යය.

සුභ්‍රාතූ මෙ හතෙන! සධෙසා, යදි සධස්ස පත්තකලලං, සධෙසා (තියස්සං) භික්ඛුං සෙනාසන-ගාභාපකං සමමනෙතෙය්‍ය, එසා ඤදන්ති.

සුභ්‍රාතූ මෙ හතෙන! සධෙසා, සධෙසා (තියස්සං) භික්ඛුං සෙනාසනගාභාපකං සමමනති, යස්සායස්මතො, ඛමති (තියස්සස්ස) භික්ඛුනො සෙනාසනගාභාපකස්ස සම්මුති. සො තුණ්හස්ස, යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය. සමමතො සධෙසන

(නියොසා) භික්ඛු සෙනාසනගාභාපකො. ඛමති සධ්දසස්ස, තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

සේනාසන පඤ්ඤාපක සම්මුතිය.

නිතර බෙහෝ භික්ෂුන් පැමිණෙන සඞ්ඝාරාමවලට සෙනසුන් පැනවීම කරන භික්ෂුවක් ද සඞ්ඝයා විසින් පත් කළ යුතු ය. සම්මුතිය ලැබූ භික්ෂුව විසින් විහාරයට පැමිණෙන භික්ෂුන්ට සුදුසු පරිදි සෙනසුන් පනවා දිය යුතු ය.

සේනාසන පඤ්ඤාපක සම්මුතිය

කරන කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ ගතෙන! සධෙසා, යදි සධ්දසස්ස පත්තකලලං, සධෙසා (නියොසං) භික්ඛුං සෙනාසන-පඤ්ඤාපකං සමමනෙතය්‍ය. එසා ඤනති.

සුණාතු මෙ ගතෙන! සධෙසා, සධෙසා (නියොසං) භික්ඛුං සෙනාසනපඤ්ඤාපකං සමමනනති. යස්සායසමතො ඛමති (නියසසස්ස) භික්ඛුනො සෙනාසනපඤ්ඤාපකස්ස සමමුති, යො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, යො භාසෙය්‍ය.

සමමතො සධෙසන (නියොසා) භික්ඛු සෙනාසනපඤ්ඤාපකො, ඛමති සධ්දසස්ස, තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

මල්ලරාජ පුත්‍ර වූ දඬිබ රහතන් වහන්සේ සේනාසන පඤ්ඤාපක සම්මුතිය හා භත්තුද්දේසක සම්මුතිය ද ලැබ විසුහ. භත්තුද්දේසක සම්මුතිය.

බොහෝ භික්ෂුන් වෙසෙන සඞ්ඝාරාමවලට පැමිණ, දන් දෙනු කැමැත්තෙන් පස්තම-දසනම යනාදී වශයෙන් භික්ෂුන්ට

තම තමන්ගේ නිවෙස්වලට ආරාධනා කෙරෙහි. සඩ්සයාහට කරන ආරාධනා පිළිගෙන ඒවාට හික්ෂුන් නියම කර යැවීමට හික්ෂුවක් සඩ්සයා විසින් සම්මත කර ගත යුතු ය. සම්මුතිය ලත් හික්ෂුව විසින් ආරාධනා පිළිගෙන, ඉරවුවල හෝ පතුරුවල පත්වල හෝ දනයට යා යුතු තැන් සටහන් කොට, ඒ සියල්ල කලවම් කොට, ධීවිකාවේ පටන් හෝ ධීවිකාවක් නැති කල්හි මහ තෙරුන් වහන්සේගේ පටන් පිළිවෙළින් සලාක දිය යුතු ය. සලාක ලැබූ හික්ෂුන් විසින් තම තමන් ලැබූ සලාකවල සඳහන් වී ඇති තැන්වලට යා යුතු ය. මේ බන් උදෙසීමේ ක්‍රමය ය.

සම්මුතිය කරන කර්ම වාක්‍යය.

සුභ්‍යාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, යදි සධ්‍යසා පත්තකලලං, සධෙසා (නියං) හිකඛුං හතතු-දෙදසකං සමමනෙනය්‍ය. එසා ඤනති.

සුභ්‍යාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, සධෙසා (නියං) හිකඛුං හතතුදෙදසකං සමමනනති. යසායසමතො බමති (නියසාය) හිකඛුනො හතතුදෙදසකය්‍ය සමමුති. සො තුණහසා. යසා නකබමති, සො හාසෙය්‍ය.

සමමතො සධෙසන (නියො) හිකඛු හතතු-දෙදසකො, බමති සධ්‍යසා, තයමා තුණහි. එවමෙනං ධාරයාමි.

යාගු භාජක සම්මුතිය කරන
කර්ම වාක්‍යය.

සුභ්‍යාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, යදි සධ්‍යසා පත්තකලලං, සධෙසා (නියං) හිකඛුං යාගුභාජකං සමමනෙනය්‍ය. එසා ඤනති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, සධෙසා (නිසසං) භික්ඛුං යාගුභාජකං සමමන්නති. යසසායසමතො ඛමති (නිසසසස) භික්ඛුනො යාගුභාජකස්ස සමමුති, සො තුණ්හස්ස. යසස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමමතො සධෙසන (නිසසො) භික්ඛු යාගු-භාජකො, ඛමති සධසස්ස, තස්මා තුණ්හි. එව මෙනං ධාරයාමි.

එල භාජක සම්මුතිය දෙන
කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, යදි සධසස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා (නිසසං) භික්ඛුං එලභාජකං සමමන්නෙය්‍ය. එසා ඤතති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, සධෙසා (නිසසං) භික්ඛුං එලභාජකං සමමන්නති. යසසායසමතො ඛමති (නිසසසස) භික්ඛුනො එලභාජකස්ස සමමුති, සො තුණ්හස්ස. යසස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමමතො සධෙසන (නිසසො) භික්ඛු එල-භාජකො, ඛමති සධසස්ස, තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

ඛජ්ජභාජක සම්මුතිය දෙන
කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, යදි සධසස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා (නිසසං) භික්ඛුං ඛජ්ජභාජකං සමමන්නෙය්‍ය. එසා ඤතති.

සුභ්‍යාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, සධෙසා (නිසංසං)
භික්ඛුං ඛජ්ජභාජකං සමමනනති. යස්සායසමනො
බමති (නිසංසං) භික්ඛුනො ඛජ්ජභාජකස්ස සමමුති.
යො තුණ්හස්ස. යස්ස තතබමති. යො භාසෙය්‍ය.

සමමනො සධෙසන (නිසංසං) භික්ඛු ඛජ්ජ-
භාජකො, බමති සධස්ස, තසමා තුණ්හි.
එවමෙනං ධාරයාමි.

අප්පමත්තක විස්සජ්ජක සම්මුතිය.

සියලු භික්ෂූන්ට බෙදා දිය හැකි තරමට සඨස්සාගේ
භාණ්ඩාගාරයට ප්‍රත්‍යය නො ලැබෙන කාලවලදී, ඒ ඒ භික්ෂූන්ට
වුවමනා සුඵ සුඵ දේවල් දීමට භික්ෂුවක්කට 'අප්පමත්තක විස්සජ්ජ-
ජක සම්මුතිය' දීමට තථාගතයන් විහත්සේ අනුදැන වදළ සේක.
සම්මුතිය ලත් භික්ෂුවට සඨස්සාගෙන් නො විමසා භාණ්ඩාගාරයෙන්
සුඵ සුඵ දේවල් දීමට බලය තිබේ. ඒ භික්ෂුව විසින් සිවුරු මසා
ගැනීමට ඉදිකටු ඉල්ලන භික්ෂුවකට ඉදිකටුවක් දිය යුතු ය.
පිහියක් ඉල්ලන්නකුට කුඩා පිහියක් දිය යුතු ය. දුර ගමනක් යන
භික්ෂුවකට සෙරෙප්පු පෝඩුවක් දිය යුතු ය. ඉණ බඳනා පටියක්
ඉල්ලන භික්ෂුවකට එය දිය යුතු ය. අංසයෙහි එල්ලන පටියක්
වුවමනා වූ භික්ෂුවකට එය දිය යුතු ය. පෙරහන වුවමනා
භික්ෂුවකට එය දිය යුතුය. ඩබරාවක් වුවමනා භික්ෂුවකට එය
දිය යුතු ය. දික් ගැබ පිණිස ද, සරස් ගැබ පිණිස ද, මඩුලු
අඩමඩුලු පිණිස ද, නුවාව පිණිස ද රෙදි ඉල්ලන්නා වූ භික්ෂූන්ට
එය දිය යුතු ය. ගිනෙල්-මී පැණි ආදිය එක් වරකට වැළඳීමට
සෑහෙන පමණ දිය යුතු ය.

කර්ම වාක්‍යය.

සුභ්‍යාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, යදි සධස්සස්ස
පත්තකලලං, සධෙසා (නිසංසං) භික්ඛුං අප්ප-
මනනකවිස්සජ්ජකං සමමනෙනස්ස. එසා ඤානති.

සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන! සධෙසා, සධෙසා (නිසංසං) භික්ඛුං අප්පමත්තකථිසංස්ථකං සමමනනති. යස්සායසමතො ඛමති (නිසංසං) භික්ඛුනො අප්පමත්තකථිසංස්ථකස්ස සම්මුති. සො තුණ්හස්ස, යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමමතො සධෙසන (නිසංසං) භික්ඛු අප්පමත්තකථිසංස්ථකො, ඛමති සධෙසස්ස, නසමා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

පත්තගාභාපක සම්මුතිය.

පත්තගාභාපක සම්මුති දෙකකි. ඉන් එකක් සච්ඡයාට ලැබී ඇති පාත්‍ර බෙදා දීම සඳහා කරන සම්මුතියකි. එය මූලවග්ගපාළියේ සේනාසනක්ඛන්ධකයෙහි දැක්වේ. අනික "යො පන භික්ඛු උභතපඤ්ච බන්ධනෙන පත්තෙන අඤ්ඤං නවං පත්තං වෙතාපෙය්‍ය නිස්සග්ගියං පාවිත්තියං" යන සිකපදයේ හැටියට පස් තැනක් පිළියම් නොකළ පාත්‍රයක් ඇතිව සිට අනුන්ගෙන් අලුත් පාත්‍රයක් ඉල්ලා ගැනීමෙන් ඇවැතට පැමිණි භික්ෂුව විසින් සච්ඡයා හට නිසඳන ලද පාත්‍රය භික්ෂුන්ට ගැන්වීමට හෙවත් දීමට කරන සම්මුතියකි. එය පාරාජිකා පාළියේ වදුරා තිබේ. දෙකෙහිම කර්ම වාක්‍යවල වෙනසක් නැත්තේ ය.

කම්මවාක්‍ය මෙසේ ය:-

සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන! සධෙසා, යදි සධෙසස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා (නිසංසං) භික්ඛුං පත්තගාභාපකං සමමනෙනස්ස. එසා ඤදතති.

සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන! සධෙසා, සධෙසා (නිසංසං) භික්ඛුං පත්තගාභාපකං සමමනනති. යස්සායසමතො ඛමති (නිසංසං) භික්ඛුනො පත්තගාභාපකස්ස

සම්මුති. සො තුණහයා. යසස නකබමති. සො
ගාසෙය්‍ය.

සම්මතො සධෙසන (තියො) හිතබු පනත-
ගාභාපකො, බමති සධසය්‍ය. තසමා තුණහි,
එවමෙතං ධාරයාමි.

පස් තැනක් පිළියම් නො කළ පාත්‍රයක් ඇතිව සිට අලුත්
පාත්‍රය ඉල්ලා ගත් හික්ෂුව විසින් සධසයා වෙත එළඹ, සිවුර
ඒකාංස කොට පෙරවා, වැඩි මහලු හික්ෂුන්ගේ පා වැද, උක්කුටිකව
හිඳ, ඇදිලි බැඳ:

"අයං මෙ ගත්තෙ! පත්තො උාත පඤ්චබන්ධනෙන පත්තෙන
ටොනාපිතො නිස්සග්ගියො. ඉමා'හං සධසස්ස නිස්සජාමි" යි පාත්‍රය
සධසයාට නිස්සර්ජනය කොට ඇවැත් දෙසා ගත යුතු ය. මේ
කමියට සධසයා රැස්විය යුත්තේ පාත්‍රය ද ඇතිව ය. නිස්සර්ජනය
කළ පාත්‍රය හික්ෂුන්ට ගැන්වීමට ඉහත කී කර්ම වාක්‍යයෙන්
හික්ෂුවක් සම්මත කළ යුතු ය. සම්මුතිය ලැබූ හික්ෂුව ඒ පාත්‍රය
ගෙන එහි ඇති ගුණ කියා සධසස්ථවිරයන් වහන්සේට එය
පිළිගැන්විය යුතු ය. ඒ පාත්‍රය තමන්ගේ පාත්‍රයට වඩා හොඳ නම්,
සධසස්ථවිරයන් වහන්සේ ඒ පාත්‍රය පිළිගෙන උන්වහන්සේගේ
පාත්‍රය සම්මුතිය ලත් හික්ෂුවට දිය යුතු ය. පාත්‍රයේ පළමු අයිතිකාර
හික්ෂුව කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් එය නො පිළිගතහොත් සධස
ස්ථවිරයන්ට දුකුළා ඇවැත් වේ. පාත්‍රය තරක නිසා නො පිළි-
ගත්තාට ඇවැත් නො වේ. සධසස්ථවිරයන් ඒ පාත්‍රය පිළිගතහොත්
සධසස්ථවිරයන්ගේ ඒ පාත්‍රය දෙවන තෙරුන් වහන්සේට පිළිගැන්විය
යුතු ය. මෙසේ සියලු ම හික්ෂුන්ට පාත්‍රය දී අන්තිමට ඉතිරිවන
සියල්ලටම ලාමක පාත්‍රය, පාත්‍ර විඤාපනය කළ හික්ෂුවට දියයුතු ය.

රුපියජඩ්ඪක සම්මුති.

සුණාතු මෙ ගතෙත! සධෙසා, යදි සධසය්‍ය
පනතකල්ලං, සධෙසා (තියො) හික්බුං රුපියජඩ්ඪකං
සම්මනෙතය්‍ය. එසා ඤානති.

සුණාතු මෙ හතෙත! සධෙසා, සධෙසා (නිසාං) හිකඛුං රුපියජඩ්ඛං සමමනනති. යසායසමතො ඛමති (නිසායා) හිකඛුතො රුපියජඩ්ඛයා සමමුති, සො තුණහයා. යසා නකඛමති, සො භාසෙයා.

සමමතො සධෙසන (නිසො) හිකඛු රුපියජඩ්ඛො. ඛමති සධසයා, නසමා තුණහි. එවමෙනං ධාරයාමි.

සාටිය ගාභාපක සම්මුතිය.

සඨසයාට ලැබෙන වැසි සථ සුදුසු පරිදි බෙදා දීම ද කළ යුතු බැවින් තථාගතයන් වහන්සේ සාටිය ගාභාපක සම්මුතිය අනුදැන වදාළ-සේක.

කම් වාක්‍යය මෙසේය:-

සුණාතු මෙ හතෙත! සධෙසා, යදි සධසයා පනතකලලං, සධෙසා (නිසාං) හිකඛුං සාටිය-ගාභාපකං සමමනෙතයා. එසා ඤනති.

සුණාතු මෙ හතෙත! සධෙසා, සධෙසා (නිසාං) හිකඛුං සාටියගාභාපකං සමමනනති. යසායසමතො ඛමති (නිසායා) හිකඛුතො සාටියගාභාපකයා සමමුති, සො තුණහයා. යසා නකඛමති, සො භාසෙයා.

සමමතො සධෙසන (නිසො) හිකඛු සාටිය-ගාභාපකො. ඛමති සධසයා, නසමා තුණහි. එවමෙනං ධාරයාමි.

ආරාමික ජේසක සම්මුතිය.

ආරාමිකයෝ නම් හික්ෂුන්ට උපකාරය පිණිස සච්ඡාරාමයේ වෙසෙන ගිහියෝ ය. ඔවුන් ඒ ඒ කටයුතුවල යොදවන්නකු නැති කල්හි ඔවුහු කටයුතු නො කරති. කරන්නාහු සුදුසු පරිදි නො කරති. එබැවින් ආරාමික ජේසකයකු සම්මත කිරීමට තථාගතයන් වහන්සේ අනුදැන වදළ-සේක. ආරාමික ජේසකයා යනු ආරාමිකයන් ඒ ඒ වැඩවලට යොදවන තැනැත්තා ය. ආරාමික ජේසක සම්මුතිය ලත් හික්ෂුව විසින් ආරාමිකයන් ඒ ඒ වැඩවල යෙදවිය යුතු ය.

කම් වාක්‍යය.

සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන! සධෙසා, යදි සධසස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා (නිස්සං) භික්ඛුං ආරාමිකපෙසකං සම්මනෙතෙය්‍ය, එසා ඤාතති.

සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන! සධෙසා, සධෙසා (නිස්සං) භික්ඛුං ආරාමිකපෙසකං සම්මනති. යස්සායසම්මතො ඛමති (නිස්සස්ස) භික්ඛුනො ආරාමිකපෙසකස්ස සම්මුති. යො තුණ්හස්ස, යස්ස නකඛමති යො භාසෙය්‍ය.

සම්මතො සධෙසන (නිස්සො) භික්ඛු ආරාමික-පෙසකො. ඛමති සධසස්ස, තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

සාමණේර ජේසක සම්මුතිය.

සුඤ්ඤානං මෙ භතෙන! සධෙසා, යදි සධසස්ස පත්තකල්ලං, සධෙසා (නිස්සං) භික්ඛුං සාමණේර-පෙසකං සම්මනෙතෙය්‍ය, එසා ඤාතති.

සුභාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, සධෙසා (නිසසං) භික්ඛුං සාමණේරපෙසකං සමමනනති. යසසායසමනො ඛමති (නිසසසස) භික්ඛුනො සාමණේරපෙසකස්ස සමමුති, සො තුණහස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමමනො සධෙසන (නිසෙසා) භික්ඛු සාමණේරපෙසකො. ඛමති සධසස්ස, නසමා තුණහි. එවමෙනං ධාරයාමි.

දණ්ඩ සම්මුතිය.

සැරයටියක් නො මැතිව ඇවිදින්නට නුපුළුවන් හික්ෂුන් විසින් සැරයටිය පාවිච්චි කිරීමට දණ්ඩ සම්මුතිය ලබා ගත යුතු ය. එය ලබනු කැමති හික්ෂුව විසින් සඬ්ඝයා වෙත එළඹ, සිවුර ඒකාංස කොට පෙරවා, වැඩි මහලු හික්ෂුන්ගේ පා වැද, උක්කුටිකයෙන් හිඳ, ඇඳිලි බැඳ;

අභංගත්තෙ! ගිලානො, න සක්කොමි චිතා දණ්ඩෙන ආභිණ්ඩිතුං. සො'භං ගත්තෙ සධසං දණ්ඩසම්මුතිං යාවාමි. දුතියමිපි -පෙ-තතියමිපි -පෙ-

යන වාක්‍යය කියා සඬ්ඝයාගෙන් දණ්ඩ සම්මුතිය අයැදිය යුතු ය.

දණ්ඩ සම්මුතිය දෙන

කම් වාක්‍යය.

සුභාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (නිසෙසා) භික්ඛු ගිලානො න සකෙකාති චිතා දණ්ඩෙන ආභිණ්ඩිතුං. සො සධසං දණ්ඩසම්මුතිං යාවති. යදි සධසස්ස පතතකලලං, සධෙසා (නිසසසස) භික්ඛුනො දණ්ඩසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤාතති.

සුණාතු මෙ හනෙන! සධෙසා, අයං (නියෙසා) හිකඛු ගිලානො, න සකෙකාති වීනා දණෙඛන ආහිණඛිතුං, සො සධසං දණඛසමමුතිං යාවති. සධෙසා (නියසසස) හිකඛුනො දණඛසමමුතිං දෙති. යසසායසමනො ඛමති (නියසසස) හිකඛුනො දණඛසමමුතියා දනං. සො තුණහසස. යසස නකඛමති, සො හාසෙය්‍ය.

දිනනා සධෙසන (නියසසස) හිකඛුනො දණඛසමමුති. ඛමති සධසසස, නසමා තුණහි. එවමෙනං ධාරයාමි.

සික්කා සම්මුතිය.

සහල්ලක ලා එල්ලා ගෙන මිස පාත්‍රය ගෙන යාම අපහසු දුබල ගිලන් මහණුන්ට සික්කා සම්මුතිය දෙනු ලැබේ. එය ලබනු කැමති හික්ෂුට සධිසයා වෙත එළඹ, සිවුර ඒකාංස කොට පෙරවා වැඩිමහලු හික්ෂුන්ගේ පා වැද උක්කුටිකට හිඳ මේ වාක්‍යයෙන් සික්කා සම්මුතිය සධිසයාගෙන් ඉල්ලිය යුතු ය.

අහං හත්තෙ ගිලානො, න සක්කොමි වීනා සික්කාය පත්තං පරිහරිතුං, සො'හං හත්තෙ සධසං සික්කා සම්මුතිං යාවාමි. දුතියමිපි -පෙ- තතියමිපි -පෙ-

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හනෙන! සධෙසා, අයං (නියෙසා) හිකඛු ගිලානො, න සකෙකාති වීනා සික්කාය පත්තං පරිහරිතුං, සො සධසං සික්කාසමමුතිං යාවති. යදි සධසසස පත්තකලලං, සධෙසා (නියසසස) හිකඛුනො සික්කාසමමුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤදනති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (නිසසා)
 භික්ඛු ගිලානො, න සකෙකානි විනා සිකකාය පතතං
 පරිහරිතුං, සො සධසං සිකකායමුත්තිං යාචති.
 සධෙසා (නිසසා) භික්ඛුනො සිකකායමුත්තිං
 දෙති. යසසායසමනො ඛමති (නිසසා) භික්ඛුනො
 සිකකායමුත්තියා දතං. සො තුණ්හසා. යසස
 නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

දින්නා සධෙසන (නිසසා) භික්ඛුනො
 සිකකායමුත්ති. ඛමති සධසසා. තසමා තුණ්හි. එව-
 මෙනං ධාරයාමි.

දණ්ඩසික්කා සම්මුතිය
 ඉල්ලීමේ වාක්‍යය.

අහං හත්තෙ ගිලානො, න සක්කොමි විනා දණ්ඩෙන
 ආභිණ්ඩිතුං, න සක්කොමි විනා සික්කාය පත්තං පරිහරිතුං,
 සො'හං හත්තෙ සධසං දණ්ඩසික්කා සම්මුතිං යාචාමි. දුතියමිපි
 -පෙ- තතියමිපි -පෙ-

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (නිසසා)
 භික්ඛු ගිලානො, න සකෙකානි විනා දණ්ඩෙන
 ආභිණ්ඩිතුං, න සකෙකානි විනා සිකකාය පතතං
 පරිහරිතුං, සො සධසං දණ්ඩසිකකා සමුත්තිං යාචති.
 යදි සධසසා පතතකල්ලං, සධෙසා (නිසසා)
 භික්ඛුනො දණ්ඩසිකකාසමුත්තිං දදෙය්‍ය. එසා කදන්ති.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, අයං (නිසසා)
 භික්ඛු ගිලානො, න සකෙකානි විනා දණ්ඩෙන

ආගිණ්ඩිතුං, න සකෙකානි විනා සිකකාය පතනං පරිහරිතුං. සො සධ්‍යං දණ්ඩසිකකායමුත්තිං යාවති. සධෙසා (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො දණ්ඩසිකකායමුත්තිං දෙති. යස්සායසමනො ඛමති (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො දණ්ඩසිකකායමුත්තියා දතං. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති. සො භාසෙස්ස.

දිනනා සධෙසන (තිස්සස්ස) භික්ඛුනො දණ්ඩසිකකායමුත්ති. ඛමති සධ්‍යස්ස, නසමා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

උම්මත්තක සම්මුතිය.

සඬ්ඝ කර්මයක් කළ හැකි වීමට සීමාව තුළ වෙසෙන සියලු හික්ෂුන් එතැනට පැමිණිය යුතු ය. නො පැමිණිය හැකි හික්ෂුන්ගේ ඡන්දය ගත යුතු ය. බුද්ධකාලයෙහි උමතු වී සු ගඟ්ග නම් හික්ෂුව සඬ්ඝ කර්මයට පැමිණෙන්නට සිතූනහොත් පැමිණෙයි. නො සිතූනහොත් නො පැමිණෙයි. එය සඬ්ඝයාට කරදරයක් විය. උමතු හික්ෂුන් නිසා සඬ්ඝයාට වන කරදරය හැකි වීම පිණිස තථාගතයන් වහන්සේ උමතු හික්ෂුන්ට "උම්මත්තක සම්මුතිදනය" අනුදැන වදළ සේක.

කර්ම වාක්‍යය.

සුණාතු මෙ හතෙන! සධෙසා, (ගගෙගා) භික්ඛු උම්මත්තකො, සරති' පි උපොසථං න'පි සරති, සරති'පි සධ්‍යකමමං න'පි සරති ආගවජති'පි උපොසථං න'පි ආගවජති, ආගවජති'පි සධ්‍යකමමං න'පි ආගවජති. යදි සධ්‍යස්ස පතනකලලං, සධෙසා (ගගෙගස්ස) භික්ඛුනො උම්මත්තකස්ස උම්මත්තකසමුත්තිං දදෙස්ස. සරෙස්ස වා (ගගෙගා)

භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්‍ය. සරෙය්‍ය වා සංඛ්‍යකම්මං න වා සරෙය්‍ය. ආගච්ඡෙය්‍ය වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය. ආගච්ඡෙය්‍ය වා සංඛ්‍යකම්මං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය. සංඛ්‍යා සහ වා (ගගෙගන) චිතා වා (ගගෙගන) උපොසථං කරෙය්‍ය. සංඛ්‍යකම්මං කරෙය්‍ය. එසා ඤාතති.

සුණාතු මෙ භනෙන! සංඛ්‍යා, (ගගෙගන) භික්ඛු උම්මන්තකො සරති'පි උපොසථං න' පි සරති සරති'පි සංඛ්‍යකම්මං න'පි සරති, ආගච්ඡති'පි උපොසථං න'පි. ආගච්ඡති. ආගච්ඡති 'පි සංඛ්‍යකම්මං න'පි ආගච්ඡති, සංඛ්‍යා (ගගගසස) භික්ඛුනො උම්මන්තකසස උම්මන්තක සමමුතිං දෙති. සරෙය්‍ය වා (ගගෙගන) භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්‍ය. සරෙය්‍ය වා සංඛ්‍යකම්මං න වා සරෙය්‍ය. ආගච්ඡෙය්‍ය වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය. ආගච්ඡෙය්‍ය වා සංඛ්‍යකම්මං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය. සංඛ්‍යා සහ වා (ගගෙගන) චිතා වා (ගගෙගන) උපොසථං කරිස්සති. සංඛ්‍යකම්මං කරිස්සති. යස්සායස්මතො ඛමති (ගගගසස) භික්ඛුනො උම්මන්තකසස උම්මන්තකසමමුතියා දනං. සරෙය්‍ය වා (ගගෙගන) භික්ඛු උපොසථං න වා සරෙය්‍ය. සරෙය්‍ය වා සංඛ්‍යකම්මං න වා සරෙය්‍ය. ආගච්ඡෙය්‍ය වා උපොසථං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය. ආගච්ඡෙය්‍ය වා සංඛ්‍යකම්මං න වා ආගච්ඡෙය්‍ය. සංඛ්‍යා සහ වා (ගගෙගන) චිතා වා (ගගෙගන) උපොසථං කරිස්සති. සංඛ්‍යකම්මං කරිස්සති. සො තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති. සො භාසෙය්‍ය.

දිනනා සධෙසන (ගගගසස) හිකඛුනො
 උමමනතකසස උමමනතක සමමුති, සරෙය්‍ය වා
 (ගගෙන) හිකඛු උපොසථං න වා සරෙය්‍ය, සරෙය්‍ය
 වා සධසකමමං න වා සරෙය්‍ය, ආගවෙජය්‍ය වා
 උපොසථං න වා ආගවෙජය්‍ය, ආගවෙජය්‍ය වා
 සධසකමමං න වා ආගවෙජය්‍ය, සධෙසා සහ වා
 (ගගෙන) විතා වා (ගගෙන) උපොසථං කර්සුති,
 සධසකමමං කර්සුති, බමති සධසසස, තසමා තුණ්හි.
 එවමෙනං ධරයාමී.

මෙසේ උම්මත්තක හික්ෂුට්ථ උම්මත්තක සම්මුතිය දුන් පසු
 ඒ හික්ෂුට්ථ සහ මැද සිටියත් සධසයාගෙන් බැහැර සීමාවේ සිටියත්
 එයින් කරන විනය කර්මයට භානියක් නො වේ.

සීමා බන්ධන විනය කමිස

සීමා බන්ධනය විනයානුකූලව නො කැරුනහොත් එහි කැරෙන විනයකර්ම එකකුදු නො හරියන බැවින් සීමා බන්ධනය ඉතා පරෙස්සමෙන්, ඉතා සැලකිල්ලෙන්, ඉතා පිරිසිදු ලෙස කළ යුතු විනය කර්මයෙකි. එය පිරිසිදු ලෙස කළ හැකි වීම පිණිස සීමා විපත්ති එකොළොස හා ත්‍රිවිධ සීමා සම්පත්තිය ද දත යුතු ය.

"අති බුද්දතා, අති මහති, බණ්ඩනිමිත්තා, ජායානිමිත්තා, අතිමිත්තා, බහි සිමෙ ධීතසම්මතා, නදියා සම්මතා, සමුද්දෙ සම්මතා, ජාතස්සරෙ සම්මතා, සීමාස සිමං සමිහින්දන්තෙන සම්මතා, සීමාස සිමං අප්ඤ්ඤාත්ථරන්තෙන සම්මතාහි ඉමෙහි එකාදසහි ආකාරෙති සිමතො කම්මාති විපජ්ජන්ති"

මෙසේ වදුරා ඇති බැවින් ඉතා කුඩා සීමාවය, ඉතා මහත් සීමාවය, කඩවූ නිමිති ඇති සීමාවය, ජායානිමිත්තෙන් සම්මත සීමාවය, නිමිති නො කියා සම්මත සීමාව ය, සීමාවෙන් පිටත සිට සම්මත කළ සීමාවය, නදියෙහි සම්මත සීමාවය, සමුද්දයෙහි සම්මත සීමාව ය, විලෙහි සම්මත සීමාවය, පුරාණ සීමාවක් හා මිශ්‍රකොට සම්මත සීමාවය, පුරාණ සීමාවක් යට කොට සම්මත සීමාවය, යන සීමා එකොළොස විපත්ති සීමාවෝය. ඒ සීමාවන්හි කරන විනය කර්මයෝ සිද්ධියට නො පැමිණෙති.

(1) ඉතා කුඩා සීමාව නම්, හික්ෂුන් විසිඑක් නමකට හිඳ විනයකර්මයක් කිරීමට ඉඩ නැත්තා වූ සීමාව ය.

(2) ඉතා මහත් සීමාව නම්, දිගින් පුළුල් තුන් යොදුනකට වඩා මදකුදු මහත් වන සීමාව ය.

(3) බණ්ඩනිමිත්ත සීමාව නම්, නිමිත්තෙන් නිමිත්ත ගටා නිමිත්ත කීර්තනය නො කොට සම්මත කළ සීමාවය. නිමිති නම් සීමාවක මායිම් සලකුණු ය. සීමාවක් සම්මත කරන කල්හි විනයධරයා විසින් එක් තැනකින් පටන් ගෙන "පුරත්ථිමාය දිසාය කිං නිමිත්තං?" යනාදීන් නිමිති විචාරමින් එයට පිළිතුරු ලද කල්හි "එසො පාසාණො නිමිත්තං" යනාදීන් පිළිවෙළින් නිමිති කිය යුතු ය. එසේ කීමේදී අවසාන නිමිත්ත කියා නැවත එය පළමු කී නිමිත්ත හා සම්බන්ධ වනු පිණිස පළමු කීර්තනය කළ නිමිත්ත නැවත ද කීර්තනය කළ යුතු ය. එසේ නො කොට අවසාන නිමිත්ත කීර්තනයෙන් නවත්වා සම්මත කළ සීමාව, කඩවූ නිමිති ඇති සීමාවක් වේ. එය අසීමාවෙකි. තවද නිමිත්තට නුසුදුසු දෙයක් නිමිත්ත වශයෙන් ගෙන සම්මත කළ සීමාව ද බණ්ඩ නිමිත්ත සීමා නම් වේ.

(4) ඡායානිමිත්ත සීමාවය යනු වෘක්ෂ පථිතාදි යම් කිසිවක ඡායා නිමිති වශයෙන් ගෙන සම්මත කළ සීමාව ය.

(5) අනිමිත්ත සීමාවය යනු නිමිති තබන ලද්දේ වී නමුත් නිමිත්ත කීර්තනය නො කොට සම්මත කළ සීමාව ය.

(6) සීමාවෙන් පිටත සිට සම්මත කළ සීමාවය යනු නිමිත්ත කීර්තනය කොට නිමිතිවලින් පිට සිට ගෙන සම්මත කළ සීමාව ය.

(7.8.9) "සබ්බා සිත්ඛවෙ තදි අසීමා, සබ්බො සමුද්දෙ අසීමො, සබ්බො ජාතස්සරො අසීමො' යි වදුරා ඇති බැවින් ගඬගාවෙහි හෝ මුහුදෙහි හෝ විලෙහි හෝ සම්මත කරන සීමාවෝ සීමා නො වෙති.

(10) කලින් සම්මත කළ සීමාවකින් සුළු කොටසක් හසුකොට සම්මත කළ සීමාව ද අසීමාවෙකි.

(11) කලින් සම්මත කළ සීමාවක් සම්පූර්ණයෙන් හෝ සීමාවකින් සතර නමකට වාඩිවිය හැකි තරමේ කොටසක් හෝ

අසුකොට සම්මත කළ සීමාව පුරාණ සීමාවක් යට කොට සම්මත කළ සීමාව ය. එද අසීමාවෙකි.

ත්‍රිවිධ සම්පත්තිය යනු, 'නිමිත්ත සම්පත්තියය. පරිසර සම්පත්තියය, කම්මවාටා සම්පත්තියය' යන මේ තුනයි.

නිමිත්ත යනු සම්මත කරන භූමියේ මායිම් සලකුණු ය. "පයමං නිමිත්තා කිත්තෙතඛවා. පඛතනිමිත්තං. පාසාණනිමිත්තං. චතනිමිත්තං. රුක්ඛනිමිත්තං. මග්ග නිමිත්තං. චම්මිකනිමිත්තං. තදිනිමිත්තං. උදකනිමිත්තං" යි වදළ බැවින් සීමාවකට නිමිති වශයෙන් ගතයුතු වස්තු අවෙකි. එනම් පච්ඡායය, ගලය, වනයය, වෘක්ෂයය, මාර්ගයය, තුඹසය, ගඟය, ජලයය යන මේ අටය.

පඛත නිමිත්ත

පස් කන්දය, ගල් කන්දය, පස් ගල් කලවම් කන්දය යි පච්ඡාය තුන් වර්ගයෙකි. උස්ව පිහිටියේ ඇතකුගේ ප්‍රමාණයට කුඩා නම්, එය පච්ඡාය සඳිබ්‍රාට්ට නො ගැනේ. වැලි කඳු ද පච්ඡාය සඳිබ්‍රාට්ට නො ගැනේ. එබැවින් ඇතකු පමණට උස් නො වන කඳු හා වැලි කඳු සීමා නිමිති වශයෙන් නො ගනු ලැබේ. සතර පැත්තේ පච්ඡාය සතරක් ඇති තැන ඒවා නිමිත්ත වශයෙන් කියා සීමා සම්මුතිය කළ හැකි ය. පච්ඡාය තුනක් ඇති කල්හි නිමිති තුනෙන් ද සීමා බන්ධනය කළ හැකි ය. නිමිති එකකින් හෝ දෙකකින් සීමා බන්ධනය නො කළ හැකි ය. පච්ඡායේ කොටසක් සීමා භූමියට ඇතුළු කොට බන්ධනය කරනහොත් පච්ඡාය සීමා නිමිත්ත වශයෙන් කීර්තනය නොකොට එහි පිහිටි ගසක් හෝ ගලක් හෝ තුඹසක් හෝ සීමා නිමිත්ත කර ගත යුතු ය. නිමිත්ත සෑම කල්හි ම සීමා භූමියෙන් පිටත තිබිය යුතු ය. ඒකාබද්ධ පච්ඡාය දෙකක් එක් නිමිත්තක් වශයෙන් මිස නිමිති දෙකක් වශයෙන් නො ගත යුතු ය. වක්‍රපච්ඡායක් සීමා භූමියෙන් දෙතුන් පැත්තක පිහිටියේ ද එය එක් දිසාවකට පමණක් නිමිත්ත වශයෙන් ගත යුතු ය. පච්ඡාය ඇතක් අනික් පැතිවලට අනික් දෙයක් නිමිත්ත කර ගත යුතු ය. සම්පූර්ණ පච්ඡාය සීමා භූමියට ඇතුළු කොට සීමා බන්ධනය කරනහොත් ඉන් පිටත පිහිටි ගස් ගල් ආදිය නිමිති කර ගත යුතු ය.

පාෂාණ නිමිත්ත.

කවර ජාතියකට වුවද අයත් ගලක් සීමා නිමිත්තට යෝග්‍යය. යබොර ද පාෂාණ සම්බන්ධයට යේ. එබැවින් එය සීමා නිමිත්තට යෝග්‍යය. ඇතකු පමණකට හෝ එයට වඩා හෝ මහත් ගල පවතින නිමිත්ත වශයෙන් මිස පාෂාණ නිමිත්ත වශයෙන් කීර්තනය නොකළ යුතු ය. පාෂාණ නිමිත්ත වශයෙන් කීර්තනය කළ යුත්තේ ඇතකුට කුඩා ගල් ය. කුඩා ගල් කැට රාශියක් හෝ ගඩොල් කැටයක් හෝ පාෂාණ නිමිත්ත වශයෙන් නො ගත යුතු ය. "බත්තිංස පල ගුලපිණ්ඩ පරිමාණො වට්ටති. න තතො බුද්දතතරො" යනුවෙන් දෙතිස් පලමක් බර සකුරු පිඩක් පමණ ඇති ගලට කුඩා ගලක් සීමා නිමිත්ත වශයෙන් නො ගත යුතු බව විනය අටුවාවේ දක්වා තිබේ.

මේ රටේ වෛද්‍යව්‍යවහාරයේ සැටියට මදටිය විස්සක් කලදෙකි. කලං දෙළොස්සක් පලමෙකි. ඒ මිම්මේ සැටියට පලම් දෙතිස් රාත්තල් පසකුත් තුන් කාලක් පමණ වේ. මගධ දේශයේ භාවිත කරන මිම්ම ලෝකව්‍යවහාර මිම්මෙන් දෙගුණයක් ඇති බව ද දෙතිස් පලම මගධ මිම්මෙන් ගත යුතු බව ද කියති. නා නා මිත්‍රම් ක්‍රම ඇති බැවින් අටුවාවෙහි දැක්වෙන පලම අවිනිශ්චිතය. එහෙත් එතරම් විශාල සකුරු පිඩු ඇතිවිය නො හෙන බැවින් අධි දෙකතුන පමණ ඇති දැනට සීමා නිමිති වශයෙන් ගන්නා ගල් කණු සීමා නිමිත්තට ප්‍රමාණ නො වෙතැයි නො කිය හැකි ය.

බුරුමයේ විනය ගරුක තෙරුන් වහන්සේලා නිමිති වශයෙන් ගල් කණු සිටවා සීමා බන්ධනය නො කෙරෙති. වළවල් සාරා ජලය පුරවා උදක නිමිත්තයෙන් සීමා බන්ධනය කෙරෙති. තුන් දැන ගැනීම සඳහා ගල් කණු පසුව ඒ තැන්වල පිහිටවති. ගල්තලාව කොපමණ මහත් වුව ද පාෂාණ නිමිත්ත ලෙස ගත හැකි ය. ඉදින් මහ ගල්තලාවකින් කොටසක් සීමා භූමියට ඇතුළු කරනු කැමැත්තේ නම් ගල්තලාව සීමා නිමිත්තක් වශයෙන් නො ගෙන එය මතුයෙහි ඇති අනිකක් සීමා නිමිත්ත කර ගත යුතු ය. එකම ගල්තලාවක් සීමා භූමියෙන් දෙතුන් පැත්තක පිහිටියේ නම් එය එක් පැත්තක නිමිත්ත වශයෙන් පමණක් ගත යුතු ය. එකම ගල්තලාව නිමිති

දෙක තුනක් වශයෙන් කීර්තනය නො කළ යුතු ය. අනික් පැති වලට නිමිති වශයෙන් අනික් දෙයක් ගත යුතු ය.

වන නිමිත්ත.

ඇතුළත හරය නැති තල් පොල් කිතුල් ආදී ගස් වලින් සැදුණු විනය සීමා නිමිත්ත වශයෙන් ගැනීමට නුසුදුසු ය. සීමා නිමිත්ත වශයෙන් ගත යුත්තේ ඇතුළත හරය ඇති ගස් වලින්ම සැදුණා වූ හෝ ඇතුළත හරය ඇති ගසින් මිශ්‍ර වූ හෝ විනය ය. විනයක් වීමට යටත් පිරිසෙයින් ගස් සතරක් පහත්වත් තිබිය යුතු ය. ගස් දෙක තුනක්, වන නිමිත්තක් වශයෙන් නො ගත යුතු ය. නිමිත්ත වශයෙන් ගන්නා විනය කොතෙක් මහත් වුව ද මහත් වීමෙන් දෝෂයක් නැත්තේ ය. වන මැද සීමා බන්ධනයක් කරන හොත් විනය නිමිත්තක් වශයෙන් නො ගත යුතු ය. විනයෙන් කොටසක් ඇතුළු කොට සීමා බන්ධනය කිරීමේදී ද විනය නිමිත්තක් වශයෙන් නො සැලකිය යුතු ය. සීමා භූමිය තුළ විනයක් නැතිව ඒ භූමිය වටා විනය පිහිටා ඇති තැනක සීමා බන්ධනය කිරීමේදී වටා පිහිටි විනය එක් දිශාවකට නිමිත්ත වශයෙන් කීර්තනය කළ හැකි ය.

රුක්ඛ නිමිත්ත.

වෘක්ෂ නිමිත්ත වශයෙන් ගන්නා ගස ද ඇතුළත හරය ඇති ගස් වර්ගයකට අයත් ගසක් විය යුතු ය. හුණු-බට-පොල්-පුවක් ආදී හරය පිට පිහිටි ගස් සීමා නිමිත්ත වශයෙන් ගැනීමට සුදුසු නො වේ. ඇතුළත හරය ඇති ගස් වර්ගයකට අයත් නම්, උසින් අටභුලක් පමණ වූ ද, මහතින් පන්තිදක් පමණ වූ ද, ජීවමාන ගස සීමා නිමිත්තට සුදුසු ය. මහත් වූයේ ද මළ ගස නුසුදුසු ය. බිම පිහිටි ගස මිස භාජනයක පිහිටි ගස සීමා නිමිත්තට නුසුදුසු ය. භාජනයක රෝපිත ගසක් සීමා නිමිත්ත කරනු කැමැත්තේ නම්, එය බිම පිහිටවා ගත යුතු ය. එකෙණෙහි ම රෝපනය කළ ජීවත්වීම ගැන විශ්වාසය නොතැබිය හැකි ගස ද සීමා නිමිත්ත වශයෙන් නො ගත යුතු ය. අතුවලින් මුල් බැස විශාල ප්‍රදේශයක පැතිර පවත්නා නුග ගස් ඇත්තේ ය. එබඳු ගස එක් තැනකට මිස දෙතුන්

පලකට නිමිත්ත වශයෙන් කීර්තනය නො කළ යුතු ය. නොයෙක් තැන් වලට මුල් බැස ඇතත් ගස එකක් ම වන බැවිනි.

මග්ග නිමිත්ත.

වතු කුඹුරු වැටී පොකුණු ආදියට යන කෙටි පාරවල් සීමා නිමිත්තට නුසුදුසු ය. සීමා නිමිති වශයෙන් ගත යුත්තේ යටත් පිරිසෙයින් ගම් දෙක තුනක්වත් විනිවිද යන දීර්ඝ මාර්ගය ය. යම් කිසි පිය මහක් රිය මගින් පටන් ගෙන නැවත ඒ රිය මගට ම වැටී කෙළවර වේ නම්, ඒ මහ ද සීමා නිමිත්තක් වශයෙන් නො ගත යුතු ය. දීර්ඝ මාර්ගයක් වුව ද මගින් විසින් හැර දමන ලද්දක් වේ නම්, එද සීමා නිමිත්තකට නුසුදුසු ය. සීමා නිමිත්ත වශයෙන් කීර්තනයට සුදුසු වන්නේ මගින්ගේ ගමන් කිරීම ද ඇති යටත් පිරිසෙයින් ගම් දෙක තුනක්වත් විනිවිද යන මාර්ගය ය. වෙන් වශයෙන් පටන් ගැනීම ඇති දෙමහක් යම් කිසි තැනක දී එක් වී ඇති නම්, ඉන් එකක් මිස දෙක ම සීමා නිමිති නො කළ යුතු ය. සීමා නිමිති එකිනෙක වෙන්ව තිබිය යුතු ය.

වම්මික නිමිත්ත.

එදින ම බදිනා ලද අටතුලක් උස ඇති ගව අහක් පමණ මහත් වූ තුඹස ද සීමා නිමිත්ත වශයෙන් ගැනීම සුදුසු ය. එයට ද කුඩා තුඹසක් සීමා නිමිත්තක් වශයෙන් ගැනීමට සුදුසු නො වේ. කන්දක් පමණ මහත් වූයේ ද තුඹස සීමා නිමිත්තට සුදුසු වේ. සීමා භූමිය වටා ඒකාබද්ධව පිහිටි තුඹසක් වේ නම්, එය එක් දිශාවකට නිමිත්ත වශයෙන් ම කීර්තනය කළ යුතු ය.

නදී නිමිත්ත.

වස්සාන සෘතුවෙහි දස දිනකට පසළොස් දිනකට වර බැගින් වම්බා පවත්නා කල්හි, යමක වම්බා නැවතුණු කෙණෙහි ම වතුර ගලා යාමද නවතින්නේ නම්, එය නදී සම්බන්ධව නො පැමිණේ. යමක කියන ලද පරිදි වම්බා පවත්නා කාලයේ වස්සාන සෘතුවෙහි නො නැවතී ජලය ගලා යාම සිදු වේ නම්, විනයෙහි නියමිත පරිදි තුන් මඩුලු වසා හැදි හික්කුණිය කොටින් හෝ නො කොටින් හෝ ගහට බැස එතර වන කල්හි ඇගේ අඳනය තෙමෙන පමණට ජලය

ඇත්තේ නම්, ඒ නදිය සීමා නිමිත්තට හා අනිකුත් විනය කර්මවලට ද සුදුසු නදිය වේ. නියං කාලවලදී වතුර ගලා යාම නැවතී ඇත්තේ ද නදිය අනදියක් නො වේ. එකල්හි ද එය නදී නිමිත්ත වශයෙන් ගැනීමට සුදුසු ය.

මිනිසුන් විසින් අමුණු බැඳීමෙන් කුඩා නදියක වතුර ගලායාම නැවතී ගියේ නම්, ඉන් පසු එය නදී නිමිත්ත වශයෙන් ගැනුමට සුදුසු නො වේ. ආවරණය ඉක්මවා වතුර ගලා යේ නම් නදී නිමිත්තට සුදුසු ය. නදී නිමිත්ත වශයෙන් කීර්තනයට සුදුසු වන්නේ ගලා යන ජලය ය. නැවතී ඇති ජලය සීමා නිමිත්ත වශයෙන් කීර්තනය කරනහොත් කළ යුත්තේ උදක නිමිත්ත වශයෙනි. සීමාභූමිය වටා ගලායන ගඟ එක් දිශාවකට මිස දිශා දෙක තුනකට නිමිත්ත වශයෙන් නො ගත යුතුය. සීමා භූමිය වටා පිහිටි එකිනෙකට සම්බන්ධයක් නැති ගඩගා ඇත්තේ නම් ඒවා ඒ ඒ දිශාවේ නිමිති වශයෙන් ගත හැකි ය. මහා ගඩගාවකින් වතුර ගැනීම පිණිස කැපු ඇල නිතර වතුර ගලා යන්නක් වුව ද සීමා නිමිත්තට සුදුසු නො වේ. මිනිසුන් කැණු ඒ ජලමගෙහි පසුව බොහෝ ගඟදිය ගලා යාමෙන් මහත් වී ඔරුපාරු යන කිඹුලුන් වෙසෙන ගඟක් වී නම්, එකල්හි එය ද නදීනිමිත්ත වශයෙන් ගැනීමට සුදුසු වේ. නිමිත්ත වශයෙන් ගැනීමට සුදුසු නදියේ දිග පුළුල් ප්‍රමාණයක් දක්වා නැත.

උදක නිමිත්ත.

පොළොවෙහි කොතැනක හෝ රැස්ව ඇති ගලා නො යන ජලය උදක නිමිත්තට සුදුසු ය. එහි ප්‍රමාණ නියමයක් නැත. උරන් බල්ලන් කැණු වළක හෝ ක්‍රීඩා පිණිස ළමයින් කැණු වලක හෝ රැස්වී ඇති ජලය උදක නිමිත්ත වශයෙන් ගැනීමට සුදුසු වේ. එකෙණෙහි ම වළ කැණු පුරවන ලද ජලය වුවද කම් වාක්‍යය කියා අවසන් වන තුරු පවත්නේ නම් එයද සීමා නිමිත්ත වශයෙන් ගැනුමට සුදුසු ය. එබඳු පුළුල් ජලයක් නිමිත්ත කොට සීමා බන්ධනය කළ කල්හි පසු කාලයේදී සීමා භූමිය හැඳින ගත හැකිවීමට නිමිත්ත කරගත් ජලය පිහිටි තැන්වල ගල්-ටැම් පිහිටවිය යුතු ය. අන්‍ය ස්ථිර සලකුණක් හෝ පිහිට විය යුතු ය.

සීමා සම්මුතිය සඳහා කර්ම කිරීම සඳහා ය. ඉඩම්වල අයිතිය පිළිබඳ කරුණක් නො වන බැවින් ඒ තැන්වල ගල් කණු පිහිටවීමෙන් හික්මුත්ට ද වරදක් නො වේ. සීමා සම්මුතියේදී ඉඩම් අයිතිය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක් නැත. කවුරුත් අයත් බිමක වුව ද සීමා බන්ධනය කළ හැකි ය. සීමා බන්ධනය නිසා ඒ භූමිය සහසතු වන්නේ නොවේ.

සීමාබන්ධන විනයකර්මය කළ හැකි වීමට සහර නමකට නො අඩු හික්මු පිරිසක් එක්රැස් විය යුතු ය. සීමා බන්ධනය කරන්නේ ද ග්‍රාම සීමාව තුළය. එබැවින් සීමා බන්ධනයක් කරන කල්හි ඒ ගම තුළ බද්ධසීමාවලට නො පිවිස ඉන්නා සියලු හික්මුන් ඒ සභානයට පමුණුවා ගත යුතු ය. පමුණුවා ගත නොහෙන හික්මුන්ගේ ඡන්දය ගත යුතු ය. එසේ කිරීමෙන් සීමාබන්ධනය පරිස සම්පත්තියෙන් යුක්ත වේ. සීමා බන්ධනය කරන ගම තුළ ඡන්දය නො දී, එතැනට නො පැමිණ, එක හික්මුවකුදු වූයේ නම්, පරිසවිපත්තිය නිසා සීමාබන්ධනය සිදු නො වේ.

සමහර ගම්වල විනයෙහි අවිසාරදයන් විසින් නුසුදුසු පරිදි බන්ධනය කළ විපත්ති සීමා ද තිබිය හැකි ය. එබඳු සීමා අසීමා බැවින් සීමා බන්ධනය කරන ගම තුළ එබඳු අසීමාවක ඡන්දය නුදුන් හික්මුවක් වී නම් එයින් නව සීමාව ද අසීමාවක් වේ. කලින් තිබෙන සීමා වල තත්ත්වය නො දත හැකි බැවින් යම් කිසි ගමක සීමාවක් බඳින කල්හි එගම වෙසෙන සියලුම හික්මුන් එතැනට පමුණුවාගෙන සැක සහිත හික්මුන් ගමින් බැහැර කර, සීමා බන්ධනය කිරීම වඩා හොඳ නිසැක ක්‍රමය ය. බුදුන් වහන්සේ විසින් සීමා බන්ධනය සඳහා වදළ කර්මවාක්‍යය නො වරදවා කියා බන්ධනය කිරීමෙන් සීමා බන්ධන කර්මය, කර්මවාක්‍ය සම්පත්තියෙන් යුක්ත වේ.

නව සීමා බන්ධනය

සීමා බන්ධනය විනාඩි ගණනකදී සිදු කළ හැකි කර්මයකි. එයට ඇති දුෂ්කර දෙය සීමා භූමිය ශුද්ධ කර ගැනීම ය. සඳහා විසින් ත්‍රිවිධ සම්පත්තියෙන් යුක්ත කොට සීමාවක් සම්මත කළ කල්හි, එහි මායිම් සලකුණු සියල්ල නැති වී ගියේ ද, සීමාව

දන්නා හික්ෂුන් නැති වී ගියේ ද, සඨසයා විසින් කර්මවාක්‍යයෙන් සමුහනනය නො කරන ලද්දේ නම්, සියලු විනය කර්ම කිරීමට සුදුසු සීමාවක් වශයෙන් එය ශාසනාන්තරධානය දක්වා ම පවත්නේ ය. පොළොවේ පස ඉවත් කර සීමා භූමියක් ජලාසයක් කෙළේ ද ඒ බිම සීමාව ම ය. වරක් සම්මත කළ සීමාවක් නැවත අසීමාවක් වීමට සඨසයා විසින් කර්ම වාක්‍යයෙන් සමුහනනය කළ යුතු ය. සමුහනනයෙන් පසු ගල් කණු ආදී නිමිති ඇත ද ඒ බිම අසීමාවෙකි.

මේ දිවයිනෙහි බුදුසස්න පිහිටා දැනට වර්ෂ දෙදහසකට අධික කාලයක් ඉක්ම ඇත්තේ ය. ඒ දීර්ඝකාලය තුළ රටේ තැනින් තැන ඇති වී ලකුණකුදු ඉතිරි නොවී අභාවයට ගිය විහාරස්ථාන බොහෝ ය. ඒවායේ විනය කර්ම කිරීමට සීමා බැඳ තුබුණු බවට ද සැකයක් නැත. ඒවායේ සලකුණු ද අද දක්නට නැත. සලකුණු නැත ද අදත් ඒ බිම විනය කර්ම කිරීමට සුදුසු සීමා ය. මේ රටේ ඒ නො දත හැකි පුරාණ සීමා අසවල් තැන නැතය කියා නො කිය හැකි ය. සීමා බන්ධනයකට බිමක් මේ රටෙන් තෝරා ගත් කල්හි එය සමහර විට එයට වඩා මහත් වූ පුරාණ සීමාවක් ඇතුළේ ම විය හැකි ය. සමහර විට පුරාණ කුඩා සීමාවක් සම්පූර්ණයෙන්ම එයට අසු වී තිබිය හැකි ය. සමහර විට පුරාණ සීමාවකින් කොටසක් එයට අසු වී තිබිය හැකි ය. සමහර විට ඒ බිම පුරාණ සීමාවක් හා ගැටී තිබිය හැකි ය.

ඉදින් සීමා සම්මුතියට තෝරාගත් බිම පුරාණ සීමාවක් ඇතුළේ ම වුවක් නම්, සීමාවක් තුළ තවත් සීමාවක් සම්මත කළ නො හෙන බැවින් එය පුරාණ සීමාව ම මිස නව සීමාවක් නො වේ. එසේ සම්මත කර ගත් සීමාව තුළ කර්ම කරන අවස්ථාවේ දී පුරාණ සීමාවට අයත් ප්‍රදේශයෙහි අන් හික්ෂුවක් වී නම් ඒ කම්, වර්ග කම් විමෙන් සිද්ධියට නො පැමිණේ. ඉදින් එහි විනය කමියක් කරන අවස්ථාවෙහි පුරාණ සීමා භූමිය තුළ අන් හික්ෂුවක් නො වී නම්, ඒ කමිය සිද්ධියට පැමිණේ.

“න හික්ඛවෙ! සීමාය සීමා අජ්ඣෙධාන්ථරිතබ්බා. යො අජ්ඣෙධාන්ථරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කට්ඨස්ස” යි විනයෙහි වදාරා ඇති

බැවින් සම්පූර්ණ පුරාණ සීමාවක් හෝ පුරාණ සීමාවකින් කොටසක් හෝ හසු කොට නව සීමාවක් සම්මත නො කළ යුතු ය. එසේ කළහොත් "යෙසං හික්ඛවෙ! සීමා පච්ඡා සම්මතා, තෙසං තං කම්මං අධම්මිකං කුප්පං අවිධානාරහං" යන බුද්ධාඥාව පරිදි ඒ සීමාව සීමාවක් නො වේ.

"න හික්ඛවෙ! සීමාය සීමා සම්භින්නිතබ්බො, යො සම්භින්නිතෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛට්ඨස්ස" යනු වදළ බැවින් පුරාණ සීමා භූමියක් හා මිශ්‍ර කොට පුරාණ සීමා භූමියක් හා ගටා නව සීමාවක් සම්මත නො කළ යුතු ය. එසේ සම්මත කළහොත් එයද අසීමාවෙකි.

පුරාණ සීමා භූමි අසුචීමෙන් අලුතෙන් බඳනා සීමා අසීමා විය හැකි බැවින් නව සීමා බන්ධනය කිරීමේදී විනයධරයෝ පළමු කොට භූමිය ශුද්ධ කෙරෙති. භූමි ශුද්ධිය කළ යුත්තේ කම් වාක්‍යයෙන් සීමා සමූහනය කිරීමෙනි. මායිම් සලකුණු ඇති, මායිම් දන්තා සීමාවක් සමූහනය කිරීම අපහසු කායඝීයක් නො වේ. සතර නමකට නො අඩු හික්ෂු පිරිසක් ඒ සීමා භූමියට පිවිස සමූහනය කම් වාක්‍යය කී කල්හි සීමා සමූහනය සිදු වේ. මේ කාලයේ නව - සීමාවක් බන්ධනය කිරීමේදී කරන්නට සිදුවන්නේ මායිම් ලකුණු නැති, නො දන්තා සීමාවක් සමූහනය කිරීමකි. එය පහසු කායඝීයක් නොවේ. එබැවින් නව සීමා බන්ධනයක් සඳහා නිසැක ලෙස බීමක් සුද්ධ කර ගැනීමට කාලය බොහෝ ගත වේ.

දිග පුළුලින් තුන් යොදුන දක්වා මහත් වූ සීමා ද ඇත්තේ ය. කුඩා සීමා ද ඇත්තේ ය. ගම් බොහෝ ගණනක් අසු වී ඇති මායිම් නො දන්තා මහා සීමාවක් සමූහනය අති දුෂ්කරය. එක් තැනක හික්ෂුන් රැස්ව සීමා සමූහනය කරන කල්හි ඒ මහා සීමාව තුළ අත් තැන්වල හික්ෂුන් සිටිය හැකි බැවිනි. සීමාවක් සමූහනය කරන කල්හි අත් පසට නො පැමිණ ඒ සීමාව තුළ කොතැනක හෝ හික්ෂුවක් වුවහොත් ඒ සමූහනය කමිස වගී කමිසක් වීමෙන් සීමා සමූහනය සිදු නො වේ. එබැවින් දැනට සීමා බන්ධනය කරන තැන්වලට පුරාණ මහා සීමා අසුචුවහොත් ඒ සීමා

සියල්ලම අසීමා වේ. මෙයට සැනසිල්ලට ඇත්තාවූ එකම කාරණය නම්, මහා සීමා සුලභ නො වීම ය. බොහෝ සෙයින් රටේ දක්නා ලැබෙන සීමා දිග පුළුල් රියන් සියයටත් අඩු ඒවා ය.

අනුරාධපුරයේ මහා සීමාව හැර මේ රටේ අන් කැනක මහා සීමාවක් බඳනා ලද බව අසන්නට ද නැත. හික්ෂුන් විසින් බොහෝ සෙයින් අතීතයේ බැඳ තිබෙන්නේ ද මෙකල බඳින්නේ ද කුඩා සීමා ය. ඒ නිසා රටේ ඒ ඒ තැන්වල තිබිය යුත්තේ ද කුඩා කුඩා සීමා භූමි ය. බඹ විස්සක තිහක මානයේ ඉන්නා හික්ෂුන් එක් වී සමූහනනය කළ කල්හි ඒ සීමා සමූහනනය සිදු විය හැකි ය. මේ පොළොවෙහි පුරාණ සීමා භූමිවලට අසුවන තැන්වලට වඩා ඇත්තේ සීමාවලට නො හසු වන තැන් ය. එබැවින් නව සීමාවක් බන්ධනය කරන භූමියක් පුරාණ සීමා භූමියකට හසුවීම සිදුවන්නේ ද කලාතුරකිනි. එබැවින් විශාල ප්‍රදේශයක් හික්ෂුන්ගෙන් සිස් නො කොට සමූහනන කම්ය කොට, බිම් ශුද්ධ කරගෙන දැනට බන්ධනය කරන සීමා ගැන, සැක කළ යුත්තක් ද නැත.

සීමා භූමි ශුද්ධිය.

නව සීමාවක් බන්ධනය කරන කල්හි භූමිය ශුද්ධ කරන්නේ මෙසේ ය:- සීමා බන්ධනයට ගන්නා භූමි භාගය හා එයට පිටින් සතර දිශාවෙන් ම බඹ දෙකක් පමණ භූමියක් සම කොට පිරිසිදු කොට මඤ්චප්‍රමාණ කොටුවලට වෙන් කළ යුතු ය. එය කරන කල්හි කුඤ්ඤ ගසා ලණු ඇඳ ඉරි ඇඳීමෙන් හෝ සුණු ආදී ද්‍රව්‍යයකින් ඉරි ගැසීමෙන් හෝ සියලුම කොටුවල සතර කොණට කුඤ්ඤ ගසා තැබීමෙන් හෝ පිරිසිදු ලෙස කළ යුතු ය. ඉක්බිති සතර නමක් වූ හෝ පස් නමක් ස-නමක් වූ හෝ හික්ෂු පිරිසක් විසින් සියලුම කොටුවල සිට පිළිවෙළින් සීමා සමූහනන කම්ය කළ යුතු ය. එය කරන කල්හි ඒ කම්යට සහභාගි නො වන සියලුම හික්ෂුන් ගමෙන් ම බැහැර කොට ග්‍රාම ශුද්ධියක් කර ගෙන ම කරතහොත් වඩා හොඳ ය. ගම ශුද්ධ කළ නො හෙතහොත් ඒ සම්පයෙහි බඹ විස්සක් විසිපහක් තරම ප්‍රමාණයෙන් අන්‍ය හික්ෂුන් බැහැර කර සමූහනන කම්ය කළ යුතු ය.

කමිසට සහභාගි වන හික්ෂුන්ගේ කර්මයට යෝග්‍යායෝග්‍ය භාවය තේරුම් ගැනීම ද දුෂ්කර බැවින් වෙනස් වෙනස් වූ හික්ෂු සමූහ ලවා සමූහනත කමිස දෙතුන් වරක් කරවීම ශුද්ධිය පිණිසත් සීමාව පිළිබඳ සැක දුරුවීමටත් හොඳ ය. මේ කමිස කරන කල්හි විනය නො දත් ඇතුළු හික්ෂුන්ට කමිස කරනු බලා සිටින්නට ඒ සම්පයට එන්නට සිත් වනු ඇත. හික්ෂුන් සම්පයට එතොත් වැළැක්විය යුතු ය. මඤ්චප්‍රමාණය යනු දිගින් පස් රියනක් හා පුළුලින් දෙරියන් හමාරක්වූ ප්‍රමාණය ය. යම් කිසි භූමියක එසේ වෙන් කළ ගැබ් සියල්ලෙහිම සභිසයා සිට සමූහනත කමිස කළ කල්හි පුරාණ සීමාවකින් කෙබඳු කොටසක් හෝ ඒ භූමියට හසු වී තිබුණා නම්, ඒ සීමා සමූහනනය වී භූමිය ශුද්ධ වන්නේ ය.

තව සීමා භූමියක් ශුද්ධ කර ගැනීමට මෙසේ සමූහනනය කරන්නේ කොතැනක ඇත ද යන බව නො දන්නා සීමාවෙකි. සීමා සමූහනනයක් සිදු වන්නේ ද ඒ කමිස කරන හික්ෂුන් සමූහනනය කරන සීමාව තුළ ම සිට සමූහනනය කළහොත් ය. සමූහනන කමිස කරන හික්ෂුන් සතර නමගෙන් එක නමක්වත් සීමා භූමියෙන් පිටත සිටියේ නම් සමූහනනය සිදු නො වේ. ගැබ් වෙන් කොට සැම තැනම සිට සීමා සමූහනනය කළ යුත්තේ කොතැනක සීමාවක් තුළින් සමූහනනය වීම පිණිස ය.

තව සීමාව බන්ධනය කරන භූමි භාගයට සමහර විට හික්ෂුන් සතර නමකට ඉන්නට ප්‍රමාණ නො වන තරමේ කුඩා කොටසක් පුරාණ සීමාවකින් හසු වී තිබිය හැකි ය. තව සීමාව බන්ධනය කරන භූමි භාගයෙහි පමණක් සමූහනන කමිස කිරීමෙන් ඒ කුඩා කොටස හසු වී ඇති සීමාව සමූහනනය නො වේ. එය තුළ සභිසයා සිට සමූහනනය නො කරුණු බැවිනි. යටත් පිරිසෙයින් බඹ දෙකක මානසේවත් තව සීමාවෙන් පිටත භූමියෙහි සමූහනන කමිස කළ යුත්තේ එහෙයිනි. සමූහනන කමිස කරන සම්පයට තවත් හික්ෂුන්ට පැමිණෙන්නට නො දිය යුත්තේ සමූහනනය කරන පුරාණ සීමාවට, ඒ කමිස කරද්දී තවත් හික්ෂුන් ඇතුළු වී සිටියහොත් සමූහනනය සිදු නො වන බැවිනි.

"සීමා හික්බවෙ! සමූහනත්තෙන පයමං තිව්වරෙන අවිජ්ජවාසො සමූහන්තබ්බො. පට්ඨා සමාන සංවාසා සීමා සමූහන් තබ්බා" යන විනය නීතිය පරිදි සීමා සමූහනනය කරන කල්හි පළමු කොට අවිජ්ජවාස සීමා සමූහනන කම් වාක්‍යයෙන් අවිජ්ජවාස සීමා සමූහනනය කළ යුතු ය. ඉක්බිති සමාන සංවාස සීමා සමූහනන කම් වාක්‍යයෙන් සමානසංවාස සීමා සමූහනනය කළ යුතු ය. සමානසංවාස සීමා හා අවිජ්ජවාස සීමා එකම භූමියෙහි ම ඇති බැවින් දෙයාකාරයෙන්ම සමූහනනය නො කළහොත් භූමි ශුද්ධිය නො වේ.

කියන ලද පරිදි ක්‍රමානුකූලව සමූහනන කම්‍ය කළ පසු ඒ භූමි භාගයට හසු වූ පුරාණ සීමා වී නම්, ඒ සියල්ල ම නැති වී ඒ බිම ශුද්ධ ග්‍රාම සීමාව වන්නේ ය. ග්‍රාම සීමාවෙහි ද සියලු විනය කම් කළ හැකි ය. සීමා බන්ධනය කරන්නේ ද ග්‍රාම සීමාව තුළම ය. ගම ම සියලු විනය කම්වලට සුදුසු සීමාව වී තිබියදී එහි තවත් සීමා බන්ධනය කරන්නේ විනය කම් කිරීම පහසු වීමටය. ග්‍රාම සීමාවෙහි විනය කම්‍යක් කරනහොත් ගම තුළ ඉන්නා සියලු හික්ෂුන් එතැනට රැස් කර ගත යුතු ය. නො පැමිණිය හැකි හික්ෂුන්ගේ ඡන්දය ගෙන්වා ගත යුතු ය. එසේ කොට විනය කම්‍යක් කරන කල්හි හදිසියෙන් ඒ ගමේ කොතැනකට හෝ හික්ෂුවක් පැමිණියේ නම්, එයින් කම් විපක්තිය වේ. කරුණු මෙසේ හෙයින් ග්‍රාම සීමාවල නිතර විනය කම් කිරීම පහසු නැත. කුඩා සීමාවක් බැඳ ගත් කල්හි විනය කම්‍යකට එක් රැස් කර ගත යුත්තේ ඒ සීමාව තුළ ඉන්නා හික්ෂුන් පමණ ය. සීමාවෙන් පිටත පෙනී පෙනී වුවද කොතෙක් හික්ෂුන් සිටියේ ද එයින් සීමාව තුළ කරන කම්වලට භාතියක් නැත. කුඩා සීමා බන්ධනය කරන්නේ ඒ ප්‍රයෝජනය සඳහා ය.

ක්‍රමානුකූලව සීමා සමූහනනය කොට භූමිය ශුද්ධකර ගත් පසු පාෂාණනිමිත්තයෙන් සීමා බන්ධනය කරන්නේ නම්, සතර දිශාවෙහි හෝ අට දිශාවෙහි හෝ ප්‍රමාණවත් ගල්ටැම් පිහිටවිය යුතු ය. උදක නිමිත්තයෙන් සීමා බන්ධනය කරන්නේ නම් සතර දිශාවෙහි හෝ අට දිශාවෙහි ම හෝ වළවල් සාරවා ජලය පිරවිය යුතු ය. භූමි ශුද්ධිය කරන්නට කලින්

ගල්කණු සිටවා තැබීම ද වරද නැත. පිළියෙල කළ නිමිති ඇතුළත සීමා බන්ධනය කරන කාලයෙහි ඒ ඒ ගමෙහි වෙසෙන සභාග හික්ෂුන් සැමදෙනා ම ඒ සීමා භූමියට පමුණුවා ගත යුතු ය. එතැනට නො පැමිණ ඒ ගම තුළ වෙසෙන තවත් හික්ෂුහු වෙත් නම්, ඒ හික්ෂුන්ගෙන් ඡන්දය ගෙන්වා ගත යුතු ය. කමිස කරන වෙලාවට එතනට නො පැමිණෙන හික්ෂුන්ට ඒ ගමෙන් පිටතට. වී ඉන්නට හෝ සැලැස්සිය යුතු ය.

හදිස්සියෙන් ගමට ඇතුළුවන ආගන්තුක හික්ෂුන් නැවැත්වීම පිණිස මාර්ගවල ආරක්ෂකයන් තැබිය යුතු ය. සීමා බන්ධන කමිස කරන අතර ගමින් වැටී ඇති මාර්ගයක රථයක වුව ද හික්ෂුවක් ගමන් කළේ නම්, සීමා බන්ධනය වාර්ථ වේ. ගම ආරක්ෂා කොට සීමා බන්ධන ස්ථානයට සඩ්සයා රැස්වූ පසු ප්‍රථමයෙන් බන්ධනය කරන සීමාවේ නිමිති සඩ්සයාට ඇසෙන සේ කිය යුතු ය. එය කළ යුත්තේ කම් වාක්‍යය කියන හික්ෂුන් වහන්සේ විසිනි. කම් වාක්‍යය කියන හික්ෂුව නැගිට සීමා භූමියේ නැගෙනහිර දිග සිට "පුරත්ථිමාය දියාය කිං නිමිත්තං?" යි නැගෙනහිර දිශාවේ නිමිත්ත කුමක් දැයි විචාළ යුතු ය. නිමිත්ත ගල්කණුවක් නම්, අනිකකු විසින් "පාසාණො ගන්තෙ" යි එයට පිළිතුරු දිය යුතු ය. පිළිතුරු දී ම අනුපයම්පත්තයකු විසින් කළ ද වරද නැත. ඉක්බිති විනයධරයා විසින් සඩ්සයාට ඇසෙන සේ "ඵසො පාසාණො නිමිත්තං" යි නිමිත්ත කිය යුතු ය.

ඉක්බිති ගිහිකොණට ගොස් "පුරත්ථිමාය අනුදියාය කිං නිමිත්තං?" යි විචාළ යුතු ය. එහි නිමිත්ත ගල්ටැඹක් නම් "පාසාණො ගන්තෙ" යි පිළිතුරු දිය යුතු ය. ඉක්බිති විනයධරයා විසින් "ඵසො පාසාණො නිමිත්තං" යි නිමිත්ත කිය යුතු ය. මෙසේ පිළිවෙළින් අට දිගම නිමිති විචාරා කියා අවසන් කළ පසු නිමිත්තයෙන් නිමිත්ත සම්බන්ධවනු පිණිස නැවත ද නැගෙනහිරට ගොස් පළමු කී පරිදි ම නිමිත්ත විචාරා කිය යුතු ය. මෙසේ එක් වරක් නිමිත්ත කීර්තනය ද ප්‍රමාණ වේ. එහෙත් තුන් වරක් ම එසේ

කළහොත් වඩා හොඳ ය.

නිමිත්ත කීර්තනය කරන කල්හි එක් දිශාවක නිමිති බොහෝ ගණනක් ඇති නම්, "පුරත්ථිමාය දිසාය කිං නිමිත්තං?" යි පළමුවන නිමිත්ත විචාරා එතැන් පටන් ඇති නිමිති "පුරත්ථිමාය දිසාය අපරං කිං නිමිත්තං" යි නිමිති ඇතිතාක් විචාරමින් කීර්තනය කළ යුතු ය. ඉතිරි දිශාවලදී ද එසේ ම පිළිපැදිය යුතු ය. නිමිත්ත කීර්තනයෙන් පසු "සීමං භික්ඛවෙ සම්මන්ත්තන්තෙන පඨමං සමානසංවාසා සීමා සම්මන්තිකඛිබ්බා පච්ඡා තිථිවරෙන අවිජ්ජවාසො සම්මන්තිකඛිබ්බො" යි වදළ පරිදි සීමා සම්මුතිය කිරීමේදී ප්‍රථමයෙන් සමානසංවාස සීමා සම්මුතිය කළ යුතු ය. පසුව සුදුසු පරිදි ඒ බිම ම තිථිවරෙන අවිජ්ජවාස සම්මුතිය කළ යුතු ය. බුද්ධාඥාව පරිදි නො වරදවා "සුඤ්ඤා මෙ භත්තෙ සඛිසො" යනාදි සීමා බන්ධන කම් වාක්‍යය කියා අවසන් කරනු සමග ම කීර්තනය කළ නිමිති ඇතුළත වූ භූමි භාගය, පෘථිවි සන්ධාරක ජලය තෙක් ම සඛිසයාගේ විනය කමියන්ට සුදුසු සීමා භූමිය වන්නේ ය.

මෙසේ වරක් සීමා බන්ධනය කළ භූමි භාගය සඛිසයා විසින් නැවත සමුහනය නො කළහොත් සථිඥාසනය පවත්නාතාක් සීමාවක් වශයෙන් ම පවත්නේය. නැවත ඒ බිම අසීමාවක් කළ හැක්කේ සඛිසයා විසින් පමණෙකි. පසු කලෙක පස් පුරවා සීමා භූමිය උස් කළේ ද ඒ බිම සීමාවම ය. සීමා භූමිය යට කොට ගහක් ගලා ගියේ ද එහි කණු සිටවා මැසි බැඳ විනය කමිය කළ හැකි ය.

මහා සීමා බණ්ඩ සීමා වශයෙන් සීමා දෙකක් බන්ධනය කරනහොත් ඒ සීමා දෙකට අතර හිස් භූමියක් ඉතිරි කළ යුතු ය. බණ්ඩ සීමාවේ නිමිතිවලට පිටින් සීමාන්තරිකය වෙන්ව පෙනෙන පරිදි ගල් කණු ද පිහිට විය යුතු ය. මෙකල මහා සීමා බන්ධනයක් නො කෙරෙන බැවින් බණ්ඩසීමා මහාසීමා වශයෙන් සීමා බන්ධනය කිරීමේ ක්‍රමය මේ පොතට ඇතුළු නො කරන ලදී.

සීමා සමූහනන සීමා සමමුති පිළිබඳ කමි වාක්‍යය.

නිව්වරෙන අවිජ්ජවාස සීමා සමූහනනය.

සුඤ්ඤාන මෙ භනෙන! සංකප්පා. යො සො සංකප්පන නිව්වරෙන අවිජ්ජවාසො සමමනො, යදි සංකප්පා පත්තකලං සංකප්පා තං නිව්වරෙන අවිජ්ජවාසං සමූහනෙය්‍ය. එසා ඤාති.

සුඤ්ඤාන මෙ භනෙන! සංකප්පා. යො සො සංකප්පන නිව්වරෙන අවිජ්ජවාසො සමමනො. සංකප්පා තං නිව්වරෙන අවිජ්ජවාසං සමූහනති. යසංකප්පා-යසමනො ඛමති එතස්ස නිව්වරෙන අවිජ්ජවාසස්ස සමූහනානො, යො තුඤ්ඤාස්ස. යස්ස නකඛමති, යො භාසෙය්‍ය.

සමූහනො යො සංකප්පන නිව්වරෙන අවිජ්ජවාසො, ඛමති සංකප්පාස්ස, තස්මා තුඤ්ඤා. එවමෙනං ධාරයාමි.

සමාන සංවාස සීමා සමූහනය.

සුභාතු මෙ භනෙන! සධෙසා, යා සා සධෙසන
සීමා සමමතා සමානසංවා එකුපොසථා, යදි
සධසස්ස පනතකලලං, සධෙසා නං සීමං සමූහනයා
සමානසංවාසං එකුපොසථං, එසා ඤනති.

සුභාතු මෙ භනෙන! සධෙසා, යා සා
සධෙසන සීමා සමමතා සමාන සංවාසා
එකුපොසථා, සධෙසා නං සීමං සමූහනති
සමානසංවාසං එකුපොසථං, යස්සායසමතො
බමති, එතිස්සා සීමාය සමානසංවාසාය
එකුපොසථාය සමූහනාතො, සො තුණ්හස්ස,
යස්ස නකබමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමූහනා සා සීමා සධෙසන සමාන සංවාසා
එකුපොසථා, බමති සධසස්ස, තස්මා තුණ්හි,
එවමෙතං ධාරයාමි.

සීමා සමූහියෙදි නිමිත්ත කිරිතය

පුරුජථමාය දිසාය කිං නිමිත්තං?

පාසාණො භන්තෙ.

එසො පාසාණො නිමිත්තං.

පුරුජථමාය අනුදිසාය කිං නිමිත්තං?

පාසාණො භන්තෙ.

එසො පාසාණො නිමිත්තං.

දකඛණාය දිසාය කිං නිමිත්තං?

පාසාණො භන්තෙ.

එසො පාසාණො නිමිත්තං.

දකබිණිය අනුදිසාය කිං නිමිත්තං?

පාසාණො හත්තෙ.

එසො පාසාණො නිමිත්තං.

පට්ඨමාය දිසාය කිං නිමිත්තං?

පාසාණො හත්තෙ.

එසො පාසාණො නිමිත්තං.

පට්ඨමාය අනුදිසාය කිං නිමිත්තං?

පාසාණො හත්තෙ.

එසො පාසාණො නිමිත්තං.

උත්තරාය දිසාය කිං නිමිත්තං?

පාසාණො හත්තෙ.

එසො පාසාණො නිමිත්තං.

උත්තරාය අනුදිසාය කිං නිමිත්තං?

පාසාණො හත්තෙ.

එසො පාසාණො නිමිත්තං.

සුරතථිමාය දිසාය කිං නිමිත්තං?

පාසාණො හත්තෙ.

එසො පාසාණො නිමිත්තං.

සමාන සංවාස සීමා සම්මුතිය

සුණාතු මෙ භතෙන! සඨෙසා යාවතා සමන්තා
නිමිත්තා කිත්තිතා, යදි සඨස්සය පත්තකල්ලං,
සඨෙසා එතෙහි නිමිත්තෙහි සීමං සම්මතෙතය්,
සමානසංවාසං එකුපොසථං. එසා ඤාතී.

සුණාතු මෙ භතෙන! සඨෙසා, යාවතා සමන්තා
නිමිත්තා කිත්තිතා, සඨෙසා එතෙහි නිමිත්තෙහි

සීමං සමමනනි සමානසංවාසං එකුපොසථං.
 යස්සායසමතො ඛමති එතෙහි තිමිතෙනහි සීමාය
 සමමුති සමානසංවාසාය එකුපොසථාය, සො
 තුණ්හස්ස. යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමමනා යා සීමා සඬෙසන එතෙහි තිමිතෙනහි
 සමානසංවාසා එකුපොසථා, ඛමති සඬසස්ස, තස්මා
 තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

අවිජ්ජවාස සීමා සම්මුතිය.

සුණාතු මෙ භතෙන! සඬෙසා, යා යා සඬෙසන
 සීමා සමමනා සමානසංවාසා එකුපොසථා, යදි
 සඬසස්ස පනතකලුං, සඬෙසා තං සීමං තිව්වරෙන
 අවිජ්ජවාසං සමමනෙත්‍ය ධපෙත්වා ගාමකඳව
 ගාමුපචාරකඳව. එසා කදත්ති.

සුණාතු මෙ භතෙන! සඬෙසා, යා යා සඬෙසන
 සීමා සමමනා සමානසංවාසා එකුපොසථා, සඬෙසා
 තං සීමං තිව්වරෙන අවිජ්ජවාසං සමමනනි ධපෙත්වා
 ගාමකඳව ගාමුපචාරකඳව. යස්සායසමතො ඛමති
 එතිස්සා සීමාය තිව්වරෙන අවිජ්ජවාසාය සමමුති
 ධපෙත්වා ගාමකඳව ගාමුපචාරකඳව. සො තුණ්හස්ස.
 යස්ස නකඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

සමමනා යා සීමා සඬෙසන තිව්වරෙන අවිජ්ජ-
 වාසා ධපෙත්වා ගාමකඳව ගාමුපචාරකඳව. ඛමති
 සඬසස්ස, තස්මා තුණ්හි. එවමෙනං ධාරයාමි.

කම් කාරක සඬ්ඝයෝ

වතුටග්ගො පඤ්චටග්ගො - දස ව්සති ටග්ගිකො
අතිරෙක ව්සති ටග්ගො - පඤ්ච සඬ්ඝා විභාවිතා.

යනුවෙන් දැක්වෙන පරිදි වතුරවර්ග සඬ්ඝයා ය, පඤ්ච වර්ග සඬ්ඝයාය, දඹවර්ග සඬ්ඝයාය, විංශති වර්ග සඬ්ඝයාය, අතිරේක විංශතිවර්ග සඬ්ඝයායයි සහනු පස්වැදෑරුම් වෙති.

අබ්භාන කර්මයය, උපසම්පද කර්මයය, සඬ්ඝ පචාරණ කර්මයය යන මේ කර්ම හැර ඉතිරි කර්ම සියල්ල වතුරවර්ග සඬ්ඝයා විසින් කළ හැකි ය. අබ්භාන කර්මයත් මධ්‍ය දේශයේ උපසම්පද කර්මයත් හැර ඉතිරි කම් සියල්ල පඤ්චවර්ග සඬ්ඝයාට කළ හැකි ය. අබ්භාන කර්මය හැර සියලු විනය කර්ම දඹවර්ග සඬ්ඝයාට කළ හැකි ය. විංශති වර්ග සඬ්ඝයාට හා අතිරේක විංශතිවර්ග සඬ්ඝයාට සියලු ම විනය කර්ම කළ හැකි ය.

කර්ම සතර.

අපලෝකන කර්මයය, ඥප්ති කර්මයය, ඥප්ති ද්විතිය කර්මයය, ඥප්ති වතුරථ කර්මයය යි විනය කර්ම සතර වර්ගයෙකි.

සීමසථ සඬ්ඝයා රැස් කොට, නො පැමිණිය හැකියවුන්ගේ ඡන්දය ගෙන කාරණය සඬ්ඝයාට තුන්වරක් දැන්වීම් වශයෙන් සිදු කරන කර්මය 'අපලෝකන කර්ම' නම් වේ. කියන ලද පරිදි සඬ්ඝයාගේ අනුමතියෙන් "සුඤ්ඤාමෙ භන්තෙ සඬ්ඝො අප්ප්පොසථො පණ්ණරසො යදි සඬ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඬ්ඝො උපොසථං

කරෙයා" යනාදීන් ඇපතියෙන් පමණක් සිදු කරන කර්මය 'ඇපතිකර්ම' නම් වේ. සඨසයාගේ අනුමතියෙන් ඇපතිය සහිත එක් අනුශ්‍රාවණයකින් සිදු කරන කර්මය 'ඇපතිද්විතීය කර්ම' නම්. එක් ඇපතියකින් හා අනුශ්‍රාවණ තුනකින් සිදු කරන කර්මය 'ඇපති චතුර්ථ කර්ම' නම් වේ.

කම් වාක්‍යවල 'සුණාතු මෙ හත්තෙ සඨසො' යන්නෙහි පටන් 'එසා ඤාති' යන්න දක්වා ඇති පූර්ව කොට්ඨාසය ඇපතිය ය. ඉන් මතුයෙහි ඇති "සුණාතු මෙ හත්තෙ සඨසො" යනාදි වගන්ති කොටස් අනුශ්‍රාවණය ය.

මේ කර්මයන් අතුරෙන් අපලෝකන කම් වශයෙන් කළ යුත්ත අපලෝකනයෙන් ම මිස ඇපති කර්මාදි වශයෙන් නො කළ යුතු ය. ඇපති කම්ය ද ඤාතිය තබා ම කළ යුතු ය. අපලෝකන කම්මාදි වශයෙන් නො කළ යුතු ය. ඇපතිද්විතීය කම්යන් කෙරෙහි අපලෝකනයෙන් කළ යුතු ඒවා ද නො කළ යුතු ඒවා ද ඇත්තේ ය. සීමා සම්මුති-සීමා සමුහනන-කඨින දන-කඨිනුද්ධාර- කුටි වත්ථු දේශනා-විහාර වත්ථු දේශනා යන කර්ම සය ගරුකර්ම බැවින් ඇපති ද්විතීය කම් වාක්‍යය කියාම කළ යුතු ය. අපලෝකනයෙන් නො කළ යුතු ය. ඉතිරි තෙළෙස් සම්මුතිය හා සේනාසන ගාහක-මතක විවර දන සම්මුතිය ද යන මේවා ලඝු කර්ම බැවින් අපලෝකනයෙන් කිරීමෙන් ද වරද නැත. ඇපති කර්මය ඇපති චතුර්ථ කම් වශයෙන් නො කළ යුතුම ය. කම් වාක්‍ය කීමේදී අක්ෂර පද දෝෂයක් වී නම් ශුද්ධය පිණිස නැවත නැවත කීම වටනේ ය. එසේ කිරීම අසිද්ධ කම්යේ සිද්ධිය පිණිස ද, සිද්ධ කම්යේ දළ්භිකම්ය පිණිස ද වේ. ඇපති චතුර්ථ කම්ය ඇපති තබා තුන්වර අනුශ්‍රාවණය කොට ම කළ යුතු ය. අපලෝකන කම්මාදි වශයෙන් නො කළ යුතු ය.

කම් විපත්ති.

කම් විපත්තිය යනු කම්යේ වරද ය. වරදවා කළ කම්ය කෙළේ ද කම්යක් නො වේ. එබැවින් විනය කර්ම කරන කල්හි කොතැනක-වත් වරදක් ඇති නො වන පරිදි ඉතා ශුද්ධ ලෙස කළ යුතු ය.

"ඉමානි චන්තාරි කම්මානි කතිහාකාරෙහි විපජ්ජන්ති? පඤ්චහාකාරෙහි විපජ්ජන්ති. චන්ද්‍රතො වා ඤත්තිතො වා අනුසාවතතො වා සීමතො වා පරිසතො වා" යි.

පරිවාරයෙහි දැක්වෙන පරිදි ඉහත කී සතර වැදෑරුම් කම්යෝ වස්තුවය, ඥප්තියය, අනුශ්‍රාවණයය, සීමාව ය, පිරිසය යන මොවුන්ගේ වශයෙන් විපත්ති කම්යෝ වෙති. අධම් කම්යෝ වෙති.

"සම්මුඛා කරණියං කම්මං අසම්මුඛා කරොති. චන්ද්‍රවිපත්තං අධම්මකම්මං" යනාදීන් පරිවාරයෙහි දැක්වෙන පරිදි සම්මුඛයෙහි කළ යුතු කම්යක් අසම්මුඛයෙහි කෙරේ නම්, පිළිවිස කළ යුතු කම්යක් නො විවාරා කෙරේ නම්, ප්‍රතිඥාවෙන් කළ යුතු කර්මයක් ප්‍රතිඥාවක් නැතිව කෙරේ නම්, සති විනය දිය යුත්තහුට අමුළුභ විනය දේ නම්, අමුළුභ විනය දිය යුත්තහුට තස්සපාපියාසිකා කම්ය කෙරේ නම්, තස්සපාපියාසිකා කම්ය කළ යුත්තහුට තර්ජනීය කම්ය කෙරේ නම්, තර්ජනීය කර්මය කළ යුත්තහුට නියස්ස කම්ය කෙරේ නම්, නියස්ස කම්ය කළ යුත්තහුට පබ්බාජනීය කම්ය කෙරේ නම්, පබ්බාජනීය කම්ය කළ යුත්තහුට පටිසාරණීය කම්ය කෙරේ නම්, පටිසාරණීය කර්මය කළ යුත්තහුට උක්ෂේපනීය කම්ය කෙරේ නම්, උක්ෂේපනීය කම්ය කළ යුත්තහුට පිරිවෙස දේ නම්, පිරිවෙස දිය යුත්තාට මූලාය පටිකස්සනය කෙරේ නම්, මූලාය පටිකස්සනය කළ යුත්තහුට මානත දේ නම්, මානත දිය යුත්තහුට අබ්භාත කම්ය කෙරේ නම්, අබ්භාතය කළ යුත්තහුට උපසම්පද කම්ය කෙරේ නම්, නො පෝයෙහි පොහෝ කෙරේ නම්, අපවාරණයෙහි පවාරණය කෙරේ නම්, පණ්ඩකයකු, උපසම්පද කෙරේ නම්, තිත්ථිය පක්කන්-තකයකු, තිරිසනකු, මාතෘඝාතකයකු, පීතෘඝාතකයකු, අරහන්ත ඝාතකයකු, හික්ෂුණ්දුෂ්කයකු, සඩ්ඝහේදකයකු, ලෝහිතුප්පාදකයකු, උභතෝබාඤ්ජනයකු, විසි වසට අඩු වයස් ඇතියකු උපසම්පද කෙරේ නම්, වස්තු විපත්ත අධම් කම්යෝ ය.

අත්තරායයන් ඇති කල්හි දුකිකාවක මගින් කරන හික්ෂුණ් උපසම්පදවය, පත්තනික්කුජ්ජනයය උම්මත්තක සම්මුතියය, සේඛ්‍යම්මුතියය, බ්‍රහ්මදණ්ඩයය, ප්‍රකාශනීය කම්යය, අවන්දිය කම්යය යන කම් අට අසම්මුඛයෙහි ද කිරීමට සුදුසු කම්යෝ ය.

ඉතිරි කම් සියල්ල ම කළ යුත්තේ කම්මාර්භ පුද්ගලයාගේ සම්මුඛයෙනි ය. පුද්ගලයාගේ අසම්මුඛයෙනි කරන ලද්දහු ඒ කම්යෝ වස්තු විපත්ත අධම් කර්මයෝ වෙති. අවිනය කර්මයෝ වෙති. පිළිවිස කළ යුතු කර්මයෙහි පුද්ගලයාගෙන් පිළිවිසීම ම වස්තුව ය. නො පිළිවිස කළ කල්හි ඒ කර්මය වස්තුවිපත්තතාවෙන් අධර්ම කර්මයක් වේ. උපසම්පද්දි කර්මයන්ට නුසුදුසු පුද්ගලයන්ට උපසම්පද්දි කර්ම කිරීමේදී ඒ පුද්ගලයන්ගේ නුසුදුසු බව ම වස්තුවිපත්ත භාවය ය.

"පඤ්චභාකාරෙහි ඤත්තිතො කම්මානි විපජ්ජන්ති. චන්ද්‍රං න පරාමසති, සධ්‍යං න පරාමසති, පුග්ගලා න පරාමසති, ඤත්තිං න පරාමසති පච්ඡා වා ඤත්තිං ධ්වෙති, ඉමෙහි පඤ්චභාකාරෙහි ඤත්තිතො කම්මානි විපජ්ජන්ති" යි පරිවාරයෙහි දැක්වෙන පරිදි වස්තුව පරාමභීතය නො කිරීමය, සධ්‍යයා පරාමභීතය නො කිරීමය, පුද්ගලයා පරාමභීතය නො කිරීමය, ඤත්තිය පරාමභීතය නො කිරීමය, පසුව හෝ ඤත්තිය තැබීමය යන කරුණු පසින් ඤත්තියෙන් කර්මයෝ විපත්තියට පැමිණෙති.

එහි "වස්තුව පරාමභීතය නො කිරීම ය" යනු උපසම්පද්දි කර්ම කරන කල්හි කර්මාර්භයාගේ නාමය නො යොදා ඤත්තිය කීම ය. "සුඤ්ඤා මෙ භත්තෙ සඨ්ඤො අයං නාගො ආයස්මකො තිස්සස්ස උපසම්පදපෙක්ඛො" යි කියයුතු තැන උපසම්පද-පේක්ෂකයාගේ නම හැර "සුඤ්ඤා මෙ භත්තෙ සඨ්ඤො ආයස්මකො තිස්සස්ස උපසම්පදපෙක්ඛො" යි කර්ම වාක්‍යය කීම වස්තු පරාමභීතය නො කිරීමය.

"සුඤ්ඤා මෙ භත්තෙ සඨ්ඤො අයං නාගො ආයස්මකො තිස්සස්ස උපසම්පදපෙක්ඛො" යි කියයුතු තැන "සඨ්ඤො" යනු නො කියා "සුඤ්ඤා මෙ භත්තෙ අයං නාගො ආයස්මකො තිස්සස්ස උපසම්පදපෙක්ඛො" යි කීම සඨ්ඤා පරමාභීතය නො කිරීම ය.

පුද්ගලයා පරාමභීතය නො කිරීමය යනු උපසම්පද-පේක්ෂකයාගේ උපාධ්‍යායයාගේ නම නො කියා හැරීම ය. "සුඤ්ඤා

මෙ හත්තෙ සඨසො අයං නාගො ආයස්මතො තිස්සස්ස උප-
සම්පදපෙක්ඛො" යි කිය යුතු තැන 'සුඤ්ඤානං මෙ හත්තෙ' සඨසො
අයං නාගො උපසම්පදපෙක්ඛො" යි කීම පුද්ගලයා පරාමභීතය
නො කිරීම ය.

ඤ්ඤානං පරාමභීතය නො කිරීම ය යනු සම්පූර්ණයෙන්
ඤ්ඤානං නො කියා අනුශ්වාසය පමණක් කීම ය. පසුව
ඤ්ඤානං තැබීම යනු පළමුව අනුශ්වාසය කියා පසුව "ඵසා
ඤ්ඤානං" යි කියා 'බමති සඨසස්ස තස්මා තුණ්හි ඵවමෙතං
ධාරයාමි" යි කීම ය.

"පඤ්චගාකාරෙහි අනුසාවණතො කම්මාති විපජ්ජන්ති,
වත්ථං න පරාමසති, සධ්දං න පරාමසති, පුග්ගලං න පරාමසති,
සාවණං භාපෙති, අකාලෙ සාවෙති ඉමෙහි පඤ්චගාකාරෙහි
අනුසාවණතො කම්මාති විපජ්ජන්ති" යි පරිවාරයෙහි දැක්වෙන
පරිදි වස්තුව පරාමභීතය නො කිරීමය, සධ්දයා පරාමභීතය නො
කිරීමය, පුද්ගලයා පරාමභීතය නො කිරීමය, අනුශ්වාසය
පිරිහෙවීමය, අකාලයෙහි අනුශ්වාසය කිරීමය යන කරුණු පසින්
අනුශ්වාසයෙන් කර්මයෝ විපතට පැමිණෙති.

මෙහි ද වස්තු පරාමභීතය නො කිරීම් ආදිය ඤ්ඤානං
ගැන කී පරිදි දත යුතු ය. අනුශ්වාසය පිරිහෙවීම යනු ඤ්ඤානං
පමණක් කියා අනුශ්වාසය නො කියා හැරීම ය, අකුරු හා වචන
වරදවා කීමය යන කරුණු දෙක ය. අනුශ්වාසය පමණක්
නොව ඤ්ඤානං ද නො වරදවා කිය යුතු ය. කර්ම වාක්‍යය කියන
හික්මුත් විසින්-

"සිට්ඨං දතීතඤ්ඤානං දිසරස්සං.

ගරුකං ලභ්‍යකඤ්ඤානං නිග්ගහිතං.

සම්බන්ධං වචනං විමුක්තං.

දසධා ව්‍යඤ්ජනවුද්ධියාප්පගෙදෙ."

යන ගයෙන් දැක්වෙන කරුණු දශය සලකා ගෙන එය කළ
යුතු ය. සිට්ඨය යනු අල්පප්‍රාණ අක්ෂරය ය. ධනිතය යනු
මහාප්‍රාණ අක්ෂරය ය. නිග්ගහිතය යනු කරුණය තද කරගෙන

විවෘත ද නො වූ සථාකාරයෙන් ද නො වැසූ මුඛයෙන් නාසයෙන් සුළං යවමින් උච්චාරණය කළ යුතු වූ බිත්දුව ය. විමුක්තය යනු කරණයන් තද කර නොගෙන මුඛය විවෘත කොට හුස්ම මුඛයෙන් පිට කරමින් කිය යුතු අක්ෂරය ය. මේ කරුණු සතර කර්ම වාක්‍යය කීමේදී විශේෂයෙන් සැලකිය යුතු ය. සිඨිලය ධනිතය කොට ද, ධනිතය සිඨිලය කොට ද, නිශ්ශතීතය විමුක්තය කොට ද, විමුක්තය නිශ්ශතීතය කොට ද කර්ම වාක්‍යය කීමෙන් කර්ම කෝපය වන බවත්, ඉතිරි කරුණු සය වැරදි වීමෙන් කර්ම කෝපය නො වන බවත්, විනය අටුවාවෙහි දක්වා තිබේ. එහෙත් විනය කර්ම කිරීමේදී කියන ලද කරුණු දශය ම පිළිබඳව ශුද්ධිය ඇති වන පරිදි කර්ම වාක්‍යය කිය යුතු ය. අකාලයෙහි අනුශ්‍රාවණය කිරීමය යනු ඤාත්වයට පළමුවෙන් අනුශ්‍රාවණය කිරීම ය.

එකොළොස් වැදෑරුම් විපත්ති සීමාවන්හි කරන කර්මයෝ සීමා විපත්තියෙන් විපතට පැමිණෙති. විපත්ති සීමා එකොළොස් ඉහත සීමා බන්ධන විනය කර්ම විස්තරයේ කියා ඇත.

"ද්වාදසහි ආකාරයෙහි පරිසතො කම්මානි විපජ්ජන්ති" යනාදීන් දෙළොස් ආකාරයකින් පිරිස නිසා කර්ම විපත්තිය වන බව පරිවාරයෙහි වදාරා තිබේ. කරන විනය කර්මයට සැහෙන පමණට සුදුසු හික්ෂුන් සීමාවට නො පැමිණීම ය, ඡන්දය ගත යුතු හික්ෂුන්ගෙන් ඡන්දය නො ගැනීම ය, පැමිණි ඇතැම් හික්ෂුන් විසින් විරුද්ධත්වය ප්‍රකාශ කිරීමෙන් කර්මය වැළැක්වීම ය යන කරුණු තුනෙන් පිරිස නිසා කර්ම විපත්තිය වේ. මේ තුන් ආකාරය වතුරවරග කරණයාදි කර්ම කොට්ඨාස සතර හා යෙදීමෙන් පිරිස නිසා වන කර්ම විපත්තිය දෙළොස් ආකාර වේ.

අධර්ම කර්ම ගැන පිළිපැදිය යුතු අයුරු

ෂඩ් වර්ගික හික්ෂුන් සහ මැද අධර්ම කර්ම කරන්නට වූහ. ඒ බව හික්ෂුහු බුදුන් වහන්සේට සැල කළහ. එකල්හි කථාගතයන් වහන්සේ "ත හික්ඛවෙ අධම්මකම්මං කාතබ්බං. යො කරෙය්‍ය ආපත්ති දුක්කටස්ස" යි අධර්ම කර්ම කරන හික්ෂුන්ට දුකුළා ඇවැත් පණවා වදාළ-සේක. එයින් ද නො නැවතී ඒ හික්ෂුහු

අධර්ම කර්ම කරන්නට වූහ. හික්ෂුහු බුදුරාජාණන් වහන්සේට ඒ බව සැල කළෝ ය. එකල්හි තථාගතයන් වහන්සේ "අනුජානාමී හික්ඛවෙ අධම්මකම්මෙ කසිරමානෙ පටික්කොසිතුං." යනුවෙන් අධර්ම කර්මය කරන කල්හි එතැනට රැස්වූ හික්ෂුන් විසින් විරුද්ධත්වය ප්‍රකාශ කොට වළක්වන්නට අනු දැන වදළ-සේක. එසේ කරන කල්හි ඡට්ඨර්ගික හික්ෂුහු කෝපව ඒ හික්ෂුන්ට තර්ජනය කළෝ ය. ඒ බව බුදුරාජාණන් වහන්සේට සැල කළ කල්හි "අනුජානාමී හික්ඛවෙ දිට්ඨිමිපි ආචිකාතුං." යනුවෙන් 'මෙය අධර්ම කර්මයෙක, මෙය අපට තුරුස්තේය' යි තමන්ගේ ලබ්ධිය ප්‍රකාශ කරන්නට අනුදැන වදළ-සේක.

ඡට්ඨර්ගික හික්ෂුන් අධර්ම කර්ම කරන කල්හි හික්ෂුහු එය තමන්ට තුරුස්තා බව ඡට්ඨර්ගික හික්ෂුන්ට ම කීවෝ ය. එයින් ද කෝප වී ඡට්ඨර්ගික හික්ෂුහු ඒ හික්ෂුන්ට තර්ජනය කළෝ ය. ඒ බව බුදුරාජාණන් වහන්සේට සැල කළ කල්හි අනුජානාමී හික්ඛවෙ චතුහි පඤ්චහි පටික්කොසිතුං. ද්විහි තිහි දිට්ඨිං ආචිකාතුං. එකෙන අධිට්ඨාතුං යනුවෙන් හික්ෂුන් සතර පස් දෙනකුත් විසින් වැළැක්වීම කරන්නටත්, දෙකුත් දෙනකුත් විසින් ලබ්ධිය ප්‍රකාශ කරන්නටත්, එක් හික්ෂුවක් විසින් අධිෂ්ඨානය කරන්නටත් අනුදැන වදළ - සේක.

කර්ම වාක්‍යය කියන හික්ෂුව විසින් "යස්ස නක්ඛමති සො භාසෙය්‍යා" යි කී කල්හි එය අධර්ම කර්මයක් නම්, "අධම්මකම්මං එතං, න මෙ තං ඛමති" යි එය තුරුස්තා හික්ෂුන් විසින් තමන්ගේ ලබ්ධිය ප්‍රකාශ කළ යුතු ය. සැදු, ම ඇසෙන සේ ප්‍රකාශ කිරීමට බිය නම්, තමා සම්පයේ වෙසෙන හික්ෂුවකට එය ප්‍රකාශ කළ යුතු ය. එසේ ද නො හැකි කල්හි "න මෙ තං ඛමති" යි ඉටාගත යුතු ය.

කම්යට සහභාගි වීම පිණිස සීමාවට පැමිණ සිටින හික්ෂුවක් විසින් පටික්කෝසනය කළ යටත් පිරිසෙයින් තමා සම්පයේ සිටින හික්ෂුවකට වුව ද තමාගේ අරුචිය ප්‍රකාශ කළ කම්ය, කම්යක් නො වේ. සීමාවෙහිදී ම මිස පසුව අන්

තෑනකදී විරුද්ධත්වය ප්‍රකාශ කිරීමෙන් කම් විපත්තියක් නො වේ. අනුපසම්පන්නයන්ගේ හා නා නා සංවාසකයන්ගේ ද, උපසම්පන්න උම්මත්තකයන්ගේ ද, සිහිසන් නැතිවන තරම් බලවත් වේදනාවෙන් පෙළෙන හික්ෂුවගේ ද, සීමාවෙන් බැහැර සිටින හික්ෂුවගේ ද පටික්කෝසනයෙන් කම්ය අකම්යක් නො වේ.

අභාය්

රේරුකානේ චන්දවිමල

මහාස්ථිර පාදුශ්ච වහන්සේ

විසින් සම්පාදිත

විනය කර්ම පොත

නිමි.